

Ellen G. White: ZDRAVJE NA DOSEGU ROKE

ZDRAVJE NA DOSEGU ROKE

Ellen G. White

Ljubljana 2003

Naslov izvirnika
THE MINISTRY OF HEALING
ed. 1947

Prevedli
Maja Ahac, Franc Novak, Friderik Korat

Recenzija
Jože Jensterle, dr. med.
Nikola Strahinić, dr. stom.

Lektura in za založbo
Pavel Repnik

Izdaja
Društvo prijateljev Svetega pisma, Njegoševa 15, Ljubljana

Tisk JA Grafika, Litostrojska 40, Ljubljana

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica

286.3

WHITE, Ellen Gould Harmon, 1827-1915

Zdravje na dosegu roke / Ellen G. White ; [prevedli Maja Ahac, Franc Novak, Friderik Korat]. – Ljubljana : Društvo prijateljev Svetega pisma, 2003

Prevod dela: The Ministry of Healing

ISBN 961-91030-2-5

124092672

VSEBINA

Predgovor	7
PRAVI ZDRAVSTVENI MISIJONAR	
Naš zgled	11
Dnevi službe	17
Z naravo in Bogom	28
Dotik vere	32
Zdravljenje duše	41
Rešeni, da bi služili	53
ZDRAVNIKOVO POSLANSTVO	
Sodelovanje božanskega in človeškega	63
Zdravnik kot vzgojitelj	73
ZDRAVSTVENI MISIJONARJI IN NJIHOVO POSLANSTVO	
Poučevanje in zdravljenje	85
Pomoč skušanim	100
Delo za nezmerne	107
Pomoč nezaposlenim in brezdomcem	116
Nebogljeni reveži	129
Pomoč bogatim	135
NEGA BOLNIH	
V bolniški sobi	143
Molitev za bolne	147
Uporaba zdravil	153
Zdravljenje uma z umom	158

V stiku z naravo	172
ZDRAVSTVENA NAČELA	
Splošna higiena	179
Higiena med Izraelci	183
Oblačenje	189
Prehrana in zdravje	195
Meso kot hrana	205
Skrajnosti v prehrani	209
Poživila in mamila	213
Prodaja opojnih pijač in njena prepoved	220
DOM	
Naloga doma	231
Graditelji doma	236
Izbira kraja za dom in priprava doma	241
Mati	246
Otrok	251
Vplivi doma	258
Prava vzgoja – usposabljanje za misijonstvo	263
NAJPOMEMBNEJŠE ZNANJE	
Pravo znanje o Bogu	275
Nevarnosti domnevnega spoznanja	286
Napačna in prava vzgoja	295
Pomembnost iskanja pravega znanja	304
Spoznanje, prejeto po Božji besedi	310
POTREBE BOŽJIH DELAVCEV	
Pomoč v vsakdanjem življenju	319
Medsebojni odnosi	329
Razvoj značaja in služba	339
Popolnejša izkušnja	344
Kazalo svetopisemskih besedil	353

PREDGOVOR

Svet je bolan. Kjer koli prebivajo človeška bitja, je tudi obilo trpljenja. Vsak človek hrepeni po olajšanju.

Stvarnikov namen ni, da je človeštvo upognjeno pod bremenom bolečine, da so človekove dejavnosti okrnjene zaradi bolezni, da njegova moč pojema in da je njegovo življenje skrajšano zaradi bolezni. Vendar ljudje prepogosto odkrito kršijo zakone, ki jih je Bog postavil, da upravljajo z življenjem. Greh stopa v srce in človek se ne zaveda več svoje odvisnosti od Boga, ki je vir življenja in zdravja. In zato sledijo kazni za prestopek: bolečina, bolezen in smrt.

Naša dolžnost je prvorazrednega pomena, da razumemo fizikalne zakonitosti, ki upravljajo s telesom, in da uskladimo svoje življenjske dejavnosti s temi zakonitostmi. Moramo se seznaniti in razumeti množico dejavnikov, ki prispevajo k resnični sreči — vesel dom, poslušnost zakonom življenja, pravilen odnos do bližnjih.

Ko se pojavi bolezen, je ključnega pomena, da uporabimo različne dejavnike, ki bodo v sodelovanju s prizadevanji same narave izgradili telo in ponovno vzpostavili zdravje. Prav tako obstaja še večje vprašanje, ki ima še večji pomen za življenje — to je vprašanje našega odnosa do Stvarnika, ki je na začetku dal človeku življenje, poskrbel za njegovo nenehno srečo in se tudi danes zanima za njegovo blaginjo.

Avtorica te knjige — ženska z velikimi izkušnjami v praktičnih zadevah življenja in prav tako blagoslovljena s posebnim redkim vpogledom v življenjska vprašanja — je vsakemu očetu in materi s to knjigo omogočila dostop do ogromnega zaklada podatkov o življenju in njegovih zakonih, o zdravju in njegovih zahtevah, o bole-

nih in njenih zdravilih, o bolezni duše in o zdravilnemu mazilu iz Gileada.

Knjiga je napisana v jasnem in preprostem jeziku, poučna za tistega, ki se želi naučiti, daje upanje malodušnemu, razveseljuje bolnega in spočije utrujenega. Več desetletij je podajala svoje koristno sporočilo tisočem, saj je ponatisnjena v mnogih deželah v večino najpomembnejših jezikov tega sveta.

Naj to delo, ki predstavlja zdravljenje na dosegu roke, razodene preprostejše in lepše življenje, ki bo polno veselja in zadovoljstva ter bo našlo prostor za koristno službo drugim v smislu besed, »da je veliko bolje dati kakor pa vzeti«, in naj izpolni svoje poslanstvo. To želita

Založnik in Odbor za zapuščino Ellen G. White

PRAVI ZDRAVSTVENI MISIJONAR

*»Naj oznanjam blagovestje krotkim, poslal me je
obvezovat potrte v srcu, oznanjat svobodo jetnikom in
zaprtim, da se jim odpira ječa; da oklicujem
Gospodovo milostno leto; ... da tolažim vse žalujoče.«
(Iz 61,1.2)*

NAŠ ZGLED

Naš Gospod Jezus Kristus je prišel na ta svet kot neutrudni služabnik človeškim potrebam. »On je nase vzel naše slabosti in nosil naše bolezni,« da bi lahko služil vsem potrebam človeštva. (Mt 8,17) Prišel je odstraniti breme bolezni, bede in greha. Njegovo poslanstvo je bilo opraviti popolno obnovo človeštva. Prišel je, da bi jim dal zdravje in mir ter popolnost značaja.

Razmere in potrebe tistih, ki so ga prosili za pomoč, so bile različne, in kdor koli je prišel k njemu, ni odšel brez pomoči. Od njega je tekla reka zdravilne moči ter telesno, umsko in duševno zdravila ljudi.

Zveličarjevo delo ni bilo omejeno na določen čas ali prostor. Njegovo sočutje ni poznalo meja. Njegovo delo zdravljenja in poučevanja je bilo tako obsežno, da v Palestini ni bilo dovolj velike stavbe za sprejem množic, ki so se prerivale k njemu. Njegova bolnišnica je bila na zelenih hribovitih pobočjih Galileje, ob glavnih prometnicah, ob morski obali, v shodnicah in povsod drugod, kamor so mu lahko prinesli bolne.^{/17/} V vsakem mestu, v vsakem naselju in v vsaki vasi, skozi katero je potoval, je polagal roke na trpeče in jih zdravil. Kjer koli so bila srca dovzetna za njegovo sporočilo, jih je tolažil z zagotovilom, da jih njihov nebeški Oče ljubi. Ves dan je služil njim, ki so prihajali k njemu, zvečer pa je svojo pozornost namenil tistim, ki so čez dan garali za majhno plačilo, da so s tem vzdrževali svoje družine.

Jezus je nosil strašno breme odgovornosti za zveličanje ljudi. Vedel je, da bo vse izgubljeno, če se ne bo zgodila odločna sprememba načel in ciljev človeškega rodu. To je bilo breme njegove duše, in nihče ni mogel dojeti teže odgovornosti, ki je počivala na njem. Skozi otroštvo, mladost in obdobje zrelosti je hodil sam. Biti v njegovi navzočnosti je vendarle pomenilo blaženost. Dan za dnem se je srečeval s preizkušnjami in skušnjavami. Dan za dnem je prihajal v stik^{/18/} z zlom in bil

priča njegove moči nad tistimi, ki jih je želel blagosloviti in zveličati. Vendar ni opešal ali postal malodušen.

Svoje želje je v vsem popolnoma podredil svojemu poslanstvu. Svoje življenje je poveličal tako, da ga je v celoti podredil volji svojega Očeta. Ko ga je v njegovi mladosti mati našla v šoli rabinov in vprašala: »Sin, kaj si nama storil tako?« je v odgovor povedal to, kar je bila vodilna misel njegovega življenjskega poslanstva: »Kaj, da sta me iskala? Ali nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?« (Lk 2,48.49)

Njegovo življenje je bilo stalna požrtvovalnost. Na tem svetu ni imel doma, razen če so prijazni prijatelji poskrbeli zanj kot popotnika. Prišel je, da bi zaradi nas živel življenje najrevnejših ter hodil in delal med potrebnimi in trpečimi. Nihče ga ni ne spoznal ne častil, ko je hodil med ljudmi, za katere je naredil tako mnogo.

Vedno je bil potrpežljiv in veder, trpeči pa so ga pozdravljali kot glasnika življenja in miru. Videl je potrebe moških in žensk, otrok in mladine in vse je vabil: »Pridite k meni.«

Jezus je med svojo službo namenil več časa zdravljenju bolnih kakor pridiganju. Njegovi čudeži pričajo o resničnosti njegovih besed, da ni prišel pogubit, temveč zveličat. Kamor koli je šel, so šle pred njim novice o njegovi milosti. Koder koli je hodil, so se ljudje, ki se jih je usmilil, veselili zdravja in preizkušali obnovljene moči. Množice so se zbirale okoli ozdravljenih, da bi z njihovih ustnic slišale za dela, ki jih je naredil Gospod. Njegov glas je bil prvi zvok, ki so ga mnogi kdaj slišali, njegovo ime prva beseda, ki so jo kdaj izgovorili, njegov obraz prvo, kar so kdaj zagledali. Zakaj torej ne bi imeli radi Jezusa in oznanjevali njegove slave? Ko je šel^{19/} skozi naselja in mesta, je bil kot reka življenja, ki je širila življenje in veselje.

»Zemlja Zebulonova in zemlja Neftalimova, na poti k morju, za Jordanom, poganska Galileja, narod, ki je sedel v temi, je videl veliko svetlobo, in ki so sedeli v deželi in senci smrti, jim je zasvetila luč.« (Mt 4,15.16)

Zveličar je vsako dejanje zdravljenja uporabil kot priložnost, da je vsadil božanska načela v um in dušo. To je bil cilj njegovega poslan-

stva. Podeljeval je zemeljske blagoslove, da bi lahko pripravil človeška srca za sprejem evangelija njegove milosti.

Kristus bi lahko zasedel najvišji prostor med učitelji judovskega naroda, vendar je dal prednost oznanjevanju evangelija ubogim. Hodil je iz kraja v kraj, da bi tisti ob glavnih in stranskih cestah lahko slišali besede resnice. Ob jezeru, po gorskih pobočjih, na mestnih ulicah in^{20/} v shodnici je bilo slišati njegov glas, ko je razlagal Pisma. Pogosto je učil na zunanjem tempeljskem dvorišču, da bi pogani lahko slišali njegove besede.

Kristusovo poučevanje se je tako razlikovalo od razlag Pisem, ki so jih podajali pismouki in farizeji, da je to pritegnilo pozornost ljudi. Rabini so se oklepali izročila, človeških teorij in domnev. Pogosto je bilo to, kar so ljudje učili in pisali o Svetem pismu, postavljeno na prostor samega Svetega pisma. Predmet Kristusovega poučevanja je bila Božja beseda. Vpraševalce je pričakal s preprostim: »Pisano je. Kaj je pisano v zakonu? Kako bereš?« (Mt 4,4; Lk 10,26) Ob vsaki priložnosti, ko se je prebudilo zanimanje pri prijatelju ali sovražniku, je oznanil Besedo. Evangeljsko sporočilo je oznanjal jasno in mogočno. Njegove besede so razlivale obilo luči na nauk očakov in prerokov, tako da je Sveto pismo za ljudi postalo novo razodetje. Njegovi poslušalci^{21/} v Božji besedi nikoli prej niso zaznali takšne globine pomena.

Nikoli ni bilo takšnega evangelista, kakršen je bil Kristus. Bil je Veličanstvo nebes, vendar se je ponižal in vzel nase našo naravo, da bi lahko srečal ljudi tam, kjer so bili. Kristus, »Angel zaveze«, (Mal 3,1) je prinesel novico o zveličanju vsem ljudem, bogatim in ubogim, svobodnim in sužnjem. Njegov sloves Vzvišenega Zdravnika se je razširil po vsej Palestini. Bolni so prišli v kraje, skozi katere je nameraval iti, da bi ga lahko prosili za pomoč. K njemu so prihajali tudi mnogi zaskrbljeni, da bi slišali njegove besede in občutili dotik njegove roke. Tako je hodil iz mesta v mesto, iz kraja v kraj, oznanjal evangelij in zdravil bolne – Kralj slave v ponižni obleki človeka.

Udeleževal se je letnih ljudskih praznikov in množici, ki je bila popolnoma prevzeta z zunanostjo obredov, govoril^{22/} o nebeških resnicah in odpiral večnost njihovemu pogledu. Vsem je prinesel dragoceno-

sti iz zakladnice modrosti. Govoril jim je v tako preprostem jeziku, da ga nihče ni mogel napačno razumeti. Tako, kakor je bilo značilno samo zanj, je pomagal vsem žalostnim in trpečim. Z nežno in obzirno naklonjenostjo je stregel duši, ki je bila bolna zaradi greha, ter ji prinašal zdravje in moč.

Največji med učitelji je iskal dostop do ljudi na načine, ki so jim bili najbolj sprejemljivi. Resnico je predstavil tako, da je potem v njegovih poslušalcih ostala povezana z njihovimi najbolj posvečenimi spomini in ^{23/} naklonjenostmi. Iz njegovega poučevanja so občutili, da se je popolnoma poistil z njihovo blaginjo in srečo. Njegov nauk je bil tako neposreden, njegove ponazoritve tako primerne, njegove besede tako sočutne in vedre, da so bili njegovi poslušalci navdušeni. Preprostost in gorečnost, s katerima je nagovoril potrebne, sta posvečevali vsako njegovo besedo.

Kako dejavno je bilo njegovo življenje! Dan za dnem ga je bilo mogoče videti stopati v skromne domove potrebnih in žalostnih ter potrtem govoriti o upanju in zaskrbljenim o miru. Prijazen, usmiljen in sočuten je opogumljal opešane in tolažil žalostne. Kamor koli je šel, je prinašal blagoslov.

Medtem ko je Jezus služil revnim, je razmišljal tudi o tem, kako bi dosegel bogate. Prizadeval se je seznaniti z bogatim in omikanim farizejem, judovskim knezom in rimskim oblastnikom. Sprejel je njihova povabila, se udeleževal njihovih praznovanj, se seznanil z njihovimi koristmi in poklici, ^{24/} da bi lahko dosegel njihova srca in jim razodel neminljiva bogastva.

Kristus je prišel na ta svet pokazat, da lahko človek, ki prejme nebeško moč, živi čisto življenje. Z neutrudno potrpežljivostjo in sočutno ustrežljivostjo je pomagal ljudem v njihovih potrebah. Z nežnim dotikom milosti je iz duše pregnal nemir in dvom, spremenil sovraštvo v ljubezen in nevero v zaupanje.

Komur koli, ki mu je bil po volji, je lahko rekel: »Pojdi za menoj,« in ta je vstal in šel za njim. Urok, ki je začaral ta svet, je bil odpravljen. Ob zvoku njegovega glasu je duh pohlepa in poželenja zbežal iz srca, osvobojeni ljudje pa so vstali in hodili za Zveličarjem.

Bratska ljubezen

Kristus ni priznaval nobenega narodnostnega, družbenega ali verskega razlikovanja. Pismarji in farizeji so želeli, da bi nebeške darove uživala samo njihova dežela in narodnost in jih ne bi bil deležen ostanelek Božje družine po svetu. Kristus pa je prišel podret vse pregrade. Prišel je pokazati, da je njegov dar milosti in ljubezni enako neomejen kakor zrak, svetloba ali nalivi dežja, ki osvežujejo zemljo.

Kristusovo življenje je ustanovilo vero, v kateri ni družbenih razredov, vero, v kateri so Jud in pogan ter svobodnik in suženj povezani v splošno bratovščino in enaki pred Bogom. Nobena politična zadeva ni vplivala na njegove ukrepe. Ni delal razlike med sosedi in tujci, prijatelji in sovražniki. Njegovo srce je pritegnila duša, ki je bila žejna vode življenja.

Mimo nobenega človeškega bitja ni šel, kakor da je nekaj nevrednega, temveč si je prizadeval vsakomur zagotoviti zdravilo. V kakršni koli družbi se je znašel, je predstavil nauk, ki je ustrezal ^{25/} času in okoliščinam. Kadar koli so ljudje zapostavljali ali žalili bližnje, se je še bolj zavedal, kako potrebujejo njegovo božansko-človeško sočutje. Prizadeval si je z upanjem navdihniti najbolj grobe in neobetavne, zagotavljal jim je, da lahko postanejo krepotni in koristni ter dosežejo takšen značaj, s katerim se bodo izkazali za Božje otroke.

Pogosto je srečal takšne, ki so padli pod Satanov nadzor in niso imeli nobene moči, da bi se rešili iz njegove pasti. Prav tem malodušnim, bolnim, skušanim in padlim je Jezus govoril besede najnežnejšega sočutja, besede, ki so jih potrebovali in so jih lahko razumeli. Srečal je druge, ki so se z golimi rokami bojevali proti sovražniku duš. Takšne je spodbujal, naj vztrajajo, ter jim zagotavljal, da lahko zmagajo, kajti Božji angeli so na njihovi strani in jim bodo podarili zmago.

Za mizo cestnarjev je sedel kot častni gost, s svojim sočutjem in družabno naklonjenostjo je kazal, da ceni človeško dostojanstvo; ljudje so hrepeneli po tem, da bi postali vredni njegovega zaupanja. Njegove besede so se v njihova žejna srca izlivala z blagoslovljeno in oživljajočo močjo. Prebujale so se nove spodbude in tem družbenim izobčencem se je odprla možnost novega življenja.

Čeprav je bil Jezus Jud, se je brez omahovanja družil s Samarijani in tako zavračal farizejske navade svojega naroda. Kljub njihovim predsodkom je sprejel gostoljubnost tega zaničevanega ljudstva. Z njimi je spal pod njihovo streho, jedel z njimi za njihovo mizo, užival hrano, ki so jo pripravile in postregle njihove roke, poučeval na njihovih ulicah in z njimi ravnal z največjo prijaznostjo in spoštljivostjo. Z vezmi človeške naklonjenosti je pritegnil k sebi njihova srca, njegova božanska milost pa jim je prinesla zveličanje, ki so ga Judje zavrgli.^{/26/}

Osebna služba

Kristus ni zamudil nobene priložnosti, da bi oznanil veselo sporočilo o zveličanju. Prisluhnimo njegovim čudovitim besedam, ki jih je spregovoril Samarijanki. Sedel je ob Jakobovem vodnjaku, ko je prišla zajemat vodo. Na njeno presenečenje jo je prosil za uslugo. »Daj mi piti,« je rekel. Potreboval je požirek hladne vode, želel pa je tudi najti način, da bi ji ponudil vodo življenja. Ženska reče: »Kako prosiš ti, ki^{/27/} si Jud, mene, ki sem žena Samarijanka, naj ti dam piti?« Jezus odgovori in ji reče: »Ko bi poznala Božji dar in kdo je, ki ti pravi: Daj mi piti, prosila bi ti njega, in dal bi ti žive vode. ... Vsak, kdor pije od te vode, bo zopet žejen; kdor koli pa se napije vode, ki mu jo jaz dam, ne bo žejen vekomaj, temveč voda, ki mu jo jaz dam, postane v njem studenec vode, ki teče v večno življenje.« (Jn 4,7-14)

Kako veliko zanimanje je Kristus pokazal za to žensko! Kako resne in zgovorne so bile njegove besede! Ko jih je ženska slišala, je pustila vrč in odšla v mesto ter govorila svojim prijateljem: »Pridite, pogledjte človeka, ki mi je povedal vse, kar sem storila, ali ni ta Kristus?« Poročilo pravi, »da je iz tega mesta mnogo Samarijanov sprejelo vero vanj.« (Jn 4,29.39) Kdo pa lahko oceni vpliv, ki so ga te besede imele na zveličanje ljudi v letih, ki so minila od takrat?

Kjer koli so srca dovzetna za sprejem resnice, jih je Kristus pripravljen poučiti. Razodeva jim Očeta in kakšna služba je sprejemljiva zanj, ki bere srca. Zanje ne uporablja nobenih prisposodob. Tudi njim kakor nekoč ženski pri vodnjaku pravi: »Jaz sem, ki govorim s teboj.« (Jn 4,26)^{/28/}

DNEVI SLUŽBE

Petrova tašča je v domu kafarnaumskega ribiča ležala bolna za hudo mrzlico. O tem so takoj obvestili Jezusa, On pa se je dotaknil nje-roke in mrzlica jo je pustila, ona pa je vstala in stregla Zveličarju in njegovim učencem. (Lk 4,38; Mr 1,30; Mt 8,15)

Novica se je hitro razvedela. Čudež je bil storjen v soboto, toda zaradi strahu pred verskimi učitelji si ljudje do sončnega zahoda niso upali priti po ozdravitev. Potem pa so meščani iz svojih domov, delavnic in tržnic pohiteli proti skromnemu prebivališču, kjer so vzeli Jezusa pod streho. Bolne so prinesli na nosilnicah, nekateri pa so prišli, opiraje se na palice ali pa so se s podporo svojih prijateljev zaradi slabosti opotekali, da bi prispeli v Zveličarjevo bližino.

Uro za uro so prihajali in odhajali, kajti nihče ni vedel, ali bo Zdravnik naslednji dan še med njimi. Kafarnaum ni bil nikoli prej priča takšnemu dnevu. Po zraku so odmevali vriski veselja in klici olajšanja.

Jezus ni prenehal delati, vse dokler še zadnji trpin ni prejel pomoči. Bilo je že pozno ponoči,^{29/} ko so se množice razšle in se je na Simonov dom spustila tišina. Minil je dolg razburljiv dan, in Jezus si je poiskal počitek. Vendar ko je bilo mesto še ovito v blagodejen spanec, je Zveličar vstal, ko je bila še tema. »In gre ven ter odide na samotен kraj in tam moli.« (Mr 1,35)

Zgodaj zjutraj je Peter s svojimi prijatelji prišel Jezusu povedat, da ga prebivalci Kafarnauma^{30/} že iščejo. Presenečeni so bili, ko so slišali Kristusove besede: »Tudi drugim mestom moram oznanjevati evangelij o Božjem kraljestvu, ker zato sem poslan.« (Lk 4,43)

Zaradi navdušenja, ki je takrat zajelo Kafarnaum, je pretila nevarnost, da bi bil namen njegovega poslanstva spregledan. Jezus se ni zadovoljeval s tem, da bi opozoril nase kot na čudodelnika ali zdravnika telesnih bolezni. Prizadeval si je ljudi pritegniti k sebi kot njihov

Zveličar. Ljudje so se nagibali k domnevi, da je prišel kot kralj, ki bo vzpostavil posvetno kraljestvo, On pa je želel preusmeriti njihove misli s posvetnega na duhovno. Zgolj posvetni uspeh bi ga oviral pri delu.

Občudovanje brezskrbne množice je razburilo njegovega duha. Samouveljavitev ni imela prostora v njegovem življenju. Spoštovanje, ki ga svet daje položaju, bogastvu ali nadarjenosti, je bilo tuje Sinu človekovemu. Jezus ni uporabil nobenega sredstva, ki jih uporabljajo ljudje za pridobivanje naklonjenosti in spoštovanja drugih. Stoletja pred njegovim rojstvom je bilo zanj prerokovano: »Ne bo vpil, ne napravljaj hrupa, in njegov glas se ne bo slišal po ulicah. Nalomljenega trsta ne zlomi in tlečega stenja^{31/} ne pogasi; po resnici bo oznanjeval pravico.« (Iz 42,2.3)

Farizeji so se trudili doseči ugled s svojim pretirano natančnim opravljanjem obredov in z razkazovanjem svojega bogoslužja in dobrotelnosti. Svojo gorečnost za vero so dokazovali tako, da so stalno javno razpravljali o njej. Prerekanja med nasprotujočimi si verskimi ločinami so bila glasna in dolga in nič neobičajnega ni bilo, če se je po ulicah slišala srdita razprava med visoko izobraženimi učitelji postave.

Jezusovo življenje pa je bilo izrazito nasprotje vsemu temu. V njem nihče ni bil nikoli priča hrupni razpravi, razkazovalnemu bogoslužju, ne dejanju, ki bi mu ploskali. Kristus je bil skrit v Bogu in Bog je bil razodet v značaju svojega Sina. Jezus je želel misli ljudi usmeriti na to razodetje.

Sonce pravičnosti na svetu ni vzšlo v polnem sijaju, da bi čutila omamilo s svojo slavo. O Kristusu je pisano: »Njegov izhod je gotov kakor jutranji svit.« (Oz 6,3) Jutranji svit se nad zemljo pojavi tiho in nežno, preganja temo in svet prebuja v življenje. Tako je vzšlo tudi Sonce pravičnosti in ozdravljenje je bilo »pod njegovimi perutmi«. (Mal 4,2)^{32/}

»Glej, moj hlapec, ki ga podpiram, moj izvoljenec, ki je moji duši po volji. Kajti bil si grad siromaku, grad potrebnemu, ko je bil v stiski, zavetje pred nevihto, senca pred vročino. Tako pravi mogočni Bog, Jahve, ki je ustvaril nebesa in jih razpel, ki je raztegnil zemljo z njenim rastlinjem, ki daje dihanje ljudstvu, živečemu na njej, in duha njim, ki hodijo po njej: Jaz, Gospod, sem te poklical v pravičnost, in primem te

za roko in te bom čuval, in dam te v zavezo ljudstvu, v svetlobo pogan-skim narodom, da odpreš slepe oči, da izvedeš iz zapora jetnike, iz ječe nje, ki sede v temi. In popeljem slepce po poti, ki je ne poznajo, po ste-zah, ki so jim tuje, jim dam hoditi; temo pred njimi naredim v svetlobo in hribast kraj v ravan. Te reči storim in jih ne opustim. Pojte Gospodu novo pesem, njegovo hvalo do konca zemlje vi, ki se vozite po morju, in vse, kar je v njem, otoki in njihovi prebivalci! Zaženo naj glas pušča-va in njena mesta, vasi, v katerih prebiva Kedar; pojo naj prebivalci skalnega kraja, s temena gora naj vpijejo. Dajo naj slavo Gospodu in njegovo hvalo naj oznanjajo po otokih. Pojte, nebesa, zakaj Gospod je storil to! Ukajte, globočine zemlje, pojoč bobnite, gore, gozd in sleher-no drevo v njem, zakaj Gospod je odkupil Jakoba in v Izraelu se oslav-lja.« (Iz 42,1; 25,4; 42,5-7.16.10-12; 44,23)^{33/}

Janez Krstnik je v Herodovi ječi razočaran in zmeden glede Zve-ličarjevega dela bedel in čakal. Iz nje je poslal dva od svojih učencev k Jezusu s sporočilom: »Ali si ti tisti, ki ima priti, ali naj čakamo druge-ga?« (Mt 11,3)

Zveličar ni takoj odgovoril na vprašanje učencev. Ko sta stala in se čudila njegovi molčečnosti, so trpeči prihajali k njemu. Glas mo-gočnega Zdravnika je prodril v gluho uho. Na njegovo besedo ali dotik njegove roke so se odprle slepe oči, da so zagledale dnevno svetlobo, prizore iz narave, obraze prijateljev in Rešiteljevo obličje. Njegov glas je prišel do ušes umirajočih, in ti so vstali zdravi in čili. Ohromljeni ob-sedenci so se pokorili njegovi besedi, besnilo jih je zapustilo, in potem so častili Jezusa. Revni kmetje in delavci, ki so se jih pismouki izogi-bali kot nečistih, so se zbrali okoli njega,^{34/} in govoril jim je besede ve-čnega življenja.

Tako je minil dan, Janezova učenca pa sta vse videla in slišala. Nazadnje ju je Jezus poklical k sebi in jima velel, naj gresta in povesta Janezu, kar sta slišala in videla, ter pristavil: »In blagor mu, kdor se nad menoj ne pohujša.« (Mt 11,6) Učenca sta povedala sporočilo, in to je zadoščalo.

Janez se je spomnil prerokovanja o Mesiju: »Gospod me je po-mazilil, da naj oznanjam blagovestje krotkim; poslal me je obvezovat potrte v srcu, oznanjat svobodo jetnikom in zaprtim, da se jim odpira

ječa; da oklicujem Gospodovo milostno leto in da tolažim vse žalujoče.« (Iz 61,1.2) Jezus iz Nazareta je bil Obljubljeni. Dokaz njegovega božanstva je bil viden v njegovi službi potrebam trpečega človeštva. Njegova slava pa se je videla v njegovem ponižanju do našega nizkega položaja.^{/35/}

Kristusova dela niso samo razodevala, da je Mesija, temveč so tudi pokazala, kako bo ustanovljeno njegovo kraljestvo. Janezu je bila odkrita ista resnica, ki jo je spoznal Elija v puščavi, ko je »veter, velik in močan, podiral gore in razbijal skale pred Gospodom; a Gospoda ni bilo v vetru. Za vetrom pa pride potres, a Gospoda ni v potresu. In za potresom ogenj, a Gospoda ni v ognju«; (1 Kr 19,11.12) za ognjem pa je Gospod spregovoril preroku s tihim in milim glasom. In tako naj bi tudi Jezus opravljal svoje delo, ne s strmoglavljanjem vladarjev in kraljestev, ne s sijajem in zunanjim bahanjem, temveč šepetajoč človeškim srcem z življenjem usmiljenja in samopožrtvovalnosti.

Božje kraljestvo ne pride z zunanjim razkazovanjem. Nastaja po blagem vplivu njegove Besede, po notranjem delovanju njegovega Duha, po občestvu duše z njim, ki je njeno življenje. Največji dokaz moči Božjega kraljestva je viden v človeški naravi, ki doseže popolnost Jezusovega značaja.

Kristusovi sledilci morajo biti luč svetu, vendar jim Bog ne ukaže, naj se potrudijo svetiti. Ne odobrava nobenega samohvalnega prizadevanja, s katerim bi pokazali, da so vredni več. Želi si, da bi bila duša prežeta z nebeškimi načeli; da bi ob stiku s svetom pokazali luč, ki je v njih. Njihova neomajna zvestoba bo svetila pri vsakem življenjskem dejanju.

Za napredek Božjega dela ni potrebno ne bogastvo, ne visok položaj, ne dragocena oprema, ne zgradba ali pohoštvo, niti dosežki, ki jim ploskajo ljudje in spodbujajo nečimrnost. Posvetno razkazovanje, kolikor koli je občudovanja vredno,^{/36/} nima nikakršne vrednosti v Božjih očeh. Bog ceni nevidno in večno bolj kakor vidno in začasno. Vidno in začasno pomeni nekaj tedaj, če izraža nevidno in večno. Najboljše umetniške stvaritve nimajo lepote, ki bi se lahko primerjala z lepoto značaja, ki je sad delovanja Svetega duha na človeško dušo.

Ko je Bog dal svojega Sina našemu svetu, je človeškim bitjem podelil neizmerna bogastva. Vsi zakladi, ki so si jih ljudje nakopičili od začetka našega sveta, so ničevost v primerjavi s tem bogastvom. Kristus je prišel na ta svet in pred človeškimi otroki stal z vso ljubeznijo večnosti, to pa je zaklad, ki naj bi ga mi po zvezi z njim prejeli, odkrili in razdelili.

Človeško prizadevanje za Božje delo bo uspešno sorazmerno s posvečeno požrtvovalnostjo delavca – če bo razodeval moč Kristusove milosti, ki spreminja življenje. Razlikovati se moramo od sveta, ker je dal na nas svoj pečat in po nas jasno kaže svoj značaj ljubezni. Naš Odrešenik nas pokriva s svojo pravičnostjo.

Bog pri izbiranju moških in žensk za svojo službo ne sprašuje, ali imajo posvetno bogastvo, znanje in zgovornost. Sprašuje pa: »Ali so tako ponižni, da jih bom lahko naučil svoje poti? Ali lahko svoje besede položim v njihova usta? Ali me bodo predstavljali?«

Bog lahko uporabi vsakogar v sorazmerju s tem, koliko Svetega Duha lahko izlije v tempelj posameznikove duše. Delo, ki ga bo sprejel, je delo, ki odseva njegovo podobo. Njegovi sledilci morajo za svoje pooblastilo na svetu imeti neizbrisne značilnosti Božjih večnih načel.^{/37/}

»S svojo roko bo zbiral jagnjeta«

Ko je Jezus opravljal svoje delo na mestnih ulicah, so se matere z bolnimi in umirajočimi otročiči v svojih naročjih prerivale skozi gnečo ter si prizadevale priti na prostor, na katerem bi jih opazil.

Zamislite si matere, ki so bile blede, izmučene in skoraj obupane, pa vendar so bile odločne in vztrajne. Nosile so breme trpljenja in obnem iskale Zveličarja. Ko jih je vzvalovana množica zopet potisnila nazaj, si je Kristus počasi utiral pot k njim, dokler ni prišel čisto do njih. V njihovih srcih se je porodilo upanje. Začele so jokati od veselja, ko so zaznale, da jim je namenil pozornost, in so zagledale oči, ki so izražale toliko usmiljenja in ljubezni.

Zveličar se je obrnil k eni izmed njih ter spodbudil njeno zaupanje, rekoč: »Kaj želiš, da naredim zate?« Jokaje je povedala svojo veliko željo: »Gospod, da bi ozdravil mojega otroka.« Kristus je vzel majh-

nega otroka iz njenega naročja in bolezen se je umaknila ob njegovem dotiku. Smrtna bledica je izginila, oživljajoč tok^{/38/} je stekel skozi žile in mišice so dobile moč. Materi je spregovoril besede tolažbe in miru. Nato je prišel na vrsto naslednji primer, prav tako nujen. Kristus je zopet uporabil svojo oživljajočo moč, in vsi so povelicevali in častili njega, ki dela čudovite stvari.

Veliko premišljujemo o veličini Kristusovega življenja. Govorimo o čudovitih stvareh, ki jih je napravil, o čudežih,^{/39/} ki jih je naredil. Vendar je njegova pozornost stvarjem, ki jih štejemo za majhne, še večji dokaz njegove veličine.

Med Judi je bila navada otroke pripeljati k učitelju postave, da bi položil roke nanje in jih blagoslovil. Toda učenci so menili, da je Zveličarjevo delo prepomembno, da bi ga kdo smel ovirati. Ko so matere prišle z željo, da bi blagoslovil njihove otroke, so bili učenci do njih zelo nenaklonjeni. Mislili so, da so ti otroci premladi, da bi lahko imeli koristi od tega, če bi obiskali Jezusa. Sklepali so, da bo^{/40/} nezadovoljen z njihovo navzočnostjo. Zveličar pa je razumel skrb in breme mater, ki so želele svoje otroke vzgojiti v skladnosti z Božjo besedo. Slišal je njihove molitve. On sam jih je pritegnil v svojo bližino.

Neka mati je s svojim otrokom odšla z doma, da bi našla Jezusa. Spotoma je povedala sosedu, kam je namenjena, in tudi sosedu si je zaželela, da bi Jezus blagoslovil njene otroke. Tako se je zbralo nekaj mater s svojimi otroki. Nekateri od teh so bili že večji otroci in mladostniki. Jezus je z naklonjenostjo poslušal želje teh mater, ki so jih plaho in v solzah izgovorile. Vendar je čakal, kako bodo z njimi ravnali učenci. Ko je videl, da učenci karajo matere in jih odganjajo, misleč, da mu delajo uslugo, jim je pokazal njihovo napako, rekoč: »Pustite otročiče, naj pridejo k meni, ne branite jim; zakaj takih je Božje kraljestvo.« (Mr 10,14) V svoje naročje je vzel otroke, položil nanje roke in jim dal blagoslov, zaradi katerega so prišli.

Matere so bile potolažene. Na svoje domove so se vrnile okrepjene in blagoslovljene s Kristusovimi besedami. Spodbudil jih je, naj svoja bremena nosijo z novo vedrostjo in naj polne upanja delajo za svoje otroke.

Če bi lahko pogledali v poznejše življenje te male skupine, bi videli, kako so matere spominjale svoje otroke na prizor tega dne in jim ponavljale ljubeče Zveličarjeve besede. Lahko bi tudi videli, kako je v poznejšem življenju spomin na te besede obvaroval otroke pred zavi-janjem s poti, ki je pripravljena za Gospodove odrešence.

Kristus je tudi danes enako sočuten Zveličar kakor takrat, ko je hodil med ljudmi. Tudi danes tako resnično pomaga materam kakor takrat, ko je v Judeji jemal otroke v naročje.^{/41/} Kakor je s svojo krvjo odrešil otroke pred davnimi časi, je odrešil tudi otroke našega srca.

Jezus pozna srčno breme vsake matere. On, čigar mati se je bojevala z revščino in pomanjkanjem, sočustvuje z vsako materjo v njenih težavah. On, ki je prehodil dolgo pot, da bi olajšal zaskrbljeno srce Kanančanke, bo naredil enako tudi za današnje matere. Njega, ki je vdovi iz Naina vrnil njenega sina edinca in se je v smrtnih mukah na križu spomnil svoje matere, danes prizadene materina bridkost. Tolažil in pomagal bo v vsaki žalosti in potrebi.

Matere naj pridejo s svojimi težavami k Jezusu. Našle bodo dovolj milosti, ki jim bo pomagala skrbeti za njihove otroke. Vrata so odprta vsaki materi, ki želi svoja bremena položiti pred Zveličarjeve noge. On, ki je rekel: »Pustite otročiče, naj pridejo k meni, ne branite jim,« (Mr 10,14) še vedno vabi matere, naj mu pripeljejo svoje otroke, da jih bo blagoslovil.

V otrocih, ki so jih pripeljali k njemu, je Jezus videl moške in ženske, ki bodo dediči njegove milosti in državljani njegovega kraljestva, nekateri od njih pa bodo postali mučenci zaradi njega. Vedel je, da ga bodo ti otroci veliko bolj pripravljeni poslušati in sprejeti za svojega Odrešenika kakor odrasli ljudje, od katerih so bili mnogi premetenjeni in zakrknjeni. Pri poučevanju se je spustil na njihovo raven. On, Veličanstvo nebes, je odgovarjal na njihova vprašanja in poenostavil svoje pomembne nauke, da jih je njihov otroški um lahko dojel. V njihovo srce je vsadil seme resnice, ki je v poznejših letih vzkliklo in obrodilo sad za večno življenje.

Ko je Jezus rekel učencem, naj otrokom^{/42/} ne branijo priti k njemu, je govoril svojim sledilcem vseh časov: cerkvenim uslužbencem, duhovnikom, pomočnikom in vsem kristjanom. Jezus vabi otroke in

nam ukazuje: »Pustite jih, naj pridejo,« kakor da bi hotel reči: »Prišli bodo, če jih vi ne boste zadrževali.«

Ne dovolite, da bi s svojim nekrščanskim značajem napačno predstavili Jezusa. Ne odvrčate otrok od njega s svojo hladnostjo in osornostjo. Nikoli jim ne dajte povoda čutiti, da bi bila nebesa/^{43/} neprijeten kraj, če bi bili tam tudi vi. Ne govorite o veri kot o čem, česar otroci ne morejo razumeti. Ne obnašajte se, kakor da od njih ne pričakujete, da sprejmejo Jezusa že v svojem otroštvu. Ne ustvarjajte v njih napačnega vtisa, da je Kristusova vera turobna ter da se morajo zaradi prihoda k Zveličarju odreči vsemu, kar osrečuje življenje.

Ko Sveti Duh deluje na srca otrok, sodelujte pri njegovem delu. Učite jih, da jih Zveličar vabi in da ni zanj nič lepšega kakor to, da se mu izročijo v razcvetu in svežini mladosti.

Starševska odgovornost

Zveličar z neskončno milostjo opazuje ljudi, ki jih je odkupil s svojo krvjo. Njegova ljubezen ima pravico do njih. Nanje gleda z nepopisnim hrepenenjem. Njegovo srce ni naklonjeno samo najbolje vzgojenim in najbolj prikupnim otrokom, temveč tudi tistim, ki so zaradi nedostižnosti in zanemarjenosti razvili neprijetne značajske lastnosti. Mnogi starši ne razumejo, kako zelo so odgovorni za te značajske poteze svojih otrok. Nimajo nežnosti in modrosti, da bi pravilno ravnali s tistimi, ki so zašli, in so jih sami naredili takšne, kakršni so. Vendar Jezus sočutno gleda na te otroke. Pozna potek težave od vzroka do posledice.

Krščanski delavec je lahko Kristusovo orodje pri vračanju teh slabo vzgojenih in izgubljenih otrok k Zveličarju. Z modrostjo in tankočutnostjo jih lahko naveže na svoje srce, lahko jih opogumlja in v njih zbujajo upanje ter po Kristusovi milosti lahko vidi spreminjanje njihovega značaja, tako da bo zanje možno reči: »Takih je Božje kraljestvo.« (Mr 10,14)/^{44/}

Pet ječmenovih hlebcev je nahranilo množico

Ljudje so ves dan hodili za Kristusom in njegovimi učenci, medtem ko je poučeval ob jezeru. Poslušali so njegove milostne besede, ki so bile tako preproste in jasne, da so bile kakor gileadski balzam njihove

vim dušam. Zdravljenje njegove božanske roke je prineslo zdravje bolnim in življenje umirajočim. Dan se jim je zdel, kakor da so nebesa prišla na zemljo, zato se niso zavedali, kako dolgo že niso ničesar jedli.

Sonce se je pomikalo proti zahodu, vendar se ljudje še vedno niso razhajali. Končno so učenci prišli h Kristusu in ga rotili, da naj ljudi razpusti, ker jim bo to koristno. Mnogi so prišli od daleč in od zjutraj niso ničesar jedli. V okoliških mestih in vaseh bi si lahko kupili hrano. Jezus pa jim je rekel: »Dajte jim vi jesti.« (Mt 14,16) Potem se je obrnil k Filipu in ga vprašal: »Kje naj kupimo kruha, da bodo ti jedli?« (Jn 6,5)

Filip je pogledal morje glav in pomislil, da ni mogoče priskrbeti hrane za tako veliko množico. Odgovoril je: »Za dvesto denarijev kruha jim ni dosti, da bi vsak izmed njih dobil kaj malega.« (Jn 6,7)

Jezus je vprašal, koliko hrane bi se utegnilo najti med ljudmi. Andrej je rekel: »Deček je tu, ki ima pet ječmenovih hlebov in dve ribi; ali kaj je to med toliko?« (Jn 6,9) Jezus je ukazal, naj mu to prinesejo. Potem je velel učencem, naj ljudi posedejo po travi. Ko so to naredili, je vzel hrano.^{45/} In »pogleda v nebo in blagoslovi ter prelomi in da hlebe učencem, učenci pa ljudstvu. In jedli so vsi in se nasitili, in pobrali^{46/} so ostale kosce, polnih dvanajst košev.« (Mt 14,19.20)

Jezus je nahranil množico po čudežu božanske moči, in vendar kako skromna je bila jed, ki jo je priskrbel – samo ribe in ječmenovi hlebi, ki so bili vsakodnevna hrana galilejskih ribičev.

Kristus bi lahko ljudem ponudil razkošen obed, vendar hrana, pripravljena samo za zadovoljitev teka, ne bi vsebovala nobenega nauka za njihovo blaginjo. S tem čudežem je Kristus želel ponazoriti nauk o pomenu preprostosti. Če bi bili ljudje danes preprosti v svojih navedah, če bi živeli v skladnosti z naravnimi zakoni kakor Adam in Eva na začetku, bi bile potrebe človeške družine bogato zadovoljene. Toda sebičnost in popušcanje teku sta povzročila greh in bedo, na eni strani nemernost, na drugi pa pomanjkanje.

Jezus ni želel pritegniti k sebi ljudi tako, da bi zadovoljil njihovo željo po razkošju. Tej veliki množici, ki je bila po dolgem in razburljivem dnevu utrujena in lačna, je bil preprost obed jamstvo njegove moči in njegove nežne skrbi zanje v vsakdanjih življenjskih potrebah.

Zveličar svojim sledilcem ni obljubil razkošja tega sveta; doleti jih lahko^{/47/} tudi revščina; toda njegova beseda je jamstvo, da bodo njihove potrebe zadovoljene; obljubil pa jim je to, kar je mnogo boljše od zemeljskih dobrin – stalno tolažbo njegove navzočnosti.

Ko je bila množica nahranjena, je ostalo obilo hrane. Jezus je velel učencem: »Zberite ostale kosce, da nič ne propade.« (Jn 6,12) Te besede pomenijo več kakor samo zbiranje hrane v koše. Nauk je dvojen. Nič ne sme biti zavrženo. Ne smemo zaničevati niti začasnih dobrin. Ne smemo zanemariti ničesar, kar bi lahko koristilo človeškemu bitju. Naj se zbere vse, kar bo na zemlji olajšalo potrebe lačnih. Enako skrbno moramo nabirati kruh iz nebes, da bi zadovoljili potrebe duše. Živeti moramo od vsake Božje besede. Nič, kar je Bog izgovoril, ne sme biti izgubljeno. Niti ene besede, ki se tiče našega večnega zveličanja, ne smemo zanemariti. Niti ena beseda ne sme nekoristno pasti na zemljo.

Čudež s hlebci nas uči odvisnosti od Boga. Ko je Jezus nahranil pet tisoč mož, hrane ni bilo pri roki. Očitno ni imel na voljo nobenih sredstev. Bil je v divjini s pet tisoč možmi skupaj z ženskami in otroki. Množice ni povabil, naj gre tja za njim. Prišli so brez povabila ali ukaza, ker so želeli biti v njegovi navzočnosti. Vedel je, da so po celodnevem poslušanju njegovih nauk lačni in izčrpani. Bili so daleč od doma in bližala se je noč. Mnogi od njih si niso imeli s čim kupiti hrane. On, ki se je postil štirideset dni v puščavi, ni dovolil, da bi se lačni vračali na svoje domove.

Božja previdnost je Jezusa postavila tja, kjer je bil, nato je bil od svojega nebeškega Očeta odvisen za sredstva, s katerim bi olajšal potrebe.^{/48/} Tudi mi se moramo zanesti na Boga, ko se znajdemo v težavnem položaju. V vsaki nuji moramo iskati pomoč od njega, ki ima na razpolago neskončen vir sredstev.

Pri tem čudežu je Kristus prejel od Očeta, podelil učencem, učenci ljudem in ljudje drug drugemu. Tako bodo vsi, ki so združeni v Kristusu, prejeli od njega kruh življenja in ga podelili drugim. Njegovi učenci so določeni za zvezo med Kristusom in ljudmi.

Ko so učenci slišali Zveličarjevo navodilo: »Dajte jim vi jesti,« jih je to spravilo v veliko zadrego. Spraševali so: »Ali naj gremo v vasi kupit hrano?« Kaj pa je odgovoril Kristus? »Dajte jim vi jesti.« Učenci

so k Jezusu prinesli vse, kar so imeli, vendar jih ni povabil, naj jedo. Velel jim je, naj postrežejo ljudem. Hrana se je pomnožila v njegovih rokah, in roke učencev, ki so segale h Kristusu, niso ostale nikoli prazne. Majhna zaloga je zadoščala za vse. Ko je bila množica nahranjena, so učenci z Jezusom jedli dragoceno hrano, ki je bila priskrbljena iz nebes.

Kako pogosto postanemo malodušni, ko vidimo potrebe revnih, nevednih in trpečih. Sprašujemo: »Kaj koristijo naše slabe moči in neznatna denarna sredstva, da bi zadovoljili te velikanske potrebe? Ali ne bi počakali na koga, ki ima večje sposobnosti, da bi vodil delo, ali na katero organizacijo, ki se bo lotila tega?« Kristus pravi: »Dajte jim vi jesti.« Uporabite sredstva, čas in sposobnosti, ki jih imate. Prinesite svoje ječmenove hlebce k Jezusu.

Čeprav vaša sredstva ne bodo zadoščala, da bi nahranila tisoče, bodo vendar lahko nahranila enega. V Kristusovih rokah lahko nahranijo mnoge. Posnemajte učence in dajte vse, kar imate. Kristus bo pomnožil podarjeno. Nagradil bo iskreno in preprosto zanašanje^{/49/} nanj. To, kar se nam zdi samo borna zaloga, se bo izkazalo kot bogata gostija.

»Kdor skopo seje, bo tudi skopo žel, in kdor seje bogato, bo tudi bogato žel. Bog pa more čez vas razliti obilo vsake milosti, da imate v vsem vsekdar vso obilost in ste bogati za vsako dobro delo, kakor je pisano: Razsipa je, dal je ubogim, njegova pravičnost ostane na veke. Ta pa, ki daje seme sejalcu in kruh za jed, vam dodeli in razmnoži vašo setev ter da, da bodo rasli sadovi vaše pravičnosti, da obogatite v vsem za vsako radodarnost.« (2 Kor 9,6.8-11)^{/50/}

Z NARAVO IN BOGOM

Zveličarjevo življenje na svetu je bilo življenje v stiku z naravo in Bogom. S tem občestvom nam je razodel skrivnost uspešnega življenja.

Jezus je bil resen in vztrajen delavec. Med ljudmi nikoli ni živel nihče, ki bi bil tako obremenjen z odgovornostmi. Nihče nikoli ni nosil tako težkega bremena bede in greha tega sveta. Nikoli se ni nihče trudil s tako požrtvovalno gorečnostjo za dobro ljudi. In vendar je bilo njegovo življenje zdravo. Tako telesno kakor tudi duševno ga je ponazarjalo daritveno jagnje »brez hibe in brez madeža«. (1 Pt 1,19) Telesno in duševno je bil zgled tega, kar je Bog nameraval, da bi bilo vse človeštvo, če bi bilo poslušno njegovim zakonom.

Ko so ljudje gledali Jezusa, so na njegovem obrazu lahko videli božansko sočutje združeno z zavestjo o moči. Zdelo se je, da ga je obdajalo ozračje duhovnega življenja. Njegovo vedenje je bilo uglajeno in skromno, vendar je na ljudi naredil vtis občutek prikrite moči, ki ni mogla ostati popolnoma skrita.

Med njegovo službo so ga neprenehoma zasledovali zviti in hinavski ljudje, ki so mu stregli po življenju. Vohuni so^{/51/} mu bili za petami in prežali na njegove besede, da bi našli kakšen povod za obtožbo. Najsposobnejši in najbolj izobraženi ljudje so ga želeli premagati pri razpravi, vendar jim to nikoli ni uspelo. Zbegani in osramočeni so se morali umakniti pred ponižnim Učiteljem iz Galileje. Kristusov nauk je imel svežino in moč, kakršne človek ni nikoli prej poznal. Celó njegovi sovražniki so morali priznati: »Nikoli noben človek ni tako govoril.« (Jn 7,46)

Jezusovega otroštva, ki ga je preživel v revščini, niso mogle pokvariti izumetničene navade sprijene dobe. Pri delu za skobeljnikom in opravljanju domačih odgovornosti se je učil naukov poslušnosti in na-

pornega dela, razvedrilo pa je našel med prizori iz narave in si nabiral znanje, ko je skušal razumeti njene skrivnosti. Proučeval je Božjo besedo, trenutke največje sreče pa je doživiljal, ko je lahko zapustil svojo delavnico in odšel na polja, da bi v mirnih dolinah premišljeval in na gorskih pobočjih ali med gozdnimi drevesi imel občestvo z Bogom. Zgodnje jutro ga je pogosto našlo na kakšnem odmaknjenem prostoru, kjer je premišljeval, preiskoval Svete spise ali molil. S prepevanjem je pozdravil jutranji svit. S pesmimi zahvaljevanja se je razveseljeval med delovnimi urami in prinašal nebeško radost izčrpanim in malodušnim.

Jezus je med svojim delovanjem večino časa preživel v naravi. Iz kraja v kraj je potoval peš in mnogo svojih naukov podal na prostem. Ko je poučeval učence, se je pogosto umaknil iz mestne zmede v tišino poljan, ker so se bolj ujemale z nauki preprostosti, vere in samoodpovedi, katerih jih je želel naučiti. Na gorskem pobočju pod košatimi drevesi v bližini Galilejskega morja je poklical^{/52/} dvanajstere k apostolstvu in podal pridigo na Gori blagrov.^{/53/}

Kristus je rad zbiral ljudi okoli sebe pod modrim nebom na kakšnem travnatem gorskem pobočju ali na jezerskem bregu. Ko je bil obdan z deli, ki jih je sam ustvaril, je njihove misli usmeril od umetnega k naravnemu. Rastoča in razvijajoča se narava je razodevala načela njegovega kraljestva. Ko so ljudje povzdignili svoje oči k Božjim goram in opazovali čudovita dela njegove roke, so se lahko naučili dragocenih naukov božanske resnice. Tako so se v prihodnjih dneh po stvarstvih iz narave spominjali naukov božanskega Učitelja. Misli so bile povzdignjene in srce je našlo mir.^{/54/}

Jezus je učence, ki so sodelovali pri njegovem delu, pogosto poslal, da so za nekaj časa obiskali svoje domove in se spočili, učenci pa so ga zaman poskušali odtegniti od dela. Ves dan je služil množici, ki je prihajala k njemu, zvečer ali zgodaj zjutraj pa je odšel v svetišče gora, da bi se tam družil s svojim Očetom.

Pogosto so ga nenehno delo in spopadi s sovraštvom in zmotami verskih učiteljev tako zelo izčrpali, da so se njegova mati in bratje ter celo učenci zbal, da ga bo to uničilo. Ko pa se je vračal^{/55/} z molitve, s katero je končal utrujajoč dan, so na njegovem obrazu opazili miren pogled, svežino, življenje in moč, ki so očitno preželi vse njegovo bitje. Z

ur, ki jih je preživel na samem s svojim nebeškim Očetom, se je vsako jutro vračal, da bi ljudem prinesel nebeško luč.

Kmalu potem ko so se učenci vrnili s svojega prvega misijonskega potovanja, jim je Jezus velel, naj gredo na samotni kraj, da se bodo spočili. Učenci so se vrnili, napolnjeni z veseljem, ker so bili uspešni kot glasniki evangelija. Tedaj pa je do njih prišla novica, da je Herod usmrtil Janeza Krstnika. To jih je grenko razžalostilo in razočaralo. Jezus je vedel, da je resno preizkusil njihovo vero s tem, ko je dovolil, da je Janez Krstnik umrl v zaporu. Z nežno sočutnostjo je gledal na njihove potrte in od solz navlažene obraze. S solzami v očeh, kar je bilo čutiti tudi v glasu, je dejal: »Pojdite sami na samotni kraj in malo počijte.« (Mr 6,31)

Blizu Betsajde na severnem delu jezera je bil osamljen predel poln pomladanskega zelenja ter je Jezusu in učencem ponujal prijetno zavetje. S čolnom so odpuli čez vodo do tega kraja. Tam so lahko počivali daleč od vrveža množic. Lahko so poslušali Kristusove besede, ne da bi jih motili jezni odgovori in obtožbe farizejev. Upali so, da bodo tam lahko kratek čas uživali dragoceno občestvo v druženju z Gospodom.

Jezus je s svojimi ljubljenimi preživel na samem samo kratek čas, vendar kako dragoceni so bili zanje ti trenutki. Pogovarjali so se o evangelijskem delu in o načinih za čimbolj uspešno pridobivanje ljudi. Ko jim je razodeval dragocene zaklade resnice, so bili okrepečani z božansko močjo in navdihnjeni z upanjem in pogumom.^{/56/}

Vendar ga je množica kmalu prišla iskat. Ljudje so domnevali, da je odšel na svoje običajno počivališče, zato so odšli za njim. Njegovo upanje, da bo lahko počival vsaj eno uro, je izginilo. Toda v globini čistega in sočutnega srca je dobri Pastir ovac čutil le ljubezen in usmiljenje do teh nespokojnih in žejnih duš. Ves dan je služil njihovim potrebam, zvečer pa jih je razpustil, da so odšli na svoje domove počivat.^{/57/}

V življenju, ki je bilo popolnoma posvečeno blaginji drugih, je Zveličar imel za pomembno, da je včasih prekinil delo in stik s človeškimi potrebami, da bi si poiskal počitek in zagotovil nemoteno občestvo s svojim Očetom. Ko je razpustil množico, ki je šla za njim, se je

odpravil v gore in tam na samem pred Bogom izlival svojo dušo v molitvi za te trpeče, grešne in potrebne ljudi.

Ko je Jezus svojim učencem rekel, da je žetve mnogo, delavcev pa malo, jim s tem ni priporočil, naj stalno delajo, temveč jim je naročil: »Prosite torej Gospodarja žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev.« (Mt 9,38) Kakor je govoril prvim učencem, tako tudi danes vsem svojim od dela izčrpanim delavcem govori sočutne besede: »Pojdite sami na samotni kraj in malo počijte.« (Mr 6,31)

Vsi, ki se učijo v Božji šoli, potrebujejo uro tišine za stik s svojim srcem, z naravo in Bogom. V njih se mora razodeti življenje, ki ni v skladnosti s svetom, z njegovimi navadami in običaji. V poznanju Božje volje potrebujejo osebno izkušnjo. Osebno ga moramo slišati, kako govori našemu srcu. Ko vsak drug zvok utihne in v tišini čakamo pred njim, potem nam tišina v duši pomaga razločiti Božji glas. Velea nam: »Odnehajte in spoznajte, da sem jaz Bog!« (Ps 46, 10) To je učinkovita priprava za vse delavce v Božjem delu. Kdor je okrepljen na ta način, ga bo sredi naglice množic in obremenitve napetih življenjskih dejavnosti obdajalo ozračje svetlobe in miru. Prejel bo nov dar tako telesne kakor tudi umske moči. Njegovo življenje bo oddajalo dišavo in razodevalo božansko moč, ki bo pritegnila človeška srca. /58/

DOTIK VERE

»Če se njegove obleke le dotaknem, ozdravim.« (Mt 9,21) Te besede je spregovorila uboga ženska, ki je dvanajst let trpela zaradi bolezni, ki je njeno življenje spremenila v breme. Vsa svoja sredstva je porabila za zdravnike in zdravila, na koncu pa so jo razglasili za neozdravljivo. Ko pa je slišala za vzvišenega Zdravnika, je njeno upanje oživel. Razmišljala je: »Ko bi le lahko prišla dovolj blizu, da bi se z njim pogovorila, bi ozdravela.«

Kristus je bil na poti v dom judovskega verskega učitelja Jaira, kateri ga je milo prosil, naj pride ozdravit njegovo hčer. Prošnja strtega srca: »Hčerka mi umira, pridi, položi nanjo roke, da ozdravi in živi,« (Mr 5,23) je ganila nežno in sočutno Kristusovo srce, da se je takoj odpravil s poglavarjem na njegov dom.

Napredovala sta počasi, kajti množica je pritiskala na Kristusa z vseh strani. Ko si je Zveličar utiral pot skozi množico, je prišel blizu bolnice. Nekajkrat se mu je zaman poskušala približati. Sedaj se ji je ponudila priložnost. Ni videla nobene možnosti, da bi govorila,^{59/} z njim. Niti ni želela zadrževati njegovega počasnega napredovanja. Vendar je slišala za ozdravljenje po dotiku njegovih oblačil. Ker pa se je bala, da bo zamudila svojo edino priložnost za ozdravitev, se je prerinila naprej ter si govorila: »Če se njegove obleke le dotaknem, ozdravim.« (Mt 9,21)

Kristus je poznal vsako njeno misel, zato se je napotil k prostoru, kjer je stala. Poznal je njeno veliko stisko in ji pomagal, da je pokazala svojo vero.

Ko je šel mimo, se je pomaknila naprej ter iztegnila roko, in komaj ji je uspelo, da se je dotaknila roba njegove obleke. Tisti trenutek je spoznala, da je ozdravela. V tem enem dotiku je bila zbrana vera vsega njenega življenja in v hipu sta izginili njena bolečina in slabost. V tre-

nutku je začutila drget, kakor da bi električni tok stekel skozi vsa vlakna njenega bitja. Preplaval jo je občutek popolnega zdravja. Čutila je »v telesu, da je ozdravela od svoje nadloge«. (Mr 5,29)

Hvaležna ženska se je hotela zahvaliti mogočnemu Zdravniku, ki je zanjo z enim dotikom naredil več kakor vsi drugi zdravniki v dolgih dvanajstih letih, vendar si ni upala. S hvaležnim srcem se je hotela umakniti iz množice. Nenadoma se je Jezus ustavil, pogledal naokoli in vprašal: »Kdo je, ki se me je dotaknil?« (Lk 8,45)

Peter ga je presenečen pogledal in odgovoril: »Učitelj, saj te množica gnete in stiska.« (Lk 8,45)

Jezus pa je odvrnil: »Nekdo se me je dotaknil, zakaj čutil sem, da je izšla moč od mene.« (Lk 8,46) Lahko je razložil dotik vere od naključnega dotika brezskrbne množice. Nekdo se ga je dotaknil z iskrenim namenom in prejel odgovor.

Kristus ni spraševal, da bi kaj zvedel. Želel je poučiti ljudi, svoje učence in ⁶⁰ žensko. Trpeče je želel navdati z upanjem. Želel je pokazati, da je ozdravljajoča moč prišla po veri. Zaupanje te ženske ne sme ostati brez pojasnila. Bog mora biti poveljčan z njenim hvaležnim priznanjem. Kristus je želel, da bi razumela, da odobrava njeno dejanje vere. Ni želel, da bi odšla s polovičnim blagoslovom. Morala je zvedeti, da pozna njeno trpljenje ter jo sočutno ljubi in odobrava njeno vero v njegovo moč, ki popolnoma rešuje vse, ki prihajajo k njemu.

Kristus je pogledal proti ženski in kazal, da ve, kdo se ga je dotaknil. Ko je ugotovila, da se zaman skriva, je vsa tresoča se stopila naprej in se vrgla k njegovim nogam. V solzah hvaležnosti mu je povedala pred vsemi ljudmi, čemu se je dotaknila njegovega oblačila in kako je bila hipoma ozdravljena. Bala se je, da je bilo njeno dejanje predrzno, vendar niti ena beseda graje ni prišla iz Kristusovih ust. Govoril je samo pohvalne besede. Prišle so iz ljubečega srca, ki je polno sočutja za človeško gorje. Nežno je rekel: »Hči, tvoja vera ⁶¹ te je rešila; pojdi v miru!« (Lk 8,48) Kako ohrabrilne so bile zanjo te besede. Sedaj njena veselja ni zasenčil nikakršen strah, da je naredila kaj narobe.

Radovedna množica, ki je pritiskala na Jezusa, ni prejela življenjske sile. Toda trpeča ženska, ki se ga je dotaknila z vero, je bila ozdravljena. Tako se tudi na duhovnem področju običajni dotik razlikuje od

dotika vere. Verovanje v Kristusa samo kot Zveličarja sveta ne more nikogar ozdraviti. Zveličavsna vera ni samo soglašanje z evangeljsko resnico. Prava vera sprejema Kristusa za osebnega zveličarja. Bog je dal svojega edinorojenega Sina, da jaz, če verujem vanj, ne bom pogubljen, temveč bom imel večno življenje. Ko pridem h Kristusu, moram v skladnosti z njegovo besedo verovati, da sem prejel njegovo zveličavno milost. Življenje, ki ga sedaj živim, pa »živim v veri Božjega Sina, ki me je ljubil in dal samega sebe zame«. (Gal 2,20)

Mnogi menijo, da je vera način razmišljanja. Zveličavsna vera je dogovor, po katerem tisti, ki sprejmejo Kristusa, sklenejo zavezni odnos z Bogom. Živa vera pomeni povečanje moči in trdno zaupanje, po katerem duša po Božji milosti postane zmagoslavna sila.

Vera je mogočnejši zavojevalec kakor smrt. Če lahko bolne spodbudimo, da bodo svoj pogled z vero usmerili k mogočnemu Zdravniku, bomo videli čudovite sadove. To bo zagotovilo zdravje duši in telesu.

Ko delamo z žrtvami slabih navad, jim ne omenjajmo obupa in uničenja, proti kateremu hitijo, temveč njihov pogled usmerimo k Jezusu. Usmerimo jih k nebeški slavi. To bo za rešitev telesa in duše^{62/} naredilo veliko več kakor ves strah pred grobom, o katerem bi lahko govorili nemočnim in tistim, ki so videti v brezupnem stanju.

»Nas je rešil po svojem usmiljenju«

Stotnikov služabnik je ležal bolan za ohromelostjo. Hlapci so bili pri Rimljanih sužnji, ki so jih kupili in prodali na tržnicah, pogosto pa so z njimi slabo in kruto ravnali. Ta stotnik pa je imel rad svojega hlapca in zelo močno si je želel, da bi ozdravel. Verjel je, da ga Jezus lahko ozdravi. Zveličarja sicer še ni videl, vendar kar je slišal o njem, ga je navdihnilo z vero. Ta Rimljan je bil kljub judovski zunanji pobožnosti prepričan, da je bila njihova vera boljša kakor njegova. Uspelo mu je že porušiti pregrade narodnostnih predsodkov in sovraštva, ki so ločevale osvajalce in premagano ljudstvo. Pokazal je spoštovanje do bogoslužja in prijaznost do Judov kot Božjih častilcev. V poročilih o Kristusovem nauku je našel to, kar je zadovoljilo potrebe njegove duše. Vse, kar je bilo v njem duhovnega, se je odzvalo na Zveličarjeve besede. Mislil pa

je, da ni vreden približati se Jezusu, zato je prosil judovske starešine, naj ga prosijo za ozdravitev njegovega hlapca.

Starešine so to sporočili Jezusu in zelo so prosili, rekoč: »Vreden je, da mu to storiš; ljubi namreč naš narod in shodnico nam je sezidal sam.« (Lk 7,4.5)

Na poti v stotnikovo hišo pa je Jezus dobil sporočilo od samega stotnika: »Gospod, ne trudi se; zakaj nisem vreden, da stopiš pod mojo streho.« (Lk 7,6)

Zveličar pa se ni ustavil na svoji poti, zato je stotnik^{/63/} dopolnil svoje sporočilo: »Zato se tudi nisem sam vrednega štel, da bi prišel k tebi. Ampak reci le besedo, in moj hlapec ozdravi. Kajti tudi jaz sem človek pod oblastjo in imam vojake pod seboj, pa velim temu: Pojdi! In gre, in drugemu: Pridi! In pride, in svojemu hlapcu: Stori to! In stori.« (Lk 7,7; Mt 8,8.9)

»Predstavljam rimsko oblast in moji vojaki priznavajo mojo veljavo kot najvišjo. Tako ti predstavljaš oblast neomejenega Boga in vsa ustvarjena bitja ubogajo tvojo besedo. Ti lahko ukažeš boleznim, naj odide, in ubogala te bo. Reci le besedo, in moj hlapec bo ozdravljen.«

Kristus je rekel: »Pojdi, in kakor si veroval, naj se ti zgodi.«^{/64/} In njegov hlapec je ozdravel tisto uro.« (Mt 8,13)

Judovski starešine so priporočili stotnika Jezusu, ker je pokazal naklonjenost njihovemu narodu. Dejali so: »Vreden je, ker nam je sezidal shodnico.« Stotnik pa je zase rekel: »Nisem vreden.« In vendar se ni bal prositi Jezusa za pomoč. Ni se zanašal na svojo dobroto, marveč na Zveličarjevo milost. Skliceval se je lahko le na svojo veliko nujno.

Na enak način lahko vsak človek pride k Jezusu. »Rešil nas je ne iz del v pravičnosti, ki smo jih mi storili, ampak po svojem usmiljenju.« (Tit 3,5) Ali meniš, da zato, ker si grešnik, ne moreš upati, da bi prejel blagoslov od Boga? Spomni se, da je Jezus prišel na ta svet rešiti grešnike. Mi nimamo ničesar, s čimer bi se lahko priporočili Bogu; prošnja, ki jo pošiljamo sedaj in zmeraj, je naša skrajna nebogljenost, zaradi katere nujno potrebujemo njegovo zveličavno moč. Ko se odpovemo vsej svoji samozadostnosti, lahko pogledamo na golgotski križ in rečemo:

Praznik rok sem pred teboj,
tu klečim, kjer križ je tvoj.

»Če moreš kaj! Vse je mogoče tistemu, ki veruje.« (Mr 9,23) Vera nas povezuje z nebesi in nam daje moč za boj s silami teme. Bog je v Kristusu zagotovil vsa sredstva, da premagamo vsako slabo^{/65/} značajsko lastnost in se upremo vsaki, še tako močni skušnjavi. Mnogi pa čutijo, da nimajo dovolj vere, zato ne pridejo h Kristusu. Ti ljudje naj se v svoji slabotni nevrednosti oprimejo milosti svojega sočutnega Zveličarja. Ne glejte nase, marveč na Kristusa. On, ki je zdravil bolne in izganjal hudobne duhove, ko je živel med ljudmi, je še vedno isti mogočni Zveličar. Potem sprejmite njegove obljube za listje z drevesa življenja: »Tega, ki k meni prihaja, ne pahnem ven.« (Jn 6,37) Ko pridete k njemu, verjemite, da vas je sprejel, ker je tako obljubil. Če boste ravnali tako, ne boste nikoli pogubljeni.

»Dokazuje pa Bog svojo ljubezen do nas s tem, da je Kristus umrl za nas, ko smo bili še grešniki.« (Rim 5,8)

»Če je Bog z nami, kdo je proti nam? On, ki lastnemu Sinu ni prizanesel, temveč ga je dal za nas vse, kako ne bo tudi z njim nam vsega podaril?« (Rim 8,31.32)

»Prepričan sem namreč, da nas ne smrt, ne življenje, ne angeli, ne poveljarstva, ne sile, ne sedanost, ne prihodnost, ne višina, ne globočina, ne katera druga stvar ne bo mogla ločiti od Božje ljubezni, ki je v Kristusu Jezusu, našem Gospodu.« (Rim 8,38.39)^{/66/}

»Moreš me očistiti«

Od vseh bolezni, ki so jih poznali na Vzhodu, je gobavost vzbu-jala največ strahu. Njena neozdravljivost, nalezljivost in grozne posledice na žrtvi so najpogumnejše navdajale s strahom. Med Judi se je nanjo gledalo kot na kazen zaradi greha, zato so jo imenovali Božji bič ali prst. Ker je bila zelo razširjena, neuničljiva in smrtna bolezen, so jo imeli za simbol greha.

Po obredni postavi so gobavca razglasili za nečistega. Česar koli se je dotaknil, je postalo nečisto. Tudi zrak je postal nečist zaradi njegovega diha. Moral je zapustiti človeška prebivališča, kakor da je že umrl. Za kogar so sumili, da je zbolel, se je moral pokazati duhovnikom, ti pa so ga morali preiskati in podati ugotovitev. Če so ga razglasili za gobavega, so ga ločili od njegove družine, izključili iz izrael-

skega zbora in obsodili na druženje s tistimi, ki so bili enako prizadeti. Izjem ni bilo ne za kralje ne za poglavarje. Kralj, ki ga je zadela ta strašna bolezen, je moral odložiti žezlo in oditi iz človeške družbe.

Gobavec je moral ločen od svojih prijateljev in sorodnikov trpeti prekletstvo svoje bolezni. Dolžan je bil razglasiti svojo bedo, raztrgati svoja oblačila in naznanjati ter opozarjati vse, da zbežijo iz njegove kužne navzočnosti. Vpitje: »Nečist! Nečist!« ki je v žalostnih glasovih prihajalo iz osamljenega bivališča izgnancev, je bilo znamenje, ki so mu prisluhnili s strahom in grozo.^{/67/}

V krajih Jezusovega delovanja je bilo mnogo teh trpinov. Ko so zvedeli za njegovo delo, je v srcu enega izmed njih vzklikla vera. Če bi lahko prišel k Jezusu, bi lahko ozdravel. Toda kako ga bo našel? Kako se naj takšen, obsojen na dosmrtno osamitev, prikaže Zdravniku? Ali ga bo Kristus ozdravil? Ali ne bo kakor farizeji in celo zdravniki izrekel prekletstva nad njim in mu zabičal, naj se izogiblje človeških shajališč?

Razmišljal je o vsem, kar so mu povedali o Jezusu. On ni zavrnil nikogar, ki ga je prosil za pomoč. Nesrečni mož se je odločil poiskati Zveličarja. Ker ne sme v mesta, se lahko sreča z njim samo na kakšni stezi ob gorskih poteh ali pa ga poišče, ko bo poučeval zunaj mest. Težav je bilo veliko, vendar je to bilo njegovo edino upanje.

Gobavec je stal daleč stran in ujel nekaj besed iz Zveličarjevih ust. Videl je, da polaga roke na bolne. Videl je šepave, slepe, ohromele in umirajoče zaradi mnogih bolezni, da so vstali polni zdravja in pove- ličevali Boga zaradi rešitve. Njegova vera se je okrepila. Vse bolj se je bližal množici, ki je poslušala. Pozabil je na vse omejitve, ki se jih je moral držati, na varnost ljudi in strah, s katerim so ga vsi^{/68/} gledali. Mi- slil je samo na blagoslovljeno upanje ozdravitve.

Njegov videz je bil ostuden. Bolezen ga je že strašno načela in njegovo razpadajoče telo je bilo videti grozno. Ko so ga ljudje zagleda- li, so se začeli umikati. Zgroženi so se prerivali med seboj, da bi se izo- gnili dotiku z njim. Nekateri so mu skušali preprečiti, da bi se približal Jezusu, vendar zaman. Ljudi ni ne videl ne slišal. Ni se menil za izraze njihovega gnusa. Videl je samo Božjega Sina, slišal je samo glas, ki je govoril besede življenja umirajočim.

Prerinil se je do Jezusa, padel pred njegove noge in zaklical: »Gospod, če hočeš, me moreš očistiti.« (Mt 8,2)

Jezus je odgovoril: »Hočem, bodi očiščen,« in nanj položil svoje roke. (Mt 8,3)

Na gobavcu je takoj nastala sprememba. Njegova kri je postala zdrava, živci občutljivi in mišice čvrste. Izginila je nenaravno bela lus-kavost, ki je značilna za gobavost, in njegovo meso je postalo kakor meso majhnega otroka.

Če bi duhovniki izvedeli za dejstva o gobavčevi ozdravitvi, bi jih njihovo sovraštvo do Jezusa lahko spodbudilo k izreku nepoštene raz-sodbe. Jezus je želel zagotoviti nepristransko odločitev. Zato je ukazal možu, naj nikomur ne pripoveduje o svoji ozdravitvi, temveč naj se z daritvijo nemudoma pokaže v templju, preden bi se razširile govorice o čudežu. Preden so duhovniki lahko sprejeli takšno daritev, so morali pregledati darovalca in potrditi njegovo popolno ozdravitev.

Pregled je bil opravljen. Duhovniki, ki so gobavca obsodili na iz-gon, so pričali o njegovi ozdravitvi. Ozdravljenec se je vrnil na svoj dom in v družbo. Zavedal se je, kako velik dar je zdravje. Veselil se je krepkosti in vrnitve v svojo družino.^{69/} Čeprav ga je Jezus opozoril, ni mogel več molčati o tem, kako je ozdravel, zato je poln radosti pripove-doval o moči tistega, kateri ga je ozdravil.

Ko je ta možki prišel k Jezusu, je bil ves gobav. Smrtonosni stru-pi so se razširili po vsem telesu. Učenci so želeli preprečiti svojemu Gospodu, da bi se ga dotaknil, kajti kdor se je dotaknil gobavca, je tudi sam postal nečist. Jezus pa se ni oskrunil, ko je svojo roko položil na gobavca. Gobavost je bila očiščena. Tako je tudi z gobavostjo greha; ker je globoko zakoreninjena in smrtna, je ni mogoče ozdraviti s člove-ško močjo. »Vsa glava je bolna in vse srce medlo. Od stopala do teme-na ni nič zdravega na njem: zgolj rane in proge in vedno novi tvori.« (Iz 1,5.6) Jezus pa se z življenjem med ljudmi ni oskrunil. Njegova navzo-čnost je bila zdravilna moč za grešnike. Kdor koli bo padel pred njego-ve noge in v veri rekel: »Gospod, če hočeš, me moreš očistiti,« bo slišal odgovor: »Hočem, bodi očiščen.« (Mt 8,2,3)

Jezus v nekaterih primerih zdravljenja ni takoj podaril iskanega blagoslova. Gobavčeva prošnja pa je bila uslišana takoj, ko je bila izgo-

vorjena. Ko molimo za zemeljske blagoslove, lahko Bog odlaša odgovor na naše molitve ali pa nam podari nekaj, česar nismo prosili; ko pa molimo za osvoboditev od greha, ni tako. Njegova volja je, da nas očisti greha, naredi za svoje otroke in nas usposobi živeti sveto življenje. Kristus »je dal samega sebe za naše grehe, da bi nas rešil iz sedanjega hudega veka po volji Boga in našega Očeta. In to je trdno zaupanje, ki ga imamo do njega, da nas sliši, če kaj prosimo po njegovi volji; in če vemo, da nas sliši, česar koli prosimo, vemo, da nam je izpolnjeno, česar smo ga prosili.« (Gal 1,4; 1 Jn 5,14.15)^{70/}

Jezus vidi ljudi, ki so stiskani in ožaloščeni, tiste, katerih upanje je bilo uničeno in s pozemskimi razvedrili poskušajo potešiti želje svoje duše, in vse vabi, da najdejo počitek v njem.

»In najdete pokoj«

Utrujenemu ljudstvu nežno pravi: »Vzemite moj jarem nase in učite se od mene, ker sem krotek in iz srca ponižen: in najdete pokoj svojim dušam.« (Mt 11,29)

S temi besedami Jezus nagovarja vsakega človeka. Vsi smo utrujeni in obremenjeni, če se tega zavedamo ali ne. Vse težijo bremena, ki jih samo Kristus lahko odstrani. Najtežje breme, ki ga nosimo, je breme greha. Če bi bili prepuščeni, da bi ga nosili sami, bi nas strlo. Toda Brezgrešni je stopil na naš prostor. »Gospod mu je naložil krivice nas vseh.« (Iz 53,6)

Nosil je breme naše krivde. Odvzel bo breme z naših utrujenih ramen. Podaril nam bo počitek. Nosil bo tudi naše breme skrbi in žalosti. Vabi nas, da nanj preložimo vse svoje skrbi, kajti On nas nosi v svojem srcu.

Starejši brat našega rodu stoji pri večnem prestolu. Opazuje vsakogar, ki se obrača nanj kot na zveličarja. Iz svojih izkušenj pozna človeške slabosti, naše želje in moč naših skušnjav, kajti izkušan je bil »v vsem kakor mi, a brez greha«. (Heb 4,15) Bedi nad teboj, trepetajoči Božji otrok. Ali si v skušnjavi? Rešil te bo. Ali si slaboten? Dal ti bo moč. Ali si neveden? Poučil te bo. Ali si ranjen? Ozdravil te bo. Gospod »prešteva število zvezd« in vendar tudi »ozdravlja potrte v srcu in obvezuje njihove rane«. (Ps 147,4.3)^{71/}

Kakršne koli so tvoje bojazni in preizkušnje, zaupaj svoj primer Gospodu. Tvoj duh bo okrepljen, da boš zdržal. Pred teboj bo odprta pot, da se boš lahko osvobodil stisk in težav. Kolikor bolj si šibek in nemočen, toliko močnejši boš postal v njegovi moči. Kolikor težja so bremena, toliko prijetnejši bo počitek, ko jih boš preložil na Nosilca bremen.

Okoliščine lahko ločijo prijatelje, nemirne vode širokega morja lahko valovijo med nami in njimi. Vendar nas nobene okoliščine in nobena daljava ne more ločiti od našega Zveličarja. Kjer koli smo, je na naši desnici, da nas podpira, varuje, dviga in razveseljuje. Kristusova ljubezen do svojih odrešenih je večja kakor ljubezen matere do svojega otroka. Naša velika prednost je počivati v njegovi ljubezni in reči: »Zaupal mu bom, kajti svoje življenje je dal zame.«

Človeška ljubezen se lahko spremeni, Kristusova ljubezen pa ne pozna nobenega spreminjanja. Kadar ga kličemo na pomoč, je njegova roka iztegnjena v našo rešitev. »Kajti gore se bodo pač umaknile in hribi se ganili, a moja milost se ne umakne od tebe in zaveza mojega miru se ne gane, govori Gospod, tvoj milostnik.« (Iz 54, 10)^{72/}

ZDRAVLJENJE DUŠE

Mnogi od tistih, ki so prišli k Jezusu po pomoč, so si sami nakopali bolezen, vendar jim ni odklonil zdravljenja. In ko je njegova moč stopila v te duše, so bili prepričani o grehu in mnogi od njih so bili ozdravljeni svojih duhovnih bolezni enako kakor tudi telesnih obolenj.

Med njimi je bil ohromeli mož iz Kafarnauma. Tudi on je podobno kakor gobavec izgubil vse upanje na ozdravitev. Njegova bolezen je bila posledica grešnega življenja, očitane vesti pa mu je še povečevalo trpljenje. Farizeje in zdravnike je zaman prosil za olajšanje; razglasili so ga za neozdravljivega, ožigosali so ga za grešnika in napovedali, da bo umrl pod Božjo jezo.

Ohromeli mož se je pogreznil v obup. Potem je slišal za Jezusova dela. Drugi, ki so bili prav tako grešni in nebogljeni kakor on, so bili ozdravljeni. To ga je opogumilo v upanju, da bi morda tudi on lahko ozdravel, če bi ga prinesli k Zveličarju. Čeprav mu je upanje uplahlilo, ko se je spomnil vzroka svoje bolezni, se ni hotel odpovedati možnosti ozdravitve.^{/73/}

Njegova velika želja je bila osvoboditev od bremena greha. Hrepenel je po tem, da bi videl Jezusa in prejel zagotovilo, da so mu grehi odpuščeni ter ima mir z Nebesi. Potem bi bil zadovoljen, bodisi da bo živel ali umrl, kakršna pač je Božja volja.

Ni smel več zapravljal časa, kajti njegovo hirajoče telo je že kazalo znamenja smrti. Rotil je svoje prijatelje, naj ga na postelji odnesejo k Jezusu, ti pa so to z veseljem naredili. Množica ljudi okoli hiše, kjer je bil Zveličar, pa je bila tako gosta, da bolni mož^{/74/} in njegovi prijatelji niso mogli priti do Jezusa ali pa se mu približati vsaj toliko, da bi slišali njegov glas. Jezus je poučeval na Petrovem domu. V skladnosti z običaji so ob Jezusu sedeli njegovi učenci. »In sedeli so tam farizeji in učitelji postave, ki so prišli iz galilejskih in judejskih vasi in iz Jeruza-

lema.« (Lk 5,17) Mnogi od njih so prišli kot vohuni iskat razlog za obtožbo zoper Jezusa. Za njimi se je prerivala naključna množica: iskreni, spoštovani, radovedni in neverni. Tja so prišli tudi predstavniki različnih narodnosti in družbenih slojev. »In Gospodova moč je bila pričujoča, da bi jih ozdravljala.« (Lk 5,17) Duh življenja je vel nad zbranimi, vendar farizeji in pismarji niso čutili njegove navzočnosti. Niso čutili nobene potrebe in zanje ni bilo ozdravljenja. »Lačne je nasitil z dobrimi rečmi in bogate je odpravil prazne.« (Lk 1,53)

Nosači ohromelega so se nekajkrat skušali preriniti skozi gnečo, vendar zaman. Bolni mož je pogledal okoli sebe v nepopisni tesnobi. Kako bi se lahko odrekel upanju, ko pa je bila dolgo pričakovana pomoč tako blizu? Po njegovem predlogu so ga prijatelji odnesli na streho, jo odkrili in ga spustili k Jezusovim nogam.

Pogovor je bil prekinjen. Zveličar je pogledal v žalosten obraz in videl proseče oči, ki so bile uprte vanj. Zelo dobro je poznal hrepenenje te obremenjene duše. Kristus je bil tisti, ki je prebudil njegovo vest, ko je bil še doma. Ko se je spokoril zaradi svojih grehov in začel verovati, da ga Jezusova moč lahko ozdravi, je Zveličarjeva milost blagoslovila njegovo srce.

Jezus je opazil prvo iskro vere, ki je zrasla v prepričanje, da je On edino grešnikovo upanje, in videl, kako je to prepričanje raslo z vsakim poskusom, da bi se mu približal. Kristus je bil tisti, ki je trpečega moža privabil^{75/} k sebi. Sedaj pa je Odrešenik izrekel besede, ki so zvene le poslušalčevim ušesom kakor glasba: »Zaupaj, sin, odpuščeni so tvoji grehi.« (Mt 9,2)

Breme greha se je odvalilo z bolnikove duše. Ni mogel več dvomiti. Kristusove besede so razodele, da lahko vidi v srce. Kdo lahko zanika, da ima moč odpuščati grehe? Upanje je zasedlo prostor obupa, veselje je nadomestilo morečo potrtnost. Izginila je njegova telesna bolečina in vse njegovo bitje je bilo prerojeno. Ne da bi še česa prosil, je ležal v spokojni tišini, od prevelike sreče mu je zmanjkalo besed.

Mnogi so z napetim zanimanjem opazovali vsako podrobnost tega čudežnega dogodka. Mnogi so čutili, da so bile Kristusove besede vabilo tudi zanje. Ali njihova duša ni bila bolna zaradi greha? Ali niso hrepeneli, da bi bili osvobojeni tega bremena?

Ampak farizeji, ki so se bali, da bodo izgubili svoj vpliv nad množico, so v svojem srcu rekli: »Boga preklinja! Kdo more odpuščati grehe, razen eden, Bog?« (Mr 2,7)

Jezus je svoj pogled uprl vanje, da so zatrepetali in se pomaknili nazaj, in rekel: »Zakaj mislite hudobno v svojih srcih? Kaj je namreč lažje, reči: Odpuščeni so ti grehi, ali reči: Vstani in hodi. Da boste pa vedeli, da ^{76/}ima Sin človekov oblast odpuščati na zemlji grehe (nato veli ohromelemu): Vstani in vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom!« (Mt 9,4-6)

Potem je tisti, ki so ga prinesli na nosilnici, gibčno in z močjo mladeniča vstal na svoje noge. »In vstane in precej vzame svojo posteljo ter odide vpričo vseh, da se vsi čudijo in Boga hvalijo, govoreč: Nikoli nismo kaj takega videli!« (Mr 2,12)

Za ozdravitev razpadajočega telesa je bila potrebna ista moč kakor pri stvarjenju. Isti glas, ki je daroval življenje človeku, upodobljenemu iz zemeljskega prahu, je daroval življenje tudi umirajočemu hromcu. In ista moč, ki je dala življenje telesu, je obnovila tudi srce. On, ki je ob stvarjenju »rekel, in se je zgodilo«, in »je zapovedal, in stalo je trdno«, je daroval življenje duši, ki je bila mrtva zaradi prestopkov in grehov. (Ps 33,9) Ozdravitev telesa je bila dokaz moči, ki je obnovila srce. Kristus je povabil hromca, naj vstane in hodi, po čemer so lahko vedeli, »da ima Sin človekov oblast na zemlji odpuščati grehe«. (Mt 9,6)

Hromec je v Kristusu našel zdravilo za dušo in telo. Najprej je potreboval zdravje duše, da bi potem lahko cenil zdravje telesa. Kristus je moral osvoboditi um in dušo očistiti greha, preden je lahko ozdravil telesno bolezen. Tega nauka ne smemo spregledati. Danes na tisoče ljudi trpi zaradi telesnih bolezni in kakor nekoč hromec hrepeni po sporočilu: »Odpuščeni so ti grehi.« Breme greha s svojim nemirom in nepotešenimi poželenji je vzrok njihove bolezni. Olajšanja ne najdejo, vse dokler ne pridejo k Zdravniku duš. Mir, ki ga lahko podeli samo On, bo obnovil moč duše in zdravje telesa.^{77/}

Ozdravljenje hromca je na ljudi vplivalo tako, kakor da so se nebesa odprla in razodela slavo boljšega sveta. Ko se je ozdravljenec prebijal skozi množico ter na vsakem koraku hvalil Boga in nosil svoje le-

žišče kakor peresce, so se ljudje umikali, da bi mu dali prostor. Z obrazi, polnimi spoštovanja, so strmeli vanj,^{/78/} med seboj pa so tiho šepetali: »Nezaslišane reči smo videli danes.« (Lk 5,26)

Na hromčevem domu je zavladalo veliko veselje, ko se je vrnil k svoji družini, noseč ležišče, na katerem so ga pred kratkim previdno odnesli od njih. Zbrali so se s solzami veselja v očeh in si komaj upali verjeti svojim očem. Pred njimi je stal v polni moči odraslega moža. Roke, ki so jih pred kratkim videli, da so brez življenja, so hitro ubogale njegovo voljo. Koža, ki je bila nagubana in siva, je bila zdaj zdrava in rožnata. Njegov korak je bil čvrst in prožen. Vsaka poteza njegovega obraza je kazala veselje in upanje, znamenja greha in trpljenja je zamenjal izraz čistosti in miru. Vesele hvalnice so zadonele iz tega doma in Bog je bil povečičan po svojem Sinu, ki je človeku brez upanja povrnil upanje in prizadetemu moč. Ta mož in njegova družina so bili pripravljeni darovati svoje življenje za Jezusa. Noben dvom ni zasenčil njihove vere, nobeno nezaupanje ni uničilo njihove zvestobe do njega, ki je prinesel luč v njihov zatemnjen dom. »Slavi, moja duša, Gospoda, in vse, kar je v meni, njegovo sveto ime! Slavi, moja duša, Gospoda in ne pozabi nobene njegovih dobrot! Ki ti odpušča vse tvoje krivice, ki ozdravlja vse tvoje bolezni, ki rešuje iz jame tvoje življenje, ... da se kakor orlu ponavlja tvoja mladost. Kar je pravično, dela Gospod in pravosodje vrši za vse zatirance. ... Ne dela nam po naših grehih in ne povrača nam po naših krivicah. ... Kakor se oče usmili otrok, usmili se Gospod njih, ki se ga boje. Kajti On pozna, kakšna stvar smo, spominja se, da smo prah.« (Ps 103,1-14)^{/79-80/}

»Ali hočeš ozdraveti«

»V Jeruzalemu je pa pri Ovčjih vratih kopel, ki se hebrejsko imenuje Betezda, in ima pet lop. V teh je ležala množica bolnikov, slepih, hromih, sušičnih, ki so pričakovali gibanje vode.« (Jn 5,2.3)

Voda v teh toplicah se je občasno vzvalovila, na splošno pa so verovali, da to povzroča nadnaravna sila in da tisti, ki po vzvalovanju vode prvi stopi vanjo, ozdravi od kakršne koli bolezni. Na ta kraj je prihajalo na stotine bolnikov. Zato je po vzvalovanju vode nastalo takšno

prerivanje, da je množica pohodila slabotnejše moške, ženske in otroke. Mnogi se vodi sploh niso mogli približati. Drugi, ki jim je sicer uspelo, pa so umrli ob samem robu. Okrog te vode so postavili ute, da so bili bolniki zaščiteni pred dnevno vročino in nočnim mrazom. Nekateri so v njih ostali čez noč in se dan za dnem plazili do roba bazena, zaman upajoč v ozdravitev.

Jezus je bil v Jeruzalemu. Ko je sam hodil po mestu ter pri tem očitno razmišljal in molil, je prišel do kopališča. Videl je nesrečne trpine, kako so čakali na to, za kar so menili, da je njihova edina možnost za ozdravitev. Zaželel si je uporabiti svojo ozdravljajočo moč in ozdraviti vse bolnike. Ampak bila je sobota. Množica je odšla v tempelj k bogoslužju, zato je vedel, da bi takšna ozdravitev izzvala predsodke pri Judih in hitro onemogočila njegovo poslanstvo.

Toda Zveličar je zagledal primer skrajne bede. Tam je namreč ležal moški, ki je bil že osemtrideset let neboljen pohabljenec. Njegova bolezen je bila v glavnem posledica^{/81/} njegovih slabih navad in so jo imeli za Božjo kazen. Bolnik je preživel dolga leta trpljenja sam, brez prijateljev in z občutkom, da je izločen iz Božje milosti. Ko so pričakovali valovanje vode, so ga prinesli do ut ljudje, ki so se usmiliли njegove neboljenosti. Ampak v odločilnem trenutku ni imel nikogar, ki bi mu pomagal stopiti v vodo. Sicer je videl valovanje vode, toda nikakor ni mogel priti dlje kakor do roba kopališča. Vsaj malo močnejši od njega so se pred njim potopili v vodo. Ubogi in neboljeni trpin se ni mogel uspešno kosati s sebično in prerivajočo se množico. Njegova vztrajna prizadevanja, da bi dosegel ta^{/82/} edini cilj, strah in nenehno razočaranje so izčrpavali še ostanek njegovih slabotnih moči.

Bolnik je ležal na ležišču in občasno dvignil glavo, da bi opazoval kopališče. Na lepem pa se je nadenj nagnil prijazen, sočuten obraz. In tedaj so njegovo pozornost pritegnile besede: »Ali hočeš ozdraveti?« (Jn 5,6) Upanje je napolnilo njegovo srce. Čutil je, da bo nekako lahko dobil pomoč. Toda iskra opogumljenja je hitro ugasnila. Spomnil se je, kolikokrat je poskušal stopiti v vodo in da ima zelo malo upanja živ dočakati vnovično valovanje vode. Potrto se je obrnil in rekel: »Gospod, nimam človeka, da bi me, kadar se voda skali, posadil v kopel; a preden sam pridem, stopi vanjo drug pred menoj.« (Jn 5,7)^{/83/}

Jezus mu je velel: »Vstani, vzemi svojo posteljo in hodi.« (Jn 5, 8) Bolnik je z novim upanjem pogledal Jezusa. Izraz na njegovem obrazu in barva njegovega glasu se popolnoma razlikujeta od drugih. Zdi se, kakor da ljubezen in moč izžarevata iz njegove navzočnosti. Bolnikova vera se je oprijela Kristusove besede. Brez besed se je odločil ubogati, ko pa je to naredil, se je odzvalo vse njegovo telo.

Vsak živec in vsaka mišica je vztrepetala v novem življenju, njegovi hromi udje pa so se začeli premikati, prežeti z zdravjem. Skočil je na svoje noge in se odpravil na pot s čvrstim in lahkotnim korakom, hvaleč Boga in veseleč se svoje nove moči.

Jezus hromcu ni nikakor zagotovil božanske pomoči. Moški bi lahko rekel: »Če me ozdraviš, bom poslušen tvoji besedi.« Lahko bi dalje dvomil in zamudil edino priložnost za ozdravitev. Vendar ni. Verjel je Kristusovim besedam, verjel je, da je ozdravljen. Takoj je poskušal, in Bog mu je dal moči; želel je hoditi, in zares je shodil. Ker je ravnal v skladnosti s Kristusovo besedo, je ozdravel.

Greh nas je ločil od Božjega življenja. Naša duša je ohromela. Sami ne moremo živeti svetega življenja prav tako, kakor bolni mož ni mogel hoditi. Mnogi se zavedajo svoje nebogljenosti in hrepenijo po takšnem duhovnem življenju, ki jih bo pripeljalo v skladnost z Bogom, vendar se zaman trudijo, da bi ga dosegli. V obupu vzklikajo: »Jaz nesrečni človek! Kdo me otme iz telesa te smrti?« (Rim 7,24) Takšni obupani in zmučeni ljudje naj pogledajo navzgor. Zveličar se nagiba nadnje, ki jih je odrešil s svojo krvjo, in jih sprašuje z nepopisno nežnostjo,^{84/} in usmiljenjem: »Ali hočeš ozdraveti?« (Jn 5,6) Vabi vas, da vstanete zdravi in spokojni. Ne čakajte, da boste občutili, da ste ozdraveli. Zaupajte Zveličarjevim besedam. Svojo voljo izročite Kristusu. Odločite se, da mu boste služili, pa boste z delovanjem po njegovi besedi dobili moč. Ne glede na to, katera slaba navada in velika strast je zaradi dolgega popuščanja zaslužnjila našo dušo in telo, nas Kristus more in hoče osvoboditi. Duši, ki je mrtva zaradi prestopkov, bo podaril življenje. (Ef 2,1) Osvobodil bo jetnika, ki je zvezan s svojimi slabostmi, nesrečo in verigami greha.

Občutek greha je zastrupil izvire življenja. Vendar Kristus pravi: »Vzel bom tvoje grehe, dal ti bom svoj mir. Odkupil sem te s svojo

krvjo. Ti si moj. Moja milost bo okrepila tvojo oslABLJENO voljo, odstranil bom občutek krivde, ki te grize zaradi greha.« Ko te napadajo skušnjave, ko te tare skrb in si zmeden, ko si se potrt in malodušen pripravljn prepustiti obupu, poglej v Jezusa, in bleščeči žarki njegove navzočnosti bodo pregnali temo, ki te obdaja. Ko se greh bojuje za oblast v tvoji duši in obremenjuje vest, poglej v Zveličarja. Njegova milost je zmožna premagati greh. Tvoje hvaležno srce, ki trepeta zaradi negotovosti, naj se obrne nanj. Oprimi se ponujenega upanja. Kristus te želi sprejeti v svojo družino. Njegova moč bo pomagala tvoji nemoči. Vodil te bo na vsakem koraku. Podaj mu svojo roko in mu dovoli, da te vodi.

Nikoli ne misli, da je Kristus daleč stran. On je zmeraj blizu tebe. Njegova ljubeča navzočnost te obdaja. Išči ga kot Tega, ki hrepeni, da bi ga ti našel. On si želi, da se ne bi samo dotaknil njegovega oblačila, temveč da bi tudi neprestano živel v občestvu z njim.^{/85/}

»Pojdi in odslej več ne greši«

Praznik šotorov se je končal. Zarote, ki so jih jeruzalemski duhovniki in učitelji postave skovali proti Jezusu, so se izjalovile, in ko se je zvečerilo, so vsi odšli vsak na svoj dom, Jezus pa na Oljsko goro. (Jn 7,53; 8,1)

Daleč od mestnega hrupa in vrveža, daleč od pohlepne množice in zahrbtnih učiteljev postave si je Jezus poiskal mir v oljčnem gaju, da je lahko bil sam^{/86/} z Bogom. Toda zgodaj zjutraj se je spet vrnil v tempelj, in ko se je ljudstvo zbralo okrog njega, je sedel in jih začel učiti.

Kmalu so ga prekinili. Približala se mu je skupina farizejev in pismarjev ter s seboj privlekla prestrašeno žensko. Jezno in grozeče so jo obtoževali, da je prekršila sedmo zapoved. Potisnili so jo pred Jezusa in mu rekli s hinavskim izrazom spoštovanja: »Učitelj, ta žena je ravnokar zasačena v prešuštvu. V postavi pa nam je Mojzes zapovedal, naj take s kamenjem posujemo. Ti torej kaj praviš?« (Jn 8,4.5)^{/87/}

Za njihovim hinavskim spoštovanjem se je skrivala skrbno skovana zarota za njegovo uničenje. Če bo Jezus žensko zagovarjal, ga bodo lahko obtožili, da zaničuje Mojzesovo postavo. Če pa bo izjavil, da si je zaslužila smrt, ga bodo lahko zatožili Rimljanom, da si prisvaja oblast, ki pripada samo njim.

Jezus je za trenutek opazoval ta prizor – žrtev, ki je osramočena trepetala, in dostojanstvenike surovega videza, brez trohice človeškega usmiljenja. Njegov duh popolne čistosti se je zgrozil nad prizorom. Kakor da ni slišal njihovega vprašanja, se je pripognil in, gledajoč v zemljo, začel pisati po prahu.

Nepotrpežljivi zaradi njegovega zavlačevanja in navidezne ravnodušnosti so se mu tožilci še bolj približali in ga opozorili na podani primer. Ko pa so svoje poglede usmerili tja, kamor je gledal Jezus, na tla ob njegova stopala, so umolknili. Pred njimi so bili napisani skrivni grehi njihovega zasebnega življenja.

Jezus se je zravnal, uprl svoj pogled v starešine, ki so skovali to zaroto, in dejal: »Kdor je med vami brez greha, naj prvi vrže kamen nanjo.« (Jn 8,7) Potem se je zopet sklonil in naprej pisal po tleh.

Jezus ni razveljavil Mojzesove postave, niti ni posegal v rimsko oblast. Tožniki so bili poraženi. Ker je bil z njih strgan plašč hlinjene pobožnosti, so stali krivi in obsojeni pred neskončno čistostjo. Trepetajoč od strahu, da bodo skrite krivičnosti njihovega življenja razodete ljudstvu, so se drug za drugim s sklonjeno glavo in povešenim pogledom neopazno oddaljili, žrtev pa pustili samo z usmiljenim Zveličarjem.

Jezus se je vzravnal, pogledal žensko in rekel: »Žena, kje so oni? Ali te ni nobeden obsodil? Ona pa reče: Nobeden, Gospod. A Jezus ji reče: Tudi jaz te ne obsojam; pojdi, in odslej več ne greši.« (Jn 8,10. 11)^{88/}

Ženska je stala pred Jezusom, trepetajoč od strahu. Njegove besede: »Kdor je med vami brez greha, naj prvi vrže kamen nanjo,« (Jn 8,7) so se ji zdele kakor smrtna obsodba. Ni si upala pogledati Zveličarjevega obraza, temveč je molče pričakovala svojo usodo. Osupla je opazovala, kako so njeni tožniki brez besed in osramočeni drug za drugim odhajali, potem pa so v njeno uho prišle besede upanja: »Tudi jaz te ne obsojam; pojdi, in odslej več ne greši.« (Jn 8,11) Njeno srce je bilo ganjeno, vrgla se je k Jezusovim nogam, ihteč izrazila svojo hvaležno ljubezen in z grenkimi solzami priznala svoje grehe.

To je bil zanjo začetek novega življenja, življenja čistosti in mira, posvečenega Bogu. S tem ko je Jezus moralno dvignil to padlo du-

šo, je naredil večji čudež kakor ob ozdravitvi najhujše telesne bolezni. Ozdravil je duhovno bolezen, ki povzroča večno smrt. Ta spokorjena ženska je postala ena njegovih najzvestejših sledilk. S samopožrtveno ljubeznijo in vdanostjo je pokazala svojo hvaležnost za njegovo odpuščajočo milost. Svet je imel za to grešno žensko samo zaničevanje in posmeh, Brezgrešni pa je čutil usmiljenje za njene slabosti in ji je ponudil svojo roko v pomoč. Hinavski farizeji so jo obtoževali, Jezus pa ji je velel: »Pojdi, in odslej več ne greši.« (Jn 8,11)

Jezus pozna okoliščine vsake duše. Kolikor večja je grešnikova krivda, toliko bolj potrebuje Zveličarja. Njegovo srce,^{/89/} ki je polno božanske ljubezni in sočutja, je najbolj naklonjeno prav njim, ki so najbolj brezupno ujeti v sovražnikove pasti. S svojo krvjo je podpisal listino za osvoboditev človeštva.

Jezus ne želi, da bi tisti, ki jih je tako drago kupil, postali igrača sovražnikovih skušnjav. Ne želi, da bi bili premagani in pogubljeni. On, ki je ukrotil leve v levnjaku in s svojimi zvestimi pričami hodil med razbeljenimi plameni, je prav tako pripravljen delati za nas, da bi premagali vsako zlo v naši naravi. Danes stoji pred prestolom milosti ter pred Boga prinaša molitve tistih, ki želijo njegovo pomoč. Ne zavrne nikogar, ki se kesa in joče. Brezplačno bo odpustil vsem, ki pridejo k njemu po odpuščanje in duhovno obnovo. Nikomur ne pove vsega, kar bi lahko razodel, temveč vsaki trepetajoči duši vliva pogum. Kdor koli želi, se lahko oprime Božje moči in se spravi z njim, On pa bo sklenil z njim mir.

Jezus dvigne visoko nad obtožbe in zdrahe hudobnih jezikov vse duše, ki iščejo zavetje pri njem. Noben človek ali hudobni angel ne more obtožiti teh ljudi. Kristus jih združuje s svojo božansko-človeško naravo. Stojijo ob mogočnem Nosilcu greha, nanje pa sije luč, ki prihaja od Božjega prestola.

»Kri Jezusa Kristusa nas očiščuje slehernega greha.« (1 Jn 1,7)

»Kdo bo tožil proti Božjim izvoljencem? Bog je, ki jih opravičuje. Kdo je, ki jih bo obsodil? Kristus Jezus je, ki je umrl, pa je tudi vstal, ki je na desnici Boga, ki tudi prosi za nas.« (Rim 8,33.34)^{/90/}

Kristus je pokazal, da ima popolno oblast nad vetrom in valovi ter nad obsedenim z zlim duhom. On, ki je ustavil vihar in pomiril raz-

burkano morje, je spregovoril besede miru tistim, ki jih je obsedel in premagal Satan.

Jezus je v kafarnaumski shodnici povedal, da je njegovo poslanstvo osvoboditi sužnje greha. Pri tem ga je prekinil krik groze. Z zlim duhom obsedeni mož se je iz množice pognal naprej in zavpil: »Kaj imaš z nami, Jezus Nazareški? Prišel si, da nas pogubiš? Poznam te, kdo si: Božji Svetnik.« (Mr 1,24)

Jezus je zapretil zlemu duhu, rekoč: »Umolkni in idi iz njega! In trešči ga zli duh na sredo in odide iz njega, in mu ni nič škodoval.« (Lk 4,35)

Bolezen tega moža je povzročil način njegovega življenja. Očarala so ga grešna zadovoljstva, v življenju je želel le veseljačiti. Nezmernost in lahkomišelnost sta popačili plemenite lastnosti njegove narave in Satan ga je dobil popolnoma pod svojo oblast. Kesanje je prišlo prepozno. Ko je bil potem pripravljen žrtvovati bogastvo in uživanje, da bi povrnil izgubljena najboljša leta, se je nebogljen znašel v objemu Hudobnega.

Zveličarjeva navzočnost je prebudila njegovo željo po svobodi, hudobni duh pa se je uprl Kristusovi moči. Ko je mož poskušal prositi Jezusa za pomoč, je hudobni duh položil besede v njegova usta, zato je zavpil v smrtnem strahu. Nesrečnik je megleno dojel, da je v navzočnosti njega, kateri ga lahko osvobodi. Ko pa je poskušal doseči to mogočno roko, ga je ovirala druga volja in iz njegovih ust so prišle besede nekoga drugega.^{/91/}

Bitka med njegovo lastno željo po svobodi in Satanovo močjo je bila grozna. Zdelo se je, da bo mučenec padel v boju s sovražnikom, kateri mu je uničil najboljša leta. Toda Zveličar je spregovoril z oblastjo in osvobodil sužnja. Obsedenec je stal priseben in svoboden pred osuplo množico.

Z radostnim glasom je poveličeval Boga za rešitev. Oči, ki so pravkar še bliskale v norem besu, so se sedaj razumno lesketale in bile polne solz hvaležnosti. Ljudje so od začudenja onemeli. Brž ko so lahko ponovno spregovorili, so vzklikali drug drugemu: »Kaj je to? Kakšen nov nauk? Z oblastjo ukazuje tudi nečistim duhovom, pa so mu pokorni.« (Mr 1,27)

Tudi danes so mnogi dejansko pod oblastjo zlih duhov, kakor je bil obsedenec v Kafarnaumu. Vsi, ki zavestno zavržejo Božje zapovedi, se prepustijo Satanovi oblasti. Mnogi se zapletejo^{/92/} v zlo, misleč, da bodo lahko to prenehali, kadar bodo hoteli. Zlo pa jih še naprej privablja, dokler ne ugotovijo, da so pod oblastjo volje, ki je močnejša kakor njihova. Ne morejo se rešiti njene skrivnostne moči. Postajajo sužnji skrivnih grehov ali močnih strasti in so enako nebogljeni, kakor je bil obsedenec v Kafarnaumu.

Vendar to stanje ni brezupno. Bog ne nadzoruje naših misli brez naše privolitve. Vsakdo si prosto izbira moč, ki bo vladala nad njim. Nihče ni padel tako nizko in nihče ni tako ničvreden, da ne bi mogel biti osvobojen v Kristusu. Obsedenec je namesto molitve izgovarjal samo Satanove besede, in vendar je nekdo slišal njegov neizrečen klic srca. Nobeno vpitje duše v težavah ne ostane brez odgovora, četudi ni izraženo z besedami. Kdor koli privoli skleniti zavezo z Bogom, ne bo prepuščen Satanovi oblasti ali slabostim svoje narave.

»Ali se more velikanu odvzeti plen? Ali se morejo rešiti, ki so ujeti po pravici? Res, tako pravi Gospod: Tudi velikanovi ujetniki se mu vzamejo in plen siloviteža se otme; kajti jaz se bom boril zoper tiste, ki se s teboj bore, in tvoje otroke rešim jaz.« (Iz 49,24.25)

Tisti, ki Zveličarju z vero odprejo vrata svojega srca, bodo doživeli čudovito spremembo.^{/93/}

»Dal sem vam oblast«

Tudi sedemdeseteri učenci, ki jih je Kristus pozneje poslal, so enako kakor apostoli prejeli nadnaravne darove kot pečat svojega poslanstva. Po opravljenem delu so se veseli vrnili, rekoč: »Gospod, tudi zli duhovi so nam pokorni v tvojem imenu.« (Lk 10,17) Jezus jim je odgovoril: »Videl sem Satana, da je padel z neba kakor blisk.« (Lk 10,18)

Zato naj imajo Kristusovi sledilci Satana za že premaganega sovražnika. Jezus je na križu zanje izbojeval zmago, za katero želi, da jo sprejmejo za svojo. Dejal je: »Glejte, dal sem vam oblast stopati na kače in škorpijone, in oblast nad vso sovražnikovo silo, in nič vam ne bo škodovalo.« (Lk 10,19)

Vsemogočna moč Svetega Duha je zaščita za vsakega ponižnega človeka. Kristus nikomur, ki skesano in v veri prosi za njegovo zaščito, ne bo dovolil, da bi ga premagala sovražnikova moč. Res je, da je Satan mogočno bitje; toda, hvala Bogu, imamo mogočnega Zveličarja, ki je Hudobnega vrgel iz nebes. Satan je zadovoljen, ko poveličujemo njegovo moč. Zakaj se ne bi raje pogovarjali o Jezusu? Zakaj ne bi poveličevali njegove moči in ljubezni?

Mavrica obljube, ki obdaja prestol v nebesih, večno priča o tem, da je Bog tako »ljubil svet, da je dal svojega edinorojenega Sina, da se ne pogubi, kdor koli veruje vanj, temveč da ima večno življenje«. (Jn 3,16) To priča prebivalcem vesolja, da Bog nikoli ne bo zapustil svojih otrok v njihovem boju z zlom. To je za nas zagotovilo moči in zaščite, vse dokler bo obstajal sam Božji prestol. [/94/](#)

REŠENI, DA BI SLUŽILI

Bilo je jutro na Galilejskem morju. Jezus in njegovi učenci so po viharni noči pripluli do obale in svetloba vzhajajočega sonca se je dotikala vode in zemlje, kakor da jih blagoslavlja z mirom. Toda komaj so stopili na obalo, so zagledali prizor, ki je bil strašnejši od razburkanega morja. Dva obsedenca sta skočila iz svojih skrivališč med grobovi in se pognala nadnje, kakor da bi jih hotela raztrgati. Ostanke verig, ki sta jih raztrgala pri begu iz zapora, so še viseli na njiju. Njuni telesi sta bili ranjeni in krvaveči. Skozi njune razmršene dolge lase so se svetile oči in kazalo je, da sta izgubila človeški videz. Bila sta bolj podobna divjim zverem kakor pa ljudem.

Zgroženi učenci in njihovi prijatelji so zbežali. Ampak brž ko so videli, da Jezusa ni med njimi, so se vrnili, da bi ga poiskali. Stal je tam, kjer so ga pustili. On, ki je pomiril vihar in že prej srečal Satana ter ga premagal, ni bežal pred hudobnimi duhovi. Ko sta se mu približevala moža, ki sta škripala z zobmi in imela peno v ustih, je Jezus iztegnil roko, ki je pomirila valove,^{/95/} zato se mu nista mogla približati. Vsa pobesnela sta stala pred njim, vendar sta bila brez moči.

Z oblastjo je zapovedal nečistim duhovom, da ju morajo zapustiti. Nesrečna moža sta dojela, da je pred njima On, ki ju lahko reši hudobnih duhov, kateri so ju mučili. Padla sta pred Zveličarjeve noge, da bi ga milo prosila za milost, toda brž ko sta odprla usta, so iz njiju spregovorili hudobni duhovi. Zakričala sta: »Kaj imaš z nami, Jezus, Božji Sin? Ali si sem prišel, da bi nas pred časom mučil?« (Mt 8,29)^{/96/}

Zli duhovi so morali zapustiti svoji žrtvi in na nesrečnežih je nastala čudovita sprememba. Svetloba je razsvetlila njun um. Njun pogled se je razjasnil. Njuna zunanost, ki je bila tako dolgo popačena v Satanovo podobo, je nenadoma postala blaga, okrvavljene roke so se umirile in moža sta povzdignila svoje glasove, da bi poveljevala Boga.

Zli duhovi, ki so bili izgnani iz teh mož, so šli v svinje in jih poglajali v smrt. Svinjski pastirji so hiteli oznaniti to novico, in vsi prebivalci so se zbrali, da bi se srečali z Jezusom. Obsedenca sta bila dotlej trepet tega kraja. Sedaj sta oblečena in razumna sedela pri Jezusovih nogah ter poslušala njegove besede in poveljevala ime njega, ki ju je ozdravil. Toda opazovalci tega čudovitega prizora se niso veselili. Izguba svinj jim je bila pomembnejša kakor osvoboditev Satanovih sužnjev. V strahu so se zbrali okoli Jezusa in ga rotili, naj jih zapusti. Privolil je in takoj stopil v ladjo, da bi se odpeljal na nasprotni breg.^{97/}

Čisto drugače pa sta čutila ozdravljena obsedenca. Želela sta si Osvoboditeljeve družbe. V njegovi navzočnosti sta se namreč čutila varna pred hudobnimi duhovi, ki so mučili njuno življenje in uničili njuna najboljša leta. Ko je Jezus nameraval stopiti v čoln, sta stopila in pokleknili pred njegove noge in ga prosila, naj jima dovoli ostati pri njem, da bi lahko poslušala njegove besede. Toda Jezus jima je ukazal, naj se vrneta domov in oznanita, kako velike reči jima je storil Gospod.

Tukaj je bilo delo zanju; oditi morata na svoj poganski dom pripovedovat o blagoslovih, ki sta jih prejela od Jezusa. Težko se jima je bilo ločiti od Zveličarja. Čakale so ju velike težave v druženju s poganskimi someščani. Kazalo je, da ju je dolgoletno življenje v samoti onesposobilo za to delo. Toda brž ko jima je pokazal njuno odgovornost, sta bila pripravljena ubogati.

O Jezusu pa nista govorila le domačim in sosedom, temveč sta prepotovala vse Deseteromestje in povsod razglašala njegovo zveličavno moč ter pripovedovala, kako ju je rešil zlih duhov.

Čeprav Gerazeni niso sprejeli Jezusa, jih ni prepustil temi, ki so jo izbrali. Preden so ga rotili, naj odide, niso nikoli slišali njegovih besed. Niso vedeli, kaj so zavrgli. Zato jim je znova poslal luč po njih, katerim bodo gotovo prisluhnili.

Satan je z uničenjem svinj nameraval odvrniti ljudstvo od Zveličarja in preprečiti oznanjevanje evangelija v tej pokrajini. Vendar je prav ta dogodek vznemiril ta kraj bolj kakor vsi drugi in usmeril pozornost na Kristusa. Čeprav je Zveličar osebno odšel, sta njegova ozdravljenca ostala kot priči njegove moči. Bivša služabnika kneza^{98/} teme sta postala prenosnika luči, glasnika Božjega Sina. Po Jezusovi vrnitvi v

Deseteromestje se je ljudstvo zbralo okrog njega in tri dni so tisoči zbrani iz vseh sosednjih pokrajin poslušali sporočilo o zveličanju.

Ozdravljena obsedenca sta bila prva misijonarja, ki ju je Jezus poslal oznanjat evangelij na področje Deseteromestja. Le kratek čas sta poslušala Kristusove besede. Njuna ušesa niso slišala niti ene pridige iz njegovih ust. Nista mogla poučevati ljudstva kakor učenci, ki so bili dan za dnem s Kristusom. Lahko sta pripovedovala, kar sta sama vedela, kar sta videla, slišala in doživela o Zveličarjevi moči. To je tisto, kar lahko naredi vsak, čigar srca se je dotaknila Božja milost. To je pričevanje, ki ga zahteva naš Gospod, svet pa je brez njega pogubljen.

Ne predstavljajmo evangelija kot neživljenjsko teorijo, marveč kot živo silo, ki spreminja življenje. Bog želi, da bi njegovi služabniki pričali o dejstvu, da si lahko ljudje po njegovi milosti izoblikujejo značaj, ki je podoben Kristusovemu, ter se lahko veselijo v gotovosti njegove velike ljubezni. Bog želi, da pričamo o dejstvu, da On ne more biti zadovoljen vse dotlej, dokler se ne bodo vsi, ki so sprejeli zveličanje, vrnili k njemu in bodo ponovno deležni svetih prednosti kot njegovi sinovi in hčere.

Z razširjenimi rokami je sprejemal celo tiste, ki so mu najbolj ogorčeno nasprotovali. Ko so se spokorili, jim je podelil svojega božanskega Duha ter jih poslal med nezveste, da bi jim oznanili njegovo milost. Ljudje, ki so se izrodili v Satanove pomočnike, se po Kristusovi milosti še vedno lahko spremenijo v oznanjevalce pravičnosti in gredo oznanit velike reči, ki jih je Bog naredil zanje, in kako se jih je usmilil.^{/99/}

»Tebi vedno velja moja hvalnica«

Ko je bila ženska iz Kafarnauma ozdravljena z dotikom vere, je Jezus želel, da bi oznanila blagoslov, ki ga je prejela. Ne moremo si kradoma zagotoviti ali na skrivaj uživati darov, ki nam jih daje evangelij. »Vi ste mi priče, govori Gospod, da sem jaz mogočni Bog.« (Iz 43,12)

Naše priznanje Kristusove zvestobe je sredstvo, ki so ga Nebesa določila za njegovo razodevanje svetu. Njegovo milost moramo oznaniti tako, kakor so jo razglašali sveti ljudje v preteklosti; vendar bodo

naše izkušnje najuspešnejše pričevanje. Božje priče smo, kadar ka-
žemo, da božanska moč deluje na nas osebno. Življenje vsakega posame-
znika se razlikuje od življenja drugih, zato je tudi njegova izkušnja bis-
tveno drugačna od njihove. Bog želi, da se naša hvala dviga k njemu
zaznamovana s tistim, kar je značilno za nas osebno. Takšna dragocena
priznanja, ki povečujejo slavo njegove milosti in jih podpira življenje,
ki je podobno Kristusovemu, imajo nepremagljivo moč, ki deluje za
zveličanje ljudi.

Če se sveže spominjamo vsakega Božjega daru, je to koristno za
nas same. Tako krepimo svojo vero, da prosi in prejema vedno več.
Najmanjši blagoslov, ki smo ga prejeli od Boga, je za nas večja spod-
buda kakor vsa poročila, ki jih lahko preberemo o veri in izkušnjah dru-
gih. Kdor se odziva Božji milosti, bo podoben zalivanemu vrtu. Njego-
vo zdravje bo hitro zacvetelo, njegova luč bo zasvetila v temi in na
njem bo vidna Gospodova slava. /100/

»Kaj naj povrnem Gospodu za vse njegove dobrote meni? Ke-
lih obilega zveličanja primem in klical bom Gospodovo ime; svoje
obljube izpolnim Gospodu, da, izpolnim jih vpričo vsega njegovega
ljudstva. Pel bom Gospodu vse svoje žive dni, psalme prepeval svo-
jemu Bogu, dokler bom živ. O da bi mu bilo prijetno moje premi-
šljevanje! Jaz se hočem radovati v Gospodu. Kdo bi dopovedal Gos-
podova mogočna dela, oznanil vso njegovo hvalo? Hvalite Gospoda,
razglašujte njegovo ime, med ljudstvi oznanjujte njegova dejanja!
Pojte mu, psalme mu prepevajte, pogovarjajte se o vseh njegovih ču-
dovitih dejanjih! Hvalite se v njegovem svetem imenu; veseli se naj
srce njih, ki iščejo Gospoda. Kajti boljša je tvoja milost od življenja;
hvalijo naj te moje ustnice! Kakor mozga in tolšče se nasiti moja du-
ša, in z blagoglasnimi ustnicami te bodo hvalila moja usta; ko se spo-
minjam tebe na svojem ležišču, vse nočne straže so moje misli pri te-
bi. Kajti bil si mi velika pomoč, zato bom radostno prepeval v senci
tvojih peruti. V Boga upam, ne bom se bal: Kaj mi more storiti člo-
vek? Dolžan sem ti, o Bog, obljube; hvalne daritve ti bom opravljal.
Ker ti si otel mojo dušo smrti, tudi moje noge padca, da neprestano
hodim pred Bogom v luči življenja. O Izraelov Svetnik! Glasno se
bodo radovala moje ustnice, ko ti bom prepeval psalme, in moja du-

ša, ki si jo odrešil. Tudi moj jezik bo oznanjal ves dan tvojo pravičnost.^{/101/} Ti si ... moje upanje od moje mladosti. ... Tebi vedno velja moja hvalnica. Spominjal se bom tvojega imena, ... zato te bodo slavila ljudstva.« (Ps 116,12-14; 104,33.34; 106,2; 105,1-3; 63,3.5-7; 56,11-13; 71,22-24.5.6; 45,17)

»Brezplačno ste prejeli, brezplačno dajte«

Evangeljskega vabila ne smemo omejiti samo na izvoljene in ga oznanjati samo njim, za katere domnevamo, da ga bodo sprejeli in nam s tem izkazali čast. Sporočilo je treba podati vsem. Ko Bog blagoslavlja svoje otroke, jih ne blagoslavlja samo zaradi njih samih, temveč tudi zaradi sveta. Darove izliva na nas zato, da bi jih pomnožili z razdeljevanjem drugim.

Samarijanka, ki se je pogovarjala z Jezusom pri Jakobovem vodnjaku, je pripeljala k Zveličarju še druge, brž ko ga je spoznala. Pokazala se je učinkovitejša misijonarka kakor njegovi učenci. Ti v Samariji niso videli ničesar, kar bi kazalo, da je to obetavno polje. Njihove misli so bile usmerjene na veliko delo, ki ga je bilo treba opraviti v prihodnosti. Niso opazili, da okoli njih leži pridelek, ki ga je treba zbrati. Ženska, ki so jo zaničevali, je pripeljala vse prebivalce tega kraja, da so poslušali Jezusa. Luč je takoj oznanila rojakom.

Ta ženska kaže, kako deluje prava vera v Kristusa. Vsak pravi učenec se za Božje kraljestvo rodi kot misijonar. Brž ko spozna Zveličarja, želi z njim seznaniti tudi druge.

Zveličavna in posvečujoča moč ne more ostati zaprta v njegovem srcu. Kdor pije živo vodo, tudi sam postane vir življenja. Prejemnik postane dajalec.

Kristusova milost v duši je kakor izvir vode v puščavi, ki osveži vse in v vseh,^{/102/} ki so prispeli na rob smrti, prebudi željo, da bi pili vodo življenja. Če delamo tako, prejmemo večji blagoslov, kakor pa če bi delali samo za svoje dobro. S širjenjem dobrih novic o zveličanju se približamo Zveličarju.

O tistih, ki so prejeli njegovo milost, Gospod pravi: »In storim nje in kar je okoli mojega hriba v blagoslov in dam, da bo dež prihajal ob svojem času, dež blagoslova bo.« (Ezk 34,26)

»A poslednji veliki dan praznika je stal Jezus in klical, rekoč: Če je kdo žejen, naj pride k meni in pije. Kdor veruje v mene, kakor pravi Pismo, reke žive vode poteko iz njegovega telesa.« (Jn 7,37.38)

Tisti, ki so prejeli, morajo dajati drugim. Z vseh strani prihajajo klici na pomoč. Bog kliče ljudi, da z veseljem pomagajo bližnjim. Pri-dobiti moramo krone nesmrtnosti; doseči moramo nebeško kraljestvo; razsvetliti moramo svet, ki propada v neznanju.

»Ali ne pravite vi, da je še štiri mesece, pa pride žetev? Glej, pravim vam, povzdignite oči in pogledjte njive, da so že bele za žetev. Kdor žanje, prejema plačilo in zbira sad za večno življenje.« (Jn 4,35.36)/103/

Učenci so tri leta imeli pred seboj čudovit Jezusov zgled. Dan za dnem so z njim hodili in se pogovarjali, poslušali njegove spodbudne besede utrujenim in obremenjenim ter videli razodevanje njegove sile v dobro bolnim in trpečim. Ko je prišel čas, da jih zapusti, jim je podaril milost in moč, da v njegovem imenu nadaljujejo njegovo delo. Povsod naj bi razlivali luč njegovega evangelija ljubezni in zdravljenja. In Zveličar jim je obljubil, da bo zmeraj z njimi. Po Svetem Duhu jim bo celo še bližje kakor takrat, ko je vidno hodil med ljudmi.

Delo, ki so ga opravljali učenci, moramo nadaljevati tudi mi. Vsak kristjan mora biti misijonar. S sočutjem in usmiljenjem moramo služiti tistim, ki potrebujejo pomoč, z nesebično vnemo moramo trpe-čemu človeštvu ublažiti gorje.

Vsi lahko kaj naredijo. Nihče naj ne misli, da zanj ni prostora, kjer bi lahko delal za Kristusa. Zveličar se istoveti z vsakim človeškim otrokom. On je postal član zemeljske družine, da bi mi lahko postali člani nebeške družine. On je Sin človekov in na ta način brat vsakemu Adamovemu sinu ali hčeri. Njegovi sledilci naj se ne počutijo, kakor da so ločeni od sveta, ki umira okoli njih. So del velike mreže človeškega rodu in nebesa gledajo nanje kot na brate grešnikov in svetih.

Na milijone človeških bitij, ki živijo v boleznih, nevednosti in grehu, ni nikoli slišalo za Kristusovo ljubezen do njih. Kaj bi si želeli, da bi naredili za nas, če bi bili mi na njihovem mestu, oni pa na našem? Vse to moramo narediti zanje, kolikor moremo. Kristusovo življenjsko pravilo, po katerem bomo pri sodbi obstali ali propadli,/104/ se glasi: »Vse torej, kar hočete, da ljudje vam store, tako storite tudi vi njim.« (Mt 7,12)

Z vsem, v čemer imamo prednost pred drugimi – bodisi da je to izobrazba in lepo vedenje, plemenitost značaja, krščanska vzgoja ali verska izkušnja – smo dolžniki tistim, ki so manj srečni. Služiti jim moramo, kolikor koli moremo. Če smo močni, moramo podpirati roke slabotnejšim.

Angeli slave, ki zmeraj zrejo v obličje nebeškega Očeta, se razveseljujejo v službi njegovim otrokom. Angeli so vedno navzoči tam, kjer jih najbolj potrebujejo, pri ljudeh, ki bijejo najtežje bitke s samim seboj in katerih okoliščine najbolj jemljejo pogum. Njihova posebna naloga je skrb za slabotne in nestanovitne ljudi, ki imajo mnogo neprijetnih značajskih potez. Kar imajo sebična srca za poniževalno delo, namreč služiti tistim, ki so pomilovanja vredni in imajo v vsakem oziru slabši značaj, je delo čistih in brezgrešnih bitij v nebeških dvorih.

Jezus ni imel nebes za svoj zaželeni prostor, medtem ko smo bili mi izgubljeni. Nebeške dvore je zapustil, da bi živel življenje poniževanja in žalitev ter sramotne smrti. On, ki je bil bogat z neprecenljivimi nebeškimi bogastvi, je obubožal, da bi po njegovem uboštvu mi lahko obogateli. Hoditi moramo po njegovi poti.

Kdor postane Božji otrok, se mora odtlej imeti za člen v verigi, ki se je spustila za rešitev sveta, za takšnega, ki je združen s Kristusom v njegovem načrtu milosti in gre skupaj z njim naprej iskat in reševati izgubljene.

Mnogi mislijo, da je velika prednost, če lahko obiščejo prizorišče Jezusovega življenja na svetu, hodijo po njegovih poteh, opazujejo jezero, ob katerem je rad poučeval, ali zrejo na gore in doline, na katerih je tako pogosto počival njegov pogled. Vendar nam ni treba ¹⁰⁵ oditi v Nazaret, Kafarnaum ali Betanijo, da bi hodili po Jezusovih stopinjah. Našli jih bomo ob bolniških posteljah, v kolibah revežev, na prepolnih ulicah vsemest in povsod tam, kjer človeška srca potrebujejo tolažbo.

Nahraniti moramo lačne, obleči nage ter tolažiti trpeče in žalostne. Pomagati moramo obupanim in jim prebuditi upanje.

Kristusova ljubezen se jasno razodeva z nesebično pomočjo, zato učinkoviteje spreobrača zločince kakor meč ali sodna dvorana. To dvojje je sicer nujno, da kaznuje prestopnike zakona, toda ljubeč misijonar lahko naredi veliko več kakor samo to. Pogosto bo vpliv Kristusove ljubezni omehčal srce, ki je otrdelo zaradi graje.

Misijonar lahko pomaga ne samo pri telesnih boleznih, temveč tudi pripelje grešnika k vzvišenemu Zdravniku, ki lahko dušo očisti go-bavosti greha. Bog je določil, da bolni, nesrečni in obsedeni z zlimi du-hovi slišijo njegov glas po njegovih služabnikih. Po svojih človeških predstavnikih želi biti tolažnik, kakršnega svet ne pozna.

Zveličar je dal svoje dragoceno življenje, da bi ustanovil cerkev, ki je zmožna skrbeti za trpeče, žalostne in skušane. Skupnost vernih je lahko siromašna, neizobražena in neznana, toda po Kristusu lahko opravlja delo v domu, sosesčini in celo v oddaljenih krajih, sadovi tega pa bodo daljnosežni kakor večnost.

Današnjim Kristusovim sledilcem so enako kakor prvim učen-cem namenjene te besede: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na ze-mlji. Pojdite torej in pridobivajte mi v učence vse narode. Pojdite po vsem svetu in oznanite evangelij vsemu stvarjenju!« (Mt 28,18.19; Mr 16,15)^{/106/}

Tudi nam je namenjena obljuba njegove navzočnosti: »In glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« (Mt 28,20)

Danes se radovedne množice ne zgrinjajo več na zapuščena mes-ta, da bi tam videle in slišale Kristusa. Njegovega glasu ni več slišati po nagnetenih ulicah. Noben glas z roba ceste ne vpije: »Jezus Nazarečan gre mimo.« (Lk 18,37) In vendar so te besede tudi danes veljavne. Je-zus hodi neviden po naših ulicah. S sporočilom o milosti prihaja v naše domove. Čaka, da bo sodeloval z vsemi tistimi, ki bi radi služili v nje-govem imenu. Je med nami, da bi ozdravljaj in blagoslavljal, če ga bo-mo sprejeli.

»Tako pravi Gospod: Ob času milosti sem te uslišal in v dan zve-ličanja sem ti pomagal; in stražil te bom in te dal v zavezo ljudstvu, da povzdigneš deželo, da v posest razdeliš opustošene dediščine, da pore-češ jetnikom: Pojdite ven! Njim, ki sede v teminah: Pridite na svetlo!« »Kako lepe so na gorah noge blagovestnika, ki razglaša mir, oznanja blagovest o dobrem, razglaša zveličanje, ki govori Sionu: tvoj Bog kraljuje! Vdajte se radosti, skupaj pojte veselo. ... Zakaj Gospod je potolažil svoje ljudstvo. ... Razgalil je Gospod ramo svoje svetosti pred očmi vseh narodov, in vsi kraji zemlje bodo videli zveličanje našega Boga.« (Iz 49,8.9; 52,7.9.10)^{/107/}

ZDRAVNIKOVO POSLANSTVO

*»Zgled sem vam dal namreč, da tudi vi delate tako,
kakor sem jaz vam storil.« (Jn 13,15)*

SODELOVANJE BOŽANSKEGA IN ČLOVEŠKEGA

Zdravnik mora v službi zdravljenja sodelovati s Kristusom. Zveličar je pomagal duši in telesu. Evangelij, ki ga je učil, je vseboval sporočilo duhovnega življenja in telesne obnove. Osvoboditev od greha in ozdravitev bolezni sta bili tesno povezani. Enaka služba je zaupana krščanskemu zdravniku. S Kristusom se mora združiti v zadovoljevanju telesnih in duhovnih potreb sočloveka. Bolnim mora biti glasnik milosti in jim dati zdravilo za obolelo telo in za dušo, ki je bolna zaradi greha.

Kristus je pravi vodja zdravstvene službe. Kot vrhovni Zdravnik stoji ob strani vsakemu bogaboječemu zdravniku, ki si prizadeva olajšati človeško trpljenje. Medtem ko zdravnik za telesno bolezen uporablja naravna zdravila, mora bolnike usmeriti na njega, ki lahko pozdravi bolezni duše in telesa. Zdravniki lahko pri zdravljenju samo pomagajo, Kristus pa dokončno pozdravi. S svojim delom si prizadeva pri poteku zdravljenja pomagati naravi, sam Kristus pa je zdravnik. Zdravnik si prizadeva življenje ohraniti, Kristus pa ga daje.^{/111/}

Vir ozdravitve

Zveličar je po svojih čudežih razodel moč, ki neprestano dela za človeka, da bi ga ohranila in zdravila. Bog vsak dan, vsako uro in vsak trenutek deluje po naravnih silah, da ostanemo živi, rastemo in obnovljamo svoje moči. Kadar se del telesa poškoduje, se takoj začne potek zdravljenja; naravne sile začnejo delovati, da bi obnovile zdravje. Moč, ki deluje^{/112/} po njih, je Božja. Vsa oživljajoča moč prihaja od njega. Kadar kdo okreva po bolezni, ga je v resnici ozdravil Bog.

Bolezen, trpljenje in smrt so delo sovražnikove sile. Satan je uničevalec. Bog je obnovitelj.

Besede, ki so bile izgovorjene Izraelu, se danes uresničujejo na tistih, ki telesno ali duševno ozdravijo. »Jaz sem Gospod, tvoj zdravnik.« (2 Mz 15,26)

Božjo željo za vsakega človeka izražajo besede: »Ljubljani, želim, da se ti v vsem dobro godi in da si zdrav, kakor se dobro godi tvoji duši.« (3 Jn 2)

On »ti odpusča vse tvoje krivice, ... ozdravlja vse tvoje bolezni, ... rešuje iz jame tvoje življenje, ... venča te z milostjo in usmiljenjem«. (Ps 103,3.4)

Ko je Kristus ozdravil bolezen, je mnoge trpine opozoril: »Ne greši več, da se ti kaj hujšega ne prigodi.« (Jn 5,14) Tako je razložil, da so si bolezen nakopali s teptanjem Božjih zakonov in da si lahko ohranijo zdravje samo s poslušnostjo.

Zdravnik mora poučiti svoje bolnike, naj pri poteku zdravljenja sodelujejo z Bogom. Med svojim delom nenehno in vedno bolj spoznava dejstvo, da je bolezen posledica greha. Ve, da so naravni zakoni božanski prav tako kakor predpisi desetih zapovedi, in da lahko ozdravimo ali ohranimo zdravje samo, če se jim podrejamo. Vidi mnogo ljudi, ki trpijo zaradi škodljivih navad, ti pa bi lahko ozdraveli, če bi za svojo ozdravitev naredili to, kar morejo. Te ljudi je treba poučiti, da je greh vsako ravnanje, ki uničuje telesne, umske in duhovne moči, ter da si zdravje lahko zagotovijo s poslušnostjo zakonom, ki jih je Bog določil za blaginjo vsega človeštva.^{/113/}

Ko zdravnik ugotovi, da bolnik trpi zaradi bolezni, ki jo je povzročilo nepravilno prehranjevanje in pitje ali kakšna druga slaba navada, in vendar mu tega ne pove, potem sočloveku dela krivico. Pijanci, blazneži in tisti, ki se vdajajo razuzdanosti, kličejo po zdravniku, da bi jim jasno in glasno razložil, da je trpljenje posledica greha. Tisti, ki poznajo načela življenja, se morajo resno borovati proti vzroku bolezni. Kako lahko zdravnik ohrani mir, medtem ko se nenehno spopada z bolečino in si neprestano prizadeva olajšati trpljenje? Ali je dobrotljiv in usmiljen, če ne poučuje, da stroga zdržnost pomeni zdravilo za bolezen?

Jasno moramo razložiti, da je pot Božjih zapovedi pot življenja. Bog je določil naravne zakone, vendar njegovi zakoni niso samovoljno prisiljevanje. Vsaka prepoved bodisi v telesnem ali moralnem zakonu pomeni tudi obljubo. Če to ubogamo, nas bo na naši poti spremljal blagoslov. Bog nas nikoli ne sili delati prav, temveč nas želi obvarovati pred zlom in voditi k dobremu.

Usmerimo pozornost na zakone, o katerih so bili poučeni Izraelci. Bog jim je dal natančna navodila za njihove življenjske navade. Oznanil jim je zakone, ki so se nanašali tako na telesno kakor tudi na duhovno blaginjo. Če jim bodo pokorni, jim je zagotovil: »Gospod odvrne od tebe vsako bolezen. Vtisnite si v srce vse besede, ki vam jih danes izpričujem. Kajti življenje so njim, ki jih dosežejo, in zdravje vsemu njihovemu telesu.« (5 Mz 7,15; 32,46; Prg 4,22)

Bog želi, da bi dosegli stopnjo popolnosti, ki nam je omogočena po Kristusovem daru. Vabi nas, da bi se pravilno odločili, se povezali z nebeškimi silami in sprejeli načela, ki bodo v nas obnovila božansko¹¹⁴ podobo. V svoji pisani Besedi in v veličastni knjigi narave je razodel načela življenja. Naša naloga je nabirati si znanje o teh načelih in se jim podrežati ter tako sodelovati z njim pri obnavljanju kakor telesnega tako tudi duhovnega zdravja.

Ljudje morajo spoznati, da so lahko deležni blagoslovov poslušnosti v vsej njihovi polnosti le tedaj, če prejmejo Kristusovo milost. Njegova milost zagotavlja človeku moč za poslušnost Božjim zakonom. Usposablja ga, da se reši sužnjevanja grešni navadi. To je edina moč, ki ga lahko usmeri na pravo pot in mu pomaga odločno ostati na njej.

Sprejeti evangelij v njegovi čistosti in moči pomeni zdravilo za bolezni, ki jih povzroča greh. Sonce pravičnosti vzhaja »in ozdravljenje bo pod njegovimi perutmi«. (Mal 4,2) Nič, kar ponuja ta svet, ne more ozdraviti ranjenega srca, zagotoviti notranjega miru, odstraniti skrbi ali pregnati bolezni. Slava, nadarjenost, sposobnosti – nič od tega ne more razvedriti žalujočega srca ali obnoviti zapravljenega življenja. Božje življenje v duši je človekovo edino upanje.

Ljubezen, s katero Kristus prežema celotno bitje, je poživljajoča sila. Z ozdravljenjem se dotakne vsakega življenjsko pomembnega dela

telesa – možganov, srca in živčevja. K delu spodbuja najplemenitejše lastnosti človeškega bitja. Dušo osvobaja krivde, bridkosti, strahu in skrbi, ki uničujejo življenjske moči. Prinaša vedrino in notranji mir. V dušo vsaja veselje, ki ga nič na tem svetu ne more uničiti; to je namreč veselje v Svetem Duhu, veselje, ki daje zdravje in življenje.

Zveličarjeve besede: »Pridite k meni, ... in jaz vas upokojim,« (Mt 11,28) so recept za bolezní telesa, uma in duha. Ljudje se mu smilijo, čeprav so si trpljenje povzročili sami s svojimi prestopki. Pri njem lahko najdejo pomoč. Zanje, ki mu zaupajo, bo naredil velike stvari.^{/115/}

Očetova milost ter ljubezen nista prenehali v obilici pritekati na zemljo, čeprav je greh skozi vse čase krepil svoj vpliv na človeški rod in je Satan z lažjo in zvijačo vrgel temno senco svoje razlage na Božjo besedo ter povzročil, da ljudje dvomijo o Božji dobroti. Če bi človeška bitja iz hvaležnosti za božanske darove odprla okna svoje duše proti nebesom, bi se nanje izlila ploha zdravilne moči.

Zdravnik, ki si želi biti pravi Kristusov sodelavec, si bo prizadeval postati uspešen na vseh področjih svojega dela. Marljivo se bo učil, da bo dobro usposobljen za odgovornosti svojega poklica. Stalno si bo prizadeval dosegati višja merila, več znanja, večjo spretnost in boljše razsodnost. Vsak zdravnik bi se moral zavedati, da s slabim in neukinkovitim delom ne škoduje samo bolnim, temveč dela krivico tudi svojim kolegom. Zdravnik, ki je zadovoljen z nizko stopnjo spretnosti in znanja, ne podcenjuje samo zdravniškega poklica, temveč sramoti tudi Kristusa, vrhovnega Zdravnika.

Kdor ugotovi, da ni primeren za delo v zdravstvu, naj si izbere kateri drug poklic. Tisti, ki so primerni za negovanje bolnih, vendar so njihova izobrazba in zdravstvene izkušnje omejene, naj opravljajo preprostejše naloge – zvesto naj delajo kot bolničarji. S potrpežljivim delom pod nadzorom izkušenega zdravnika se lahko stalno učijo, izkoristijo vsako priložnost za pridobitev znanja ter lahko tako sčasoma postanejo popolnoma usposobljeni za delo zdravnika. Za mlajše zdravnike velja naslednje navodilo: »Kakor Božji sodelavci (vrhovnega Zdravnika), ... da bi ne bili zaman prejeli Božje milosti, ... nikomur v ničemer ne dajajmo spotike, da se naši službi (bolnim) nič ne očita, temveč v vsem se izkazujemo kakor Božji služabniki.« (2 Kor 6,1-4)^{/116/}

Božji namen za nas je, da bi zmeraj napredovali. Pravi zdravstveni misijonar se bo v svojem poklicu vedno bolj usposabljal. Poiskati je treba nadarjene krščanske zdravnike z vrhunskimi poklicnimi sposobnostmi in jih spodbuditi, da bi se zaposlili v Božjem delu tam, kjer bi lahko izobraževali in usposabljali druge, da bi postali zdravstveni misijonarji.

Zdravnik naj v svoji duši zbira svetlobo Božje besede. Stalno naj raste v milosti. Zanj vera ne sme biti samo še eden med mnogimi vplivi. Biti mora moč, ki prevladuje nad vsemi drugimi. Delovati mora pod vplivom vzvišenih in svetih spodbud, ki so tako močni zaradi tega, ker izvirajo od njega, ki je dal svoje življenje, da bi nam zagotovil moč za premagovanje zla.

Zdravnik bo dojel, kako naj se spoprime s skrivnostmi svojega svetega poklica, če si bo zvesto in vztrajno prizadeval biti uspešen v svojem poklicu, če se bo posvetil Kristusovi službi in si vzel čas za preiskovanje svojega srca. Lahko se tako disciplinira in usposobi, da bodo vsi, ki jih dosega s svojim vplivom, spoznali vzvišenost vzgoje in modrosti, ki jo je dosegel ta, ki je povezan z Bogom modrosti in moči.

Nikjer drugod ni potrebno tesnejše občestvo s Kristusom kakor v zdravniškem poklicu. Kdor želi pravilno izpolnjevati zdravniške obveznosti, mora vsak dan in vsako uro živeti krščansko življenje. Bolnikovo življenje je v zdravnikovih rokah. Ena napačna ugotovitev bolezni, eno napačno predpisano zdravilo v odločilnem trenutku ali en sam nepreviden gib med operacijo, morda samo za debelino lasu, in življenje je lahko končano, duša pa izgubljena za večno. Kako resna misel! Kako pomembno je, da je zdravnik zmeraj pod nadzorom božanskega Zdravnika.

Zveličar je pripravljen pomagati vsem, ki ga prosijo^{/117/} za modrost in zbranost. In kdo potrebuje modrost in zbranost bolj kakor zdravnik, od čigar odločitev je toliko odvisno? Kdor poskuša podaljšati komu življenje, naj v veri gleda na Kristusa, da bo vodil vsak njegov korak. Ko bo obravnaval hude primere, mu bo Zveličar dal tankočutnost in spretnost.

Čudovite priložnosti imajo tisti, ki skrbijo za bolne. Ob vsem, kar je zdravnik naredil za ozdravitev, bolni morajo dojeti, da jim on skuša

pomagati, da bi z Bogom sodelovali v boju proti bolezni. Vodite jih tako, da bodo čutili, da ob vsakem koraku, ki ga naredijo v skladnosti z Božjimi zakoni, lahko pričakujejo pomoč božanske sile.

Bolni in trpečni bodo imeli mnogo več zaupanja v zdravnika, o katerem so prepričani, da ljubi in se boji Boga. Zanesejo se na njegove besede. Ob navzočnosti in pomoči takšnega zdravnika se počutijo varne.

Prednost krščanskega zdravnika, ki pozna Gospoda Jezusa, je z molitvijo priklicati njegovo navzočnost v bolniško sobo. Zdravnik naj pred odločilno operacijo prosi vzvišenega Zdravnika za pomoč. Bolniku naj zagotovi, da ga Bog lahko varno pripelje skozi hudo preizkušnjo in je v vseh trenutkih stiske varno zavetje njim, ki mu zaupajo. Zdravnik, ki tega ne more narediti, izgublja bolnika za bolnikom, ki bi sicer lahko bili rešeni. Pogosto bi lahko varno preživeli stisko, če bi zdravnik spregovoril besede, ki bi vzbudile vero v sočutnega Zveličarja, ki razume tudi najmanjšo bolečino, ter bi Jezusu v molitvi povedal, kaj potrebuje ta duša.

Samo On, ki vidi v srce, se zaveda, s kakšnim strahom in grozo mnogi bolniki privolijo, da bo kirurg opravil operacijo. Zavedajo se nevarnosti. Čeprav zaupajo zdravnikovim sposobnostim, vedo, da^{/118/} ni nezmožljiv. Ko pa vidijo v molitvi pripognjenega zdravnika, da Boga prosi za pomoč, se napolnijo z zaupanjem. Hvaležnost in zaupanje odpreta vrata srca božanski zdravilni moči, okrepčana je energija celotnega telesa in življenjske sile zmagajo.

Zveličarjeva navzočnost tudi zdravniku pomeni vir moči. Pogosto odgovornosti in pričakovanja v njegovem delu povzročijo grozo v njegovi duši. Mrzličnost zaradi negotovosti in strah bi povzročila, da bi roka postala nezanesljiva. Vendar zagotovilo, da je božanski Svetovalec ob njem, da ga bo vodil in podpiral, ga pomiri in opogumi. Kristusov dotik zdravnikove roke prinaša krepkost, mir, samozavest in moč.

Ko je nevarnost minila in je uspeh očiten, naj zdravnik nekaj trenutkov preživi z bolnikom v molitvi. Izrazite hvaležnost za ohranjenost življenje. Ko se bolnik zahvaljuje zdravniku, morata biti poveličevanje in zahvala usmerjena k Bogu. Povejte bolniku, da je bilo njegovo življenje ohranjeno, ker je bilo pod zaščito nebeškega Zdravnika.

Zdravnik, ki tako ravna, vodi svojega bolnika k Bogu, od katerega je odvisno njegovo življenje in lahko popolnoma reši vse, ki pridejo k njemu.

V zdravstvenomisijonarsko delo bi morali zajeti temeljito skrb za duše. Zdravniku je prav tako kakor pridigarju dano najvišje zaupanje, ki je bilo kdaj izkazano človeku. Vsakemu zdravniku je zaupano zdravljenje duše, če se tega zaveda ali ne.

Zdravniki se pri svojem delu ukvarjajo z boleznijo in smrtjo, zato pogosto pozabijo na pomembno dejstvo o prihodnjem življenju. V svojem iskrenem prizadevanju, da bi preprečili nevarnost, v kateri se je znašlo telo, pozabijo na nevarnost, kateri je izpostavljena duša. Bolnik, ki mu pomagajo,¹¹⁹ morda izgublja življenje. Zadnja priložnost se jim izmika. Zdravnik bo to dušo moral še enkrat srečati ob Kristusovem sodnem stolu.

Pogosto izgubimo najdragocenejše blagoslove tako, da zamudimo spregovoriti pravo besedo o pravem času. Če ne bomo pozorni na zlato priložnost, jo bomo zamudili. Ob bolnikovi postelji ne smemo izgovoriti niti ene besede o spornih verskih vprašanjih. Usmerite bolnika k njemu, ki želi rešiti vse, ki k njemu pridejo z vero. Iskreno in nežno si prizadevajte pomagati duši, ki niha med življenjem in smrtjo.

Zdravnik, ki se zaveda, da je Kristus njegov osebni Zveličar in je sam pripeljan v Zatočišče, zna ravnati s trepetajočimi, s krivdo obremenjenimi in od greha bolnimi dušami, ki pri njem iščejo pomoč. Lahko odgovori na vprašanje: »Kaj mi je treba storiti, da se zveličam?« (Dej 16,30)

Lahko pripoveduje o Odrešenikovi ljubezni. Iz izkušenj lahko govori o moči pokorjenja,¹²⁰ in vere. Bogu lahko s preprostimi in iskrenimi besedami v molitvi poda potrebe duše in lahko bolne spodbudi, da sočutnega Zveličarja prosijo za milost ter jo tudi prejmejo. Medtem ko tako služi ob bolnikovi postelji in se trudi govoriti besede podpore in tolažbe, takrat Gospod dela z njim in po njem. Ko so bolnikove misli usmerjene k Zveličarju, potem Kristusov mir napolni srce, in Bog uporabi duhovno zdravje kot sredstvo za obnovo telesnega zdravja.

Zdravnik bo ob obiskovanju bolnih pogosto dobil priložnost pomagati bolnikovim prijateljem. Ko ob postelji gledajo bolnega in

se zavedajo, da sami ne morejo preprečiti niti najmanjše bolečine, se njihova srca omehčajo. Zdravniku pogosto izrazijo žalost, ki jo prikrivajo pred drugimi. Takrat je priložnost, da žalujoče usmeri k njemu, ki je utrujene in obremenjene povabil k sebi. Pogosto lahko moli zanje in skupaj z njimi ter lahko njihove potrebe predstavi Zdravniku vsega gorja, Zdravilu za vse žalosti.

Božje obljube

Zdravnik ima dragocene priložnosti, da svoje bolnike seznanj z obljubami Božje besede. Iz zakladnice naj prinese nove in stare stvari, občasno in razmeram primerno naj govori tolažilne besede ter daje navsvete, po katerih hrepenijo. Zdravnik naj svoj um oblikuje v zakladnico svežih misli. Marljivo naj proučuje Božjo besedo, da bo seznanjen z njenimi obljubami. Naj se nauči ponoviti tolažilne besede, ki jih je Kristus spregovoril med svojo pozemsko službo, ko je podajal svoje nauke in zdravil bolne. Govori naj o Kristusovih delih zdravljenja, njegovi nežnosti in ljubezni. Nikoli ne bi smel zamuditi priložnosti, da misli svojih pacientov usmeri na Kristusa, Vrhovnega Zdravnika.^{/121/}

Ista moč, ki jo je uporabljal Kristus, ko je živel med ljudmi, je v njegovi besedi. Jezusova beseda je zdravila bolezni in izganjala zle duhove, njegova beseda je pomirila vihar na morju ter obudila mrtvega in ljudje so pričali, da je njegova beseda imela moč. Božjo besedo je govoril prav tako, kakor jo je oznanil vsem prerokom in učiteljem Stare zaveze. Celotno Sveto pismo razodeva Kristusa.

Sveto pismo moramo sprejeti kakor nam namenjeno Božjo besedo, ki ni samo napisana, temveč tudi izgovorjena. Ko so bolni prišli h Kristusu, v njih ni videl samo ljudi, ki so prosili za pomoč, temveč je v njih videl vse, ki naj bi v vseh časih prišli k njemu zaradi podobnih potreb in s podobno vero.

Ko je rekel hromemu: »Zaupaj, sin, odpuščeni so tvoji grehi,« in ženski iz Kafarnauma: »Hči, tvoja vera te je rešila, pojdi v miru!« je spregovoril drugim trpečim, zaradi greha obremenjenim ljudem, ki bodo iskali njegovo pomoč. (Mt 9,2; Lk 8,48)

Tako je z vsemi obljubami Božje besede. Kristus nam po njih govori kot posameznikom tako, kakor da poslušamo naravnost njegov

glas. Z njimi nam govori o svoji milosti in moči. So kakor listje z drevesa življenja, ki je »v ozdravljenje narodov«. (Raz 22,2) Ko jih sprejmemo in uporabimo, nam zagotovijo trdnost značaja, spodbudo in podporo v življenju. Nič drugega nima takšne zdravilne moči. Nič drugega ne more podeliti poguma in vere, ki dajeta življenjsko moč vsemu bitju.

Njemu, ki trepeti od strahu in stoji na robu smrti, duši, ki je utrujena pod bremenom trpljenja in greha, naj zdravnik ob priložnosti ponovi Zveličarjeve besede, kajti vse besede Svetih spisov so njegove: »Ne boj se! Kajti odkupil sem te, poklical sem te^{/122/} po tvojem imenu; ti si moj! Ko pojdeš skozi vode, bom pri tebi, in preko rek, te ne poplavi; ko pojdeš skozi ogenj, ne zgoriš in plamen te ne ožge. Zakaj jaz sem Gospod, tvoj Bog, Izraelov Svetnik, tvoj rešitelj. ... Zato ker si drag v mojih očeh in čislán in ker te ljubim. Jaz, jaz sam izbrisujem tvoje prestopke zaradi sebe, in tvojih grehov se ne spominjam več. Ne boj se, ker jaz sem s teboj.« (Iz 43,1-4.25.5)

»Kakor se oče usmili otrok, usmili se Gospod njih, ki se ga boje. Kajti On pozna, kakšna stvar smo, spominja se, da smo prah.« (Ps 103,13.14)

»Samo spoznaj svojo krivico, da si odpadla od Gospoda, svojega Boga. Če pripoznavamo svoje grehe, je zvest in pravičen, da nam odpusti grehe in nas očisti sleherne krivice.« (Jer 3,13; 1 Jn 1,9)

»Izbrisal sem kakor gost oblak tvoje prestopke in kakor meglo tvoje grehe. Vrne se k meni, kajti odkupil sem te.« (Iz 44,22)

»Pridite vendar, in razložimo si svojo pravdo, pravi Gospod. Če so vaši grehi kakor škrlat, bodo beli kakor sneg; če so rdeči kakor karmezin, bodo beli kakor volna. Če ugodite in boste poslušali, boste uživali dobrote dežele. Z večno ljubeznijo te ljubim, zato ti stanovitno izkazujem dobrotljivost. Za trenutek sem bil skril svoje obličje pred teboj, toda v večni milosti se te usmilim.« (Iz 1,18.19; Jer 31,3; Iz 54,8)

»Ne bodi vam srce plašno. Mir vam zapuščam, svoj mir vam dajem; ne dajem vam jaz,^{/123/} kakor daje svet. Ne bodi vam srce plašno in boječe.« (Jn 14,1.27)

»In mož bo kakor zavetje pred vetrom in pribežališče pred podvodnijo, kakor potoki voda na suhem kraju, kakor senca velike skale v žejni deželi. Ubožce in siromake, ki iščejo vode, pa je ni, ki se jim jezik

suši od žeje, jaz, Gospod, jih uslišim, jaz, Izraelov Bog, jih ne zapustim.« (Iz 32,2; 41,17)

»Tako pravi Gospod, ki te je ustvaril: ... Vode razlijem čez žejno in potoke na suho; svojega duha razlijem na tvoje seme in svoj blagoslov na tvoje potomce.« (Iz 44,2.3)

»Ozrite se v mene in rešeni boste, vsi kraji zemlje.« (Iz 45,22)

»On je nase vzel naše slabosti in nosil naše bolezni. ... Bil je ranjen zaradi naših prestopkov, bil je potrta zaradi naših krivic; kazen ga je zadela zaradi našega miru in njegove rane so bile nam v ozdravljenje.« (Mt 8,17; Iz 53,5)^{/124/}

ZDRAVNIK KOT VZGOJITELJ

Pravi zdravnik je vzgojitelj. Pozna svojo odgovornost, ta pa se ne nanaša samo na bolne, ki so pod njegovo neposredno oskrbo, temveč tudi na okolico, v kateri živijo. Je čuvaj telesnega in moralnega zdravja. Ne prizadeva si samo poučevati o pravih načinih zdravljenja bolnih, temveč tudi spodbuja k pravih življenjskim navadam in širi znanje o pravih načelih.

Potreba vzgoje o zdravstvenih načelih

Vzgoja o zdravstvenih načelih ni bila nikoli potrebnejša kakor danes. Kljub čudovitemu napredku na mnogih področjih, ki se nanašajo na življenjske udobnosti in ugodnosti ter higienska sredstva in zdravljenje bolezni, upadanje telesne moči in življenjske dobe zbuja strah. Zahteva pozornost vseh, ki jim je pri srcu blaginja soljudi.

Naša izumetničena družba spodbuja zla, ki uničujejo zdrava načela. Običaji in moda nasprotujejo naravi. Ravnanje, ki ga določajo, in popuščanja, ki jih gojijo, neprestano zmanjšujejo tako telesno kakor tudi duševno moč^{/125/} in nalagajo neznosno breme na človeški rod. Nezmernost in hudodelstvo ter bolezni in beda so vsepovsod.

Mnogi zaradi nevednosti kršijo zdravstvene zakone, zato potrebujejo poučevanje. Vendar se jih veliko zaveda, kaj je boljše, toda tega ne dela. Nje je treba prepričati, kako pomembno je, da svoje znanje izvajajo v življenju. Zdravnik ima veliko priložnosti poučevati o zdravstvenih načelih in tudi pokazati, kako pomembno jih je udeležati. S pravih poučevanjem lahko znatno odstrani zla, ki povzročajo neprecejljivo škodo.

Navada, ki polaga temelje precejšnjemu številu bolezni in še hujšemu zlu, je prosta uporaba škodljivih zdravil. Mnogi se ob nastopu bolezni sploh ne potrudijo raziskati njenega vzroka. Njihova glavna skrb je znebiti se bolečine in težave. Tako se zatečejo k mazaškemu zdravilu za vse bolezni, katerega resnične lastnosti poznajo zelo malo, ali pa prosijo zdravnika za zdravilo, ki bi odpravilo posledice njihovega napačnega ravnanja, ob tem pa jim niti na misel ne pride, da bi spremenili svoje nezdrave navade. Če ni takojšnjega učinka, poskusijo še drugo zdravilo, potem še naslednje. Tako se zlo nadaljuje.

Ljudi je treba poučiti, da zdravila ne zdravijo bolezni. Res je, da včasih omogočijo trenutno olajšanje in se zdi, da je bolnik okreval zaradi njihove uporabe; v bistvu pa je do tega prišlo zato, ker ima narava dovolj življenjske moči, da je izločila strupene snovi in odpravila vzroke, ki so povzročili bolezen. Zdravje se povrne, ne glede na uporabo zdravil. Vendar v večini primerov zdravila samo spremenijo obliko in področje bolezni. Pogosto se zdi, da je učinek strupa za nekaj časa premagan, vendar posledice ostajajo v telesu in pozneje povzročajo veliko škodo.

Mnogi si z uporabo škodljivih zdravil povzročijo dosmrtno bolezen. Tako so izgubljena mnoga življenja, ki bi lahko bila rešena,^{/126/} če bi uporabljali naravne načine zdravljenja. Škodljive snovi, ki jih vsebujejo mnoga tako imenovana zdravila, povzročijo navade in odvisnosti, ki uničujejo tako dušo kakor telo. Mnoga od priljubljenih mazaških zdravil, ki naj bi zdravila vse bolezni, ter celo nekatera zdravila, ki jih predpisujejo zdravniki, povzročajo zasvojenost z alkoholom ali mamili, ki so strašno prekletstvo za človeštvo.

Edino upanje, da bodo razmere boljše, je poučevanje o pravih zdravstvenih načelih. Zdravniki naj poučujejo ljudi, da obnavljajoče moči ni v lekarniških izdelkih, temveč v naravi. Bolezen je prizadevanje narave, da telo osvobodi stanja, ki je posledica kršitve zdravstvenih zakonov. Za bolezen je treba ugotoviti vzrok. Treba je spremeniti nezdrave razmere, opustiti škodljive navade. Treba je pomagati naravi, ko si prizadeva izločiti škodljive snovi in v telesu ponovno vzpostaviti pravilne razmere.

Naravna zdravila

Prava zdravila so čist zrak, sončna svetloba, zmernost, počitek, telesna dejavnost, pravilna prehrana, uporaba vode in zaupanje v božansko moč. Vsakdo bi moral poznati zdravilne moči v naravi in način njihove uporabe. Pomembno je razumeti načela za zdravljenje obolelih in biti praktično usposobljen pravilno uporabljati to znanje.

Uporaba naravnih zdravil zahteva veliko volje in truda, za kar mnogi niso pripravljeni. Naravni potek zdravljenja in okrevanja je postopen in se nepotprežljivemu zdi počasen. Opuščanje škodljivih navad zahteva žrtev. Ampak na koncu bomo ugotovili, da narava modro in dobro opravlja svoje delo, če je ne oviramo. Tisti, ki vztrajajo v poslušnosti njenim zakonom, bodo za nagrado prejeli zdravo telo in zdrav um./127/

Na splošno namenjamo premalo pozornosti ohranjanju zdravja. Veliko boljše je bolezen preprečiti kakor pa vedeti, kako jo zdraviti, ko zbolimo. Dolžnost vsakogar – za osebno in za splošno človeško blaginjo – je, da se pouči o zakonih življenja ter jih zavestno upošteva. Vsi naj bi se seznanili z najčudovitejšim od vseh organizmov, s človeškim telesom. Razumeti bi morali naloge različnih organov in njihovo odvisnost drug od drugega, ki je nujna za zdravo delovanje vseh. Proučevati bi morali vpliv uma na telo in vpliv telesa na um ter zakonitosti, ki jima vladajo.

Priprava za življenjski boj

Nikoli nismo dovolj posvarjeni, da zdravje ni odvisno od naključja. Je sad poslušnosti zakonu. To lahko prepoznamo pri tekmovalcih v atletiki in preizkušnjah moči. Športniki se nadvse skrbno pripravljajo. Podredijo se temeljiti vadbi in strogi disciplini. Vsaka telesna navada je skrbno določena. Zavedajo se, da bi brezbrižnost, pretiravanje ali malomarnost, ki slabijo ali poškodujejo kateri koli telesni organ ali njegovo delovanje, lahko povzročili njihov poraz.

Koliko pomembnejša je takšna skrb za zagotovitev uspeha v življenjskem boju. Ne sodelujemo v čem, kar je zgolj podobno bojem. Od izida naše vojne je odvisna naša večna usoda. Spopasti se moramo z nevidnimi sovražniki. Zli angeli se bojujejo za oblast nad vsakim člove-

kom. Kar koli uničuje zdravje, ne zmanjšuje samo telesnih moči, temveč slabi tudi umske in moralne moči. Popuščanje kateri koli škodljivi navadi povzroči, da posameznik teže razlikuje med pravilnim in napačnim ter se teže upira zlu. Tako se povečuje nevarnost padca in poraza.^{/128/}

»Tisti, ki teko na tekališču, vsi sicer teko, a eden prejme darilo.« (1 Kor 9,24) V boju, v katerega smo zajeti, pa lahko zmagajo vsi, ki se bodo pripravljali s poslušnostjo pravilnim načelom. Na uporabo teh načel v življenjskih podrobnostih se prepogosto gleda kot na nepomembnost, ki ni vredna naše pozornosti. Če pa upoštevamo, kaj vse je od tega odvisno, ni malenkostno prav nič, s čimer se ukvarjamo. Vsako dejanje ima svojo težo na tehtnici, ki odloča, ali bomo doživeli življenjsko zmago ali poraz. Sveto pismo nam naroča: »Tako tecite, da ... dosežete!« (1 Kor 9,24)

Nezmerno poželenje naših prastaršev je povzročilo izgubo Ede-na. Za našo vrnitev vanj je zmernost v vsem veliko pomembnejša, kakor se ljudje zavedajo.

Apostol Pavel je opozoril na samoodpoved tekmovalcev na starodavnih grških igrah: »Vsak pa, ki se tam bori, se zdržuje vsega: oni seveda, da dobe strohljiv venec, mi pa nestrohljivega. Jaz torej tečem tako, ne kakor na negotovo; tako se borim, ne kakor bi po zraku mahal, temveč tarem svoje telo in ga usužnjujem, da ne bi kako, ko sem drugim oznanjeval, sam bil zavrgljiv.« (1 Kor 9,25-27)

Potek prenove je odvisen od jasnega spoznanja temeljne resnice. Nevarnost preži tako v omejeni filozofiji in strogi brezsrčni pravovernosti kakor tudi v brezskrbni svobodomiselnosti. Temelj vsake trajne prenove je Božji zakon. Jasno in razločno moramo predstaviti potrebo po poslušnosti temu zakonu. Njegova načela moramo zagovarjati pred ljudmi. So večna in nespremenljiva kakor sam Bog.

Ena od najbolj žalostnih posledic izvirnega odpadništva je izguba človeške zmožnosti samoobvladovanja. Resnični napredek bo možen samo tedaj, ko jim bo povrnjena.^{/129/}

Um in duša se k značajski popolnosti razvijata edino po telesu. Zaradi tega sovražnik ljudi pripravlja takšne skušnjave, ki slabijo in zmanjšujejo telesne moči. Njegov uspeh na tem področju pomeni izro-

čitev celotnega bitja zlu. Če nagnjenja naše telesne narave niso pod nadzorom višje sile, bodo zagotovo povzročila uničenje in smrt.

Telo mora biti pod nadzorom. Vladati mu morajo višje sile duše. Strasti mora nadzorovati volja, njo pa mora nadzorovati Bog. Kraljevska oblast uma, ki je posvečen z božansko milostjo, je gonilna sila našega življenja.

Naša vest mora sprejeti Božje zahteve. Moški in ženske se morajo zavedati, da so se dolžni obvladovati, da morajo biti čisti, prosti katerega koli grešnega poželenja in škodljive navade. Dojeti morajo dejstvo, da so vse njihove umske in telesne moči Božji dar in jih je zato treba ohraniti v najboljšem možnem stanju za službo njemu.

Pri starodavnem obredu, ki je ponazarjal evangelij, se na Božjem oltarju ni smelo darovati nobene pomanjkljive daritve. Daritev, ki naj bi predstavljala Kristusa, je morala biti brez madeža. Od tod izvira tudi svetopisemska ponazoritev tega, kakšni naj bi bili Božji otroci: »Živa, sveta in Bogu prijetna žrtev, brez madeža ali gube.« (Rim 12,1; Ef 5, 27)

Brez božanske moči ni možna nobena resnična prenova. Človeška obramba proti prirojenim in pridobljenim nagnjenjem je kakor sipina proti hudourniku. Skušnjam, ki nas napadajo od znotraj in od zunaj, se ne moremo upreti, vse dokler Kristusovo življenje ne postane oživljajoča moč v našem življenju.

Kristus je prišel na ta svet in živel po Božjem zakonu, da bi človek lahko imel popolno oblast nad naravnimi nagnjenji, ki pogubljajo dušo. On, Zdravnik duše in telesa,^{/130/} daje zmago nad poželenji, ki se vojskujejo proti nam. Zagotovil je vsa sredstva, da bi človek lahko dosegel značajsko popolnost.

Ko se človek podredi Kristusu, je um pod nadzorom zakona; ampak to je kraljevski zakon, ki razglša svobodo vsakemu ujetniku. Ko človek postane eno s Kristusom, postane tudi svoboden. Podreditev Kristusovi volji pomeni povrnitev v stanje popolnega človeka.

Poslušnost Bogu pomeni osvoboditev iz sužnosti grehu, rešitev od človeških strasti in nagnenj. Človek je lahko zmagovalec nad svojim jazom, zmagovalec nad svojimi nagnjenji, zmagovalec nad oblast-

mi in močmi, nad svetovnimi mogočniki teme in nad duhovnimi vojskami hudobnosti v nebeških prostorih. (Ef 6,12)

Nikjer drugod ni takšno navodilo potrebnejše in ne bi ustvarjalo večjega dobrega kakor v družini. Starši morajo postaviti dober temelj navad in značaja. Prenovitveno gibanje se mora začeti tako, da jim predstavimo načela Božjega zakona, od katerih je odvisno tako telesno kakor tudi duhovno zdravje. Pokažite jim, da je poslušnost Božji besedi naša edina zaščita pred grehi, ki spravljajo svet v pogubo. Razjasnite staršem, da niso odgovorni le zase, temveč tudi za svoje otroke. Njim dajejo zgled bodisi poslušnosti ali upornišva. Njihov zgled in poučevanje odloča o usodi njihove družine. Otroci bodo to, kar bodo njihovi starši naredili iz njih.

Ko bi starši lahko vnaprej videli posledice svojih dejanj in dojeli, kako s svojim zgledom in poučevanjem za vselej ohranjajo in povečujejo bodisi moč greha ali moč pravičnosti, bi zagotovo spremenili svoje ravnanje. Mnogi bi zapustili izročilo in navade ter sprejeli božanska življenjska načela.^{/131/}

Vpliv zgleda

Zdravnik, ki obiskuje ljudi po domovih, bedi ob posteljah bolnih, lajša njihovo gorje, jih vrača z roba smrti in govori o upanju umirajočim, pridobi njihovo zaupanje in naklonjenost kakor malokdo drug. Niti pridigar evangelija nima tako velikih možnosti ali tako daljnosežnega vpliva.

Zdravnikov zgled in njegovo poučevanje morata enako vplivati na dobro. Delo preнове kliče po moških in ženskah, katerih način življenja je živi zgled samoobvladovanja. Načela, ki jih zagovarjamo, imajo pravo vrednost le tedaj, če jih izvajamo tudi sami. Svet potrebuje očitno ponazoritev tega, kako lahko Božja milost povrne izgubljeno kraljevsko dostojanstvo ljudem, ko jim podarja oblast nad njimi sami.^{/132/} Svet najbolj potrebuje spoznanje o zveličavni moči evangelija, katera se razodeva v življenju, ki je podobno Kristusovemu.

Zdravnik je v stalnem stiku s tistimi, ki potrebujejo vpliv in spodbudo pravega zgleda. Mnogi so moralni slabiči. Manjka jim samonadzor, in skušnjava jih zlahka premaga. Zdravnik lahko pomaga tem lju-

dem samo tako, da v svojem življenju kaže trdnost načela, ki mu omogoča premagati vsako škodljivo navado in sramotno poželenje. V njegovem življenju se mora videti delovanje božanske moči. Če mu to ne uspe, bo njegov vpliv govoril v prid zla, ne glede na to, kako mogočne in prepričljive so lahko njegove besede.

Mnogi, ki so zaradi svojih slabih navad postali moralne razvaline, iščejo nasvet in pomoč pri zdravniku. So onesposobljeni, slabotni in ranjeni, zavedajo se svoje neumnosti in da nimajo moči, da bi zmagali. Takšni ljudje ne smejo v svojem okolju imeti ničesar, kar bi jim obujalo spomine in misli na tisto, kar je iz njih naredilo to, kar so. Živeti morajo v ozračju čistosti, vzvišenih in plemenitih misli. Kako strašna je odgovornost tistih, ki naj bi dali dober zgled, vendar so sami zaslužnjeni s škodljivimi navadami, njihov vpliv pa še povečuje moč skušnjave!

Zdravnik in delo za zmernost

Zdravnik skrbi za mnoge, ki uničujejo svojo dušo in telo s tobakom in opojnimi pijačami. Če resno jemlje svojo odgovornost, mora svojim bolnikom razložiti vzrok njihovega trpljenja. Ampak koliko bodo zalegle njegove besede, če sam uporablja tobak in opojne pijače? Ali se ne bo obotavljal pokazati na vzrok težav v življenju svojega bolnika, ker se zaveda svoje razvade? Kako bo mlade prepričal o škodljivem učinku tega, kar sam uporablja? ^{/133/}

Kako je lahko zdravnik v družbi zgled čistosti in samonadzora ter uspešen delavec za zmernost, če se sam vdaja odvratni razvadi? Kako lahko zadovoljivo služi ob posteljah bolnih in umirajočih, če je njegov dih ogaben, poln vonja po alkoholni pijači ali tobaku?

Kako lahko kdo opraviči zaupanje, ki mu je bilo dano kot izkušeni zdravniku, medtem ko z uporabo opojnih pijač uničuje svoje živce in zamegljuje svoj um? Saj sploh ne more hitro razsojati ali natančno ukrepati! Če se ne meni za zakone, ki vladajo njegovemu bitju, če izbere sebičen užitek namesto zdravega stanja uma in telesa, ali se potemtaka ne kaže kot nevreden, da bi mu bila zaupana odgovornost za človeška življenja?

Zdravnik doživlja mnoga navidezna razočaranja in poraze, ne glede na to, koliko je izkušen in vesten. Pogosto pri svojem delu ne

doseže tega, kar želi. Čeprav so njegovi bolniki zopet zdravi, od tega nimajo koristi niti oni niti družba. Mnogi ozdravijo samo zato, da se lahko ponovno vdajajo razvadam, ki povzročajo bolezni. Z enako požljivostjo kakor prej se zopet pogreznejo v začaran krog popuščanja svojim nagnjenjem in nerazumnega ravnanja. Zdravnikov trud zanje se zdi kakor zapravljanje časa.

Kristus je doživljal enake izkušnje, vendar si ni prenehal prizadevati za trpečo dušo. Od desetih gobavcev, ki so bili očiščeni, je samo eden cenil ta dar, pa še ta je bil tujec in Samarijan. Kristus je zaradi tega enega ozdravil vseh deset. Če zdravnik ne dosega boljšega uspeha, kakor ga je Zveličar, potem naj se nauči nauka od vrhovnega Zdravnika. O Kristusu je pisano: »Ne bo opešal, ne bo potr. Od nadloge svoje duše bo videl sad in se sitil.« (Iz 42,4; 53,11)^{/134/}

Če bi samo en človek sprejel evangelij Kristusove milosti, bi zaradi njegove rešitve, izbral življenje trpljenja in ponižanja ter sramotno smrt. Ali nimamo razloga za veselje, če bo katero človeško bitje po naših naporih moralno dvignjeno in oplemeniteno ter postalo vredno, da sveti v Gospodovih dvorih?

Zdravnikove obveznosti so naporne in mučne. Da bi jih lahko najuspešneje izpolnil, mora biti krepak in zdrav. Človek, ki je oslabel ali obolel, ne more zdržati napornega dela, ki je pogosto v zdravniškem poklicu. Kdor se ne more popolnoma samoobvladovati, ni zmožen obravnavati raznovrstnih bolezni.

Zdi se, da je zdravnikovo življenje v nenehni senci; pogosto je namreč prikrajšan za spanje, celo jesti ne utegne, večinoma pa je ločen od družabnih užitkov in verskih prednosti. Zaradi trpljenja, ki ga gleda, zaradi odvisnih umirajočih, ki pričakujejo pomoč, in zaradi stika z izprijenimi je potr, njegovo zaupanje v ljudi pa je skorajda uničeno.

V boju z boleznijo in smrtjo so vse moči obremenjene do meje vzdržljivosti. Odziv na to prehudo obremenitev preizkuša značaj do skrajnosti. Takrat ima skušnjava največjo moč. Zdravnik bolj kakor ljudje v katerem koli drugem poklicu potrebuje samonadzor, čistost duha in takšno vero, ki se oprijemlje Nebes. Zdravnik si zaradi drugih in zaradi samega sebe ne more privoščiti teptanja telesnih zakonov. Brezbrižnost pri telesnih navadah vodi k brezbrižnosti v morali.

V vseh okoliščinah je edina zdravnikova varnost, da ravna po načelih, se krepi in plemeniti s stanovitnostjo, ki jo ima samo v Bogu. Stati mora v moralni popolnosti Božjega značaja. Vsak dan, vsako uro in vsak trenutek mora živeti, kakor da bi bil pred očmi nevidnega^{/135/} sveta. Z Mojzesom vred mora vztrajati, »kakor da bi videl Nevidnega«. (Heb 11,27)

Pravičnost ima korenine v pobožnosti. Noben človek ne more pred soljudmi stalno ohranjati čistega in učinkovitega življenja, če njegovo življenje ni skrito s Kristusom v Bogu. Kolikor obsežnejša je človekova dejavnost med ljudmi, toliko tesneje mora biti srce povezano z Nebesi.

Kolikor nujnejše so zdravnikove obveznosti in kolikor večje so njegove odgovornosti, toliko večja je njegova potreba po božanski moči. Čas, namenjen minljivim stvarim, je treba uporabiti tudi za razmišljanje o večnih stvareh. Upreti se mora svetu, kateri si ga lasti in toliko pritiska nanj, da bi ga ločil od Vira moči. Z molitvijo in proučevanjem Božje besede naj bi se bolj kakor drugi ljudje zatekal v Božje varno zavetje. Živeti mora vedno in zavestno po načelih resnice, pravičnosti in milosti, ki razodevajo Božje lastnosti v duši.

Božja beseda bo s svojo močjo vplivala in se bo s svojim življenjem dotaknila vsake spodbude za delo in vsake stopnje pri razvoju značaja samo toliko, kolikor je človek sprejme in ji je poslušen. Posvetila bo vsako misel in usmerjala vsako željo. Tisti, ki se zanašajo na Božjo besedo, se bodo pogumno odpovedali samim sebi in bodo stanovitni. Dvignili se bodo nad vse nizkotne reči v neoskrunjeno ozračje čistosti.

Takrat, ko je človek v občestvu z Bogom, bo trdnost namena, ki je obvarovala Jožefa in Daniela pred pokvarjenostjo poganjskih dvorov, tudi njegovo življenje naredila neoskrunjeno in čisto. Oblačila njegovega značaja bodo brez madeža. Kristusova luč v njegovem življenju ne bo zatemnjena. Sijajna zvezda Danica se bo pojavila in bo nad njim stalno svetila z nespremenljivo slavo.

Takšno življenje bo imelo močan vpliv na družbo. Bo obramba pred zlom, zaščita skušanim in vodilna luč njim, ki v težavah in malodušnosti iščejo pravo pot.^{/138/}

ZDRAVSTVENI MISIJONARJI IN NJIHOVO POSLANSTVO

*Oni bodo »sredi mnogih narodov kakor rosa od
Gospoda«. (Mih 5,6)*

POUČEVANJE IN ZDRAVLJENJE

Ko je Kristus poslal dvanajst učencev na njihovo prvo misijonarsko potovanje, jim je naročil: »Hodeč pa oznanjujte in pravite: Približalo se je nebeško kraljestvo. Bolnike ozdravljajte, mrtve obujajte, gobavce očiščajte, zle duhove izganjajte. Brezplačno ste prejeli, brezplačno dajajte.« (Mt 10,7.8)

Sedemdeseterim, ki jih je poslal pozneje, je rekel: »V katero koli mesto pridete, ... ozdravljajte bolnike, ki so v njem, in jim pravite: Približalo se je k vam Božje kraljestvo.« (Lk 10,8.9) Z njimi je bila Kristusova navzočnost in moč. »Vrnejo se pa sedemdeseteri z veseljem, govoreč: Gospod, tudi zli duhovi so nam pokorni v tvojem imenu.« (Lk 10,17)

Po Kristusovem vnebohodu se je nadaljevalo enako delo. Prizori iz njegove službe so se ponovili: »Shajala pa se je tudi množica iz sosednjih mest v Jeruzalem, in so prinašali bolnike in tiste, ki so jih mučili nečisti duhovi; in vsi so bili ozdravljeni.« (Dej 5,16)

Učenci »so šli in oznanjevali so povsod, in Gospod je sodeloval z njimi. Filip je šel dol v samarijsko mesto in jim je oznanjeval Kristusa. In množica je pazila enega duha na to, kar je pravil Filip. ... Kajti nečisti duhovi so izhajali iz mnogih/¹³⁹ obsedencev, in veliko mrtvoudnih in hromih je ozdravelo. In nastala je velika radost v tem mestu.« (Mr 16,20; Dej 8,5-8)

Delo učencev

Luka, pisec evangelija, ki nosi njegovo ime, je bil zdravstveni misijonar. V Svetem pismu je imenovan »ljubljeni zdravnik«. (Kol 4,14) Apostol Pavel je slišal, da je sposoben zdravnik, zato ga je pois-

kal kot nekoga, ki mu je Gospod zaupal posebno nalogo. Pridobil ga je za sodelovanje, in potem ga je Luka nekaj časa spremljal na potovanjih^{/140/} iz kraja v kraj. Pavel je pozneje pustil Luka v Filipih, v Makedoniji. Tam je še nekaj let nadaljeval delo zdravnika in učitelja evangelija. Pri svojem zdravniškem delu je služil bolnim, nato je molil, da bi Božja zdravilna moč ostala nad trpini. Tako je bila odprta pot evangeljskemu sporočilu. Lukov uspeh pri zdravljenju mu je zagotovil mnogo priložnosti za pričanje o Kristusu med pogani. Božanski načrt je, da bi delali tako, kakor so delali učenci. Telesno zdravljenje je povezano z evangeljsko nalogo. Poučevanje in zdravljenje pri evangeljskem delu nikoli ne smeta biti ločena.

Naloga učencev je bila oznaniti spoznanje o evangeliju. Zaupano jim je bilo vsemu svetu objaviti blagovest, ki jo je Kristus prinesel ljudem. To nalogo so izpolnili za ljudi svojega časa. En sam rod je oznanil evangelij vsem narodom.

Sporočiti evangelij svetu je naloga, ki jo je Bog zaupal tistim, ki nosijo njegovo ime. Evangelij je edino zdravilo zoper greh in bedo na zemlji. Prva naloga tistih, ki poznajo Božjo zdravilno moč, je vsemu človeštvu oznaniti sporočilo o Božji milosti.^{/141/}

Ko je Kristus odposlal učence z evangeljskim sporočilom, je vera v Boga in njegovo besedo skoraj izginila s sveta. Judovski narod, ki je trdil, da ima spoznanje o Jahveju, je zavrgel Božjo besedo zaradi izročila in človeškega modrovanja. Človekove misli so prevzele sebična častihlepnost, želja po razkazovanju, lakomnost po dobičku. Ko je izginilo spoštovanje do Boga, je izginilo tudi sočutje do ljudi. Sebičnost je bila vladajoče načelo, in Satan je uresničeval svojo voljo z bedo in poniževanjem človeštva.

Satanske sile so prevzele oblast nad ljudmi. Človeška telesa, ustvarjena za Božje prebivališče, so postala bivališča nečistih duhov. Pod vplivom nadnaravnih sil so se ljudje vdajali najnižkotnejšim pozelejnjem. Znamenje nečistih duhov je bilo odtisnjeno na človeški zunanjosti. Človeški obrazi so kazali podobo legijonov zlih duhov, s katerimi so bili ljudje obsedeni.

Kakšno je stanje v današnjem svetu? Ali ni zaradi visoke kritike in današnjega modrovanja vera v Sveto pismo prav tako uspešno uniče-

na, kakor je bila v Kristusovem času zaradi izročila in nauka rabinov? Ali nimajo zavist, častihlepnost in ljubezen do užitkov ravno tako strašne oblasti nad človeškimi srci tudi danes, kakor so jo imele takrat? Kako malo ljudi se ravna po krščanskih načelih v svetu, ki se imenuje krščanski, in celo v cerkvah, ki oznanjajo Kristusa. Kako malo je ljudi iz poslovnih, družbenih, družinskih in celo iz cerkvenih krogov, katerim so Kristusovi nauki pravilo vsakdanjega življenja. Ali ni res, da »pravičnost stoji oddaleč, ... poštenost ne more vstopiti, ... in kdor se ogiblje hudega, je drugim v plen«? (Iz 59,14.15)

Živimo sredi epidemije kriminala, ki vsepovsod osuplja razumne ljudi, ki se bojijo Boga. Človeško pero ne more opisati splošne pokvarjenosti. Vsak dan prinese nova odkritja o političnih zdrahah, podkupovanju in prevarah. Vsak nov dan prinaša žalostna poročila o nasilju in krivičnosti, o ravnodušnosti do ¹⁴² človeškega trpljenja, o krutem, zverinskem uničevanju človeškega življenja. Vsak dan smo priča naraščanja blaznosti, ubojev in samomorov. Kdo še lahko dvomi o tem, da so satanske sile pospešile svoje dejavnosti med ljudmi, da bi zmedle in popačile um ter oskrunile in uničile telo?

In medtem ko ta zla napolnjujejo svet, je evangelij predstavljen tako ravnodušno, da zelo malo vpliva na vest ali življenje ljudi. Vse-povsod so srca, ki vpijejo po nečem, česar nimajo. Hrepenijo po moči, ki jim bo dala zmago nad grehom, po moči, ki jih bo rešila iz sužnosti grehu, po moči, ki jim bo zagotovila zdravje, življenje in mir. Mnogi od teh, ki so nekoč poznali moč Božje besede in živeli tam, kjer nihče ne priznava Boga, tudi hrepenijo po božanski navzočnosti.

Svet danes potrebuje to, kar je potreboval pred dvajsetimi stoletji – razodetje Jezusa. Treba je opraviti veliko delo preнове in samo po Kristusovi milosti bo izvršeno delo telesne, umske in duhovne obnove.

Samo Kristusov način dela bo zagotovil pravi uspeh v pridobivanju ljudi. Zveličar se je družil z ljudmi kot tisti, ki jim želi dobro. Pokazal je svoje sočutje do njih, stregel njihovim potrebam in pridobil njihovo zaupanje. Potem jim je velel: »Pojdite za menoj!« (Mt 9,9)

Osebnostno prizadevajmo za približanje ljudem. Če bi porabili manj časa za oštevanje in več za osebno službo, bi videli večje sadove. Treba je pomagati revnim, skrbeti za bolne, tolažiti žalujoče in osamlje-

ne, poučiti nevedne, svetovati neizkušnim. Jokati moramo z jokajočimi in se veseliti z veselimi. To delo, ki ga spremlja^{143/} moč prepričevanja, molitve in Božje ljubezni, ne bo ostalo in ne more ostati brez sadu.

Vedno se moramo zavedati, da je cilj zdravstvenomisijonarskega dela zaradi greha obolele ljudi napotiti k Možu z Golgote, ki odjemlje greh sveta. Z gledanjem vanj mu bodo postali podobni. Spodbujati moramo obolele in trpeče, naj pogledajo v Jezusa in živijo. Evangeljski delavci naj neprestano kažejo na Kristusa, vzvišenega Zdravnika, tistim, ki jim je telesna in duševna bolezen vzela pogum. Usmerite jih k njemu, ki zmore ozdraviti tako telesno kot duhovno bolezen. Govorite jim o njem, ki je ganjen, ker pozna njihove slabosti. Spodbujajte jih, da se prepustijo skrbi tistega, ki je dal svoje življenje zato, da jim je omogočil dobiti večno življenje. Govorite o njegovi ljubezni, govorite o njegovi zveličavni moči.

To je vzvišena dolžnost in dragocena prednost zdravstvenega misijonarja. In temu osebna služba pogosto pripravlja pot. Ko lajšamo ljudem telesno trpljenje, se Bog pogosto po naših naporih dotakne njihovega srca. Zdravstvenomisijonarsko delo utira pot evangeliju. Evangelij je treba oznanjati s službo besede in ga izvajati z zdravstvenomisijonarskim delom.

V skoraj vsaki družbi je veliko število njih, ki ne poslušajo oznanjevanja iz Božje besede in se ne udeležijo nobenega bogoslužja. Če želimo, da bi evangelij prišel do njih, ga moramo odnesti v njihove domove. Pogosto bo pomoč njihovim telesnim potrebam edina pot, po kateri se jim lahko približamo. Misijonarski bolničarji, ki skrbijo za obolele in lajšajo stisko revnih, bodo imeli mnogo priložnosti moliti z njimi, jim brati iz Božje besede in govoriti o Zveličarju. Lahko molijo s slabotnimi in zanje, ki nimajo moči volje, da bi nadzorovali poželenja, ki jih je spridila^{144/} strast. Prinesejo lahko žarek upanja v življenje njih, ki so doživeli neuspeh in razočaranje. Njihova nesebična ljubezen, izražena v dejanjih nepreračunljive dobrote, bo pomagala trpečim verovati v Kristusovo ljubezen.

Mnogi nimajo vere v Boga in so izgubili zaupanje v človeka. Vendar cenijo dejanja sočutja in ustrežljivosti. Ko vidijo koga, katerega spodbuda ni svetovna slava ali nagrada, ki prihaja v njihove domove,

streže bolnim, hrani lačne, oblači nage, tolaži žalostne in nežno usmerja vse k njemu, čigar ljubezni in sočutja je človek samo glasnik – ko torej vidijo vse to, so njihova srca ganjena. Občutijo hvaležnost. Njihova vera oživi. Spoznajo, da Bog skrbi zanje, zato so pripravljeni poslušati, ko odpremo njegovo Besedo.

Vsi misijonarji, tako moški kot ženske, bodisi v tujini ali v domačem kraju, bodo veliko lažje dosegli ^{/145/} ljudi, in njihov uspeh se bo znatno povečal, če bodo sposobni pomagati bolnim. Ženske, ki gredo kot misijonarki v poganske dežele, lahko tako najdejo priložnost podati evangelij ženskam teh dežel, če so vsa druga vrata zaprta. Vsi evangelijski delavci bi morali znati opravljati preproste postopke zdravljenja, ki tako uspešno lajšajo bolečine in odpravljajo bolezni.

Poučevanje zdravstvenih načel

Evangelijski delavci morajo biti tudi zmožni dajati napotke o načelih zdravega načina življenja. Bolezni so vsepovsod in večino jih je mogoče preprečiti z upoštevanjem zdravstvenih zakonov. Ljudje morajo spoznati, kako vplivajo zdravstvena načela na njihovo blaginjo tako za zdajšnje kakor tudi za prihodnje življenje. V njih je treba prebuditi občutek odgovornosti za svoje telo, ki ga je Stvarnik pripravil za svoje prebivališče, za katero želi, da bi ga upravljali kot zvesti oskrbniki. Treba jih je prepričati o resnici, ki jo izražajo besede Svetega pisma:

»Kajti mi smo tempelj živega Boga, kakor je rekel Bog: Prebival bom v njih in med njimi bom hodil, in bom njihov Bog in oni bodo moje ljudstvo.« (2 Kor 6,16)

Tisoči potrebujejo in bi radi sprejeli navodila o preprostih načinih zdravljenja obolelih – o načinih, ki bi morali zamenjati uporabo škodljivih zdravil. Zelo potrebno je poučevanje o spremembi načina prehranjevanja. Napačne prehranjevalne navade in uporaba nezdrave hrane močno povzročajo nezmernost, kriminal in pokvarjenost, ki prinašajo prekletstvo svetu.

Ko poučujete zdravstvena načela, imejte pred očmi velik cilj prenovе – njen namen je zagotoviti najvišji razvoj telesa, uma in duše. Pojasnite, da so naravni zakoni v resnici Božji zakoni in so postavljeni za

našo blaginjo; da poslušnost tem zakonom prinaša srečo v tem življenju in pospešuje pripravo na prihodnje življenje.^{/146/}

Spodbudite ljudi k proučevanju narave, ki je izraz Božje ljubezni in modrosti. Spodbudite jih k proučevanju čudovitega človeškega organizma in k proučevanju zakonov, po katerih deluje. Tisti, ki zaznajo dokaze Božje ljubezni ter razumejo del modrosti in dobrotljivosti njegovih zakonov in sadove poslušnosti, bodo začeli na svoje dolžnosti in obveznosti gledati v popolnoma drugačni luči. Namesto da bi imeli izpolnjevanje zdravstvenih zakonov za žrtev in samoodpoved, jih bodo dojeli kot neprecenljiv blagoslov, kar v resnici so.

Vsak evangelijski delavec se mora zavedati, da je dajanje napotkov o načelih zdravega načina življenja del naloge, ki mu je zaupana. Po takšnem delu je velika potreba in svet je dovzeten zanj.

Vseposvod se opaža težnja, da delo organizacij zamenja posameznikovo prizadevanje. Človeška modrost teži k združevanju, k centralizaciji, k postavljanju velikih cerkev in ustanov. Mnogi prepuščajo dobrodelno dejavnost ustanovam in organizacijam; umaknejo se od stika s svetom in njihova srca se vse bolj ohlajajo. Postajajo zatopljeni vase in neobčutljivi. V duši umre ljubezen do Boga in bližnjega.

Kristus je svojim sledilcem naložil osebno delo – delo, ki ga ne more opraviti nekdo drug namesto nas. Pomoči obolelim in ubogim ter oznanjevanja evangelija izgubljenim ne smemo prepustiti odborom in dobrodelnim društvom. Evangelij zahteva posameznikovo odgovornost, posameznikov napor, osebno žrtev.

»Pojdi ven na poti in za ograje in sili jih, naj pridejo,« je Kristusov ukaz, »da se napolni moja hiša.« (Lk 14,23) On vodi ljudi v stik s takšnimi, katerim želijo pomagati. On pravi: »Izgane siromake pripelejš domov,^{/147/} ko vidiš nagega, da ga pokriješ. Na bolnike bodo pokladali roke, in ozdravijo.« (Iz 58,7; Mr 16,18) Blagoslove evangelija je treba podeliti z neposrednim stikom, z osebno službo.

Ko je Bog v starodavnih časih svojemu ljudstvu podaril luč, tega ni naredil samo po enem samem družbenem razredu. Daniel je bil judovski princ. Tudi Izaija je bil kraljevskega rodu. David je bil pastir, Amos črednik, Zaharija babilonski ujetnik, Elizej poljedelec. Gospod je

za svoje predstavnike obudil preroke in prince, plemenitnike in skromne ter jih poučil o resnicah, ki jih je bilo treba oznaniti svetu.

Bog vsakomur, ki postane deležen njegove milosti, določi delo za druge. Vsak posameznik mora stati na svojem mestu in v okolju, rekoč: »Glej, jaz; pošlji me!« (Iz 6,8) Vsi so odgovorni: pridigarji Božje besede, medicinski delavec v misijonu, krščanski zdravnik, posamezni kristjan, najsi bo trgovec ali kmet, znanstvenik ali rokodelc. Naša dolžnost je ljudem oznaniti evangelij o njihovem zveličanju. Vse, česar se lotimo, mora biti uporabljeno za doseganje tega cilja.

Tisti, ki sprejmejo njim določeno delo, ne bodo samo v blagoslov drugim, temveč bodo tudi sami blagoslovljeni. Zavest o dobro opravljenem delu bo imela povračilni učinek. Potrti bodo pozabili na svojo potrtnost, slabotni bodo postali močni, nevedni polni znanja in vsi bodo v njem, ki jih je poklical, našli zanesljivega pomočnika.

Kristusova cerkev je ustanovljena za službo. Njeno geslo je služiti. Njeni verniki so vojaki, ki morajo biti izurjeni za boj pod vodstvom Načelnika njihovega zveličanja. Krščanski pridigarji, zdravniki in učitelji imajo mnogo obsežnejše delo, kakor mnogi dojemajo.^{/148/} Njihova naloga ni samo služiti ljudem, temveč jih morajo tudi naučiti, kako naj strežejo drugim. Ne dajejo samo navodil o pravih načelih, temveč usposablajo svoje poslušalce, da jih povedo drugim. Resnica, po kateri ne živimo in je ne podamo naprej, izgublja svojo oživljajočo moč in svoje zdravilno delovanje. Njen blagoslov lahko prejmemo samo tako, da jo delimo drugim.

Enoličnost naše službe za Boga je treba razbiti. Vsak vernik mora sodelovati v kakšnem delu službe za Učitelja. Nekateri ne morejo narediti toliko kakor drugi, vendar bi moral vsak narediti največ, kar more, da bi zaježil plimo bolezni in gorja, ki preplavlja naš svet. Mnogi bi radi delali, če bi jih kdo poučil, kako naj začnejo. Treba jih je poučiti in opogumiti.

Vsaka cerkev mora biti šola za usposabljanje krščanskih delavcev. Njeni verniki morajo biti poučeni o tem, kako je treba proučevati svetopisemske resnice z ljudmi, kako se vodi in poučuje v sobotnošolskih razredih, kako se na najboljši način pomaga revnim in skrbi za bolne ter kako se dela z nespreobrnjenimi. Obstajati bi morale zdrav-

stvene šole, šole kuhanja in tečaji o različnih načinih krščanske službe pomoči. To naj ne bo samo poučevanje, temveč dejansko delo pod vodstvom izkušenih predavateljev. Učitelji naj bodo prvi pri delu med ljudmi, drugi pa se jim bodo pridružili in se učili iz njihovega zgleda. En zgled je vreden več kakor množica navodil.

Vsi naj do skrajnih meja svojih sposobnosti razvijejo svoje telesne in umske moči, da bodo zmožni delati za Boga, kamor koli jih pokliče njegova previdnost. Ista Kristusova milost, ki sta jo prejela Pavel in Apolo ter ju je duhovno usposobila, bo danes darovana predanim krščanskim misijonarjem. Bog želi, da bi njegovi otroci pridobili razumnost in znanje, da bi se njegova slava tako jasno in mogočno razodela v našem svetu, da se ne bo mogla napačno razumeti.^{/149/}

Izobraženi delavci, ki so posvečeni Bogu, lahko delajo na več različnih načinov in lahko opravijo obsežnejše delo kakor tisti, ki niso izobraženi. Zaradi svojega znanja so v ugodnejšem položaju. Vendar tisti, ki nimajo ne velikih sposobnosti ne obsežnega znanja, lahko prav tako koristno služijo drugim. Bog bo uporabil ljudi, ki si želijo biti uporabljeni. Dela, ki ima največji in najtrajnejši učinek, ne dosegajo najbrižljantnejši ali najbolj nadarjeni ljudje. Potrebni so moški in ženske, ki so slišali nebeško sporočilo. Najučinkovitejši delavci so tisti, ki se odzovejo vabilu: »Vzemite moj jarem nase in učite se od mene.« (Mt 11,29)

Potrebni so misijonarji, ki so to z vsem srcem. On, čigar srca se je dotaknil Bog, si močno želi stopiti v stik z ljudmi, ki nikoli niso spoznali Božje ljubezni. Njihovo stanje ga prežema z občutkom bolečine. Odpove se samemu sebi in kot poslanec, ki so ga navdihnili in poslala Nebesa, odhaja na delo, v katerem sodelujejo angeli.

Če tisti, katerim je Bog zaupal velike umske sposobnosti, uporabijo te darove za sebične namene, bodo po času preizkušnje prepuščeni, da gredo svojo pot. Bog bo uporabil ljudi, za katere se zdi, da niso tako izredno nadarjeni in samozavestni, ter bo slabotne naredil močne, ker zaupajo vanj, da bo zanje naredil to, česar sami zase ne morejo. Bog bo sprejel službo nerazdeljenega srca in nadomestil pomanjkljivosti.

Gospod je za svoje sodelavce pogosto izbral ljudi, ki so imeli prilžnost doseči samo omejeno šolsko izobrazbo. Ti ljudje so najmarljiveje uporabili svoje sposobnosti, in Gospod je nagradil njihovo zve-

stobo njegovemu delu, njihovo prizadevnost ter njihovo žejo po znanju. Bil je priča njihovim solzam in slišal je njihove molitve. Kakor so nekoč prišli njegovi blagoslovi nad ujetnike na babilonskih dvorih, tako Bog danes svojim delavcem podeljuje modrost in znanje./150/

Ljudje z omejeno šolsko izobrazbo in iz skromnega družbenega položaja so bili po Božji milosti včasih čudovito uspešni pri pridobivanju ljudi zanj. Skrivnost njihovega uspeha je njihovo zaupanje v Boga. Vsak dan so se učili od njega, ki je čudovit v svetovanju in mogočen v moči.

Takšne delavce je treba opogumiti. Gospod jih povezuje s tistimi, ki imajo opaznejše sposobnosti, da zapolnijo praznine, ki jih puščajo drugi. Njihovo hitro opažanje tega, ker je treba opraviti, pripravljenost pomagati ljudem v stiski, njihove prijazne besede in dejanja odpirajo vrata uspehu, ki bi sicer ostala zaprta. Približajo se ljudem v težavah in prepričljivi vpliv njihovih besed ima moč pripeljati mnoge trepetajoče ljudi k Bogu. Njihovo delo kaže, kaj bi lahko napravili tisoči drugih, če bi le hoteli.

Širše življenjsko področje

Nič ne vzbuja tolikšne požrtvovalne vneme ter ne razvija in krepi značaja kakor sodelovanje pri delu za bližnje. Mnogi, ki se imajo za kristjane, si želijo cerkvenega občestva zato, ker mislijo samo nase. Radi bi uživali cerkveno bratstvo in pastirsko skrb. Postanejo del številčno velike in napredujoče cerkve in so zadovoljni s tem, da ne naredijo kaj dosti za svoje bližnje. Tako se prikrajšajo za najdragocenejše blagoslove. Mnogi bi veliko pridobili, če bi se odpovedali svojemu prijetnemu in udobnemu druženju. Odiiti bi morali tja, kjer so pri krščanskem delu potrebne njihove sposobnosti in kjer se lahko naučijo nositi odgovornosti./151/

Pregosto zasajena drevesa niso zdrava in močna. Vrtnar jih presaja, da bi dobila dovolj prostora za razvoj. Podobno presajanje bi koristilo mnogim vernikom številčno velikih cerkev. Prestaviti bi jih bilo treba tja, kjer bi svojo moč uporabljali za dejavno krščansko delo. Ker ne opravljajo požrtvovalnega dela za bližnje, njihovo duhovno življenje

peša, zakrnijo in postanejo neučinkoviti. Ko bi se preselili v katero misijonsko področje, bi se okrepili in utrdili.

Nihče naj ne čaka, da bi ga poklicali v katero oddaljeno področje, preden začne pomagati bližnjim. Vrata za službo so odprta vsepovsod. Povsod okrog nas so ljudje, ki potrebujejo našo pomoč. Kamor koli se obrnemo, bomo našli vdove, sirote, bolne in umirajoče, ljudi s srčnimi obolenji, prestrašene, nevedne in izobčene.

Za svojo posebno dolžnost morate šteti delo za ljudi, ki živijo v sosesčini. Razmislite, kako lahko najbolje pomagate tistim, ki jih ne zanimajo verske reči. Ko obiskujete svoje prijatelje in sosedo, pokažite zanimanje tako za njihovo duhovno kakor tudi za pozemsko blaginjo. Govorite jim o Kristusu kot o Zveličarju, ki odpušča grehe. Vabite svoje sosede k sebi na dom in skupaj z njimi berite iz Svetega pisma in knjig, ki razlagajo njegove resnice. Povabite jih, naj se vam pridružijo v pesmi in molitvi. Pri teh malih srečanjih bo navzoč sam Kristus, kakor je obljubil, in se bo s svojo milostjo dotaknil njihovih src.

Verniki bi se morali usposablјati za opravljanje tega dela. To je enako pomembno kakor reševanje nerazsvetljenih ljudi v tujih deželah. Medtem ko so nekateri zaskrbljeni za ljudi, ^{/152/} ki so daleč proč, naj tisti, ki ostajajo doma, čutijo odgovornost za dragocene ljudi, ki so okoli njih, in enako prizadevno delajo za njihovo zveličanje.

Mnogi se pritožujejo, da živijo utesnjeno življenje. Oni sami lahko dajo širši pomen svojemu življenju in ga naredijo vplivnejšega, če le želijo. Ljudje, ki ljubijo Jezusa z vsem srcem, umom in dušo ter svoje bližnje kakor samega sebe, imajo na razpolago široko področje, kjer lahko uporabijo svoje sposobnosti in vpliv.

Male priložnosti

Nihče naj ne izpušča malih priložnosti, zato ker pričakuje večjo nalogo. Manjše delo lahko opravite uspešno, če pa vam popolnoma spodleti, ko ste se lotili večjega, lahko postanete malodušni. Z delom, ki ga najdete in opravljate z vso svojo močjo, boste postali sposobnejši za večja dela. Mnogi ostanejo neuspešni in slabotni zato, ker podcenjujejo vsakdanje priložnosti in zanemarjajo male reči, ki so jim pri roki.

Ne zanašajte se na človeško pomoč. Mimo ljudi glejte nanj, ki ga je Bog določil, da nosi naše bolečine in naše žalosti ter lahko zadovolji

naše potrebe. Primate Boga za besedo in začnite delati, kjer koli najdete to, kar je treba opraviti, ter napredujte z neomajno vero. Vera v Kristusovo navzočnost daje moč in stanovitnost. Delajte z nesebičnimi spodbudami, vestnimi naporu in vztrajno močjo.

Kjer so razmere zelo neugodne in jemljejo pogum, da mnogi niso bili pripravljeni iti tja, so bile dosežene pomembne spremembe zaradi naporov požrtvovalnih^{/153/} delavcev. Potrpežljivo in vztrajno so delali, ne zanašajoč se na človeške sposobnosti, temveč na Boga, in njegova milost jih je podpirala. Na tem svetu nikoli ne bo znano, koliko dobrega so tako dosegli, toda blagoslovljeni sadovi bodo razodeti v slavni prihodnosti.

Misijonarji, ki se sami vzdržujejo

Na mnogih krajih lahko uspešno delujejo misijonarji, ki se sami vzdržujejo. Zgled takšnega misijonarja je apostol Pavel, ki je širil znanje o Kristusu po svetu. Medtem ko je po velikih mestih Azije in Evrope vsak dan poučeval evangelij, je delal v obrti kot rokodellec, da je vzdrževal sebe in svoje spremljevalce. Njegove poslovilne besede starešinam v Efezu kažejo njegov način dela in vsebujejo dragocene nauke za vsakega evangelijskega delavca.

»Vi veste,« jim je dejal, »kako sem od prvega dne, ko sem prišel v Azijo, ves čas bil z vami. ... Nič koristnega nisem izpustil, da vam ne bi bil oznanil in vas učil očitno in po hišah. ... Srebra ali zlata ali oblačila nisem od nikogar pozelel; sami veste, da so tele roke prislužile, kar je bilo treba meni in tistim, ki so bili z menoj. V vsem sem vam dal zgled, da se je treba tako truditi in podpirati slabotne in se spominjati besed Gospoda Jezusa, da je On rekel: Veliko boljše je dati kakor vzeti.« (Dej 20,18-35)

Mnogi ljudje lahko danes opravijo dobro delo na enak način, če so prežeti z istim duhom samopožrtvovalnosti. Po dva ali več skupaj naj se lotijo evangelijskega dela. Obiskujejo naj ljudi, molijo, pojejo, poučujejo, razlagajo Sveto pismo in pomagajo bolnim. Nekateri se lahko vzdržujejo s prodajanjem knjig; drugi pa kot apostoli lahko opravljajo kakšno obrt^{/154/} ali podobno opravilo. Ko v svojem delu napredujejo, zavedajoč se svoje nebogljenosti, vendar v ponižni odvisnosti od Boga,

doživljajo blagoslovljene izkušnje. Gospod Jezus hodi pred njimi, zato med bogatimi in revnimi pridobijo naklonjenost in pomoč.

Ljudi, ki so bili usposobljeni za zdravstvenomisijonarsko delo v tujih deželah, bi morali opogumiti za odhod tja, kjer pričakujejo njihovo pomoč, in naj začnejo delati med ljudstvom ter se obenem učiti njihovega jezika. Kmalu bodo zmožni podajati preproste resnice Božje besede.

Po vsem svetu potrebujejo glasnike milosti. Krščanske družine so poklicane, naj gredo v naselja, ki so v temi in zmoti, naj odidejo na tuja področja in se seznanijo s potrebami soljudi ter delajo za Gospoda. Kako plemenito delo bi bilo lahko opravljeno, če bi se take družine naselile tam, kjer vlada neznanje, v krajih, kjer ljudi obdaja duhovna tema, in bi omogočile, da nanje posije svetloba Kristusovega^{155/} življenja!

To delo zahteva samopožrtvovalnost. Mnogi čakajo, da bi bile vse ovire odstranjene, delo, ki naj bi ga opravili, pa ostaja neizvršeno in množice umirajo brez upanja in brez Boga. Nekateri se zaradi gospodarskih prednosti ali zaradi nabiranja znanstvenih podatkov odločijo oditi v neurejena področja ter radi zdržijo žrtve in težave; toda kako malo jih je, ki so zavoljo svojih bližnjih pripravljeni preseliti svoje družine v področja, kjer potrebujejo evangelij.

Doseči ljudi, kjer koli že so in kakršno koli je njihovo stanje ali razmere, ter jim pomagati na vse možne načine – to je prava služba. Samo s takšnimi napori lahko pridobite srca in odprete vrata za dostop k ljudem, ki gredo v pogubo.

V vsem, kar delate, se zavedajte, da ste povezani s Kristusom in ste del velikega načrta odrešenja. Skozi vaše življenje naj teče zdravilni in oživljalni tok Kristusove ljubezni. Ko skušate druge pritegniti v krog njegove ljubezni, naj vaš čist jezik, vaša nesebična služba in vaše veselo vedenje pričajo o moči njegove milosti. Svetu predstavite Kristusa v takšni čistosti in pravičnosti, da ga bodo videli v njegovi lepoti.

Nekoristno je poskušati spremeniti druge tako, da napadamo to, kar imamo za slabe navade. Takšni napori pogosto povzročajo več škode kakor dobrega. Kristus v pogovoru s Samarijanko ni podcenjeval Jakobovega vodnjaka, temveč je predstavil nekaj boljšega: »Ko bi poznala Božji dar in kdo je, ki ti pravi: Daj mi piti, prosila bi ti njega, in dal bi

ti žive vode.« (Jn 4,10) Pogovor je obrnil na zaklad, ki ga je nameraval podariti, tako da je ženski ponujal nekaj^{/156/} boljšega, kakor je imela sama, namreč živo vodo, veselje in upanje evangelija.

To ponazarja način, kako bi morali delati. Ljudem moramo ponuditi nekaj boljšega od tega, kar imajo sami, namreč Kristusov mir, ki presega vsak razum. Pripovedovati jim moramo o svetem Božjem zakonu, ki je prepis njegovega značaja in izraz tega, kar želi zanje, da bi postali. Pokažite jim, kako neminljiva nebeška slava neskončno prekaša minljive radosti in zadovoljstva sveta. Pripovedujte jim o svobodi in miru, ki ga je možno najti v Zveličarju. On je dejal: »Kdor koli pa se napije vode, ki mu jo jaz dam, ne bo žejen vekomaj.« (Jn 4,14)

Povišujte Jezusa, rekoč: »Glej, Božje Jagnje, ki odjemlje greh sveta.« (Jn 1,29) Samo On lahko zadovolji hrepenenje srca in duši podari mir.

Prenovitelji bi morali biti med vsemi ljudmi na svetu najbolj nesebični, prijazni in vljudni. V njihovem življenju bi se morala videti prava dobrota nesebičnih dejanj. Delavec, ki kaže pomanjkanje vljudnosti in nestrpnost do nevednosti in muhavosti drugih ljudi ter govori prenagljeno ali ukrepa nepremišljeno, lahko zapre vrata k srcu, da ga ne bo mogel več doseči.

Kakor rosa in rahel dež padata na hirajoče rastline, tako naj nežno padajo tudi naše besede, ko si prizadevamo ljudi odvrniti od zmote. Božji načrt je najprej ganiti srce. Resnico moramo govoriti z ljubeznijo, zaupajoč Bogu, da ji bo dal moč spremeniti življenje. Sveti Duh bo vtisnil v dušo besedo, ki je bila izgovorjena z ljubeznijo.

Po svoji naravi smo samoljubni in trmasti. Ko pa se naučimo nauk, ki nas jih Kristus želi naučiti, postanemo deležni njegove nara-ve; odslej živimo njegovo življenje. Kristusov čudoviti zgled in nepri-merljiva nežnost, s katero je vplival na srce ljudi, ko je jokal z jokajo-čimi in se veselil z veselimi, morata^{/157/} močno vplivati na značaj vsa-kogar, ki iskreno hodi za njim. S prijaznimi besedami in dejanji bo skušal olajšati pot utrujenim nogam. »Gospod Jahve mi je dal izurjen jezik, da znam o pravem času izreči besedo trudnemu.« (Iz 50,4)

Povsod okoli nas so žalostne duše. Najdemo jih lahko vsepov-sod. Poiščimo tiste, ki trpijo, in jim o pravem času spregovorimo bese-

do, da potolažimo njihovo srce. Vedno bodimo prenosniki, po katerih bo tekla osvežilna voda sočutja.

Pri vseh naših stikih se moramo zavedati, da so v izkušnjah ljudi nekatera poglavja zapečateni pred pogledi smrtnikov. Na straneh spomina je zapisana žalostna zgodovina, ki se sveto varuje pred radovednimi očmi. Tam so zapisani dolgi boji s skušnjavami, mogoče s težavami v družinskem življenju, ki neprestano slabijo pogum, zaupanje in vero. Nje, ki se v življenjskih bitkah bojujejo proti veliki premoči, lahko okrepimo in opogumimo z majhnimi pozornostmi, za katere zadošča samo prizadevanje iz ljubezni. Takšnim je krepek prisrčen stisk prijateljske roke vreden več kakor zlato ali srebro. Besede prijaznosti so tako dobrodošle kakor nasmeh angelov.

Mnogi se bojujejo z revščino, prisiljeni so trdo delati za majhno plačilo in si zmorejo zagotoviti samo najnujnejše življenjske potrebščine. Garanje in stradanje, brez upanja na zboljšanje, jim bremena še otežuje. Ko se pridružijo še bolečina in bolezen, je breme skoraj neznosno. Izčrpani in zatirani ne vedo, kam naj se obrnejo po pomoč. Sočustvujte z njimi in njihovimi preizkušnjami, z njihovimi srčnimi bolečinami in razočaranji. To vam bo odprlo pot, da jim boste pomagali. Pripovedujte jim o Božjih obljubah, molite z njimi in zanje, navdihujte jih z upanjem.
-158/

Besede tolažbe in ohrabritve, ki jih izgovorimo, ko je duša bolna in je pogum upadel, Zveličar upošteva, kakor da smo jih izgovorili njemu. Nebeški angeli gledajo z zadovoljnim priznanjem, kadar razveselimo srce bližnjih.

Gospod si je v vseh časih prizadeval v človeških dušah prebuditi občutek njihovega božanskega bratstva. Bodite njegovi sodelavci. Svet prežemata nezaupanje in odtujevanje, Kristusovi učenci pa morajo razodevati duha, ki vlada v nebesih.

Govorite, kakor bi govoril On, delajte, kakor bi delal On. Neprestano razodevajte lepoto njegovega značaja. Razodevajte bogastvo ljubezni, ki je osnova vseh njegovih nauk in vsega njegovega ravnanja z ljudmi. Najponižnejši verniki se lahko v sodelovanju s Kristusom dotaknejo strun, katerih zvok bo odmeval do konca zemlje in ustvaril melodijo, ki bo trajala vso večnost.

Nebeška razumna bitja čakajo na sodelovanje z ljudmi, da bi lahko svetu pokazala, kaj lahko ljudje postanejo in kaj lahko povezani z Bogom dosežejo pri reševanju duš, ki so na poti v pogubo. Nobene omejitve ni za uporabnost človeka, ki s samozatajevanjem pripravlja prostor za delovanje Svetega Duha in živi popolnoma Bogu posvečeno življenje. Vsi, ki posvečajo svoje telo, dušo in duha njegovi službi, bodo neprestano sprejemali nove telesne, duševne in duhovne moči. Na voljo imajo neizčrpne nebeške zaloge. Kristus jim daje dih svojega Duha in življenje svojega življenja. Sveti Duh spodbuja njihove najvišje moči, da lahko vplivajo na razum in srce bližnjih. Po milosti, ki nam je dana, lahko dosežemo zmage, ki so se nam zdele nemogoče zaradi naše napačne presoje in predsodkov pomanjkljivega značaja in naše malovernosti./159/

Vsakomur, ki sebe brez omejitev izroči v Božjo službo, je dana moč za doseganje neomejenih sadov. Zanj bo Bog naredil velike stvari. Vplival bo na njihov um, da se bo že na tem svetu v njihovih življenjih videla izpolnitev obljub prihodnjega sveta.

»Veselila se bosta puščava in samotni kraj, in radovala se bo pustinja in cvetela kakor roža. Prekrasno bo cvetela v samem radovanju in petju. Libanonska slava ji bo dana, lepota Karmela in Sarona. Gledali bodo Gospodovo slavo, lepoto našega Boga. Pokrepčajte onemogle roke in šibeča se kolena utrdite! Recite njim, ki so plašljivega srca: Srčni bodite, ne bojte se! Glejte, vaš Bog! ... Tedaj spregledajo oči slepim in gluhim se odpro ušesa. Tedaj bo hromec skakal kakor jelen in jezik nemega bo prepeval. Zakaj privrele so v puščavi vode in potoki v samoti. Peščeno zrcaljenje se je spremenilo v jezero in žejna tla v vrele vode. ... Tam bo cesta in pot, ki se bo imenovala Pot svetosti, po kateri ne bo hodil oskrunjeni, temveč bo zanje same; kdor hodi po tej poti, tudi nespametni ne more zaiti. Tam ne bo leva in nobena silovita zver ne pride nanjo in je ne bo najti tam, a odrešenci pojdejo po njej. In Gospodovi odrešenci se povrnejo ter pridejo na Sion s petjem in večno veselje bo nad njihovo glavo; veselje in radost jih objame, žalovanje in zdihovanje pa pobegne.« (Iz 35,1-10)/160/

POMOČ SKUŠANIM

Kristus nas ni ljubil zaradi tega, ker bi ga mi prvi ljubili, temveč je umrl »za nas, ko smo bili še grešniki«. (Rim 5,8) Ne ravna z nami po naših zaslugah. Čeprav so naši grehi zaslužili obsodbo, nas ne obsoja. Leto za letom je potrpežljivo prenašal našo pokvarjenost in nevednost skupaj z našo nehvaležnostjo in trmo; kljub našim tavanjem, trdosrčnosti in zanemarjanju njegove svete Besede je njegova roka še vedno iztegnjena za našo rešitev.

Milost je Božja lastnost, ki jo izkazuje nevrednim ljudem. Nismo je iskali, bila je poslana, da nas je poiskala. Bog se veseli, ko nam podarja svojo milost, ne zaradi tega, ker bi je bili vredni, temveč ker je sploh nismo vredni. Naša velika potreba po njegovi milosti je edino, na kar se lahko sklicujemo, kadar prosimo zanjo.

Gospod Bog po Jezusu Kristusu neprestano ponuja svojo roko in tako vabi grešnike in padle. Vse želi sprejeti. Vsi so dobrodošli. Njegova slava je, ko odpusti največjemu grešniku. Mogočnikom bo otel plen, osvobodil bo ujete in potegnil tleče poleno iz ognja. Spustil bo zlato verigo svoje milosti v največje globine človeške bede in vzdignil ponižane duše, ki so omadeževane z grehom./161/

Vsako človeško bitje je predmet ljubeče pozornosti njega, ki je dal svoje življenje, da bi lahko pripeljal človeka nazaj k Bogu. Za duše, ki so krive in nemočne ter obsojene na smrt zaradi Satanovih zvijačnosti in pasti, je poskrbljeno tako, kakor pastir skrbi za ovce svoje črede.

Zveličarjev zgled nam mora biti merilo za službo skušanim in grešnim. Enako zanimanje, nežnost in potrpežljivost, ki nam jih je izkazoval On, moramo tudi mi izkazovati drugim. On pravi: »Kakor sem vas jaz ljubil, da se tudi vi ljubite med seboj.« (Jn 13,34) Če Kristus prebiva v nas, bomo razodevali njegovo nesebično ljubezen do tistih, s katerimi pridemo v stik. Ko vidimo ljudi, ki potrebujejo sočutje in po-

moč, se ne bomo vprašali: »Ali so tega vredni?« temveč: »Kako jim lahko pomagam?«

Bogati in revni, visokega in nizkega stanu, svobodni in sužnji so Božja dediščina. On, ki je dal svoje življenje, da bi odrešil človeka, vidi v vsakem človeškem življenju neprecenljivo vrednost. Po skrivnosti in slavi križa lahko spoznamo njegovo oceno^{/162/} vrednosti duše. Takrat bomo dojeli, da je človeško bitje, čeprav ponižano, stalo preveč, da bi ga obravnavali hladno ali zaničljivo. Spoznali bomo, kako pomembno je naše delo za bližnje, da bi bili ti lahko povzdignjeni do Božjega prestola.

Izgubljeni srebrnik v Zveličarjevi priliki je bil še vedno srebrni novец, čeprav je ležal na tleh in v smeteh. Lastnica ga je iskala, ker je imel vrednost. Tako je vsaka duša, kakor koli že ponižana zaradi greha, dragocena v Božjih očeh. Kakor je kovanec nosil vladarjevo podobo in ime, je tudi človek ob svojem stvarjenju prejel Božjo podobo in ime. Čeprav sta zdaj zaradi vpliva greha zamazana in potemnela, ostajajo sledi teh odtisov na vsakomur. Bog želi obnoviti tega človeka in na njem ponovno odtisniti svojo podobo v pravičnosti in svetosti.

Kako malo smo podobni Kristusu v tem, kar bi morala biti najmočnejša vez med nami in njim – to pa je sočutje z zapeljanimi, pregrešnimi, trpečimi ljudmi, ki so mrtvi zaradi prestopkov in grehov! Nečloveško ravnanje z bližnjimi je naš največji greh. Mnogi mislijo, da predstavljajo Božjo pravičnost, vendar popolnoma odpovedo, ko je treba predstaviti njegovo dobroto in veliko ljubezen. Ljudje, katere obravnavajo strogo in neprizanesljivo, so pogosto pod pritiskom skušnjave. Satan se bojuje z njimi, zato jih grobe in neusmiljene besede potarejo ter povzročijo, da postanejo žrtve skušnjavčeve moči.

Vplivati na um je zelo zahtevno delo. Samo On, ki bere srca, ve, kako je ljudi možno spodbuditi k spokorjenju. Samo njegova modrost nam lahko podari uspeh pri pridobivanju izgubljenih. Lahko se naduto vzravnote z občutkom: »Svetejši sem od tebe,« (Iz 65,5) vendar ne glede na to, kako pravilno je vaše razmišljanje ali kako resnične so vaše besede, nikoli ne bodo ganile srca. Kristusova ljubezen,^{/163/} ki jo izražamo z besedami in dejanji, si bo utrla pot do duše, ponavljanje predpisov ali dokazov pa ne bo doseglo ničesar.

Imeti moramo več sočutja, ki je podobno Kristusovemu; ne samo naklonjenosti do tistih, ki so videti brez graje, temveč tudi do ubogih in trpečih ljudi, ki se bojujejo in so pogosto zasačeni v grehu, grešijo in se kesajo, so skušani in razočarani. Oditati moramo k bližnjim žalostni zaradi njihovih slabosti, kakor je bil naš usmiljeni Veliki duhovnik.

Kristus je poklical k sebi odrinjene, cestinarje, grešnike in zaničevane ljudi, njegova dobrotljiva ljubezen pa jih je pritegnila, da so prišli k njemu. Edina skupina ljudi, ki jim nikoli ni bil naklonjen, so bili tiisti, ki so stali ob strani v svojem samozadovoljstvu in zviška gledali na druge.

Kristus nam naroča: »Pojdi ven na poti in za ograje in sili jih, naj pridejo, da se napolni moja hiša.« (Lk 14,23) Poslušni tem besedam moramo oditi k poganom, ki so blizu nas, in do tistih, ki so bolj oddaljeni. Zveličarjevo vabilo morajo slišati »cestinarji in prostitutke«. (Mt 21,31) Prijaznost in potrpežljivost njegovih glasnikov bo okrepila vabilo, ki privlači in dviga tiste, ki so se pogreznili v največje globine greha.

Krščanske spodbude zahtevajo, da z vztrajnim zanimanjem in z vse večjo zavzetostjo odločno delamo za ljudi, ki jih skuša Satan uničiti. Nič nam ne sme zmanjšati našega vneta koprnečega prizadevanja za zveličanje izgubljenih.

Bodite pozorni na to, kako se skozi vso Božjo besedo kaže nujnost poziva ljudem, naj pridejo h Kristusu. Zasebno ali javno moramo izrabiti vsako priložnost, povedati vse dokaze in podati neskončno pomembne razloge, čemu si prizadevamo ljudi pritegniti k Zveličarju. Z vso svojo močjo jih moramo spodbujati, da bi pogledali na Jezusa in sprejeli^{/164/} njegovo življenje samoodpovedi in požrtvovalnosti. Pojasniti jim moramo, da pričakujemo od njih, naj razveselijo Kristusa, ko bodo uporabljali njegove darove za poveličanje njegovga imena.

Zveličani v upanju

»V upanju namreč smo zveličani.« (Rim 8,24) Grešnikom je treba povedati, da zanje še ni prepozno, da bi postali ljudje. Kristus je počastil človeka, ko mu je izkazal zaupanje in mu tako povrnil dostojan-

stvo. Celo s tistimi, ki so padli najnižje, je ravnal spoštljivo. Kristusa je neprestano bolelo, ko je prihajal v stik s sovraštvom, pokvarjenostjo in nečednostjo; vendar ni nikoli izrekel ene same obtožbe, ki bi kazala, da je zgrožen ali da je njegov plemeniti okus prizadet. Kakršne koli so že bile njihove slabe navade, močni predsodki ali prevzetne človeške strasti, je vse sprejemal s sočutno nežnostjo. Kadar imamo njegovega Duha, v vseh ljudeh vidimo brate, ki so podvrženi podobnim skušnjavam in nadlogam, pogosto padajo, si prizadevajo znova vstati, se bojujejo z razočaranji in težavami ter hrepenijo po sočutju in pomoči. Šele takrat se jim bomo lahko približali tako, da jih ne bomo prestrašili ali zavrnili, temveč v njihovih srcih zbudili upanje. Ko jih tako spodbudimo,^{/165/} lahko z zaupanjem rečemo: »Ne veseli se nad menoj, moja sovražnica! Če sem padel, zopet vstanem; če sedim v temi, Gospod mi je luč. ... Gledal bom njegovo pravičnost.« (Mih 7,8.9) »Iz nebes gleda Gospod ... z mesta svojega prebivališča na vse prebivalce zemlje, On, ki obrazuje srca njih vseh, ki pazi na vsa njihova dela.« (Ps 33,13-15)

Medtem ko pomagamo preizkušanim in tistim, ki so zašli na krive poti, nam Bog naroča: »Glej sam nase, da tudi ti ne boš izkušan.« (Gal 6,1) Če se bomo zavedali svojih slabosti, bomo razumeli tudi slabosti svojih bližnjih.

»Ker kdo je, ki te odlikuje? Kaj pa imaš, česar nisi prejel? Če si pa tudi prejel, kaj se hvališ, kakor da nisi prejel? Kajti eden je vaš Učitelj, ... vsi vi ste pa bratje. Ti pa, zakaj sodiš svojega brata? Ali tudi ti, zakaj zaničuješ svojega brata? Saj se vsi postavimo pred Božji sodni stol. ... Nič več torej ne sodimo drug drugega; presoajte pa tem bolj, kako bratu ne bi dajali spotike ali pohujšanja.« (1 Kor 4,7; Mt 23,8; Rim 14,10.13)

Vedno je ponižujoče za grajanega, če mu kdo pokaže njegove napake. Zato nihče ne sme tega še zagreniti z nepotrebnim obsojanjem. Nikogar ni mogoče pridobiti z oštevanjem; mnoge pa je to odbilo in so svoja srca zakrknili za prepričanje o krivdi. Blagi duh ter plemenito ravnanje, ki priteguje ljudi, lahko reši grešnika in pokrije množico grehov. (Jak 5,19.20)

Apostol Pavel je imel za potrebno grajati napake, toda kako skrbno si je prizadeval pokazati svoje prijateljstvo do tavajočega! S kakšno

zaskrbljenostjo jim je pojasnjeval vzroke svojega ravnanja! Povedal jim je, da ga boli, ko jim je povzročal bolečino. Njim, ki so se bojevali za zmago, je kazal zaupanje in sočutje.

Dejal je: »Kajti z veliko stisko in srčno težavo sem vam pisal, z mnogimi solzami, ne da se žalostite, marveč da spoznate ljubezen, ki^{/166/} je imam obilo do vas. Zakaj čeprav sem vas razžalostil z listom, mi ni žal, dasi mi je bilo žal. ... Sedaj se radujem, ne da ste se razžalostili, temveč da ste se razžalostili na spokorjenje. ... Zakaj glejte, prav to, da ste se po volji Bogu razžalostili, kolikšno vam je obrodilo marljivost, pa zagovarjanje, pa nevoljo, pa strah, pa hrepenenje, pa gorečnost, pa maščevanje! V vsem ste se pokazali, da ste čisti v tej zadevi. ... Zato smo bili potolaženi.« (2 Kor 2,4; 7,8-13)

»Vesel sem torej, da se smem v vsem zanašati na vas. Zahvaljujem se svojemu Bogu, kadar koli se vas spominjam, vedno v sleherni molitvi za vas vse, ko opravljam molitev z veseljem, da ste se udeleževali širjenja evangelija od prvega do današnjega dne, ker sem prepričan prav o tem, da On, ki je začel v vas dobro delo, ga dokonča do dne Jezusa Kristusa; kakor je tudi meni spodobno misliti to za vas vse, ker vas imam v svojem srcu. Zatorej moji ljubljeni in zaželeni bratje, moje veselje in moj venec, tako stojte trdno v Gospodu, ljubljeni. Ker zdaj živimo, če vi stojite trdno v Gospodu.« (2 Kor 7,16; Flp 1,3-7; 4,1; 1 Tes 3,8)

Pavel je tem bratom pisal kot »svetim v Kristusu Jezusu«, (Flp 1,1) vendar ni pisal njim, ki bi bili popolnega značaja. Pisal jim je kot ljudem, ki so se bojevali s skušnjavami in so bili v nevarnosti, da padejo. Usmeril jih je na Boga miru, »ki je od mrtvih pripeljal nazaj velikega Pastirja ovac po krvi večne zaveze, našega Gospoda Jezusa«. (Heb 13,20) Zagotovil jim je, da jih On lahko »stori popolne v slehernem dobrem delu, da izpolnijo njegovo voljo, in dela v njih, kar je prijetno njemu, po Jezusu Kristusu«. (Heb 13,21)

Ko se grešnik zave svojih napak, bodite previdni, da ne uničite njegovega samospoštovanja. Nikar mu ne jemljite poguma^{/167/} z ravnodušnostjo in nezaupanjem. Nikar ne recite: »Preden mu izkažem svoje zaupanje, bom počakal, da vidim, ali bo vzdržal.« Pogosto prav to nezaupanje povzroči, da se skušani spotakne.

Prizadevati si moramo razumeti slabosti bližnjih. Zelo malo poznamo srčne nadloge njih, ki so vklenjeni v okovih teme in jim manjka odločnosti ter moralne moči. Najbolj obžalovanja vredno je stanje tistega, ki trpi zaradi očitanga vesti; podoben je omotičenemu človeku, se opoteka in pada v prah. Ničesar ne more jasno videti. Um je zamračen, zato ne ve, kam naj se poda. Mnoge uboge duše so kakor tavajoče ovce, doživljajo nerazumevanje, so nespoštovane, polne obupa in neznosno trpijo. Ne morejo najti Boga, čeprav si srčno želijo odpuščanja in miru.

Nikar ne izgovorite besede, ki bi poglobila njihovo bolečino! Človeku, ki je naveličan življenja v grehu, vendar ne ve, kje naj poišče olajšanje, predstavite sočutnega Zveličarja. Primite ga za roko, dvignite ga in mu povejte besede poguma in upanja. Pomagajte mu zgrabiti Zveličarjevo roko.

Prehitro se razočaramo nad ljudmi, ki se na naše napore ne odzovejo takoj. Nikoli ne bi smeli prenehati prizadevati si za človeka, dokler je vsaj še droben žarek upanja. Našega samopožrtvovalnega Odrešenika so dragocene duše stale preveč, da bi se jim zlahka odpovedali in jih prepustili skušnjavčevi oblasti.

Postaviti se moramo v položaj preizkušanih. Upoštevajte vplive dednosti, slabe družbe in okolja ter moč slabih navad. Ali se potem še smemo čuditi, da so v takšnih razmerah mnogi izprijeni? Ali se lahko čudimo, da se tako počasi odzivajo na naše napore za njihovo dobro?

Pogosto se zgodi, da so ravno ti, ki se zdijo grobi in neobetavni, med najbolj zvestimi privrženci in zagovorniki evangelija, potem ko je njihovo srce pridobljeno zanj. Niso popolnoma pokvarjeni. Pod^{168/} zoprno zunanostjo se skrivajo dobri nagibi, na katere je mogoče vplivati. Brez pomoči si mnogi ne bi nikoli opomogli, vzdignemo jih lahko šele s potrpežljivim in vztrajnim prizadevanjem. Takšni ljudje potrebujejo nežne besede, prijazno, pozorno in ustrezno pomoč. Potrebujejo tisto vrsto nasveta, ki jim ne bo ugasnil slabotne iskre poguma v duši. Verniki, ki pridejo v stik s takšnimi ljudmi, morajo to upoštevati.

Našli bomo tudi takšne, katerih um je bil tako dolgo poniževan, da v tem življenju ne bodo mogli nikoli več postati to, kar bi lahko postali v ugodnejših razmerah. Vendar lahko tudi v njihovih dušah zasveti žarek Sonca pravičnosti. Njihova prednost je imeti življenje, ki je pri-

merljivo z Božjim življenjem. V njihov um vtisnite misli, ki jih bodo moralno dvignile in oplemenitile. Vaše življenje naj jim pokaže razliko med grehom in čednostjo, med temo in svetlobo. Iz vašega zgleda naj razberejo, kaj pomeni biti kristjan. Kristus lahko moralno dvigne največje grešnike in jih postavi tja, kjer bodo priznani kot Božji otroci, sodediči nesmrtni dediščine skupaj z njim.

Po čudežu božanske milosti so lahko mnogi usposobljeni za koristno življenje. Zaničevani in pozabljeni so izgubili ves pogum; lahko so videti ravnodušni in otopeli. Vendar bo njihova otopelost, ki se zdi tako brezupna, izginila po delovanju Svetega Duha. Len in zamračen um se bo prebudil. Suženj greha bo osvobojen. Sprijenost bo izginila, nevednost pa bo premagana. Z vero, ki deluje po ljubezni, bo srce očiščeno in um razsvetljen./169-170/

DELO ZA NEZMERNE

Vsaka prava prenova ima svoj prostor v delovanju evangelija in teži k moralnemu dvigu duše v novo in plemenitejše življenje. Prenova na področju zmernosti še posebno zahteva podporo krščanskih delavcev. Temu delu bi morali nameniti pozornost in dojeti, da je življenjsko pomembno. Vsepopvsod bi morali ljudem predstaviti načela prave zmernosti in jih povabiti k zaobljubi zmernemu življenju. Treba si je resno prizadevati za dobro tistih, ki so v sponah zlih navad.

Vsepopvsod je treba opraviti še mnogo dela zanje, ki so se vdali nezmernosti. Mnogi mladi v cerkvah, verskih ustanovah in domovih, ki se imajo za krščanske, izberejo pot k uničenju. Zaradi nezmernosti zbolijo, zaradi pohlepa po denarju za grešne užitke pa postanejo nepošteni. Njihovo zdravje in značaj sta uničena. Ker so ti ubogi ljudje odtujeni Bogu in izobčeni iz družbe, mislijo, da so brez upanja za sedanje in prihodnje življenje. Srce njihovih staršev je strto. Človek navadno za te grešnike reče, da so brezupni primeri, toda za Boga niso. On razume vse okoliščine, zaradi katerih so postali ^{/171/} takšni, kakršni so, in gleda nanje s sočutjem. To je družbeni sloj, ki potrebuje pomoč. Nikoli jim ne dajte priložnosti, da bi lahko rekli: »Nikomur ni mar zame.«

Med žrtvami nezmernosti so ljudje vseh družbenih slojev in vseh poklicev. Ljudje na visokih položajih, z odličnimi darovi in velikih dosežkov se vdajajo svojim poželenjem tako dolgo, da se niso več zmožni upreti skušnjavi. Nekateri med njimi, ki so bili nekoč bogati, so zdaj brezdomci, brez prijateljev, trpijo zaradi revščine, bolezni in ponižanja. Izgubili so oblast nad samim seboj. Če jim ne bomo ponudili roke v pomoč, se bodo pogrezali vse globlje. Popuščanje samemu sebi ni samo moralni greh, temveč povzroča tudi telesne bolezni.

Pogosto moramo pri pomaganju nezmernim najprej poskrbeti za njihovo telesno stanje, kakor je pogosto delal Jezus. Potrebujejo zdravo

hrano in pijačo brez poživil, čisto obleko in možnost za vzdrževanje telesne čistoče. Obdani morajo biti z ozračjem ustrežljivega in spodbudnega krščanskega vpliva. V vsakem mestu je treba poskrbeti za prostor, kjer bi lahko sužnji slabih navad dobili pomoč, da pretrgajo verige, v katere so vklejeni. Mnogi menijo, da je opojna pijača edina uteha v težavah, vendar to ne bi bilo treba, če bi se tisti, ki pravijo, da so kristjani, zgledovali po usmiljenem Samarijanu, namesto da ravnaajo kakor duhovnik in levit.

Ko si prizadevamo za žrtve nezmernosti, se moramo zavedati, da nimamo opravka z zdravim človekom, temveč s takšnim, ki je za zdaj pod vplivom hudobnih duhov. Bodite potrpežljivi in prizanesljivi. Ne mislite na njihovo odbojno in zoprno zunanost, temveč na dragoceno življenje, za katero je Kristus umrl, da bi ga rešil. Ko se pijanec zave svojega ponižanja, si na vso moč prizadevajte pokazati, da ste njihov prijatelj. Ne izgovorite nobene besede obsodbe. Nobeno dejanje ali pogled naj ne izraža graje in zavračanja. Zelo verjetno je, da ubogi človek sam sebe dovolj preklinja. Pomagajte mu vstati. Govorite mu besede, ki bodo opogumljale njegovo vero. Trudite se ^{/172/} okrepiti vsako dobro lastnost njegovega značaja. Naučite ga, kako naj seže navzgor. Pokažite mu, da je mogoče živeti tako, da si pridobi spoštovanje svojih bližnjih. Pomagajte mu razumeti vrednost darov, ki mu jih je dal Bog, vendar si jih ni prizadeval razviti.

Čeprav je njegova volja oslABLJENA, je zanj vendarle upanje v Kristusu. On bo v njegovem srcu prebudil višje težnje in svete želje. Ohrabrite ga, naj se oprime upanja, ki mu ga daje evangelij. Pred preizkušanim in trepečim odpirajte Sveto pismo in mu vedno znova prebirajte Božje obljube. Te bodo zanj kakor listje z drevesa življenja. Potrpežljivo nadaljujte svoje napore, dokler ne bo njegova trepetajoča roka v radostni hvaležnosti zgrabila upanja v odrešenje po Kristusu.

Odločno morate vztrajati z njimi, katerim skušate pomagati, sicer nikoli ne boste zmagali. Oni bodo namreč vedno skušani v zlo. Vedno znova jih bo premagala silna želja po opojni pijači; vedno znova bodo padali, vendar zaradi tega nikar ne zmanjšajte svojih naporov.

Odločili so se, da se bodo potrudili živeti za Kristusa; toda njihova volja je oslABLJENA, zato morajo nad njim bedeti tisti, ki skrbijo za

duše kot takšni, ki bodo dajali odgovor zanje. Izgubili so svoje človeško dostojanstvo, vendar si ga morajo znova pridobiti. Mnogi se morajo borovati proti močnim podedovanim nagnjenjem k zlu. Nenaravne želje in čutna nagnjenja so podedovali že pri rojstvu. Teh želja se morajo skrbno varovati. V nas in okoli nas se za prevlado bojujeta dobro in zlo. Tisti, ki nikoli niso doživeli teh izkušenj, ne morejo poznati skoraj nepremagljive moči želje po pijači in silovitosti nasprotja med navado vdajanja užitkom in odločitvijo postati zmeren v vsem. Vedno znova se je treba borovati.

Mnogi, ki jih pritegne Kristus, ne bodo imeli moralnega poguma nadaljevati bojov proti želji po pijači. Vendar ^{/173/} nam to ne sme vzeti poguma. Ali se samo tisti, ki jih rešimo iz največjih globin, znova pregrešijo?

Zavedajte se, da ne delate sami. Angeli pomočniki sodelujejo z vsakim iskrenim Božjim otrokom. Kristus pa je tisti, ki obnavlja. Sam Vzvišeni zdravnik stoji svojim zvestim delavcem ob strani in pravi spokornjencu: »Sin, odpuščeni so ti grehi.« (Mr 2,5)

Mnogi odrinjeni se bodo oprijeli upanja, ki jim ga ponuja evangelij, in stopili v Božje kraljestvo, drugi, ki so uživali blagoslove obilnih priložnosti in močne luči, vendar jih niso koristno uporabili, pa bodo vrženi v zunanjo temo.

Žrtve slabih navad je treba prepričati, da se morajo potruditi zase. Njihovi bližnji si lahko kar najbolj goreče prizadevajo, da bi jih vzdignili, Božja milost jim je lahko na razpolago, Kristus lahko prosi zanje, njegovi angeli jim lahko pomagajo, vendar bo vse to zaman, če se sami ne bodo odločili borovati za svojo blaginjo.

Davidove zadnje besede Salomonu, ki je bil takrat še mladenič in naj bi kmalu prejel izraelsko krono, so bile: »Bodi torej močan in kaži se moža.« (1 Kr 2,2) Te navdihnjene besede so izgovorjene vsakemu človeku, ki se poteguje za nesmrtno krono: »Bodi torej močan in kaži se moža.« Tistim, ki popuščajo svojim nagnjenjem, je treba pomagati, da spoznajo in se zavedo potrebe po veliki moralni prenovi, če želijo postati junaki. Bog jih kliče, naj se prebudijo in s Kristusovo močjo znova pridobijo izgubljeno dostojanstvo, ki so ga izgubili z vdajanjem grešnim poželenjem.

Marsikateri človek občuti silno moč skušnjave, željo, ki ga vleče, da bi popustil svojim nagnjenjem, in zato vpije v obupu: »Ne morem se upreti zlu.« Povejte mu, da je to možno in nujno. Morda je bil vedno znova premagan, vendar ni nujno, da bo vedno tako. Njegova moralna moč je šibka^{174/} in mu vladajo grešne življenjske navade. Njegove obljube in odločitve so kakor hišica iz kart. Zavest o prelomljenih obljubah in neizpolnjenih prisegah slabi njegovo zaupanje v lastno iskrenost, zato meni, da ga Bog ne more sprejeti ali mu pomagati pri njegovih naporih. Vendar mu ni treba obupati.

Tisti, ki svoje upanje postavljajo samo na Kristusa, ne bodo sužnjevali nobeni podedovani ali pridobljeni navadi ali nagnjenju. Namesto da bi bili v okovih nižje narave, morajo vladati sleherni želji in poželenju. Bog nas ne pušča, da bi se z zlom^{175/} bojevali s svojimi omejenimi močmi. Kakršne koli so že naše podedovane ali pridobljene slabe navade, jih lahko premagamo z močjo, ki nam jo je On pripravljen podariti.

Moč volje

Izkušani mora spoznati pravo moč volje. Ta ima vodilno vlogo v človekovi naravi – je sposobnost odločanja in izbire. Vse je odvisno od pravilne uporabe volje. Želje po dobroti in čistosti so same po sebi dobre. Toda če se tukaj ustavimo, ničesar ne bomo dosegli. Mnogi bodo propadli v upanju in želji premagati zla nagnjenja. Svoje volje ne podrejajo Bogu. Ne **izberejo** si, da bi mu služili.

Bog nam je dal možnost izbire, mi pa jo moramo uporabiti. Svojega srca ne moremo spremeniti, ne moremo nadzorovati svojih misli, nagnjenj ali čustev. Ne moremo se očistiti in pripraviti za službo Bogu. Lahko pa **izberemo**, da mu bomo služili, lahko mu izročimo svojo voljo, in On bo potem deloval v nas po svoji volji. Tako bo naša celotna narava prišla pod Kristusovo oblast.

Pravilna uporaba volje lahko popolnoma spremeni življenje. Ko izročimo svojo voljo Kristusu, se združimo z božansko močjo. Prejemamo moč od zgoraj, ki nas ohranja stanovitne. Kdor koli svojo slabotno in omahljivo človeško voljo združi z vsemogočno neomajno Božjo

voljo, lahko doseže čisto in plemenito življenje, življenje zmage nad poželenji in strastmi.

Nje, ki se bojujejo proti moči poželenja, je treba poučiti o načelih zdravega življenja. Pokazati jim je treba, da se temelje pijanstva postavlja s kršenjem zakonov zdravja, ki povzroča bolezensko stanje in nenaravne želje. Samo če živijo po^{/176/} načelih zdravja, lahko upajo, da se bodo osvobodili poželenja po nenaravnih poživilih. Pri trganju spon poželenja so odvisni od božanske moči, zato morajo sodelovati z Bogom tako, da ubogajo njegove moralne in zdravstvene zakone.

Tistim, ki si prizadevajo doseči prenovu, je treba priskrbeti delo. Nikogar, kdor je zmožen za delo, ne bi smeli navajati, da lahko priča-kuje brezplačno hrano, obleko in stanovanje. Zanje osebno in zaradi drugih je koristno najti neki način, kako lahko povrnejo ustrezno vrednost za to, kar so prejeli. Spodbujajte jih, da si bodo prizadevali skrbeti za svoje vzdrževanje. To jim bo okrepilo njihovo samospoštovanje in plemenito neodvisnost. Poleg tega pa zaposlitev uma in telesa s koristnim delom bistveno obvaruje pred skušnjavami.

Razočaranja in nevarnosti

Tisti, ki delajo s padlimi, bodo razočarani nad mnogimi, ki so dali obljubo za prenovu. Mnogi bodo samo navidezno spremenili svoje navade in življenje. Ravnajo se po nagonih in včasih se zdi, kakor da so se spremenili, vendar ne gre za pravo spremembo srca. V sebi gojijo isto samoljubje, imajo iste želje po varljivih užitkih in isto željo po popušcanju svojim nagnjenjem. Nič ne vedo o izoblikovanju značaja, zato se nanje ne moremo zanesti kot na načelne ljudi. Šibki so postali zato, ker so svoje umske in telesne moči ponižali s popušcanjem poželenju. So muhasti in nestanovitni. Njihove spodbude se nagibajo k čutnosti. Takšni ljudje so pogosto vir nevarnosti za druge. Ko mislimo, da so spremenjeni, jim zaupamo odgovornosti in tako damo priložnost, da lahko njihov vpliv pokvari nedolžne.^{/177/}

Celo tisti, ki iskreno skušajo doseči spremembo, niso varni pred padcem. Obravnavati jih je treba z veliko modrosti in nežnosti. Nagnjenje k laskanju in povzdigovanju tistih, ki so bili rešeni iz največjih globin, lahko včasih povzroči njihov padec. Navada vabljenja ljudi, da

javno pripovedujejo podrobnosti svojega življenja v grehu, je zelo nevarna kakor za govornika tako za poslušalce. Ukvarjanje s prizori zla kvari um in dušo. Pomembnost, ki jo pripisujemo rešenim, škoduje njim samim. Mnogi začnejo verjeti, da jim je njihovo grešno življenje zagotovilo določeno stopnjo ugleda. Podžiganje ljubezni do priljubljenosti in duha samozaupanja se izkaže usodno za dušo. Obstanejo lahko samo, če ne zaupajo v lastne moči, temveč se zanašajo na Kristusovo milost.

Vse, ki kažejo znake resnične spremembe, bi morali spodbujati k delu za druge. Nihče naj ne zavrže nikogar, ki zapušča služenje Satanu, da bi služil Kristusu. Ko pri kom opazite dokaze, da si Božji Duh prizadeva zanj, ga na vsak način spodbudite, naj stopi v Gospodovo službo. »In nekatere prepričajte, ki so v dvomih.« (Jud 22) Ljudje, ki imajo modrost od Boga, bodo opazili duše, ki potrebujejo pomoč, namreč nje, ki so se iskreno spokorili, vendar bi se brez spodbude le stežka drznili oprijeti upanja. Gospod bo vplival na srca svojih služabnikov, da bodo te trepetajoče in spokorjene ljudi sprejeli z dobrodošlico v svoje ljubeče občestvo. Kristus jih bo sprejel, ko skrušeno pridejo k njemu, kakršni koli so že njihovi ukoreninjeni grehi in kolikor koli nizko so morda padli. Nato pa jim omogočite nekaj narediti zanj. Če želijo delati pri dviganju drugih ljudi iz jame pogube, iz katere so bili sami rešeni, jim dajte to priložnost. Povežite jih z izkušenimi kristjani, da se bodo duhovno krepili.^{/178/} Srce in roke jim zaposlite z dejanji za Učitelja.

Za nekatere se sicer zdi, da so popolnoma predani grehu, toda ko vanje posveti luč, postanejo uspešni delavci za prav takšne grešnike, kakršni so bili nekoč sami. Nekateri se bodo po veri v Kristusa usposobili za zahtevno službo in jim bo zaupana odgovornost reševanja ljudi. Poznajo namreč svoje slabosti, zato se zavedajo izprijenosti svoje narave. Poznajo moč greha in slabih navad. Zavedajo se, da jih niso zmožni premagati brez Kristusove pomoči. Nenehno kličejo: »Svojo nebogljeno dušo izročam tebi!«

Ti lahko pomagajo drugim. Tisti, ki so bili skušani in preizkušeni ter je njihovo upanje skoraj izginilo, vendar so bili rešeni, ker so prisluhnili sporočilu ljubezni, lahko razumejo odgovorno nalogo pridobivanja ljudi. Kdor ima srce prežeto z ljubeznijo do Kristusa, ker ga je Zve-

ličar poiskal in pripeljal nazaj v čredo, ve, kako je treba iskati izgubljenega. Grešnike lahko usmeri na Božje Jagnje. Brez pridržkov se je izročil Bogu in bil sprejet v Ljubljenem. Roka, ki se je v svoji šibkosti iztegnila v prošnji za pomoč, je bila sprejeta. Delo takšnih ljudi bo mnogo izgubljenih sinov vrnilo k Očetu.

Za vsakogar, ki si prizadeva vzdigniti se iz grešnega v čisto življenje, je na voljo velika moč v edinem imenu, ki je bilo dano pod nebom ljudem, da se po njem lahko zveličamo. (Dej 4,12) Žejnemu umirjenega upanja, osvoboditve od grešnih nagnjenj, Kristus pravi: »Naj pride k meni in pije.« (Jn 7,37) Edino zdravilo za pregreho sta Kristusova milost in moč.

Dobre odločitve, ki jih človek sklene v svoji moči, nimajo nikarkršne veljave. Nobena prisega na svetu ne more premagati moči slabih navad. Ljudje ne bodo nikoli zmerni^{/179/} na vseh področjih, če njihovega srca ne prenovi božanska milost. Ne moremo se niti za trenutek obvarovati pred grehom. Vsak hip smo odvisni od Boga.

Prava prenova se začne s čiščenjem duše. Naše delo za padle bo resnično uspešno samo tedaj, če bo Kristusova milost preoblikovala značaj in bo duša prišla v živo zvezo z Bogom.

Kristus je živel življenje popolne poslušnosti Božjemu zakonu in s tem dal zgled vsakemu človeku. Življenje, kakršno je živel na tem svetu, moramo z njegovo močjo in po njegovem nauku živeti tudi mi.

Pri našem delu za padle je treba v um in srce vtisniti tako zahteve Božjega zakona kakor tudi potrebo po zvestobi Zakonodajalcu. Nikoli ne zamudite priložnosti pokazati na jasno razliko med človekom, ki služi Bogu, in tistim, ki mu ne služi.

Bog je ljubezen, vendar ne more opravičiti naklepnega teptanja svojih zapovedi. Predpisi njegove vladavine so takšni, da se človek ne more izogniti posledicam nezvestobe. Samo tiste, ki njega spoštujejo, bo spoštoval tudi On. Človekovo življenje na tem svetu določa, kaj bo njegova večna usoda. To, kar je posejal, mora požeti. Vzroku bo sledila posledica.

Samo popolna poslušnost ustreza merilu Božjih zahtev. Njegove zahteve niso nejasne. Ničesar ni predpisal, kar ne bi bilo nujno za človekovo usklajenost z Bogom. Grešnikom moramo pokazati njegov ide-

al značaja in jih popeljati h Kristusu. Samo z njegovo pomočjo lahko dosežemo ta vzvišeni cilj.

Zveličar je prevzel slabosti človeštva in živel brezgrešno življenje, zato se ljudem ni treba bati, da zaradi slabotnosti človeške narave ne bi mogli zmagati. Kristus je prišel, da bi lahko postali deležni »Božje narave«, (2 Pt 1,4) in njegovo življenje dokazuje, da človeško, združeno z božanskim, ne greši.^{/180/}

Zveličar je zmagal in pokazal človeku, kako lahko tudi on zmaga. Vsem Satanovim skušnjavam se je Kristus uprl z Božjo besedo. Zaupanje v Božje obljube mu je dalo moč ubogati njegove zapovedi, zato skušnjavec ni mogel doseči nobene prednosti. Na vsako skušnjava je odgovarjal: »Pisano je.« (Mt 4,4) Zato nam je Bog dal svojo Besedo, da se z njo upremo zlu. Dane so nam največje in najdragocenejše obljube, da bi po njih postali deležni Božje narave, ko smo »ubežali pogubi, ki jo na svetu povzroča poželenje«. (2 Pt 1,4)

Recite skušanim, naj ne gledajo na okoliščine, ne na lastne slabosti, niti na moč skušnjave, temveč na moč Božje besede. Vsa njena moč je naša. Psalmist pravi: »V svojem srcu sem shranil tvoj govor, da ne grešim zoper tebe. Po besedi tvojih ustnic sem se čuval poti siloviteža.« (Ps 119,11; 17,4)

Ljudem govorite opogumljajoče besede; v molitvi jih dvigajte k Bogu. Mnogi, ki jih je premagala skušnjava, so osramočeni zaradi porazov in menijo, da je zaman bližati se Bogu; vendar to misel šepeta sovražnik. Ko so se pregrešili in čutijo, da ne morejo moliti, jim povejte, da je ravno to najprimernejši čas za molitev. Četudi so morda osramočeni in globoko ponižani, jim bo On,^{/181/} ki je zvest in pravičen, odpustil grehe in jih očistil vseh krivičnosti, če mu jih bodo priznali.

Nič ni navidezno bolj nebogljen, a vendar tako nepremagljivo, kakor človek, ki čuti svojo ničevost in se popolnoma zanaša na Zveličarjeve zasluge. Najslabotnejši med človeškimi bitji lahko po molitvi, po proučevanju njegove besede in po veri v njegovo stalno navzočnost živi povezan z živim Kristusom; in On bo takšne držal za roko in jih nikoli ne bo izpustil.

Naslednje dragocene besede si lahko prisvoji vsakdo, ki prebiva v Kristusu. Reče lahko: »Jaz bom gledal na Gospoda, čakal bom Boga

svojega rešenja; usliši me moj Bog. Ne veseli se nad menoj, moja sovražnica! Če sem padel, zopet vstanem; če sedim v temi, Gospod mi je luč. Ti se nas vnovič usmiliš, pogaziš naše krivice; ti vržeš v globočino morja vse naše grehe.« (Mih 7,7.8.19)

Bog je obljubil: »Storim, da bo mož dražji mimo prečistega zlata in človek mimo ofirskega zlata. Ko boste ležali med ograjami, boste podobni perutim goloba, ki so prevlečene s srebrom in njega perje z zeleno rumenim zlatom.« (Iz 13,12; Ps 68,13)

Tisti, ki jim je Kristus največ odpustil, ga bodo tudi najbolj ljubili. To so oni, ki bodo zadnji dan stali najbližje njegovemu prestolu.

»In gledali bodo njegovo obličje, in njegovo ime bo na njihovih čelih.« (Raz 22,4)/182/

POMOČ NEZAPOSLENIM IN BREZDOMCEM

Širokosrčni ljudje so zaskrbljeni zaradi stanja ubogih in iščejo možnosti, da bi ga ublažili. Kako lahko pomagamo nezaposlenim in brezdomcem, da bi jim zagotovili splošne blagoslove Božje previdnosti in življenje, kakršno je On načrtoval za človeka? To je vprašanje, na katero se mnogi goreče prizadevajo najti odgovor. Vendar jih malo celo med vzgojitelji in državniki razume vzroke, ki so krivi za sedanje družbeno stanje. Tisti, ki držijo vajeti oblasti, niso zmožni rešiti težav pomanjkanja, revščine in naraščajočega kriminala. Zaman si prizadevajo svoje poslovno delovanje postaviti na varnejše temelje.

Božji načrt za Izraelce

Po Božjem načrtu je imela vsaka izraelska družina svoj dom na deželi z zadostno površino obdelovalne zemlje. Tako je bilo poskrbljeno ^{/183/} za sredstva in za spodbujanje koristnega in delavnega življenja, ki je zagotavljalo dovolj sredstev za vzdrževanje. Človeku še ni uspelo izboljšati tega načrta. Kolikor bolj je svet opuščal ta načrt, toliko bolj je bil kriv za nastanek uboštva in bede, ki obstaja danes.

Ob naselitvi Izraelcev v Kanaanu so zemljo razdelili med vse ljudi, samo leviti, ki so bili določeni za službo v svetišču, so bili izvzeti iz te razdelitve. Rodove so prešteli po družinah in vsaki družini je bila določena dediščina primerno številu njenih članov.

Čeprav je kdo začasno odtujil svojo posest, ni mogel trajno napraviti dediščine svojih otrok. Kadar koli je bil zmožen odkupiti svojo zemljo, je to lahko naredil. Dolgove so odpisali vsako sedmo leto, vsako petdeseto leto ali milostno leto pa je bila vsa zemlja povrnjena prvotnemu lastniku.

Gospodovo navodilo je bilo: »Zemlja naj se ne prodaja za vselej, zakaj moja je zemlja, ker vi ste tujci in priseljenci pri meni. Zato dovolite po vsej deželi svojega posestva, da se zemlja odkupi. Če tvoj brat obuboža^{/184/} in proda kaj svoje posesti, naj pride njegov odkupitelj, njemu najbližji sorodnik, in odkupi prodani del svojega brata. Če bi pa komu ne bilo odkupitelja, pa si sam opomore in pridobi, kolikor je treba v odkup: naj šteje, na koliko let je prodal, in ostala leta poplačaj njemu, komur je prodal, in tako naj zopet dobi svojo posest. Če pa ne premore toliko, kolikor bi moral povrniti, naj ostane njegova prodana stvar kupcu v rokah do milostnega leta; in v milostnem letu se stvar oprosti, in on zopet dobi svojo posest.« (3 Mz 25,23-28)

»Posvetite petdeseto leto in razglasite svobodo po deželi vsem njenim prebivalcem; leto veselega trobentanja vam bodi, ko naj se vsakdo vrne k svoji lastnini in vsakdo zopet pride k svoji rodovini.« (3 Mz 25,10)

Tako je bila zavarovana posest vsake družine in zagotovljena zaščita pred skrajnostmi bodisi pred bogastvom bodisi pred revščino.

Poklicno usposabljanje

V Izraelu so izučitev rokodelstva šteli za dolžnost. Vsak oče je moral svoje sinove izučiti kakšne obrti. Celo^{/185/} najimenitnejši Izraelci so bili usposobljeni za rokodelski poklic. Poznavanje gospodinjskih opravil so imeli za najpomembnejšo dolžnost. Spretnost vsake ženske pri teh opravilih se je štela kot čast tudi za žensko najvišjega sloja.

V preroških šolah so poučevali različne obrti in mnogi učenci so se sami vzdrževali z ročnim delom.

Obzirnost do revnih

Takšna ureditev seveda ni popolnoma odpravila revščine. Božji namen niti ni bil, da revščina popolnoma izgine. Je namreč eno njegovih sredstev za razvoj značaja. Dejal je: »Zakaj ubogih ne bo kar zmanjkalo v deželi, zatorej ti zapovedujem takole: Rad odpri roko svojemu bratu, potrebnemu in siromaku v tvoji deželi.« (5 Mz 15,11)

»Če bo med vami ubožec, eden tvojih bratov, v katerem koli mestu v tvoji deželi, ki ti jo daje Gospod, vaš Bog, ne zakrknj svojega srca

ter ne zapri svoje roke proti svojemu ubogemu bratu, temveč rad mu odpri roko in voljno mu daj naposodo, kolikor zadostuje njegovi potrebi, česar strada.« (5 Mz 15,7-8)

»In če tvoj brat poleg tebe obuboža in mu roka opeša, podpiraj ga, kakor tujec in naselnik naj živi pri tebi.« (3 Mz 25,35)

»In ko boste želi žetev svoje zemlje, ne požanji docela obmejkov svoje njive, tudi ne pobiraj ob žetvi popuščenega klasja. Ko boš žel žito na svoji njivi, pa pozabiš kak snop na njej, ne vrni se, da ga vzameš: ostane naj tujcu, siroti in vdovi, da bi te blagoslovil Gospod, tvoj Bog, pri vsem delu tvojih rok. Ko boš tresel sad s svojih oljk, ne obiraj še veje za vejo: tujcu, siroti in vdovi ostani to. Ko si trgal v svojem vinogradu, ne pobiraj jagod za seboj: tujcu, siroti in vdovi ostani to.« (3 Mz 19,9; 5 Mz 24,19-21)/186/

Nikomur se ni treba bati, da bi mu darežljivost povzročila pomanjkanje. Sad poslušnosti Božjim zapovedim bo zanesljivo obilje. Bog je dejal: »Kajti za to stvar te bo blagoslovil Gospod, tvoj Bog, pri vsem tvojem delu in v vsem, česar se ti loti roka. Ko te bo Gospod, tvoj Bog, blagoslovil, kakor ti je obljubil: tedaj boš posojeval mnogim narodom, sam pa ne boš ničesar jemal naposodo, vladal boš mnogim narodom, a tebi ne bo nihče vladal.« (5 Mz 15,10.6)

Poslovna načela

Božja beseda ne dopušča nikakršnega ravnanja, po katerem bi kateri družbeni razred bogatel s stiskanjem in trpljenjem drugega. Uči nas, da se v vseh poslovnih odločitvah postavimo v položaj tistega, s katerim poslujemo, in ne gledamo samo na svoje koristi, temveč tudi na koristi drugih. Kdor v svoj prid izkoristi nesrečo drugega ali išče dobiček v njegovi slabosti ali nesposobnosti, tepta tako načela kakor tudi predpise Božje besede.

»Ne ovrzi pravice tujcu in siroti, tudi ne jemlji vdovi oblačila v zastavo. Ko daš svojemu bližnjemu kaj na up, ne stopi v njegovo hišo, da vzameš od njega zastavo; zunaj postoj, in mož, ki mu upaš, naj ti prinese ven svojo zastavo. In če je ubožec, ne/187/ pojdi spat z njegovo zastavo. Če sploh prejmeš plašč svojega bližnjega v zastavo, povrni mu ga, preden sonce zaide; kajti to je njegova edina odeja, obleka za njego-

vo nagoto. V čem naj bi spal? In zgodi se, če bo vpil k meni, da ga uslišim, kajti jaz sem milostljiv. In če kaj prodaste bližnjemu ali kaj kupite od svojega bližnjega, ne smete drug drugega opehariti.« (5 Mz 24,17.10-12; 2 Mz 22,26.27; 3 Mz 25,14)

»Ne delajte nič krivičnega v sodbi, pri dolžinski meri, pri tehtnici in votli meri. Ne imej v svoji mošnji dvojnih uteži, malih in velikih. Ne imej v hiši svoji dvojne efe, večje in manjše. Pravična tehtnica, poštene uteži, poštena efa in pošten hin bodi pri vas. Jaz sem Gospod, vaš Bog, ki sem vas peljal iz Egiptovske dežele.« (3 Mz 19,35; 5 Mz 25,13.14; 3 Mz 19,36)

»Kdor te prosi, daj mu; in kdor hoče od tebe naposodo, ne odreci mu. Naposodo jemlje brezbožnik, a ne vrne, pravičnik pa je milosten in darežljiv.« (Mt 5,42; Ps 37,21)

»Posvetuj se, odloči se; svojo senco, Sion, naredi temno kakor noč opoldne; skrij pregnance, tavajočega ne izdaj! Bivajo naj pri tebi moji pregnanci, skrivališče bodi Moabu pred pokončevalcem!« (Iz 16,3.4)

Načrt za življenje, ki ga je Bog dal Izraelu, je bil določen kot temeljni vzorec za vse človeštvo. Kako drugačen bi bil ta svet, če bi ta načela izvajali še danes!

V ogromnih prostranstvih narave je še vedno prostora za dom trpečim in potrebnim. V njenih nedrih je dovolj zalog hrane. Blagoslovi so skriti v zemeljskih globinah za vsakogar, ki ima pogum, željo in vztrajnost, da nabira njene zaklade.^{/188/}

Obdelovanje zemlje, opravilo, ki ga je Bog določil ljudem v edenskem vrtu, odpira mnogim priložnosti, da si zagotovijo sredstva za življenje. »Upaj v Gospoda in delaj dobro, prebivaj v deželi in goji zvestobo. In razveseljuj se v Gospodu, in On ti da, česar želi tvoje srce.« (Ps 37,3.4)

Tisoči in desettisoči, ki bi lahko obdelovali zemljo, živijo v prenapolnjenih mestih in prežijo na priložnosti, da bi zaslužili kakšno malenkost. V mnogih primerih pa niti ta malenkost ni porabljena za kruh, temveč gre v blagajno prodajalcev alkoholnih pijač, da se nabavi to, kar uničuje dušo in telo.

Mnogi imajo delo za sužnost in skušajo svoj vsakdanji kruh za-
služiti z dvomljivimi posli namesto s poštenim delom. Želja pridobiva-
nja sredstev za življenje brez dela skoraj na stežaj odpira vrata podlosti,
pregrehi in kriminalu.

Revne mestne četrti

V velikih mestih žive množice, ki so deležne manj skrbi in po-
zornosti kakor živali. Pomislite na družine, ki stanujejo v bednih pro-
storih, mnogi v temnih kletah, ki zaudarjajo po vlagi in umazaniji. V^{/189/}
teh bednih prostorih se rojevajo, odraščajo in umirajo otroci. Ne vidijo
lepote narave, ki jo je ustvaril Bog, da bi razveseljeval čutila in plemen-
nil dušo. Razcapani in napol sestradani žive sredi pokvarjenosti in iz-
prijenosti, revščina in greh, ki jih obdajata, pa oblikujeta njihov značaj.
Otroci slišijo Božje ime samo v psovkah. Ušesa jim polnijo prostaški
jezik, kletvice in žaljivke. Alkoholni hlapi, tobačni dim in ogabni smrad
ter moralna pokvarjenost jim kvarijo njihov um. Tako mnogi postanejo
kriminalci in sovražniki družbe, ki jih je prepustila revščini in poniža-
nju.

Vendar niso vsi iz revnih četrti takšni. Ljudje, ki se boje Boga, so
se v boleznih ali nesreči pogosto znašli v najhujši revščini zaradi nepo-
štenega ravnanja ljudi, ki izkoriščajo svoje bližnje. Mnogi pošteni in do-
bronamerni ljudje obubožajo zato, ker se niso mogli izučiti kakšnega
poklica. Zaradi neznanja se ne morejo borovati z življenjskimi težava-
mi. Ko jih pritegne mestno življenje, pogosto ne morejo najti dela. Sre-
di pregreh so izpostavljeni strašnim skušnjavam. Ker živijo skupaj z iz-
prijenimi in propadlimi ter jih ljudje enačijo z njimi, se lahko samo z
nadčloveškimi naporji, z več kot le omejeno človeško močjo, obvaruje-
jo, da se ne potopijo v iste globine. Mnogi se držijo poštenosti in si raje
izberejo trpljenje kakor greh. Ta skupina ljudi še posebno potrebuje po-
moč, sočutje in spodbudo.

Če bi ubogi, ki zdaj živijo po natlačenih mestih, lahko našli do-
move na deželi, ne bi zaslužili le za preživljanje, temveč bi našli tudi
zdravje in srečo, ki ju sedaj ne poznajo. To bi bilo življenje trdega dela,
preproste prehrane, strogega varčevanja, pogostih težav in pomanjka-
nja. Toda kakšen blagoslov zanje bi bil, če bi zapustili mesto z njego-

vim zapeljevanjem k zlu, z njegovim truščem,^{/190/} kriminalom, bedo in pokvarjenostjo ter vse to zamenjali za podeželsko tišino, mir in čistost.

Mnogi sedaj žive v mestih, kjer ni koščka zelene trate, da bi stopili nanjo, ter leto za letom^{/191/} gledajo umazana dvorišča in ozke ulice, opečnate zidove in ulični tlak ter nebo prekrto s prahom in dimom. Če bi jih lahko preselili v podeželski kraj, obdan z zelenimi polji, gozdovi, hribi in potoki, z jasnim nebom in s svežim, čistim podeželskim zrakom, bi se jim to zdelo skoraj, kakor da so v nebesih.

Po eni strani bi bili precej odrezani od stikov z drugimi ljudmi in odvisnosti od njih ter ločeni od pokvarjenih posvetnih življenjskih pravil, navad in zabav, po drugi strani pa bi se zelo približali bistvu narave. Božja navzočnost bi jim bila pristnejša. Mnogi bi se naučili odvisnosti od Boga. Po naravi bi zaslišali, kako jim govori njegov glas miru in ljubezni. Razum, duša in telo bi se predajali zdravilni oživljajoči moči.

Da bodo lahko postali delavni in se vzdrževali sami, bodo mnogi med njimi potrebovali pomoč, spodbujanje in nasvete. Za mnoge revne družine ni možno opraviti boljšega misijonskega dela, kakor jim pomagati, da se preselijo na deželo, in jih naučiti, kako je možno preživeti.

Potrebe po takšni pomoči in navodilih niso omejene samo na mesta. Celo na deželi živijo množice revnih v velikem pomanjkanju, četudi imajo vse možnosti za boljše življenje. Celotne skupnosti so nepoučene o gospodarstvu in zdravju. Družine žive po kolibah z malo pohištva in obleke, brez orodja in knjig, prikrajšani za udobje, pripomočke in možnosti za omikano življenje. Njihove surove duše ter šibka in slabo razvita telesa kažejo posledice podedovanega zla in grešnih navad. Te ljudi je treba učiti vsega od temeljev. Živel so lenobno, brezdelno in pokvarjeno življenje, zato jim je treba pomagati, da bodo spremenili navade.^{/192/}

Kako jih sploh prebuditi, da bi dojeli potrebo po izboljšanju? Kako jih lahko usmerimo k višjim življenjskim idealom? Kako naj jim pomagamo, da se dvignejo? Kaj naj napravimo v okolju, kjer prevladuje revščina, s katero se je treba bojevati na vsakem koraku? Delo je zares težavno. Spremembe ne bo mogoče izpeljati, če ljudem ne pomagamo, ki je zunaj njih samih. Božji namen je, da bi bili revni in

bogati tesneje povezani z vezmi sočutja in ustrežljivosti. Tisti, ki imajo sredstva, nadarjenosti in sposobnosti, naj te darove uporabljajo v blagoslov bližnjih.

Krščanski kmetje lahko opravijo pravo misijonsko delo, tako da pomagajo ubogim najti dom na deželi in jih naučijo obdelovati zemljo ter jo narediti rodovitno. Učite jih uporabljati kmetijska orodja, gojiti različne pridelke, zasajati sadovnjake in skrbeti zanje.

Mnogi obdelovalci zemlje ne pridelajo dovolj zaradi svoje malomarnosti. Njihovi sadovnjaki niso pravilno negovani, seme ni posejano pravočasno, zemljo pa prekopavajo samo površinsko. Svoj neuspeh pripisujejo nerodovitni zemlji. Pogosto je slišati lažne obtožbe na račun zemlje, ki bi obrodila bogato letino, če bi jo pravilno obdelali. Skopo načrtovanje, nezadostni napor in malo proučevanja najboljših metod obdelovanja vpijejo po spremembah.

Pravilnega načina kmetovanja bi morali poučevati vsakogar, ki se je voljan učiti. Če kdo ne mara, da mu govorimo o naprednih zamislih, ga lekcije naučimo brez besed, to je s pravilnim gojenjem rastlin na svoji zemlji. Pogovorite se s sosedom, kadar je to mogoče, in naj pridelek govori v prid pravih načinov. Pokažite jim, kaj je možno doseči na zemlji, ki je pravilno obdelana.^{/193/}

Pozornost je treba posvetiti ustanavljanju različnih rokodelstev, da bi si revne družine lahko zagotovile delo. Tesarji, kovači in sploh vsi, ki se spoznajo na kakšno vrsto koristnega dela, bi se morali počutiti dolžni poučevati in pomagati nevednim ter nezaposlenim.

Za pomoč ubogim je na voljo veliko možnosti tako za ženske kakor za moške. Potrebna je pomoč uspešne kuharice, gospodinje, šivilje, medicinske sestre itn. Člane revnih družin je treba učiti kuhati, izdelovati in krpati svoja oblačila, negovati bolnike in skrbeti za dom. Dekleta in fante je treba temeljito izučiti koristne obrti ali poklica.

Misijonarske družine

Misijonarske družine je treba nastaniti na širnih področjih. Kmetje, bančniki, gradbeniki in vsi, ki so izučeni katere obrti, naj gredo na zanemarjena področja, izboljšajo zemljo, ustanovijo podjetja, si postavijo skromne domove in pomagajo svojim sosedom.

Bog je napravil divje predele narave privlačne tako, da je med najgrše prvine postavil čudovite stvari. To je delo, ki smo ga poklicani opraviti. Celo puščavski predeli zemlje, ki so zoprnega videza, lahko postanejo kakor Božji vrt. »In tisti dan bodo glušci slišali besede pisma, in iz mraka in teme bodo videle oči slepcev. In krotki bodo pomnožili svoje veselje v Gospodu, in ubožni med ljudmi se bodo radovali v Izraelovem Svetniku.« (Iz 29,18.19)

Revnim lahko pogosto uspešno pomagamo tako, da jih naučimo koristnega dela. Tisti, ki se niso usposabljali za delo, praviloma nimajo delovnih navad, niso vztrajni, varčni^{/194/} in skromni. Ne znajo gospodariti. Pogosto zaradi lahkomiselnosti in nepravilne presoje potrošijo sredstva, ki bi njihovim družinam zagotovila zadovoljivo in udobno življenje, če bi jih le uporabili skrbno in varčno. »Mnogo kruha imajo ubogi, ki orjejo ledino, mnogi pa pride na nič, ker mu ni pravice.« (Prg 13,23)

Naša pomoč revnim lahko tudi škoduje, ker lahko postanejo odvisni. Takšno dajanje spodbuja sebičnost in nebogljenost. To pogosto vodi v lenobo, objestnost in nezmernost. Kdor koli je zmožen zaslužiti za svoje preživljanje, se nima pravice zanašati na druge. Pregovor »Družba me je dolžna preživljati« je v bistvu laž, prevara in izkoriščanje. Družba ni dolžna preživljati nikogar, ki je zmožen delati za svoje preživljanje.

Prava dobroteljnost pomaga človeku, da si pomaga sam. Če kdo pride k našim vratom in prosi hrane, ga ne bi smeli odpraviti lačnega; njegova revščina je lahko posledica nesreče. Vendar je prava dobrotljivost več kakor le miloščina; to je pristno zanimanje za blaginjo drugih. Poskušati moramo razumeti potrebe ubogih in bednih ter jim dajati pomoč, ki jim bo najbolj koristila. Podariti svojo naklonjenost, čas in osebni trud nas stane mnogo več kakor samo dajanje denarja. Vendar je ravno to najpristnejša dobroteljnost.

Tisti, ki smo jih naučili, da si zaslužijo to, kar so dobili, se bodo gotovo naučili iz svojega zaslužka pridobiti kar največ. Ko pa se naučijo živeti samostojno, ne bodo zmožni vzdrževati samo sebe, temveč bodo tako postali sposobni pomagati tudi drugim. Tiste, ki zapravljajo svoje priložnosti, učite, kako pomembne so življenjske

dolžnosti. Pokažite jim, da svetopisemska vera iz ljudi ne dela brezdelnežev. Kristus je vedno spodbujal marljivost. Brezbrižne je vprašal: »Kaj stojite tu ves dan brez dela?« (Mt 20,6) Zase pa je povedal: »Jaz moram delati, ... dokler je dan; pride noč, ko nihče ne bo mogel delati.« (Jn 9,4)/195/

Posebna prednost je drugim v svojem domačem življenju, navadah, delovanju in redu pokazati, kaj lahko naredi evangelij iz njih, ki so mu poslušni. Kristus je prišel na naš svet, da bi nam dal zgled tega, kaj lahko postanemo. Od svojih učencev pričakuje, da bodo zgled pravilnega ravnanja v vseh življenjskih razmerah. Želi, da bi se božanski dotik kazal v življenju.

Naši domovi in okolica bi morali ponazarjati, da je sprememba možna, da marljivost, čistoča, okus in uglaženost lahko zamenjajo lenobo, zanemarjenost, robatost in nered. S svojim življenjem in zgledom lahko drugim pomagamo spoznavati to, kar je odbijajoče v njihovem značaju ali njihovi okolici, in jih s krščansko vpljudnostjo spodbudimo k spremembi. Ko pokažemo svoje zanimanje zanje, bomo dobili priložnost, da jih bomo naučili, kako lahko najuspešneje uporabijo svoje sposobnosti.

Upanje in pogum

Ničesar ne moremo narediti brez poguma in vztrajnosti. Ubogim govorite besede upanja in poguma. Če je treba, očitno pokažite, da seanimate zanje, tako da jim pomagate, ko se znajdejo v težavah. Tisti, ki uživajo mnoge prednosti, bi se morali zavedati, da tudi sami še vedno grešijo na marsikaterem področju in da jim ni prijetno, kadar jim kdo predoči njihove napake in jim pokaže na privlačen vzorec tega, kar bi morali biti. Zavedajte se, da bo prijaznost dosegla več kakor graja. Ko skušate druge poučevati, naj vidijo, da jim želite, da bodo dosegli najvišje merilo, in da ste jim pri tem pripravljeni pomagati. Če se v čem pregrešijo, jih nikar prenašlo ne obsojajte.

Preprostost, samoodpoved in varčnost so za revne nauki bistvenega pomena, vendar se jim pogosto zdijo zelo težki in nedobrodošli./196/ Zgled in duh sveta neprestano dražita in vzbujata njihov ponos, nagnjenost k razkazovanju, prizanesljivost do samega sebe, raz-

sipnost in brezdelje. Ta zla pahnejo mnoge v pomanjkanje, drugim pa preprečujejo, da bi se vzdignili iz ponižanja in bede. Kristjani morajo spodbujati revne, da se uprejo tem vplivom.

Jezus je prišel na ta svet v ponižnosti. Izviral je iz skromne družine. Veličanstvo nebes, Kralj slave, Poveljnik vseh angelskih vojsk, se je ponižal in sprejel človeško podobo in si nato izbral življenje v revščini in ponižanju. Ni imel nobenih možnosti, ki jih ne bi mogli imeti reveži. Garanje, stiska in pomanjkanje so bile del njegovega vsakdanjega življenja. Dejal je: »Lisice imajo brloge in nebeške ptice gnezda, a Sin človekov nima, kamor bi naslonil svojo glavo.« (Lk 9,58)

Jezus ni iskal občudovanja in odobravanja ljudi. Nobeni vojski ni poveljeval. Ni vladal nobenemu svetovnemu kraljestvu. Ni se potegoval za naklonjenost premožnih in uglednih na svetu. Zase ni zahteval položaja med narodnimi voditelji. Prebival je med najskromnejšimi. Razveljavil je umetne družbene razlike. Ni se menil za višji sloj, bogastvo, nadarjenost, učenost in družbeni položaj.

Bil je Knez nebes, vendar si za svoje učence ni izbral šolanih učiteljev postave, vladarjev, pismoukov ali farizejev. Izognil se jim je, ker so bili preponosni na svojo učenost in družbeno veljavo. Vztrajali so pri svojem izročilu in predsodkih. On, ki je lahko bral vsako srce, si je izbral ponižne ribiče, ki so se hoteli učiti. Jedel je s cestnarji in grešniki ter se družil s preprostim ljudstvom, toda ne zato, da bi ob njih postal nizkoten in pozemski, temveč da bi jim s svojim naukom in zgledom pokazal pravilna načela in jih dvignil iz njihove posvetnosti in ponižanja.

Jezus je skušal spremeniti napačna merila, po katerih je svet presojal vrednost ljudi. Izenačil se je z ubogimi,^{/197/} da bi revščini odstranil žig, ki ji ga je določil svet. Blagoslavljal je revne kot dediče Božjega kraljestva in tako z revščine za vedno odstranil sramoto zaničevanja. Pokazal nam je pot, ki jo je utrl; dejal je: »Če kdo hoče iti za menoj, naj zataji samega sebe in vzame nase svoj križ vsak dan in gre za menoj.« (Lk 9,23)

Krščanski delavci morajo srečevati ljudi tam, kjer so, in jih poučevati, vendar ne da postanejo ponosni, temveč da izoblikujejo zna-

čaj. Poučujte jih, kako je delal Kristus in se odpovedoval sebi. Pomagajte jim, da se od njega naučijo nesebičnosti in požrtovalnosti. Naučite jih, naj se varujejo popuščanja samemu sebi, tako da se prilagajajo modi. Življenje je namreč predragoceno, prepolno vzvišenih svetih odgovornosti, da bi ga zapravili za ugajanje sebi.

Največje življenjske vrednosti

Ljudje s težavo dojemajo pravi namen življenja. Privlači jih sijaj in razkazovanje. Hrepenijo po pozemski premoči. Temu žrtvujejo prave življenjske cilje. Največjih življenjskih vrednosti – preprostosti, poštenosti, resnicoljubnosti, nedolžnosti, neoporečnosti – se ne da jo ne kupiti ne prodati. Enako brezplačne so nevednim kot izobraženim, ponižnim delavcem kot spoštovanim državnikom. Vsakemu od njih je Bog zagotovil zadovoljstvo, ob katerem lahko uživajo bogati in ubogi – zadovoljstvo, ki ga prinašajo čiste misli in nesebična dejanja, zadovoljstvo, ki ga občutimo pri izražanju sočutnih besed in opravljanju del usmiljenja. Z njih, ki opravljajo takšno službo, sije Kristusova luč in razsvetljuje življenje, ki so ga zatemnile mnoge sence.

Medtem ko pomagamo revnim na posvetnem področju, moramo vedno misliti na njihove duhovne potrebe. Vaše osebno življenje naj priča za Zveličarjevo moč, ki vam pomaga. Vaš značaj naj razodeva visoka merila, ki jih lahko doseže vsak človek. Evangelij podajte s preprostimi^{/198/} prisposodobami. Kar koli počnete, naj bo nauk za izoblikovanje značaja.

Najšibkejši in najnepomembnejši ljudje lahko pri opravljanju skromnega težkega dela sodelujejo z Bogom in prejmejo tolažbo njegove navzočnosti in poživljajoče milosti. Nikar naj se ne obremenjujejo s številnimi bojznimi in nepotrebnimi skrbmi. Delajo naj dan za dnem in zvesto opravljajo nalogo, ki jim jo določa Božja previdnost, in On bo poskrbel zanje. On pravi:

»Nič ne skrbite, temveč v vsem naj se Bogu naznanjajo vaše želje v molitvi in prošnji z zahvaljevanjem. In Božji mir, ki presega ves razum, bo čuval in ohranil vaša srca in misli v Kristusu Jezusu.« (Flp 4,6.7)

Gospod skrbi za vse, kar je ustvaril. Vsakogar ljubi in ne dela nobenih razlik. Toda najnežnejše skrbi za tiste, ki so v življenju poklicani nositi najtežja bremena. Božji otroci se morajo srečati s preizkušnjami in težavami. Toda morali bi z vedrim duhom sprejeti svojo danost in se zavedati, da jim je sam Bog zelo naklonjen ter jim bo nadomestil vse, za kar jih je prikrajšal svet.

Ko nas doletijo težave, Bog odgovarja na ponižno molitev in razodene svojo moč in modrost. Zaupajte vanj kot v Boga, ki sliši in usliši molitve. Razodel se vam bo kot ta, ki vam lahko pomaga v vsaki stiski. On, ki je ustvaril človeka in mu je dal čudovite telesne, duševne in duhovne lastnosti, ne bo odrekel tega, kar je potrebno za vzdrževanje življenja, ki nam ga je dal. On, ki nam je dal svojo Besedo – listje z drevesa življenja – nas ne bo pustil v nevednosti, kako naj zagotovimo hrano za potrebe njegovih otrok.

Kako naj si pridobi modrost človek, ki drži plug in priganja vole? Naj jo išče kakor srebro in stika za njo kakor za skritim zakladom. »Tako ga poučuje njegov Bog, da prav ravna, in ga uči. Tudi to¹⁹⁹ prihaja od Gospoda nad vojskami, ki je čudovit v svetu, velik v razumnosti.« (Iz 28,26.29)

On, ki je Adama in Evo učil obdelovati edenski vrt, želi tudi danes poučiti človeka. Tudi njemu, ki drži plug in seje seme, je zagotovljena modrost. Bog bo odprl vrata napredka pred njimi, ki mu zaupajo in so mu poslušni. Naj pogumno stopijo naprej in zaupajo v Boga, da bo poskrbel za njihove potrebe po bogastvu svoje dobrote.

On, ki je nahranil množice s petimi hlebi kruha in dvema ribama, nam je tudi danes zmožen dati sadove našega dela. On, ki je rekel galiilejskim ribičem: »Vrzite svoje mreže na lov,« (Lk 5,4) in ki jih je, ko so ga ubogali, napolnil tako, da so se trgale, želi, da bi njegovo ljudstvo v tem videlo dokaz, kaj namerava narediti zanje. Bog, ki je v puščavi dal Izraelcem mano z nebes, še vedno živi in vlada. On bo vodil svoje ljudstvo in mu podaril spretnost in znanje pri delu, ki ga je poklicano opraviti. Modrost bo dal tistim, ki si prizadevajo vestno in premišljeno opraviti svoje dolžnosti. On, čigar je ves svet in vsa bogastva narave, bo blagoslovil vsakogar, ki si prizadeva blagosloviti druge.

Proti nebu moramo pogledati z vero. Ne smemo izgubiti poguma zaradi navideznih neuspehov, niti nas ne bi smele oplašiti ovire. Delati bi morali z veseljem, polni upanja in hvaležnosti ter pri tem verovati, da zemlja v svojih nedrih hrani bogate dragocenosti, ki jih bo zbral zvesti delavec, zaklade, ki so vrednejši kakor zlato ali srebro. Gore in hribi se spreminjajo, zemlja se stara kakor obleka, toda Božji blagoslov, ki za njegovo ljudstvo pogrinja mizo v puščavi, ne bo nikoli usahnil.^{[200/](#)}

NEBOGLJENI REVEŽI

Ko opravimo vse, kar je možno narediti za pomoč ubogim, da si pomagajo sami, še vedno ostajajo vdove in sirote, ostareli, nemočni in bolni, ki sta jim potrebna sočutje in skrb. Nikoli jih ne smemo zanemariti. Sam Bog jih je prepustil usmiljenju, ljubezni in nežni skrbi vseh, ki jih je postavil za svoje oskrbnike.

»Domači po veri«

»Dokler torej nam je časa, delajmo dobro vsem, a najbolj tem, ki smo si z njimi domači po veri.« (Gal 6,10)

Kristus je s posebnim namenom svoji cerkvi zaupal skrb za revne med svojimi verniki. Dopušča, da so revni v vsaki cerkvi. Vedno bodo med nami, vernikom pa je naložil odgovornost, da skrbijo zanje.

Tako kakor družinski člani skrbijo drug za drugega, pomagajo bolnim, podpirajo slabotne, poučujejo nevedne in vadijo neizkušene, tako naj tudi »domači po veri« skrbijo za svoje uboge in nemočne. Za nič na svetu jih ne smemo zanemariti./201/

Vdove in sirote

Gospod posebej skrbi za vdove in sirote. »Oče je sirotam in sodnik vdovam Bog v prebivališču svoje svetosti. Kajti tvoj soprog je On, ki te je ustvaril, Gospod nad vojskami je njegovo ime; in tvoj odrešenik je Izraelov Svetnik; Bog vse zemlje se bo imenoval. Popusti svoje sirote, jaz jih ohranim žive, in tvoje vdove naj stavijo svoj up name.« (Ps 68,5; Iz 54,5; Jer 49,11)

Mnoge očete je Bog poklical, da se ločijo od svojih dragih, umrli pa so z zaupanjem v njegovo obljubo, da bo skrbel zanje. Gospod skrbi za vdove in sirote, vendar ne čudežno, da bi jim pošiljal

mano z nebes ali da bi jim krokarji prinašali hrano, temveč s čudežem v človeških srcih, ko izžene sebičnost in odpre vrelce ljubezni, ki je podobna Kristusovi. Trpeče in osamljene prepušča svojim učencem kot dragocen zaklad. Ti so najbolj upravičeni našega sočutja.

Bog je zagotovil sredstva za oskrbo revežev – ta so v domovih, ki so preskrbljeni z življenjskim udobjem, v skladiščih in žitnicah, ki so napolnjene s pridelki obilnih letin, v veleblagovnicah, ki so polne tekstilnih izdelkov, in v jeklenih blagajnah, kjer je shranjeno zlato in srebro. Od nas zahteva, naj postanemo prenosniki njegove radodarnosti.^{/202/}

Mnoge ovdovele matere s svojimi sirotami si pogumno prizadevajo nositi dvojno breme in pogosto garajo daleč čez svoje moči, da bi svoje malčke obdržale pri sebi in jim zagotovile to, kar potrebujejo. Takšni materi ostaja le malo časa za poučevanje in svetovanje, malo priložnosti ima, da bi jim zagotovila takšne razmere, ki bi jim razvedrile življenje. Potrebuje ohrabritev, naklonjenost in otipljivo pomoč.

Bog nas vabi, naj tem otrokom po svojih zmožnostih nadomestimo pomanjkanje očetovske skrbi. Namesto da bi jih gledali zviška in se pritoževali nad njihovimi napakami in težavami, ki jih nemara povzročajo, jim pomagajte na vse možne načine. Prizadevajte si pomagati hudo zaskrbljeni materi. Olajšajte ji breme.

Obstaja pa še mnogo otrok, ki so popolnoma brez starševskega vodstva in vpliva krščanskega doma. Kristjani naj tem nebogljenim otrokom odpirajo svoja srca in domove. Naloge, ki jim jo je kot posameznikovo dolžnost dal Bog, ne bi smeli preložiti na kakšno dobrodelno ustanovo ali pa jo prepustiti naključni dobrodelnosti tega sveta. Če otroci nimajo sorodnikov, ki bi bili zmožni skrbeti zanje, naj jim verniki priskrbijo domove. On, ki nas je ustvaril, je določil družinsko skupnost, saj se otroška narava najboljše razvija v ljubečem okolju krščanskega doma.

Mnogi, ki nimajo svojih otrok, lahko skrbijo za tuje otroke in tako opravijo dobro delo. Namesto da posvečajo pozornost razvijanim domačim živalim in razdajajo svojo naklonjenost nemim bitjem, naj jo raje posvetijo otrokom, katerih značaj lahko ukrojiijo po božan-

skem zgledu. Izkažite svojo ljubezen brezdomnim članom človeške družine. Premislite,^{/203/} koliko teh otrok lahko vzgojite v Gospodovem nauku in svarilu. Mnogim bi to zelo koristilo.

Ostareli

Tudi ostareli potrebujejo pomoč družine. Domovi bratov in sester v Kristusu jim lahko najbolj nadomestijo izgubo lastnega doma. Če jim omogočimo sodelovati pri gospodinjskih in družinskih opravilih, jim bo to pomagalo občutiti, da so še koristni. Pomagajte jim spoznati, da se njihova pomoč ceni in da še vedno obstaja nekaj, s čimer lahko pomagajo drugim. To bo razvedrilo njihovo srce in dalo smisel njihovemu življenju.

Kolikor koli je mogoče, naj tisti, katerih sive glave in nezanesljivi koraki kažejo, da so že blizu groba, ostanejo med prijatelji in v domačem okolju. Boga naj častijo med njimi, ki jih poznajo in jih imajo radi. Zanje naj skrbijo ljubeče in nežne roke.

Kadar koli je možno, bi morala biti posebna prednost članov vsake družine pomagati svojim sorodnikom. Kadar to ni mogoče, ta naloga ostaja cerkvi, ki bi jo morala sprejeti kot posebno prednost in dolžnost. Vsi, ki imajo Kristusovega duha, bodo imeli nežen odnos do slabotnih in ostarelih.

Navzočnost takšnih nebogljenih v našem domu je dragocena priložnost za sodelovanje s Kristusom v službi milosti in razvijanju značajskih lastnosti, kakršne ima On. Druženje starih in mladih pomeni blagoslov. Mladi lahko v srce in življenje ostarelih prinesejo sončne žarke. Tisti, ki jim življenjske moči pojemajo, potrebujejo podporo mladih, ki so polni upanja in poleta. Mladim pa lahko pomagajo modrost in izkušnje starejših. Predvsem pa se morajo naučiti nauka nesebične^{/204/} službe.

Marsikateri dom bi užival neprecenljivi blagoslov, če bi v njem prebival kdo, ki potrebuje naklonjenost, obzirnost in požrtvovalno ljubezen. Polepšal in požlahtnil bi življenje v tem domu ter pri starih in mladih obrodil kreposti, kakršne ima Kristus, ki bi jih ozaljšale z božansko lepoto in obogatile z neminljivim nebeškim zakladom.

Preizkus značaja

»Kajti uboge imate vedno pri sebi, in kadar hočete, jim morete dobro storiti,« (Mr 14,7) je dejal Kristus. »Čisto in neoskrunjeno bogoslužje pred Bogom in Očetom je to: skrbeti za sirote in vdove v njihovi stiski in se ohraniti neomadeževanega od sveta.« (Jak 1,27)

Kristus nje, ki trdijo, da so njegovi učenci, preizkuša tako, da mednje postavlja nebogljene in uboge, ki so odvisni od njihove skrbi. S svojo ljubeznijo in pomočjo njegovim otrokom, ki živijo v stiski, dokazujemo pristnost svoje ljubezni do njega. Če jih zanemarjamo, kažemo, da smo lažni učenci ter ne poznamo Kristusa in njegove ljubezni.

Četudi bi naredili vse, kar moremo, da bi zagotovili dom za sirote v družinah, bi jih še vedno ostalo mnogo, za katere je treba skrbeti. Mnogi med njimi so podedovali zlo. Ti ne obetajo mnogo, so neprivilačni in sprijeni, vendar jih je Kristus odkupil s svojo krvjo, zato so v njegovih očeh ravno tako dragoceni kakor vaši otroci. Če jim ne ponudimo roke v pomoč, bodo odrasli v nevednosti in se pogreznili v zlo in hudo delstvo. Mnoge od teh otrok je mogoče rešiti z delom v sirotišnicah.

Da bi bile takšne ustanove uspešne, jih je treba organizirati tako, da čim zvesteje posnemajo načrt krščanskega doma. Namesto velikih ustanov, v katerih bi bilo skupaj veliko število otrok, naj bodo raje manjše po različnih krajih. Naj ne bodo ^{205/} blizu velikih mest, temveč na podeželju, kjer je možno zagotoviti obdelovalno zemljo, da lahko otroci pridejo v stik z naravo in se izučijo koristnega poklica.

Tisti, ki skrbijo za takšne domove, bi morali biti širokosrčni, izobraženi in požrtvovalni; ljudje, ki se lotijo naloge iz ljubezni do Kristusa in otroke vzgajajo zanj. Pri takšni skrbi lahko mnogi brezdomci in zapostavljeni postanejo koristni člani družbe, čast za Kristusa, ki bodo pozneje pomagali drugim.

Mnogi zaničujejo varčnost in jo enačijo s skopuštvom in ozkosrčnostjo. Vendar se varčnost ujema z najbolj širokosrčno radodarnostjo. Brez varčnosti sploh ni možna prava radodarnost. Varčevati moramo, da bi lahko dajali.

Brez samopožrtvovalnosti nihče ne more biti resnično radodaren. Samo preprosto življenje, samopožrtvovalnost in dosledna varčnost nam omogoča opraviti delo, ki nam je določeno kot Kristusovim pred-

stavnikom. Iz svojih src moramo odpraviti ponos in posvetne težnje. Pri vsem našem delu je treba izvajati načela nesebičnosti, ki so bila razodeta v Kristusovem življenju. Na stenah naših domov, na slikah in pohištvu bi morali brati: »Izgane siromake pripelji domov.« Na svojih omarah za obleko bi morali videti kakor z Božjim prstom napisano: »Ko vidiš nagega, ga pokrij.« V jedilnici, obloženi s hrano, bi morali videti zapisano: »Podeli lačnemu svoj kruh.« (Iz 58,7 – nekoliko prirejeno)

Pred nami je odprtih tisoče vrat za koristno delo. Pogosto tarnamo nad pičlimi sredstvi, ampak če bi bili kristjani popolnoma iskreni, bi lahko tisočkrat pomnožili svoja sredstva. Naša sebičnost in popuščanje samemu sebi nam preprečujeta, da bi bili koristni. /206/

Koliko sredstev porabimo za stvari, ki so pravi maliki, za stvari, ki zasedejo naše misli, čas in sposobnosti, ki bi jih morali nameniti višjim ciljem! Koliko denarja porabimo za drage hiše in pohištvo, za sebična zadovoljstva, za preobilno in nezdravo prehrano, za škodljive užitke! Koliko zapravimo za darila, ki ne koristijo nikomur! Tisti, ki trdijo, da so kristjani, za stvari, ki so nepotrebne, pogosto celo škodljive, porabijo več, in sicer veliko več, kakor porabijo za svoje prizadevanje pri reševanju ljudi pred skušnjavcem.

Mnogi, ki trdijo, da so kristjani, toliko porabijo za svojo obleko, da jim ne ostane nič za potrebe bližnjih. Mislijo, da morajo imeti dragocene okraske in drage obleke, ne glede na potrebe tistih, ki si le s težavo kupijo najpreprostejšo obleko.

Moje sestre, če bi svoj slog oblačenja prilagodile svetopisemskim pravilom, bi imele dovolj za pomoč svojim revnejšim sestrkam. Imele bi ne samo sredstva, temveč tudi čas. Pogosto je ravno ta najpotrebnejši. Mnogo jih je, ki bi jim lahko pomagale z nasveti, s svojo obzirnostjo in spretnostjo. Pokažite jim, kako se oblečemo preprosto, vendar okusno. Mnoge ženske ne prihajajo v Božji dom, ker se njihove ponošene, neprimerne obleke očitno razlikujejo od oblačil drugih. Mnogim, ki so bolj občutljivega duha, se v srce naseli grenak priokus ponižanja in krivde. Zaradi tega mnogi podvomijo o resničnosti vere, in njihovo srce se ohladi do evangelija.

Kristus nam naroča: »Zberite ostale kosce, da nič ne pogine.« (Jn 6,12) Medtem ko vsak dan tisoči umirajo zaradi lakote, prelivanja krvi,

požarov in drugih nadlog, je prav, da se tisti, ki ljubijo svoje bližnje, potrudijo, da ne propade in se po nepotrebnem ne porabi nič, s čimer bi lahko koristili ljudem.^{/207/}

Ni prav, da zapravljate svoj čas in svoje sposobnosti. Vsak trenutek, ki ga posvetimo ugajanju sebi, je izgubljen. Če bi cenili in primer-no uporabili vsak trenutek, bi imeli dovolj časa za vse, kar je treba narediti za nas in za svet. Vsak kristjan naj prosi za Božje vodstvo pri uporabi svojega denarja, časa, moči in priložnosti: »Če pa ima kdo izmed vas premalo modrosti, naj je prosi Boga, ki vsem daje obilo in nikomur ne oponaša; in dala se mu bo.« (Jak 1,5)

»Dajajte, in vam bo dano«

»Dobro delajte in posojajte, ne pričakujoč ničesar; in veliko bo vaše plačilo, in sinovi boste Najvišjega: zakaj On je dobrotljiv tudi ne-hvaležnežem in hudobnežem.« (Lk 6,35)

»Kdor daje ubogemu, mu ne bo potrebe, kdor pa zagrinja svoje oči, ga obsipajo s kletvinami.« (Prg 28,27)

»Dajajte, in vam bo dano: dobro in natlačeno in potreseno in zvrhano mero bodo dali v vaše naročje; s kakršno mero namreč merite, s tako se vam bo odmerjalo.« (Lk 6,38)^{/208/}

POMOČ BOGATIM

Rimski stotnik Kornelij je bil premožen človek in plemenitega rodu. Zasedal je zaupen in ugleden položaj. Po rojstvu, vzgoji in izobrazbi je bil pogan, od Judov pa je izvedel za pravega Boga in ga začel častiti. Iskrenost svoje vere je kazal z usmiljenjem do revnih. Dajal je »veliko miloščine ljudem in je molil k Bogu neprenehoma«. (Dej 10,2)

Kornelij ni poznal evangelija, kakršen je bil razodet v Kristusovem življenju in smrti, zato mu je Bog naravnost iz nebes poslal sporočilo, z drugim sporočilom pa je naročil Petru, naj ga obišče in pouči. Kornelij se ni pridružil judovski cerkvi, ker bi ga njeni verski učitelji imeli za pogana in nečistega. Bog pa je videl iskrenost njegovega srca in od svojega prestola poslal glasnika, da se je z njegovim služabnikom na zemlji združil pri razlaganju evangelija rimskega častniku.

Tudi danes Bog išče duše med ljudmi tako na visokih družbenih položajih kakor tudi na nižjih. Mnogo jih je, ki so podobni Korneliju in jih želi povezati s svojo cerkvijo. Naklonjeni so Gospodovemu ljudstvu. Toda spone, ki jih vežejo z zemljo, so močne. Potrebujemo moralni pogum, da se spustijo na raven ubogih. Poseben napor^{209/} je potreben za pridobivanje teh duš, ki so zaradi svojih odgovornosti in okolja v tako veliki nevarnosti.

Mnogo je bilo rečeno o naših dolžnosti do zanemarjenih revežev, toda ali ne bi bilo treba nekaj pozornosti posvetiti tudi zanemarjenim bogatašem? Mnogi imajo ta družbeni sloj za brezupen primer in ne naredijo veliko, da bi odprli oči njim, ki so zaslepljeni in oamljeni od blišča zemeljske slave in na večnost sploh ne računajo. Na tisoče bogatašev je neposvarjenih leglo v svoje grobove. Toda četudi se zdi, da so mnogi bogati ravnodušni, je njihova duša obremenjena.

»Kdor ljubi srebro, ne bo nikoli srebra sit, in kdor ljubi bogastvo, ne dobi nikdar dosti.« (Prd 5,10) Tisti, ki pravi čistemu zlatu: »Moje upanje!« je »zatajil mogočnega Boga, ki je gori«. (Job 31,24.28) »Brata nikakor ne more odkupiti nihče, ne more dati Bogu zanj pravnega denarja, (predrag namreč je odkup njihove duše, zato ga ne zmore vekomaj).« (Ps 49,7.8)

Bogastvo in pozemska slava ne moreta zadovoljiti duše. Mnogi med bogatimi hrepenijo po božanskem zagotovilu, po duhovnem upanju. Mnogi hrepenijo po nečem, kar bi spremenilo enoličnost njihovega brezsiljnega življenja. Mnogi v svojem uradniškem življenju čutijo potrebo po nečem, česar nimajo. Le malokateri med njimi hodijo v cerkev, ker se jim zdi, da od tega nimajo veliko koristi. Nauk, ki ga poslušajo, jih ne gane. Ali jih zato ne bomo osebno povabili?

Med žrtvami siromaštva in greha najdemo tudi ljudi, ki so bili nekoč bogati. Ljudi različnih poklicev in položajev je premagala pokvarjenost sveta, uporaba opojnih pijač in popuščanje poželenju ter so podlegli skušnjavi. Tako padli pa potrebujejo sočutje in pomoč. Ali potem ne bi bilo treba nameniti nekaj pozornosti njim, ki še niso prišli tako daleč, vendar pa so se napotili v to smer?^{210/}

Tisoči na odgovornih in uglednih položajih popuščajo navadam, ki uničujejo dušo in telo. Pridigarji evangelija, državniki, pisci, bogati in nadarjeni ljudje, uspešni ljudje izrednih poslovnih sposobnosti so v smrtni nevarnosti, kajti ne vidijo potrebe po samoobvladovanju na vseh področjih. Pozornost jim je treba usmeriti na načela zmernosti, vendar ne na suhoparen in poguben način, temveč v luči velikega Božjega namena za človeštvo. Če bi jim tako predstavili načela zmernosti, bi mnogi iz višjih slojev spoznali njihovo vrednost in jih navdušeno sprejeli.

Tem ljudem moramo razložiti posledice škodljivih navad, ki zmanjšujejo telesno, duševno in moralno moč. Pomagajte jim spoznati, da so odgovorni kot oskrbniki Božjih darov. Opozorite jih na dobro, ki bi ga lahko naredili z denarjem, katerega uporabljajo za nekaj, kar jim samo škoduje. Predlagajte jim, naj se zaobljubijo zdržnosti, in jih prosite, naj denar, ki ga sicer porabijo za pijačo, cigarete in vdajanje podobnim užitkom, posvetijo lažšanju bolezni ubogih ali za

koristno usposabljanje otrok in mladine. Takšna vabila bodo le redki zavrnili.

Še ena nevarnost je, ki so ji še posebno izpostavljeni bogati, in tudi to je področje zdravstvenega misijonstva. Mnogi, ki so v svetu uspešni in nikoli^{211/} ne popustijo nizkotnim oblikam zla, vendarle propadejo zaradi ljubezni do bogastva. Ni najtežje nositi praznega kozarca, temveč tistega, ki je napolnjen do roba. Prav tu je treba naj-skrbneje ohranjati ravnovesje. Trpljenje in nadloge prinašajo razočaranje in žalost; toda za duhovno življenje je najnevarnejša blaginja.

Tiste, ki trpijo zaradi nesreč, predstavlja goreči grm, ki ga je Mojzes videl v puščavi, in ni zgorel, čeprav je bil ves v plamenih. V grmu je bil Gospodov angel. Tako je tudi v naši izgubi in trpljenju z nami svetloba navzočnosti Nevidnega, ki nas tolaži in podpira. Pogosto molimo za ljudi, ki trpijo zaradi bolezni ali nesreč, toda naše molitve najbolj potrebujejo uspešni in vplivni ljudje.

V dolini ponižanja, kjer se ljudje zavedajo svoje potrebe in se opirajo na Boga, da vodi njihove korake, je precej varno. Ljudje pa, ki stojijo na najvišjih vrhovih in naj bi zaradi svojega položaja imeli veliko modrosti, so v največji nevarnosti. Če se ti ljudje ne zanašajo na Boga, bodo gotovo padli.

Sveto pismo nikogar ne obsoja zato, ker je bogat, če je pošteno pridobil svoje bogastvo. Korenina vsega zla je ljubezen do denarja, ne pa denar sam. Bog daje človeku moč, da obogati. V rokah človeka, ki ravna kot Božji oskrbnik in nesebično uporablja svoja sredstva, je bogastvo blagoslov tako za lastnika kakor za svet. Ampak mnogi, ki so popolnoma prevzeti s svojim zanimanjem za posvetna bogastva, postanejo neobčutljivi za Božje zahteve in potrebe svojih bližnjih. Njihovo bogastvo jim je sredstvo za povečevanje samega sebe. Kupujejo si hišo za hišo, posestvo za posestvom, svoje domove polnijo z razkošnimi predmeti, medtem ko povsod okrog njih živijo ljudje v revščini in zločinu, v bolezni in smrti. Tisti, ki živijo^{212/} samo zase, v sebi ne razvijajo Božjih lastnosti, temveč lastnosti Hudobnega.

Ti ljudje potrebujejo evangelij. Njihove poglede je treba obrniti od ničevosti materialnih dobrin k dragocenostim trajnega bogast-

va. Naučiti se morajo radosti dajanja in blaženosti, da so Božji sodelavci.

Gospod nam naroča: »Bogatinom v sedanjem svetu zapoveduj,« naj ne zaupajo »v negotovost bogastva, ampak v živega Boga, ki nam deli vsega obilo za uživanje; naj dobro delajo, bogate v dobrih delih, naj bodo radodarni, sočutni, nabirajoč si zaklade v dobro podstavo za prihodnost, da se poprimejo resničnega življenja.« (1 Tim 6,17-19)

Bogati, ki ljubijo in obožujejo svet, ne bodo pritegnjeni h Kristusu nepričakovano ali naključno. Takšni so pogosto najtežje dosegljivi. Zanje morajo napeti vse sile ljudje, ki so prežeti z misijonskim duhom in ne bodo odnehali ali obupali.

Nekateri so posebno primerni za delo z ljudmi iz višjih slojev. Ti bi morali pri Bogu iskati modrost, da bi spoznali, kako se lahko približajo tem ljudem, da ne bi z njimi vzpostavili samo naključnega poznanstva, temveč da bi jih z osebnim prizadevanjem in živo vero prebudili za potrebe njihove duše in jih pripeljali do spoznanja resnice, kakršna je v Jezusu.

Mnogi menijo, da je treba za doseganje višjih družbenih slojev prilagoditi svoj življenjski slog in način dela, da ustrezata njihovem muhastemu okusu. Razkošna zunanost, drage stavbe in obleke, spremstvo in urejeno okolje, prilagajanje posvetnim navadam, umetni lesk modne družbe, klasična kultura in dar govornišva naj bi ^{213/} bile bistvenega pomena. To ni res. Posvetni način ni Božji način doseganja višjih slojev. Uspešno jih bo pridobila dosledna in nesebična predstavitev Kristusovega evangelija.

Izkušnja apostola Pavla, ko se je sešel z atenskimi filozofi, je nauk tudi za nas. Ko je na Areopagu oznanjal evangelij, se je na logiko odzval z logiko, na znanost z znanostjo, na filozofijo s filozofijo. Najmodrejši med njegovimi poslušalci so ostali osupli in brez besed. Njegovim besedam ni bilo mogoče ugovarjati. Vendar je ta napor obrodil le malo sadov. Samo nekaj jih je sprejelo evangelij. Od tedaj je Pavel začel delati drugače. Izogibal se je izčrpnemu dokazovanju in razpravam o verskih naukih ter s preprostimi besedami kazal lju-

dem pot h Kristusu, Zveličarju grešnikov. Ko je pisal Korinčanom o svojem delu med njimi, je dejal:

»Tudi jaz, ko sem prišel k vam, bratje, nisem prišel z visokostjo besede ali modrosti oznanjevat vam^{214/} Božjega pričevanja. Odločil sem se namreč, da ne bom vedel kaj drugega med vami razen Jezusa Kristusa in tega na križ razpetega. ... In moj govor in moje pridiganje ni bilo v prepričevalnih besedah človeške modrosti, temveč v dokazovanju Duha in moči, da vaša vera ne bi slonela na človeški modrosti, ampak na Božji moči.« (1 Kor 2,1-5)

V svojem pismu Rimljanom pa pravi: »Kajti ne sramujem se evangelija, ker je Božja moč v zveličanje vsakemu, ki veruje, najprej Judu, pa tudi Grku.« (Rim 1,16)

Tisti, ki delajo za višje družbene sloje, naj kažejo pravo dostojanstvo in se zavedajo, da jih spremljajo angeli. V svojem umu in srcu naj ohranjajo geslo: »Pisano je.« (Mt 4,4) V spominu naj ohranjajo dragocene Kristusove besede. Ceniti jih je treba bolj kakor zlato ali srebro.

Kristus je dejal, da je lažje kameli iti skozi šivankino uho kakor bogatašu stopiti v Božje kraljestvo. Pri delu za ta družbeni sloj bomo pogosto malodušni, doživeli bomo mnogo grenkega. Vendar je pri Bogu vse mogoče. On lahko deluje in bo deloval^{215/} po človeških orodjih na um ljudi, katerih življenje je posvečeno pridobivanju denarja.

Zgodili se bodo čudeži pristnega spreobrnjenja, čudeži, ki jih za zdaj še ne vidimo. Celo najmogočnejši človek na svetu ni zunaj dosega Božji moči, ki dela čudeže. Če bodo njegovi sodelavci pogumno in zvesto opravili svojo dolžnost, bo tudi Bog spremenil ljudi, ki so na odgovornih položajih, razumne in vplivne ljudi. Mnogi bodo sprejeli božanska načela pod vplivom Svetega Duha.

Ko jim jasno povemo, da Gospod pričakuje od njih kot svojih predstavnikov, naj zmanjšajo trpljenje človeštva, se bodo mnogi odzvali in podarili svoja sredstva in naklonjenost ubogim. Ko jim misli odvrnemo od sebičnih koristi, se bodo mnogi izročili Kristusu. S svojim vplivom in sredstvi se bodo prostovoljno združili v dobredelnih dejavnostih s ponižnim misijonarjem, ki je bil Božji sel pri

njihovi spreobrnitvi. S pravilno uporabo svojih zemeljskih zakladov si bodo pripravili »zaklad, ki ne izgine, v nebesih, kjer se tat ne približuje in tudi molj ne razjeda«. (Lk 12,33)

Ko se bodo spreobrnili h Kristusu, bodo mnogi sami postali orodje v Božjih rokah, da bi v svojem družbenem sloju delali za druge. Zavedali se bodo, da jim je zaupano oznanjanje evangelija ljudem, ki so si prilastili ves svet. Čas in denar bodo posvetili Bogu, svojo nadarjenost in vpliv pa delu za pridobivanje ljudi za Kristusa.

Šele večnost bo razodela, kaj je bilo doseženo s takšno službo – koliko ljudi, ki so jih mučili dvomi ter so se naveličali posvetnosti in nemira, je bilo pripeljanih k velikemu Obnovitelju, ki si nadvse želi rešiti vse, ki pridejo k njemu. Kristus je naš vstali Zveličar in na njegovih perutih je ozdravljenje.^{[/216/](#)}

NEGA BOLNIH

*»Na bolnike bodo pokladali roke, in ozdravijo.« (Mr
16,18)*

V BOLNIŠKI SOBI

Tisti, ki pomagajo bolnim, morajo razumeti, kako pomembno je skrbno spoštovati zakone zdravja. Nikjer ni poslušnost tem zakonom pomembnejša kakor v bolniški sobi. Nikjer ni nič toliko odvisno od tega, da je bolniško osebje zvesto v malih stvareh. Pri resnih obolenjih že majhno zanemarjanje, rahla nepozornost do posebnih potreb bolnika ali nevarnosti, ki mu preti, izražanje strahu, razburjenja, nestrpnosti ali celo pomanjkanje sočutja lahko nagne tehniko, na kateri nihata življenje in smrt, ter povzroči, da umre bolnik, ki bi sicer lahko okrevalec.

Uspešnost medicinskih sester je zelo odvisna od njihove telesne moči. Čim boljše bo njihovo zdravje, tem bolje bodo prenašale napore službe bolnikom in uspešneje bodo opravljale svoje dolžnosti. Ljudje, ki skrbijo za bolne, morajo posebno pozornost posvetiti prehrani, čistoči, svežemu zraku in telesnim vajam. Enaka skrb družinskih članov bo tudi nje okrepila za prenašanje dodatnega bremena, ki jim je naloženo, in jim pomagala zaščititi se pred boleznijo.^{/219/}

Pri tako resni bolezni, ki zahteva dnevno in nočno navzočnost medicinske sestre, si morata delo deliti najmanj dve izkušeni sestri, da se ima vsaka možnost spočiti in si nabrati novih moči na svežem zraku. To je še posebno pomembno tedaj, ko v bolniški sobi ne moremo zagotoviti obilice svežega zraka. Zaradi nevednosti o pomenu svežega zraka je prezračevanje včasih omejeno, zato je življenje bolnika in zdravstvenega osebja pogosto ogroženo.

Če izvajamo pravilne ukrepe, potem se nalezljive bolezni ne bi smele razširiti na druge. Spremenimo navade ter s čistočo in prezračevanjem zagotovimo, da v bolniški sobi ne bo kužnih prvin. V takšnih razmerah bodo bolni imeli večje možnosti za okrevanje in v večini primerov se ne zdravstveno osebje ne družinski člani ne bodo našli bolni.

Sončna svetloba, prezračevanje in temperatura

Da bi bolniku zagotovili najboljše možnosti za okrevanje, mora ležati v veliki, svetli in vedri sobi, ki jo je možno temeljito prezračevati. Bolnikom mora biti namenjen prostor v hiši, ki najbolj ustreza tem zahtevam. Mnoge hiše nimajo nikakršne posebne možnosti za prezračevanje in ga le stežka zagotovimo. Vendar se moramo potruditi in urediti bolniško sobo tako, da je podnevi in ponoči omogočen dotok svežega zraka.^{220/}

Kolikor je le mogoče, moramo v bolniški sobi vzdrževati enakomerno temperaturo. Pri tem moramo uporabljati termometer. Tisti, ki skrbijo za bolnike, so pogosto prikrajšani za spanje ali celo bedijo ponoči, da jim strežejo, zato jih rado mrazi in ne morejo dobro presojati o ustrezni temperaturi.

Prehrana

Pomemben del dolžnosti medicinskega osebja je skrb za bolnikovo prehrano. Bolniku ne smemo dovoliti, da bi trpel ali preveč oslabil zaradi pomanjkljive prehrane, ravno tako pa ne sme preobremenjevati oslabiljene prebave. Poskrbeti moramo za pripravo in postrežbo okusne hrane, vendar jo je treba glede kakovosti in količine z modro presojo prilagoditi bolnikovim potrebam. Zlasti med okrevanjem, ko se izboljša tek, preden prebavni organi obnovijo svojo moč, obstaja velika nevarnost za škodovanje zaradi napačne prehrane.

Dolžnosti zdravstvenega osebja

Medicinske sestre in vsi, ki opravljajo kakšno delo v bolnikovi sobi, morajo biti vedri, mirni in prisebni. Izogibati se je treba vsaki naglici, razburjenju ali zmedi. Vrata odpirajmo in zapirajmo skrbno in vsa družina naj ohranja tišino. Med vročino je potrebna posebna skrb od njenega nastanka^{221/} do zmanjšanja na normalo. Takrat je pogosto potrebno neprestano opazovanje. Nevednost, pozabljivost in lahkomiselnost so povzročile smrt mnogim, ki bi sicer lahko še živeli, če bi jim ustrezno pomagale razsodne in pozorne medicinske sestre.

Obiskovanje bolnikov

Prepogosto obiskovanje bolnikov je napačno usmerjena prijaznost in nepravilno pojmovanje vljudnosti. Hudo bolnih ne bi smeli obiskovati. Vznemirjenje, ki je povezano s sprejemanjem obiskovalcev, bolnika utruja ravno tedaj, ko najbolj potrebuje mir in nemoten počitek.

Prebolevnikom ali bolnikom, ki trpijo zaradi kroničnih bolezni, je pogosto v zadovoljstvo in korist, če vedo, da se jih kdo rad spominja. Vendar bo pozornost, ki jo prejmejo v obliki sočutnega sporočila ali majhnega daru, pogosto bolj služila kakor osebni obisk in ne bo povzročila škode.

Zdravljenje v ustanovah

V zdraviliščih in bolnišnicah, kjer imajo medicinske sestre stalni stik z velikim številom bolnikov, se od njih zahteva precejšnji napor, da so vedno prijazne in vedre ter z vsako besedo ali dejanjem kažejo obzirnost. V takšnih ustanovah je izredno pomembno, da si medicinske sestre prizadevajo svoje delo opraviti strokovno in skrbno. Vedno se morajo zavedati,^{/222/} da z opravljanjem vsakodnevnih dolžnosti služijo Gospodu Kristusu.

Bolnim je treba spregovoriti dobro premišljene besede. Medicinske sestre morajo vsak dan proučevati Sveto pismo, da bi bile sposobne spregovoriti besede, ki trpeče lahko poučijo in jim pomagajo. Božji angeli prebivajo v sobah, kjer ljudje pomagajo trpečim. Okolje tistega, ki pomaga, mora biti čisto in prijetnega vonja. Zdravniki in zdravstveno osebje morajo udejanjati Kristusova načela. Njihovo življenje mora kazati Kristusove čednosti. Šele tedaj bodo njihova dejanja in besede pritegovala ljudi k Zveličarju.

Krščanska medicinska sestra bo med svojim delom za obnovo pacientovega zdravja prijazno in uspešno pritegnila njegove misli h Kristusu, k Zdravniku duše in telesa. Besede, ki jih povedo malo tu, malo tam, imajo svoj vpliv. Starejše sestre ne smejo izpustiti^{/223/} nobene ugodne priložnosti, da bi pozornost bolnikov usmerile na Kristusa. Vedno morajo biti pripravljene duhovno zdravljenje združiti s telesnim.

Medicinske sestre morajo najprijazneje in najnežneje učiti bolnika, da preneha kršiti Božje zakone. Ne sme več živeti grešno. Bog ne more blagosloviti človeka, ki si neprestano povzroča bolezni in trpljenje z zavestnim teptanjem nebeških zakonov. Toda Kristus prihaja po Svetem Duhu kot zdravilna moč na ljudi, ki prenehajo delati zlo in se učijo delati dobro.

Ljudje, ki ne ljubijo Boga, bodo stalno ravnali v nasprotju s tem, kar je koristno za dušo in telo. Toda tisti, ki v današnjem grešnem svetu spoznajo, kako pomembno je življenje poslušnosti Bogu, bodo pripravljeni opustiti napačne navade. Njihovo srce bosta napolnili hvaležnost in ljubezen. Vedo, da je Kristus njihov prijatelj. V mnogih primerih spoznanje trpečih, da imajo takšnega prijatelja na svoji poti k ozdravitvi, pomeni mnogo več kakor najboljše zdravljenje, ki jim ga lahko nudimo. Vendar sta pomembni obe obliki pomoči. Hoditi morata z roko v roki. [/224/](#)

MOLITEV ZA BOLNE

Sveto pismo pravi, da moramo »vsekdar moliti in se ne naveličati«; (Lk 18,1) če pa je kdaj čas, ko človek čuti potrebo po molitvi, je to takrat, ko ga izdajo moči in se mu zdi, da se mu življenje izmika iz rok. Ljudje, ki so dobrega zdravja, pogosto pozabljajo na čudovito milost, ki traja dan za dnem, leto za letom, ne da bi se Bogu zahvalili za njegove darove. Toda ko pride bolezen, se spomnijo Boga. Ko človeška moč opeša, ljudje čutijo potrebo po božanski pomoči. Naš usmiljeni Bog se nikoli ne odvrne od duše, ki ga iskreno prosi pomoči. On je naše pribežališče tako v boleznih kakor v zdravju.

»Kakor se oče usmili otrok, se Gospod usmili njih, ki se ga boje. Kajti On pozna, kakšna stvar smo, spominja se, da smo prah.« (Ps 103,13.14)

»Nespametni zavoljo poti pregrehe, zavoljo svojih krivic so prišli v trpljenje. Vsaka hrana se je studila njihovi duši, smrtnim vratom so se približali. Tedaj so klicali Gospoda v svoji nadlogi, in rešil jih je iz njihove stiske; poslal je svojo besedo in jih ozdravil, in jih otel pogina.« (Ps 107,17-20) ^{225/}

Bog je tudi danes ravno tako pripravljen obnoviti bolnikovo zdravje kakor takrat, ko je Sveti Duh po psalmistu govoril te besede. Kristus je tudi zdaj enako sočutni Zdravnik, kakor je bil med svojo službo na svetu. V njem imamo zdravilni balzam za vsako bolezen, obnovitveno moč za vsako slabost. Njegovi današnji učenci naj ravno tako molijo za bolne, kakor so molili nekdaj. In ljudje bodo ozdravljeni, kajti »molitev vere bo pomagala bolniku«. (Jak 5,15) Imamo moč Svetega Duha, tiho zagotovilo vere, ki se lahko sklicuje na Božje obljube. Gospodova obljuba: »Na bolnike bodo pokladali roke, in ozdravijo,« (Mr 16,18) je danes ravno tako vredna zaupanja, kakor je bila v apostolskih dneh. Kaže prednosti Božjih otrok, zato bi se na-

ša vera morala oprijeti vsega, kar vsebuje. Kristusovi služabniki so njegovo orodje in po njih želi uporabiti svojo zdravilno moč. Naša naloga je bolne in trpeče z rokami svoje vere predstaviti Bogu. Naučiti bi jih morali verovati v Vzvišenega Zdravnika.

Zveličar želi, da spodbujamo bolne ljudi, ki živijo brez upanja in trpijo, naj se oprimejo njegove moči. Bolniška soba se lahko po veri in molitvi spremeni v Betel, tj. v Božjo hišo. Zdravniki in medicinske sestre lahko s svojimi besedami in dejanji povedo tako jasno, da tega ni mogoče razumeti napačno: »Bog je tukaj,« da bi rešil, ne pa uničil. Kristus želi pokazati svojo navzočnost v bolniški sobi, tako da napolni srca zdravnikov in medicinskih sester s svojo blagodejno ljubeznijo. Če je ravnanje zdravstvenega osebja z bolnimi takšno, da lahko Kristus gre z njimi k bolnikovi postelji, bo to bolnega prepričalo, da je navzoč sočutni Zveličar. To prepričanje pa bo samo po sebi veliko prispevalo k ozdravitvi duše in telesa.

Bog usliši molitve. Kristus je dejal: »Če boste kaj prosili v mojem imenu, jaz bom storil.« (Jn 14,14) Potem je dodal: »Če kdo meni služi, njega počasti moj Oče.« (Jn 12,26) Če živimo po njegovi Besedi, se bo vsaka njena dragocena obljuba^{226/} uresničila za nas. Ne zaslužimo si njegove milosti, toda ko se mu izročimo, nas On sprejme. Deloval bo v njih in po njih, ki hodijo za njim.

Vendar samo če živimo poslušno njegovi besedi, smo lahko upravičeni do izpolnitve obljub. Psalmist pravi: »Če bi se bil namenil v hudobnost v svojem srcu, Gospod ne bi bil slišal.« (Ps 66,18) Če se mu samo delno izročimo in smo mu samo polovično poslušni, se nam njegove obljube ne bodo izpolnile.

V Božji besedi imamo navodilo glede posebne molitve za okrevanje bolnih. Vendar so takšne molitve najslovesnejše dejanje, zato jih ne bi smeli opravljati brez skrbnega premisleka. V mnogih primerih molitev za ozdravljenje bolnih imenujemo vera, vendar ni nič drugega kakor domišljavost.

Mnogo ljudi si nakoplje bolezen zaradi popuščanja samemu sebi. Niso živeli v skladnosti z naravnimi zakoni in načeli stroge čistosti. Drugi spet se pri jedi in pijači, oblačenju ali delu niso menili za zakone zdravja. Pogosto pregrehe povzročajo slabosti duha ali telesa.

Če bi ti dosegli blagoslove zdravja, bi mnogi med njimi nadaljevali življenje brezobzirnega teptanja Božjih naravnih in moralnih zakonov. Sklepali bi: če jih je Bog ozdravil v odgovor na molitev, potem smejo svobodno nadaljevati svojo nezdravo navado in se neomejeno vdajati sprijenim željam. Če bi Bog čudežno ozdravil takšne ljudi, bi jim v resnici dal potuho za greh.

Zaman delamo, če učimo ljudi, naj imajo Boga za zdravnika svojih slabosti, če jih obenem ne naučimo zavreči nezdravih navad. Da bodo v odgovor na molitve lahko prejeli njegove blagoslove, morajo prenehati počenjati zlo in se naučiti delati dobro. Njihovo okolje mora biti urejeno po zdravstvenih zakonih, njihove življenjske navade^{/227/} pa pravilne. Živeti morajo v skladnosti z Božjimi naravnimi in moralnimi zakoni.

Priznanje grehov

Tistim, ki želijo molitev za obnovo svojega zdravja, je treba pojasniti, da je teptanje Božjih naravnih ali moralnih zakonov greh. Če želijo prejeti njegov blagoslov, morajo greh priznati in zanj dobiti odpuščenje.

Sveto pismo nas vabi: »Izpovedujte torej drug drugemu grehe in molite drug za drugega, da ozdravite.« (Jak 5,16) Tistemu, ki prosi za molitev, je treba pojasniti nekako takole: »Ne moremo brati srca ali poznati skrivnosti tvojega življenja. Te poznata samo ti in Bog. Če svoje grehe obžaluješ, si jih dolžan priznati.« Grehe osebne narave je treba priznati Kristusu, edinemu posredniku med Bogom in človekom. Kajti: »Če se pa kdo pregreši, imamo Odvetnika pri Očetu, pravičnega Jezusa Kristusa.« (1 Jn 2,1) Vsak greh je žalitev Boga^{/228/} in mu ga je treba priznati v Kristusovem imenu. Vsak javni greh je treba priznati javno. Krivdo, ki smo jo prizadeli bližnjemu, je treba poravnati s prizadetim človekom. Če je kdo, ki išče zdravja, kriv obrekovanja, če je izzval razdor v domu, v sosodstvu ali v cerkvi ter povzročil odtujenost in spore, če je z napačnim ravnanjem zapeljal druge v greh, je treba to priznati pred Bogom in pred prizadetimi. »Če pripoznavamo svoje grehe, je zvest in pravičen, da nam odpusti grehe in nas očisti sleherne krivice.« (1 Jn 1,9)

Ko so krivice poravnane, lahko s tiho vero predstavimo potrebe bolnega Gospodu, kakor nas vodi Sveti Duh. Vsakega posameznika pozna po imenu in skrbi za vsakega, kakor da na svetu ni drugega človeka, za kogar je dal svojega ljubljenega Sina. Ker je Božja ljubezen tako velika in zanesljiva, je treba bolnike spodbuditi, da mu zaupajo in da so vedri. Zaskrbljenost zase povzroča slabosti in bolezni. Če bodo premagali potrnost in žalost, bodo njihove možnosti za ozdravitev boljše, kajti »Gospod upira svoje oko nanje, ki se ga boje, nanje, ki čakajo njegove milosti«. (Ps 33,18)

V molitvi za bolne bi se morali zavedati, da »ne vemo, česa naj prosimo, kakor je treba«. (Rim 8,26) Ne vemo, ali bodo blagoslovi, ki jih želimo, res najboljši zanje ali ne. Zaradi tega bi morale naše molitve vsebovati naslednjo misel: »Gospod, ti poznaš vsako skrivnost duše. Ti poznaš te ljudi. Jezus, njihov Zagovornik, je dal svoje življenje zanje. Njegova ljubezen do njih je večja, kakor bi lahko bila kdaj naša. Če je torej v tvojo slavo in v dobro trpečih, te prosimo v Jezusovem imenu, naj se jim povrne zdravje. Če pa ni tvoja volja, da ^{229/}ozdravijo, te prosimo, da jih tvoja milost potolaži in tvoja navzočnost podpre v njihovem trpljenju.«

Bog pozna konec že na začetku. Pozna srce vsakega človeka. Bere vse skrivnosti duše. Ve, ali bodo tisti, za katere molimo, zmožni zdržati skušnjave, ki bi prišle nanje, če bi živeli. Ve tudi, ali bo njihovo življenje blagoslov ali prekletstvo zanje same in za svet. To je eden od razlogov, zakaj naj bi, ko izgovarjamo svoje goreče prošnje, rekli: »Toda ne moja volja, ampak tvoja se zgodi!« (Lk 22,42) Jezus se je z besedami podrejanja prepustil Božji modrosti in volji, ko je v vrtu Getsemani molil: »Moj Oče, če je mogoče, naj gre ta kelih mimo mene!« (Mt 26,39) In če so bile te besede primerne zanj, Božjega Sina, koliko bolj bodo takšne na ustnicah omejenih in grešnih smrtnikov!

Pravilno ravnanje je svoje želje izročiti vsevednemu nebeškemu Očetu in nato v popolnem zaupanju vse prepustiti njemu. Vemo, da nas Bog usliši, če ga prosimo v skladnosti z njegovo voljo. Vendar ni prav izsiljevati s svojimi prošnjami brez duha podrejanja. Naše molitve morajo biti priprošnje, ne pa zahteve.

V nekaterih primerih Bog s svojo božansko močjo odločno obnovi zdravje. Vendar ne ozdravijo vsi bolniki. Bog dovoli, da mnogi zaspijo v Jezusu. Janezu je bilo na otoku Patmosu naročeno zapisati: »Blagor mrtvim, ki umrjejo v Gospodu od sedaj. Da, pravi Duh, odpočijejo se naj od svojega truda, zakaj njihova dela gredo za njimi.« (Raz 14,13) Iz tega vidimo, da na osnovi tega, če se komu zdravje ne povrne, ne smemo sklepati, da ima pomanjkljivo vero.

Vsi si želimo takojšnje in neposredne odgovore na svoje molitve^{/230/} in smo v skušnjavi, da bi se razočarali, ko odgovor zamuja ali pride v nepričakovani obliki. Toda Bog je premoder in predober, da bi odgovoril na vse naše molitve v trenutku in tako, kakor mi želimo. Več in bolje bo naredil za nas, kakor če bi izpolnil vse naše želje. In ker lahko zaupamo njegovi modrosti in ljubezni, ga ne bi smeli prositi, naj ustreže naši volji, temveč bi si morali prizadevati spoznati in izpolniti njegov namen. Naše želje in koristi se morajo podrediti njegovi volji. Izkušnje, ki preizkušajo našo vero, so za naše dobro. Po njih se pokaže, ali je naša vera resnična in iskrena ter ali se zanaša samo na Božjo besedo ali pa je odvisna od okoliščin, negotova in spremenljiva. Vera se krepi z deli. Dovoliti moramo, da potrpežljivost opravi svoje popolno delo, in se zavedati, da v Svetem pismu obstajajo dragocene obljube zanje, ki čakajo na Gospoda.

Teh načel ne razumejo vsi. Mnogi, ki prosijo za Gospodovo milost ozdravitve, menijo, da morajo na svoje molitve dobiti neposredni in takojšnji odgovor, sicer je njihova vera pomanjkljiva. Iz teh razlogov je treba oslavljenim zaradi boleznih modro svetovati, da naj razsodno ravnajo. Ne smemo omalovaževati svojih dolžnosti do prijateljev, ki jih bodo morda preživel, ali zanemariti uporabe naravnih sredstev za obnovo zdravja.

Pogosto se tukaj skriva nevarna zmota. Nekateri si zaradi prepričanja, da bodo v odgovor na molitev ozdravljeni, ne upajo narediti ničesar, kar bi bilo videti kot pomanjkanje vere. Vendar ne bi smeli zanemariti urejanja svojih zadev tako, kakor bi želeli to narediti, če bi pričakovali, da jih bo pobrala smrt. Niti se ne bi smeli bati izgovoriti spodbudnih besed ali nasvetov, ki bi jih ob uri ločitve želeli povedati svojim dragim.

Ljudje, ki v molitvi prosijo za zdravje, ne bi smeli omalovaževati zdravil, ki so jim na voljo. Ne^{231/} zatajimo vere, če uporabimo zdravila, ki jih je Bog zagotovil, da lajšajo bolečine in pomagajo naravi pri njenem delu obnove zdravja. Tudi ni zanikanje vere, če sodelujemo z Bogom in si zagotovimo razmere, ki bodo najbolj pripomogle k ozdravitvi. Bog nam je omogočil spoznati življenjske zakone. To znanje nam je na voljo za uporabo. Za obnovo zdravja bi morali uporabiti vsa sredstva, izkoristiti vse možne prednosti, in ravnati v skladnosti z naravnimi zakoni. Ko smo molili za ozdravitev bolnih, si lahko prizadevamo z vsemi močmi in smo hvaležni Bogu, da imamo priložnost sodelovati z njim, ter ga prosimo, naj blagoslovi sredstva, ki jih je On sam zagotovil.

Božja beseda podpira uporabo zdravilnih sredstev. Izraelov kralj Ezekija je bil bolan, in Božji prerok mu je prišel povedat, da bo umrl. Zato je jokal pred Gospodom, On pa je uslišal svojega služabnika ter mu poslal sporočilo, da njegovemu življenju dodaja še petnajst let. Seveda bi lahko ena sama Božja beseda v trenutku ozdravila Ezekija, vendar so bila dana posebna navodila: »Naj vzamejo gručo smokev in jo polože na ulje, in ozdravi.« (Iz 38,21)^{232/}

Ob neki priložnosti je Kristus namazal oči slepega človeka z ilovico in mu naročil: »Pojdi, umij se v kopeli Siloamu. ... Odide torej in se umije, ter se vrne z vidom.« (Jn 9,7) Ozdravitev bi bila lahko opravljena samo z močjo Vzvišenega Zdravnika, Kristus pa je vendar uporabil to preprosto naravno sredstvo. Ni izbral zdravljenja z umetnimi zdravili, podprl pa je uporabo preprostega in naravnega zdravila.

Po molitvi za ozdravitev nikar ne izgubimo vere v Boga, ne glede na to, kakšen je izid. Če smo poklicani doživeti izgubo ljubljene osebe, sprejmemo grenki kelih in se zavedajmo, da nam ga k ustnicam prinaša Očetova roka. Če pa je zdravje obnovljeno, ne smemo pozabiti, da je ozdravljenec, ki je prejel milost, dobil novo obveznost do Stvarnika. Ko je Jezus očistil deset gobavcev, se je vrnil samo eden in se mu zahvalil. Nihče med nami naj ne bo kakor lahkomišelnih devet, katerih srca ni ganila Božja milost. »Vsak dober dar in vsako popolno darilo je od zgoraj in prihaja od Očeta luči, pri katerem ni spremembe ali sence zaradi obračanja svetil.« (Jak 1,17)^{233/}

UPORABA ZDRAVIL

Bolezen nikoli ne nastane brez vzroka. Povzročča in priključje jo neupoštevanje zakonov zdravja. Mnogi trpijo zaradi prestopkov svojih staršev. Sami sicer niso odgovorni za to, kar so storili njihovi starši, vendar so dolžni spoznati, kaj je in kaj ni kršitev zakonov zdravja. Izogniti bi se morali napačnih navad svojih staršev in si s pravilnim življenjem zagotoviti boljše možnosti.

Veliko ljudi vendarle trpi zaradi svojih napak. S svojimi navadami pri jedi, pijači, oblačenju in delu zaničujejo zdravstvena načela. Njihovo teptanje naravnih zakonov zanesljivo povzroča posledice. Ko pa zbolijo, svojega trpljenja mnogi ne pripisujejo pravemu vzroku, temveč zaradi svojih muk godrnjajo zoper Boga. Vendar On ni odgovoren za trpljenje, ki nastane zaradi zaničevanja naravnih zakonov.

Bog nas je obdaril z določeno količino življenjske sile. Oblikoval nam je organe, ki so namenjeni za vzdrževanje različnih življenjskih opravil, in načrtoval, da bodo ^{234/} delovali usklajeno drug z drugim. Če skrbno ohranjamo življenjsko silo in vzdržujemo občutljivi telesni organizem v redu, smo zdravi; če pa življenjsko silo prehitro porabimo, si živčevje izposoja moč za tekoče delovanje iz telesnih zalog moči; ko pa je poškodovan en organ, so prizadeti vsi. Narava zdrži znatne zlorabe brez vidnega odpora; potem pa se upre in si odločno prizadeva odstraniti posledice, ki jih je utrpela zaradi slabega ravnanja. Njen napor za popravljanje tega stanja se pogosto izraža z vročico ali drugačnimi oblikami slabosti.

Dokazana zdravila

Ko zdravje zlorabljam tako dolgo, da nastopi bolezen, lahko trpin pogosto naredi zase to, česar nihče drug ne more narediti zanj.

Najprej je treba ugotoviti pravo naravo bolezni in nato premišljeno odstraniti njen vzrok. Če je skladno delovanje organizma ovirano zaradi preobremenjenosti z delom, požrešnosti ali drugih nepravilnosti, si nikar ne prizadevajte rešiti težave tako, da se še dodatno obremenjujete s škodljivimi zdravili.

Nezmernost v prehrani je pogosto vzrok bolezni in narava najbolj potrebuje olajšanje neprimernega bremena, ki ji je naložen. V mnogih primerih bolezni je najboljšo zdravilo za bolnika izpustiti en ali dva obroka, da preobremenjena prebavila dobijo priložnost za počitek. Nekajdnevna sadna prehrana je umskim delavcem pogosto prinesla veliko olajšanje. Kratkotrajna popolna vzdržnost od hrane, po kateri nadaljujemo s preprosto in zmerno prehrano, pogosto pripelje do okrevanja z obnovitvenimi naporji same narave. Eno- do dvomesečna skromnejša prehrana bi prepričala mnoge trpine, da je pot samoodpovedi pot k zdravju.^{/235/}

Počitek kot zdravilo

Nekateri zbolijo zaradi pretiranega dela. Za te so počitek, osvoboditev od skrbi in skromna prehrana bistveni za obnovo zdravja. Zanje, ki so utrujenega uma in^{/236/} razdražljivi zaradi neprestanega dela v zaprtih prostorih, bo najkoristnejši obisk podeželja. Tam bodo lahko preživeli preproste in brezskrbne trenutke ter prišli v stik z naravo. Sprehajanje po poljih in gozdovih, nabiranje cvetic in poslušanje ptičjega petja bo za njihovo okrevanje naredilo mnogo več kakor katero koli drugo sredstvo.

Uporaba vode

V zdravju in bolezni je čista voda eno najodličnejših nebeških blagoslovov. Pravilna uporaba vode pospešuje zdravje. Voda je napitek, ki ga je Bog pripravil živalim in človeku za gašenje žeje. Pijte jo brez skrbi, saj zadovoljuje potrebe organizma in pomaga naravi pri obrambi pred boleznijo. Zunanja uporaba vode je eno najpreprostejših in najkoristnejših načinov za uravnavanje krvnega obtoka. Hladna ali osvežilna kopel je odlično krepčilo. Tople kopeli odpirajo pore

in pripomorejo k odstranjanju nečistoč. Obe kopeli, topla in mlačna, pomirjata živce in uravnava prekrvlenost.

Mnogi niso preizkusili blagodejnih učinkov pravilne uporabe vode in se je bojijo. Zdravljenja z vodo ne cenimo, kakor bi ga morali. Le redna uporaba bo uspešna, to pa zahteva napor, ki ga mnogi niso pripravljeni vložiti. Vendar se nihče ne sme opravičevati z neznanjem ali ravnodušnostjo na tem področju. Mnogo načinov je, da lahko uporabimo vodo za zmanjšanje bolečine in obvladovanje bolezni. Vsi se moramo naučiti uporabljati vodo za preprosto domače zdravljenje. Še posebej matere bi morale vedeti, kako naj skrbijo za svojo družino tako v zdravju kakor v bolezni.

Pomembnost gibanja

Dejavnost je zakon našega obstoja. Vsak organ v telesu ima določeno nalogo, od vsakega sta odvisna telesni razvoj in moč. Pravilno delovanje vseh organov nam zagotavlja moč in čilost, medtem ko njihova neuporaba povzroča propad in smrt. Povežite si roko samo za nekaj tednov, nato pa jo odvijte, in videli boste, da ^{237/} je slabotnejša od druge, ki ste jo v tem času zmerno uporabljali. Enako učinkuje nedejavnost na celotni mišični ustroj.

Nedejavnost je eden od pglavitnih vzrokov bolezni. Telesna dejavnost pospešuje in uravnava krvni obtok, zaradi lenobe pa kri slabo kroži in se v njej ne dogajajo spremembe, ki so tako potrebne za življenje in zdravje. Zaradi tega postane tudi koža manj dejavna. Odpadne snovi se ne izločajo, kakor bi se sicer, če bi bil obtok pospešen z živahno dejavnostjo, pri kateri se koža ohranja zdrava, pljuča pa se polnijo z obilico čistega in svežega zraka. To stanje organizma nalaga izločalom dvojno breme in povzroča bolezen.

Bolnih ne smemo spodbujati k nedejavnosti. Kadar gre za resne preobremenitve na določenem področju, bo popoln počitek za določen čas preprečil resno obolenje. Pri trajno prizadetih pa je le redko treba opustiti vse telesne dejavnosti.

Tisti, ki jih je izželo umsko delo, se morajo odpočiti od utrujajočih misli, vendar ne smemo spodbujati prepričanja, da je nevarno uporabljati umske sposobnosti. Mnogi radi mislijo, da je njihovo sta-

nje hujše, kakor je v resnici. Takšno stanje duha zavira okrevanje in ga ne smemo spodbujati.

Duhovniki, učitelji, učenci in drugi umski delavci pogosto obolevajo zaradi velike umske preobremenitve, po kateri se ne sprostitjo s telesno dejavnostjo. Ti potrebujejo dejavnejše življenje. Stroge zmerne navade, ki jih združimo s primerno telesno dejavnostjo, bi vsem umskim delavcem zagotovile duševno in telesno živahnost in zdržljivost.

Tistih, ki so preobremenili svoje telesne moči, ne smemo spodbujati, da popolnoma opustijo telesno delo. Da pa bo delo^{/238/} čimbolj koristno, mora biti načrtno in prijetno. Najboljše je delo na prostem. Načrtovati bi ga morali tako, da krepi organe, ki so bili oslabljeni. Treba ga je opravljati z vsem srcem. Telesnega dela nikoli ne bi smeli razvrednotiti na raven garanja.

Ko invalidi nimajo ničesar, kar bi zapolnilo njihov čas in čemu bi namenili svojo pozornost, razmišljajo o sebi in postajajo vse bolj bolni in razdražljivi. Mnogokrat se predajajo svojim slabim slutnjam, dokler se ne počutijo mnogo slabše, kakor so v resnici, in popolnoma nesposobne za kakršno koli delo.

V vseh teh primerih bi se dobro usmerjena telesna dejavnost izkazala za zelo uspešno zdravilo. V nekaterih primerih pa je to celo nujno za okrevanje. Volja se krepi s telesno dejavnostjo; in vse, kar morajo ti bolniki narediti, je spodbuditi svojo voljo. Kadar je namreč volja uspravana, domišljija postaja popačena, in tedaj se ni mogoče upreti bolezni.^{/239/}

Nedejavnost je največje prekletstvo, ki lahko doleti večino bolnikov. Zaposlitev z lahkim koristnim delom, ki ne obremenjuje misli ali telesa, blagodejno vpliva na oboje. Krepi mišice, izboljšuje prekrvljenost, bolniku pa daje občutek, da v prezaposlenem svetu ni popolnoma nekoristen. Na začetku bo morda zmogel narediti bolj malo, toda kmalu bo ugotovil, da se njegova moč krepi, in primerno temu se lahko povečuje tudi njegova učinkovitost opravljenega dela.

Telesne dejavnosti pomagajo ljudem s prebavnimi motnjami do zdrave napetosti mišičnega tkiva prebavil. Če se takoj po jedi lotimo resne umske ali močnejše telesne obremenitve, to ovira preba-

vo; kratek sprehod po jedi z dvignjeno glavo in vzravnanim hrbtom pa je zelo koristen.

O pomenu telesne dejavnosti je bilo že veliko povedano in napisano, toda mnogi jo še vedno zanemarjajo. Nekateri se zredijo zaradi preobilne hrane, ker je njihovo telo preobremenjeno z njo, drugi pa shujšajo in postanejo šibki, ker so njihove življenjske moči izčrpane. Odstranjevanje odpadnih snovi iz krvi preobremenjuje njihova jetra, in zato zbolijo.

Ljudje, ki so navajeni dolgo sedeti, morajo vsak dan, pozimi in poleti, kadar to dovoljuje vreme, telovaditi na prostem. Hoja je boljša kakor ježa ali vožnja, ker zaposli več mišic. Pljuča so prisiljena k blagodejnemu delovanju, ker ni mogoče hitro hoditi, ne da bi se napolnila.

Takšne telesne dejavnosti so za zdravje v mnogih primerih boljše kakor zdravila. Zdravniki pogosto svetujejo svojim pacientom, naj se odpravijo na morje, k izvirom mineralne vode ali vsaj obiščejo druge kraje, da spremenijo podnebje; če pa bi jedli zmerno in se z veseljem ukvarjali s telesnimi dejavnostmi, bi v večini primerov obnovili svoje zdravje ter obenem prihranili čas in denar. [./240/](#)

ZDRAVLJENJE UMA Z UMOM

Um in telo sta tesno povezana. Če je eno napadeno, je prizadeto tudi drugo. Stanje uma vpliva na zdravje mnogo bolj, kakor se mnogi zavedajo. Mnoge bolezni, za katerimi trpi človeštvo, so posledica duševnih stisk. Žalost, strah, nezadovoljstvo, obžalovanje, krivda in nezaupanje lahko zlomijo življenjske sile ter povzročijo propadanje in smrt.

Bolezen včasih nastane in se pogosto zelo poslabša zaradi umišljanja. Mnogi so vse življenje bolehní, čeprav bi bili lahko zdravi, če bi le tako tudi mislili. Mnogi si domišljajo, da bo najmanjša izpostavljenost že povzročila bolezen, in hude posledice se pojavijo samo zato, ker jih pričakujemo. Veliko jih umre za boleznimi, katerih vzrok je popolnoma umišljen.

Pogum, upanje, vera, sočutje in ljubezen krepijo zdravje in podaljšujejo življenje. Zadovoljno srce in veseli duh sta zdravje telesu in moč duši. »Veselo srce daje dobro zdravilo.« (Prg 17,22)

Pri zdravljenju bolnih ne smemo spregledati učinka vpliva uma. Če je ta vpliv pravilno uporabljen, nam zagotavlja najučinkovitejše sredstvo za premagovanje bolezni.^{/241/}

Nadzor uma nad umom

Obstaja pa tudi zdravljenje z umom, ki je eno najučinkovitejših sredstev zla. S to tako imenovano znanostjo volja enega pride pod vpliv drugega, ker se osebnost slabotnejšega zlije z voljo močnejšega. Človek deluje pod vplivom volje drugega. Trdijo, da je tako mogoče spremeniti potek misli, sprožiti zdravilne moči in bolnikom omogočiti, da se bolezni uprejo in jo premagajo.

Ta način zdravljenja so uporabljali tisti, ki niso poznali njegove prave narave in cilja ter so menili, da se tako lahko pomaga bolnikom. Vendar je tako imenovana znanost osnovana na napačnih načelih. Je povsem tuja Kristusovi naravi in njegovemu duhu. Ne vodi k njemu, ki je življenje in zveličanje. Človek, ki nase usmerja ljudi, jih oddaljuje od pravega Vira njihove moči.

Božji namen ni bil, da bi sploh kateri človek podvrgel svoj um in voljo nadzoru drugega in postal nebogljeno orodje v njegovih rokah. Nihče ne sme zlit svoje osebnosti z osebnostjo koga drugega. Nobenega človeka ne smemo imeti za vir ozdravljenja. Zanašati se je treba na Boga. V dostojanstvu, ki ga je človek dobil od Boga, naj ga vodi On, ne pa kateri koli človeški um.

Bog si želi pripeljati človeštvo v neposredno zvezo s seboj. V vsem svojem ravnanju z ljudmi priznava načelo osebne odgovornosti. Vzbuditi skuša občutek osebne odvisnosti in potrebe po osebнем vodstvu. Človeštvo želi povezati z božanskim, da bi se lahko spremenili v božansko podobo. Satan se trudi preprečiti ta namen. Prizadeva si spodbuditi odvisnost od ljudi. Kadar se naše misli ^{242/}odvrnejo od Boga, jih skušnjavec lahko podvrže svojemu nadzoru. On lahko nadzoruje človeštvo.

Nadzor uma nad umom izvira od Satana, ki se tako predstavlja za voditelja pri postavljanju človeške modrosti na prostor, kjer bi morala stati Božja. Med vsemi zmotami, ki jih sprejemajo tako imenovani kristjani, ni nobena prevara nevarnejša, nobena ne odvrča človeka tako zanesljivo od Boga kakor ravno ta. Sicer je videti nedolžno, če pa jo uporabimo pri bolnikih, jih bo pogubila, namesto ozdravila. Odpira vrata, skozi katera vstopa Satan in prevzame oblast kakor nad umom, ki se prepušča nadzoru, tako tudi nad umom, ki nadzoruje.

Strašna je moč, ki si jo tako zagotovijo hudobni ljudje. Kakšne priložnosti ponuja njim, ki živijo od izrabljanja slabosti ali neumnosti drugih! Kolikim bo nadzorovanje uma šibkih ali bolnih omogočilo zadovoljevanje pohotnih strasti ali pohlepnosti po dobičku!

Ukvarjati pa bi se morali z nečim, kar je boljše od nadzorovanja človeka nad človekom. Zdravnik bi moral učiti ljudi, da namesto

na človeško gledajo na božansko. Namesto da bolnike pri zdravljenju duše in telesa uči odvisnosti od ljudi, jih mora usmeriti k Bogu, ki lahko reši vse, ki pridejo k njemu. On, ki je ustvaril človeški um, tudi ve, kaj ta um potrebuje. Samo Bog nas lahko ozdravi. Tisti, čigar um in telo sta^{/243/} obolela, bi moral v Kristusu videti obnovitelja. On je dejal: »Ker jaz živim, boste tudi vi živeli.« (Jn 14,19) To je življenje, ki ga moramo predstaviti bolnim. Povejmo jim, da bodo deležni Kristusovega življenja, če verujejo vanj kot Zdravnika, sodelujejo z njim in spoštujejo zdravstvene zakone ter si prizadevajo v njegovem strahu doseči svojo svetost. Ko jim tako predstavimo Kristusa, jim podarjamo moč in krepkost, ki imata veliko vrednost, saj prihajata od zgoraj. To je pravo zdravljenje telesa in duše.

Sočutje

Za zdravljenje bolezni, ki so duševnega vira, je potrebna velika modrost. Ranjeno in bolno srce ter razočarana duša potrebujeta nežno zdravljenje. Domače življenjske težave pogosto kakor rak razjedajo dušo in slabijo življenjsko moč. Včasih se zgodi, da občutek krivde greha spodkoplje telesno zdravje in spravi um iz ravnotežja. Takšnim nesrečnikom lahko pomaga nežno sočutje. Zdravnik si mora najprej pridobiti njihovo zaupanje in jih potem napotiti k Vzvišenemu Zdravniku. Če je njihovo vero možno usmeriti k Pravemu Zdravniku in zaupajo, da je On prevzel njihov primer, bo to olajšalo njihovo dušo in jim pogosto tudi ozdravilo telo.

Sočutje in pozornost se bosta pogosto izkazala koristnejša bolniku kakor najstrokovnejše zdravljenje, ki je opravljeno brezsrčno in ravnodušno. Če se zdravnik približa bolniški postelji brez zanimanja in malomarno, si površno ogleda trpečega in z besedami ali dejanji daje vtis, da njegov primer ne zahteva posebne pozornosti, nato pa bolnika prepusti njegovim mislim, mu je zanesljivo povzročil veliko škodo. Dvom in razočaranje, ki ju je povzročil s svojo ravnodušnostjo, bosta pogosto izničila dober učinek zdravil, ki mu jih je morda predpisal.^{/244/}

Če bi se zdravniki vživeli v položaj človeka, čigar duh je ponižan in volja oslabljen zaradi trpljenja ter hrepeni po besedah sočutja

in podpore, bi bili bolj pripravljeni razumeti njegova čustva. Kadar zdravnikovo znanje spremljata ljubezen in sočutje, ki ju je bolnim izkazoval Kristus, že sama njegova navzočnost pomeni blagoslov.

Iskrenost pri ravnanju bolnika navda z zaupanjem in znatno pospeši njegovo okrevanje. Nekateri zdravniki menijo, da je razumno pred bolnikom prikrivati naravo in vzrok bolezni, za katero trpi. Mnogi se bojijo, da bi bolnika vznemirili ali mu vzeli pogum, če bi mu povedali resnico, in tako dajejo lažno upanje v ozdravitev in celo dovolijo, da bolnik odide v grob, ne da bi ga opozorili na nevarnost. Vse to je nespametno. Mogoče ni vedno varno ali najboljše bolniku pojasniti vso razsežnost nevarnosti, v kateri je. To bi ga mogoče vznemirilo ter mu zavrlo ali celo preprečilo okrevanje. Prav tako tudi ni vedno možno povedati vse resnice tistim, katerih bolezni so večinomoma umišljene. Mnogi med njimi so nerazsodni in nenavajeni obvladovati samega sebe. Imajo čudne predstave in si o sebi ali drugih domišljajo stvari, ki niso resnične. Ker pa so njim samim resnične, morajo ljudje, ki skrbijo zanje, biti stalno prijazni ter neutrudno potrpežljivi in pozorni. Če bi tem bolnikom povedali resnico o njih samih, bi bili nekateri užaljeni, drugi pa razočarani. Kristus je dejal svojim učencem: »Še veliko vam imam povedati, sedaj pa ne morete tega nositi.« (Jn 16,12) Toda četudi resnice ne moremo povedati prav v vseh okoliščinah, nikoli ni treba in ni opravičeno bolnika zavajati. Zdravnik ali medicinska sestra se nikoli ne bi smela ponižati do sprevračanja dejstev. Kdor tako ravna, se postavlja v položaj, da Bog ne more sodelovati z njim; ko pa izgubi zaupanje svojega pacienta, zapravi tudi eno najučinkovitejših sredstev za njegovo okrevanje.^{/245/}

Moč volje se ne ceni, kakor bi se morala. Volja mora biti budna in pravilno usmerjena. Tedaj bo celotnemu bitju zagotavljala moč in postala izredno sredstvo za ohranjanje zdravja. Vpliva tudi na potek bolezni. Če jo pravilno usmerimo, nadzoruje domišljijo in postaja mogočno sredstvo za preprečevanje in premagovanje bolezni duha in telesa. Ko bolniki uporabijo moč volje, da zavzamejo pravo stališče do življenja, lahko v sodelovanju z zdravnikovimi napori veliko prispevajo k svoji ozdravitvi. Tisoči bi lahko spet pridobili zdravje, če bi hoteli. Gospod ne želi, da bi bili bolni. Želi, da bi jim bilo dobro, in

da bi bili srečni, oni pa bi se morali odločiti, da se bodo imeli dobro. Bolniki lahko pogosto preprečijo bolezen že preprosto tako, da se ji ne vdajo in se ne prepustijo nedejavnosti. Ko se tako dvigajo nad svoje bolečine in trpljenje, jim je treba omogočiti opravljati koristna dela, ki so primerna njihovim močim. Z delom na svežem zraku in soncu lahko mnogi izčrpani bolniki obnovijo svoje zdravje in moč.

Svetopisemska načela zdravljenja

Zanje, ki bi radi obnovili ali ohranili zdravje, je v svetopisemskih besedah zapisan nauk: »Ne upijanajte se z vinom, v čemer je razuzdanost, temveč se napolnajte z Duhom.« (Ef 5,18) Pravega ozdravljenja ali okrepitve ne bomo našli v vznemirjenju in pozabi, ki ju povzročajo nenaravna in nezdrava poživila, niti ne v popuščanju nizkotnim poželenjem in strastem. Med bolnimi jih je veliko brez Boga in upanja. Bolehajo zaradi neizpolnenih želja, razuzdanih strasti in občutka krivde; v tem življenju nimajo opore in upanja za prihodnost. Bolniško osebje naj ne upa, da bo tem pacientom pomagalo, če bo dopustilo njihove objestne in razburljive razvade. Te so povzročile prekletstvo v njihovem življenju. Lačna in žejna duša bo ostala lačna in žejna, vse dokler bo iskala potešitev v tem. Ljudje, ki pijejo ob vodnjakih sebičnih užitkov, so zapeljani. Veselost zmotno imajo za moč, ko pa vznemirjenje mine, se konča tudi njihov zanos in so prepuščeni nezadovoljstvu in obupu.

Trajen mir, resnično spokojnost duše ponuja samo en Vir. O tem je govoril Kristus, ko je dejal: »Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obremenjeni, in jaz vas upokojim. Mir vam zapuščam, svoj mir vam dajem; ne dajem vam jaz, kakor daje svet.« (Mt 11,28; Jn 14,27) Ta mir ni nekaj, kar bi nam dal neodvisno od sebe. Mir je v Kristusu, dobimo pa ga lahko samo tako, da sprejmemo njega.

Kristus je vir življenja. To, kar mnogi potrebujejo, je jasnejše spoznanje o njem; treba jih je potrpežljivo in prijazno, vendar resno poučiti, kako se lahko vse bitje odpre nebeškim zdravilnim silam. Ko luč Božje ljubezni razsvetli temne prostore naše duše, bosta izginili nemirna preobremenjenost in nezadovoljstvo, pomirjujoče radosti pa bodo duši dale življenjsko moč, telesu pa zdravje in krepkost.

Živimo v svetu trpljenja. Težave, preizkušnje in žalost prežijo na nas vzdolž vse poti v nebeški dom. Vendar je veliko ljudi, ki si podvojijo življenjsko breme, tako da neprestano pričakujejo težave. Kadar se srečajo z nadlogami ali ^{247/}razočaranji, mislijo, da se je vse porušilo, da so njihove težave največje in se zanesljivo bližajo stiski. Tako prikličejo nase bedo in mečejo senco na vse okoli sebe. Samo življenje jim postane breme. Vendar ni treba, da je tako. Za spremembo toka njihovih misli bo treba narediti odločen napor. Toda spremembo je možno doseči. Srečo v tem in prihodnjem življenju bodo doživeli, če se bodo njihove misli ukvarjale z vedrimi reči. Pomagajte jim odvrniti se od temnih slik, ki so namišljene, k prednostim, ki jim jih je Bog postlal na pot, potem pa na nevidno in večno.

Bog je zagotovil pomoč za vsako preizkušnjo. Ko so Izraelci v puščavi prišli do grenke vode v Mari, (2 Mz 15,23) je Mojzes zaklical h Gospodu. Ta mu ni dal kakšnega novega zdravila, temveč ga je opozoril na to, kar je bilo dosegljivo. Vejo z grma, ki ga je On ustvaril, je bilo treba vreči v vodo, da je postala čista in sladka. Ko je napravil tako, jo je ljudstvo lahko pilo in se osvežilo. Kristus nam bo dal pomoč v vsaki preizkušnji, če ga bomo iskali. Odprle se nam bodo oči, da bomo našli obljube o ozdravitvi, ki so zapisane v njegovi Besedi. Sveti Duh pa nas bo naučil, kako naj si prilastimo blagoslove, da bodo zdravilo zoper žalost. Za vsak grenak požirek, ki pride na ustnice, bomo našli tudi zdravilno vejo.

Ne smemo dovoliti, da bi nas prihodnost s svojimi težavami in s slabimi možnostmi naredila malodušne, nam zatresla kolena in povesila roke. Vsemogočni pravi: »Naj se izroči v varstvo meni, sklene mir z menoj, sklene naj mir z menoj!« (Iz 27,5) Ljudje, ki podredijo svoje življenje njegovemu vodstvu in njegovi službi, ne bodo nikoli prišli v položaj, ki ga On ne bi predvidel. V kakršnih koli razmerah se znajdemo kot izvrševalci njegove besede, imamo Vodnika, ki usmerja našo pot; kakršne koli pač so naše ^{248/}težave, imamo zanesljivega Svetovalca; in kakršna koli je naša žalost, trpljenje ob izgubi ljubljene osebe ali osamljenost, imamo sočutnega Prijatelja.

Če zaradi svoje nevednosti zaidemo, nas Zveličar ne bo zapustil. Nikoli se nam ni treba počutiti osamljene. Angeli so naši sprem-

ljevalci. Tolažnik, za katerega je Kristus obljubil, da ga bo poslal v svojem imenu, je stalno z nami. Na poti, ki vodi v Božje mesto, ni težav, ki jih ne bi mogli premagati tisti, kateri zaupajo Gospodu. Nobenih nevarnosti ni, iz katerih ne bi mogli biti rešeni. Ni nobene žalosti, nobene stiske in nobene človeške slabosti, za katere ne bi bil zagotovil zdravila.

Nikomur se ni treba vdajati malodušju in obupu. Satan se vam bo morda približal z neusmiljenim prišepetavanjem: »Tvoj primer je brezupen. Zate ni rešitve.« Vendar je v Kristusu upanje za vas. Bog nam ne naroča, naj zmagujemo s svojo močjo. Prosi nas, naj se mu popolnoma približamo. Kakršne koli težave doživljamo pri delu, ki nam obremenjujejo dušo in telo, On čaka, da bi nas osvobodil.

On, ki je vzel nase človeško naravo, lahko sočustvuje s trpljenjem človeštva. Kristus pozna ne samo posebne potrebe in preizkušnje vsake duše, temveč tudi vse okoliščine, ki vznemirjajo in begajo duha. Njegova roka se s sočutno nežnostjo izteguje k vsakemu trpečemu otroku. Do tistih, ki najbolj trpijo, kaže tudi največ usmiljenja in sočutja. Prizadene ga občutek naše nebogljenosti, zato želi, da bi svoje težave položili k njegovim nogam in jih tam tudi pustili.

Ni modro gledati nase in namenjati pozornost svojim čustvom. Če to počnemo, nam bo sovražnik pripravil težave in skušnjave, ki oslabijo vero in jemljejo pogum. Kolikor bolj namenjamo pozornost svojim čustvom in popuščamo občutkom, toliko bolj se porajajo dvomi in podlegamo težavam. Ne glejmo nase, temveč v Jezusa.^{/249/}

Ko vas napadajo skušnjave in se vam zdi, da vam skrbi, težave in tema obdajajo dušo, poiščite kraj, kjer ste nazadnje videli svetlobo. Počivajte v Kristusovi ljubezni in njegovi zaščitniški skrbi. Ko se greh bojuje za oblast v srcu in občutek krivde pritiska vašo dušo in obremenjuje vest ter nevera zamegli um, se spomnite, da je Kristusova ljubezen zmožna premagovati greh in odgnati temo. Ko stopimo v občestvo z Zveličarjem, stopimo v kraj miru.

Obljube o ozdravitvi

»Gospod rešuje dušo svojih hlapcev in ne pogubi se nobeden, ki išče zavetja v njem. Kdor se boji Gospoda, trdno upa v njega; in

On bo pribežališče njegovim otrokom. A Sion je rekel: Jahve me je zapustil in Gospod me je pozabil. Ali lahko žena pozabi svojega otroka, da se ne bi usmilila sina svojega telesa? In ko bi tudi matere pozabile, jaz vendar ne pozabim tebe! Glej, na obe dlani sem si te vdolbel; tvoji zidovi so vedno pred mano.^{/250/} Ne boj se, ker jaz sem s teboj, ne oziraj se plaho, ker jaz sem tvoj Bog; krepčam te, res, pomagam ti, res, podpiram te z desnico svoje pravičnosti. Poslušajte me, o Jakobova hiša in ves ostanek Izraelove hiše, ki vas nosim od materinega telesa, pestujem od materinega naročja! In prav do starosti sem jaz vedno isti, in do vaših sivih las vas bom nosil; jaz sem storil in jaz bom prenašal, jaz, pravim, bom nosil in rešil.« (Ps 34,22; Prg 14,26; Iz 49,14-16; 41,10; 46,3.4)

Nič ne pospešuje zdravja telesa in duše bolj kakor duh hvaležnosti in poveljičevanja. Upirati se potrnosti ter mislim in občutkom nezadovoljstva smo se dolžni enako kakor moliti. Kako bomo vso pot proti hiši našega Očeta hodili kot skupina ljudi, ki tarna, stoka in se pritožuje, če pa so nebesa naš cilj?

Kristjani po imenu, ki se neprestano pritožujejo in za katere se zdi, da imajo veselje in srečo za greh, nimajo pristne vere. Niso v Kristusu tisti, ki s tarnanjem iščejo zadovoljstvo v vsem, kar je v naravnem svetu otožno; raje gledajo mrtvo listje, kakor da bi nabirali čudovite žive rože; v veličastju gora in dolin, poraščenih z živahnim zelenjem, ne vidijo nobene lepote; svoja ušesa zapirajo pred radostnimi glasovi, ki jim govorijo o naravi ter so pozornemu ušesu prijetni in melodični. Zbirajo si žalost in temo, medtem ko bi lahko imeli luč, celo Sonce pravičnosti bi lahko vzšlo v njihovih srcih in jih obsijalo z žarki ozdravljenja.

Vaš um je zaradi bolečin lahko pogosto zamegljen. Takrat se ne mučite z razmišljanjem. Vedite, da vas Jezus ljubi. Razume vaše slabosti. Njegovo voljo lahko izpolnite tako, da počivate v njegovih rokah.

Po naravnem zakonu se naše misli in čustva spodbujajo in krepijo, če jih izražamo.^{/251/} Medtem ko besede izražajo misli, velja tudi, da so besede sad misli. Če bi bolj izražali svojo vero in se bolj vese-

lili blagoslovov, za katere vemo, da jih uživamo – namreč, veličastno milost in Božjo ljubezen – bi imeli tudi več vere^{/252/} in večjo radost. Noben jezik ne more izraziti in noben omejen um dojeti blagoslova, ki izhaja iz priznavanja Božje dobrote in ljubezni. Že na tem svetu se lahko veselimo kakor studenec, ki nikoli ne presahne, ker ga napajajo tokovi, ki tečejo od Božjega prestola.

Naučimo torej svoje srce in ustnice hvaliti Boga za njegovo neprimerljivo ljubezen. Naučimo svoje duše izžarevati upanje in prebivati v svetlobi, ki se razliva z golgotskega križa. Nikoli ne smemo pozabiti, da smo otroci nebeškega Kralja, sinovi in hčere Gospoda nad vojskami. Naša posebna prednost je mirno počivati v Bogu.

»Kristusov mir naj vlada v vaših srcih ... in hvaležni bodite.« (Kol 3,15) Pozabimo na svoje težave in hvalimo Boga za priložnost, da lahko živimo v slavo njegovega imena. Novi blagoslovi naj vsak dan v naših srcih prebudijo hvalo za ta znamenja njegove ljubeče skrbi. Ko zjutraj odprete oči, se zahvalite Bogu, da vas je ohranil žive čez noč. Zahvalite se mu za mir v srcu. Zjutraj, opoldne in zvečer naj se vaša hvaležnost dviga v nebo kakor prijetna dišava.

Kadar vas kdo vpraša, kakor se počutite, se ne poskušajte spomniti na nekaj žalostnega, kar naj bi povedali in tako vzbudili sočutje. Ne pripovedujte o pomanjkanju svoje vere ter o svojih skrbih in trpljenju. Skušnjavec se veseli, ko posluša takšne besede. Ko govorite o žalostnih stvareh, v resnici slavite njega. Ne smemo poudarjati velike Satanove moči, sicer nas bo premagal. Pogosto se izročamo v njegove roke, ko se pogovarjamo o njegovi moči. Namesto tega se raje pogovarjajmo o velikanski Božji moči, da bomo tako vse svoje koristi povezali z njegovimi. Pripovedujte o neprimerljivi Kristusovi moči in govorite o njegovi slavi. Vsa nebesa se zanimajo za naše zveličanje.

Tisočkrat tisoč in desettisočkrat deset tisoč Božjih angelov je določenih za pomoč njim, ki bodo podedovali zveličanje. Varujejo nas pred zlom in odganjajo sile teme, ki si nas prizadevajo uničiti. Ali potem nimamo^{/253/} razlogov, da smo prav vsak trenutek hvaležni, hvaležni celo takrat, ko se na naši poti pojavljajo očitne težave?

Prepevajte hvalnice

Poveličevanje in zahvaljevanje naj bo izraženo v pesmi. Namesto da si dajemo duška z izražanjem svojih občutkov, ko smo skušani, raje v veri Bogu zapojmo hvalnico.

O hvaljen Gospod, Ti delivec dobrot,
ker si rešil nas grehov in ščitil povsod!
O hvaljen Gospod, ker si ljubil svoj rod
in ga z Duhom razsvetlil, dal zmago povsod!
O hvaljen Gospod, da krmariš naš brod,
nas pogube rešuješ, varuješ povsod!
Aleluja, bodi hvaljen! Aleluja, amen!
Aleluja, bodi hvaljen! Blagoslovi nas!

Pesem je orožje, ki ga lahko vedno uporabimo proti malodušnosti. Ko tako odpiramo srce svetlobi Zveličarjeve navzočnosti, bomo prejeli zdravje in njegov blagoslov. ^{/254/}

»Hvalite Gospoda, ker je dobrotljiv, ker vekomaj traja njegova milost! Tako naj govore Gospodovi rešenci, ki jih je rešil iz rok tlačitelja. Pojte mu, psalme mu prepevajte, pogovarjajte se o vseh njegovih čudovitih delih! Hvalite se v njegovem svetem imenu; veseli se naj srce njih, ki iščejo Gospoda. On siti potrebno dušo in lačno dušo napolnjuje z dobrim. Kateri so sedeli v temini in v smrtni senci, v sponah bridkosti in v železju, ... so klicali h Gospodu v svoji nadlogi, in rešil jih je iz njihove stiske; izpeljal jih je iz temin in smrtno sence in raztrgal je njihove vezi. Slave naj Gospoda za njegovo milost in za njegova čudovita dela pri človeških sinovih. Kaj si tako žalostna, moja duša, in nepokojna v meni? Čakaj Boga, kajti še ga bom slavil, da je pomoč mojega obličja in moj Bog.« (Ps 107,1.2; 105,2.3; 107,9-15; 42,11)

»Hvaležni bodite v vsem: kajti to je Božja volja v Kristusu Jezusu za vas.« (1 Tes 5,18) Ta ukaz je tudi zagotovilo, da bo v naše dobro celo to, kar je videti proti nam. Bog nam ne bi naročil, naj mu bomo hvaležni za nekaj, kar nam povzroča škodo.

»Gospod je moja luč in moja rešitev, koga bi se bal? Gospod je obramba mojega življenja, koga bi se plašil? Kajti On me skrije v svoji koči ob dnevu nesreče, prikrije me v skrivališču svojega šotora

in me vzdigne na skalo. In tako bo povišana moja glava nad moje sovražnike, stoječe okrog mene, in bom daroval v njegovem šotoru daritve glasnega veselja, pel bom in psalme citral Gospodu.^{/255/} Stanovitno sem čakal Gospoda, in On je, nagnivši se k meni, slišal moje vpitje. In me je potegnil iz jame pogube, iz kaluže, in je postavil moje noge na skalo, utrdil moje korake. In v moja usta je del novo pesem, hvalno pesem našemu Bogu: mnogi bodo to videli in se bali ter upali v Gospoda. Gospod je moja moč in moj ščit; njemu je zaupalo moje srce, in pomagal mi je, zato se silno raduje moje srce in slavil ga bom s svojo pesmijo.« (Ps 27,1.5.6; 40,1-3; 28,7)

Ena največjih ovir pri okrevanju bolnika je usmerjanje njegove pozornosti nase. Mnogi bolniki mislijo, da bi morali vsi drugi imeti zanje sočutje, jim pomagati, v resnici pa je treba odvrniti njihovo pozornost od njih, da mislijo in skrbijo za druge.

Pogosto molimo za tiste, ki so v težavah, za žalostne in malodušne, kar je tudi prav. Moliti moramo, da Bog razlije svetlobo v njihov zatemnjeni um in potolaži žalostno srce. Toda Bog odgovarja na molitve tistih, ki se odločijo biti prenosniki njegovih blagoslovov. Ko molimo za žalostne, bi jih morali tudi spodbuditi, da pomagajo tistim, ki so še potrebnejši pomoči kakor oni sami. Ko poskušajo pomagati drugim, se tema v njihovih srcih razprši. Ko si prizadevamo potolažiti druge s tolažbo, ki smo je sami deležni, se blagoslov vrne k nam.

Besedilo v Iz 58 je recept za bolezni telesa in duše. Če si želimo zdravja in prave življenjske radosti, moramo udejanjiti pravila, ki so nam dana v tem besedilu. Gospod pravi o službi, ki je zanj sprejemljiva, in o njenih blagoslovih: »Ali ne, da deliš lačnemu svoj kruh in da izgnane siromake pripelješ domov; ko vidiš nagega, da ga pokriješ, in se ne skrivaš pred svojim sorodnim mesom?^{/256/} Tedaj napoči kakor zarja tvoja svetloba in zdajci zacvete tvoje zdravje, in tvoja pravičnost pojde pred teboj, Gospodova slava bo tvoja zadnja straža. Tedaj boš klical, in Gospod te usliši, vpil boš, in ti odgovori: Glej, tu sem! Če odpraviš izmed sebe jarem, iztezanje prsta v zasmeh in nečimrno govorjenje, lačnemu pa podeliš iz svojega srca in nasitiš potrto dušo: tedaj zasije v temi tvoja svetloba in tvoja temina postane kakor

poldan. In Gospod te bo vedno vodil in v najhujši suši ti bo sitil srce in tvoje kosti naredil čile; in boš kakor namočen vrt in kakor vrelec voda, ki se nikdar ne posuše.« (Iz 58,7-11)

Dobra dela so dvakratni blagoslov, koristijo izvrševalcu in premjerniku dobrotelnosti. Zavest o dobrem dejanju je eno najboljših zdravil za obolelo telo in um. Ko je srce sproščeno in srečno zaradi občutka, da je dolžnost izpolnjena, in je zadovoljno, da smo osrečili druge, tedaj vesel in spodbuden vpliv prinese novo življenje v celotno bitje.

Bolnik naj poskuša izkazovati sočutje drugim, namesto da ga stalno pričakuje. Preložite breme svojih slabosti, žalosti in bolečin na sočutnega Zveličarja. Odprite srce njegovi ljubezni in ji dovolite, da iz vas teče k drugim. Zavedajte se, da doživljajo vsi preizkušnje, ki jih je težko zdržati, in skušnjave, ki se jim je težko upirati, vi pa lahko naredite nekaj za olajšanje teh bremen. Izražajte hvaležnost za prejete blagoslove in pokažite, da cenite pozornosti, ki ste jih deležni. Vaše srce naj bo polno dragocenih Božjih obljub, da lahko iz tega zaklada prinesete besede, ki bodo druge potolažile in okrepile. To vas bo obdalo s prijetnim in plemenitim ozračjem. Vaš cilj naj bo blagosloviti bližnje,^{/257/} in našli boste načine, kako boste koristni kakor svoji družini tako tudi drugim okoli vas.

Če bi tisti, ki trpijo zaradi slabega zdravja, v svojem zanimanju za druge pozabili nase in bi po Gospodovi zapovedi služili njim, ki to bolj potrebujejo, bi spoznali resničnost preroške obljube: »Tedaj napoči kakor zarja tvoja svetloba in zdajci zacvete tvoje zdravje.« (Iz 58,8)

Mara in Elim

Glej, Mara so imenovali kraj,
ki bil s puščavskim peskom je ožgan,
a vendar v Elim so prišli sedaj,
ki prav prijetna senčna je ravan.
Čprav različna sta tako zelo,
v puščavi isti najdemo oba

in greje neprestano sonce ju močno
ter ju ohlaja sapica z gora.
Vrstita nam se žalost in radost,
in vem, da vedno je bilo tako;
grenkobo je zamenjala sladkost,
bo jutri dobro, če je zdaj hudo.
Bog včasih po blaginji dovoli,
ko vodi nas po stezi do neba;
da nas trpljenje Mare doleti,
a lajša senca ga oblakova./258/

Na to nikar ne glej preveč!
Bog kmalu nas postavi pred izvir,
ko Mara kakor Elim bosta preč,
pripelje nas v nebeški blažen mir.
O ti dežela sreče za goro,
kjer od veselja vse Boga slavi,
tja naše trudne noge romajo,
tam bomo končno na svoj cilj prišli.
Horacij Bonar (PR)

Slavna resnica

Slavna resnica, Jezus Gospod
dal je življenje za moj prerod.
Dedič sedaj sem in odkupljen,
krščen še z Duhom, znova rojen.

O tem le pojem, se veselim,
pričam povsod zanj in ga slavim.
O tem le pojem, se veselim,
pričam povsod zanj in ga slavim.
K tebi prišel sem, dragi moj Bog,
moja rešitev iz vseh nadlog:
»Sprejmi me, prosim, kakršen sem,
saj se izročam tebi povsem.«

O, kakšna sreča zame je to,
Jezus moj kmalu vrnil se bo;
na ta trenutek čakam željno,
da se nebesa zame začno.

Fanny J. Crosby (MV) [/259-260/](#)

V STIKU Z NARAVO

Stvarnik je za naše prastarše izbral okolje, ki je bilo najbolj primerno za njihovo zdravje in srečo. Ni jih postavil v palačo ali obdal z umetnimi okraski in dragocenostmi, za katere se danes mnogi ženejo. Postavil jih je, da so živeli v neposrednem stiku z naravo in v tesnem občestvu s svetimi nebeškimi bitji.

V vrtu, ki ga je Bog namenil za domovanje svojih otrok, so na vsakem koraku razveseljevale pogled ljubke grmovnice in nežne cvetice. Tam so rasla tudi vsakovrstna drevesa, ki so se šibila od dišečih in okusnih sadežev. Na njihovih vejah so ptice žvrgolele svoje hvalnice. V njihovi senci so se brezskrbno skupaj igrale najrazličnejše živali.

Adam in Eva sta se v svoji neomadeževani čistosti veselila edenskih prizorov in zvokov. Bog jima je določil obdelovati in varovati vrt. (1 Mz 2,15) Vsakodnevno delo jima je prinašalo zdravje in zadovoljstvo. Srečni par je radostno pozdravljal obiske svojega Stvarnika, ko se je zvečer sprehajal in pogovarjal z njima. Vsak dan ju je poučeval sam Bog.

Življenjski načrt, ki ga je Bog določil za naše prastarše, ima nauk tudi za nas. Čeprav je zemljo pokrila senca ^{261/} greha, Bog želi, da bi njegovi otroci našli zadovoljstvo v delu svojih rok. Čim bolj se približamo njegovemu načrtu za naše življenje, tem bolj čudovito bo lahko obnovil trpeče človeštvo. Bolne je treba čimbolj približati naravi. Življenje na prostem v naravnem okolju bo naredilo čudeže za mnoge nemočne in skoraj brezupne bolnike.

Mestni hrup, nemir in zmeda ter njegovo napeto in izumetničeno življenje najbolj utrujajo in izčrpavajo bolne. Zrak, ki je poln dima, prahu, strupenih plinov in bolezenskih klic, je nevaren za življenje. Bolniki, ki so večinoma zaprti med štirimi stenami, se poču-

tijo skoraj kot zaporniki v svojih celicah. Gledajo ven na hiše, cestni tlak in hitečo množico, ne da bi mogli vsaj bežno pogledati na modro nebo ali sončni žarek,^{/262/} travo, cvetje ali drevo. Tako zaprti premišlujejo o svojem trpljenju in žalosti ter postajajo žrtev svojih žalostnih misli.

Za moralno šibke so mesta prepolna nevarnosti. Pacienti, ki bi morali premagati svoja nenaravna poželjenja, so tam neprestano izpostavljeni skušnjavam. Treba jih je premestiti v novo okolje, kjer se bo tok njihovih misli spremenil; izpostaviti jih je treba vplivom, ki so popolnoma drugačni od tistih, ki so jim uničili življenje. Za nekaj časa jih premestimo v čistejše okolje in tako rešimo vplivov, ki so jih oddaljili od Boga.

Zdravstvene ustanove bi bile mnogo uspešnejše, če bi jih gradili zunaj mest. Kolikor koli je mogoče, bi morali vsi, ki si želijo obnoviti zdravje, oditi v podeželsko okolje, kjer bi lahko uživali koristi življenja na prostem. Narava je Božji zdravnik.^{/263/} Čisti zrak, sončna svetloba, rože in drevesa, sadovnjaki in vinogradi ter gibanje na prostem vračajo zdravje in ohranjajo življenje.

Zdravniki in medicinske sestre bi morali svoje paciente spodbujati k bivanju na svežem zraku. Življenje na prostem je edino zdravilo, ki ga potrebuje večina bolnikov. Ima čudovito moč zdraviti obolenja, ki jih povzročajo razburjenja in napetosti sodobnega življenja, ki slabijo in uničujejo moči telesa, uma in duše.

Kako blagodejna sta mir in prostost na deželi za bolnike, ki so utrujeni zaradi mestnega življenja, svetlobe mnogih luči in uličnega hrupa! Kako željno se vračajo k naravnim prizorom! Kako veseli bi bili, če bi lahko sedeli na prostem, uživali v sončni svetlobi in vdihavali vonjave dreves in cvetic! Smola borovcev vsebuje poživljajoče lastnosti, tudi v vonjavah cedar, smrek ali jelk in drugih dreves so snovi, ki obnavljajo zdravje.

Za obnovo zdravja in sreče kroničnih bolnikov ni boljšega načina kakor življenje v privlačnem podeželskem okolju. Tu lahko celo najbolj nebogljeni sedijo ali ležijo na soncu ali v senci dreves. Le pogled jim je treba dvigniti, da vidijo čudovito listje nad seboj. Medtem ko poslušajo šumenje vetriča, jih prežema prijeten občutek umir-

jenosti in svežine. Potrt duh oživi, izčrpana moč se obnovi, ne da bi se tega zavedali. Njihov duh se sprosti, vročični utrip postane pravi- len in enakomeren. Ko se bolniki okrepijo, si upajo narediti nekaj ko- rakov in si utrgajo nekaj ljubkih rož, dragocenih glasnikov Božje lju- bezni njegovi trpeči družini na zemlji.

Pripraviti je treba načrte za bivanje bolnikov na prostem. Za- nje, ki so zmožni delati, priskrbimo kakšno prijetno in lahko delo. Pojasnite jim, kako primerna in koristna je takšna dejavnost na pros- tem. Spodbujajte jih, naj vdihavajo sveži zrak. Naučite jih globoko dihati ter uporabljati trebušne mišice pri dihanju in ^{264/} govorjenju. Takšen pouk bo zanje neprecenljiva vrednost.

Gibanje na svežem zraku je treba predpisati kot življenjsko nujnost. Najboljša takšna dejavnost je obdelovanje zemlje. Pacienti naj skrbijo za cvetlične grede ali delajo v sadovnjaku ali v zelenjav- nem vrtu. Ko jih spodbujamo, naj zapustijo svoje sobe in preživijo svoj čas na odprtem prostoru, ob vzgajanju rož ali opravljanju katere- ga drugega lahkega in prijetnega dela, bodo svojo pozornost odvrnili od sebe in svojega trpljenja.

Kolikor več časa lahko pacient preživi na prostem, toliko manj nege potrebuje. Kolikor bolj vedro je njegovo okolje, toliko več upa- nja ima. Če pa je zaprt med zidovi, bo postajal vedno bolj čemeran in potrt, četudi je prostor okusno opremljen. Obdajte ga s čudovitimi deli narave; namestite ga tja, kjer bo lahko opazoval rast rož in po- slušal ptičje žvrgolenje, in njegovo srce bo zapelo v sozvočju s ptič- jim petjem. Telo in um bosta čutila olajšanje. Umske sposobnosti se bodo prebudile, ustvarjalni duh bo oživel in srce bo pripravljeno ceniti lepoto Božje besede.

V naravi se lahko vedno najde kaj, kar bo pozornost bolnikov preusmerilo z njih na Boga. Ko so obdani z njegovimi čudovitimi deli, se njihove misli dvigajo od vidnih stvari k nevidnim. Lepota na- rave jih usmerja k premišljevanju o ^{265/} nebeškem domu, kjer ne bo nič, kar bi kvarilo milino, onesnaževalo ali uničevalo, nič, kar bi povzročalo bolezen in smrt.

Zdravniki in medicinske sestre naj iz narave jemljejo nauke, ki učijo o Bogu. Paciente naj opozarjajo nanj, ki je ustvaril veličastna

drevesa, travo in rože, ter naj jih spodbujajo, da v slehernem popku in cvetici vidijo izraz njegove ljubezni do njegovih otrok. On, ki skrbi za ptice in rože, bo poskrbel tudi za ljudi, ki jih je ustvaril po svoji podobi.

Bolnim lahko o novem življenju v Kristusu najboljše pripovedujemo na prostem med stvarmi, ki jih je napravil Bog, kjer vdiha vajo svež in zdrav zrak. Tam lahko prebiramo Božjo besedo. Tam lahko svetloba Kristusove pravičnosti zasije v srcih, ki jih je potemnil greh./266/

O Bog, ko bi lahko vsak dan
v bližini tvoji bil,
v spokojnosti iz Pisma bi
o tebi se učil.

Gospod, s teboj bi živel rad
od radosti prevzet,
ki dati ali vzeti je
ne more mi ta svet.

O dragi Jezus, pridi zdaj
za kralja mi v srce,
da nikdar te ne zapustim
in ne užalim te.

Benjamin Cleveland (PR)

Ljudje, ki potrebujejo duhovno in telesno zdravljenje, bodo tako prišli v stik z njimi, katerih besede in dejanja jih bodo pritegnile h Kristusu. Izpostaviti jih je treba vplivu velikega zdravstvenega Misijonarja, ki lahko ozdravi dušo in telo. Slišati morajo zgodbo Zveličarjeve ljubezni in odpuščanja, ki je brezplačno zagotovljeno vsem, ki pridejo k njemu in mu priznajo svoje grehe.

Takšni vplivi bodo veliko trpečih pripeljali na pot življenja. Nebeški angeli sodelujejo z ljudmi pri vzbujanju poguma, upanja, radosti in miru v srcih trpečih. V takšnih okoliščinah so bolni dvakrat

blagoslovljeni, in mnogi tudi ozdravijo. Opetekajoči se koraki spet obnovijo svojo čilost. Oči ponovno zažarijo. Obupani postanejo polni upanja. Nekoč potrtn obraz spet kaže izraze radosti. Tarnajoč glas zamenjajo zvoki vedrine in zadovoljstva.

Ko se obnovi telesna moč, so ljudje bolj zmožni kazati tisto vero v Kristusa, ki zagotavlja duševno zdravje. Zavest o odpuščenih grehih spremljajo mir, radost in spokojnost, ki jih ni mogoče opisati. Kristjanovo zamegljeno upanje^{/267/} postane svetlo. Besede izražajo vero: »Bog nam je pribežališče in moč, v stiskah najhitrejša pomoč. Tudi ko bi hodil po dolini smrtne sence, ne bojim se zlega, ker ti si z menoj: tvoja šiba in tvoja palica me tolažita. Trudnemu daje krepkosti in onemoglemu podeljuje obilo moči.« (Ps 46,1; 23,4; Iz 40,29)

Zveličar, v tebe le
kot v Jagnje z Golgote
z vero strmim;
ko prosim te sedaj,
mi odpuščanje daj,
da potlej vekomaj
zate živim.
Mi tvoja milost je
krepčilo za srce
in moj navdih;
ker si mi raj odprl,
ko zame si umrl,
v ljubezni se uzrl
na moj izdih.
Da se ne izgubim,
življenjsko pot zgrešim,
si vodja moj;
mi noč spreminjaj v dan,
temo odganjaj v stran,
mi trdno drži dlan,
hodi z menoj.

Ray Palmer (PR)^{/270/}

ZDRAVSTVENA NAČELA

*Nihče ni usposobljen za življenjske odgovornosti, če ne
pozna zdravstvenih načel.*

SPLOŠNA HIGIENA

Spoznanje, da mora biti človek Božji tempelj, prebivališče, kjer se razodeva njegova slava, bi moralo izredno spodbuditi našo skrb za razvoj telesnih moči. Strašno in čudovito je Stvarnik naredil človeško telo, nam pa naroča, da ga proučujemo, spoznamo njegove potrebe in opravimo svoj delež, da bi ga obvarovali pred poškodbami in skrunjenjem.

Krvni obtok

Da bomo zdravi, moramo imeti zdravo kri; kajti kri je reka življenja. Obnavlja porabljeno energijo in hrani telo. Ko ji je zagotovljena primerna hrana in se v stiku s čistim zrakom prečisti in obnovi, prinaša življenje in moč v vsak del telesa. Čim boljši je krvni obtok, tem bolje bo ta naloga opravljena.

Ob vsakem srčnem utripu bi morala kri priti hitro in zlahka do vseh telesnih delov. Njenega pretoka ne bi smele ovirati tesna obleka in preveze, niti premalo oblečene okončine. Kar koli ovira krvni obtok, potiska kri nazaj v življenjsko pomembne organe, in v njih povzroča^{271/} naval krvi. To pogosto povzroča glavobol, kašelj, razbija-nje srca ali slabo prebavo.

Dihanje

Pravilno dihanje zagotavlja zdravo kri. Globoko dihanje na čistem zraku napolni pljuča s kisikom in tako prečiščuje kri. To ji daje svetlo barvo in jo kot oživljajočo reko pošilja do vsakega telesnega dela. Pravilno dihanje pomirja živce, spodbuja tek in zboljšuje prebavo ter zagotavlja zdravo in osvežilno spanje.

Pljučem bi morali zagotoviti največjo možno svobodo. Njihova zmogljivost je večja pri neoviranem delovanju, in je zmanjšana,

če so skrčena ali utesnjena. Zato so škodljive posledice tako pogoste, zlasti pri opravljanju sedečega dela^{/272/} ali v sključeni drži. V teh položajih ni mogoče globoko dihati. Površno dihanje kmalu postane navada in pljuča izgubljajo sposobnost širjenja. Podobne učinke povzroča tesno povezovanje – trebušne mišice, ki so namenjene za pomoč pri dihanju, nimajo dovolj prostora, zato pljuča le omejeno delujejo.

Zato je oskrba s kisikom nezadostna, krvni obtok je upočasnen. V telesu ostajajo odpadne in strupene snovi, ki bi morale biti odstranjene iz pljuč z izdihovanjem, in kri postaja nečista. Prizadeta niso le pljuča, temveč tudi želodec, jetra in možgani. Koža postane nezdravo rumena, prebava se upočasni, srce je bolj obremenjeno, možgani so zamegljeni, misli so zbegane, žalost prevzame duha, vse telo postane izčrpano in nedejavno ter zelo dovzetno za bolezni.^{/273/}

Pljuča neprenehoma odstranjajo odpadne snovi, zato jih je treba tudi neprestano oskrbovati s čistim zrakom. Nečisti zrak ne zagotavlja dovolj kisika in kri teče proti možganom in drugim organom, ne da bi bila zadosti prečiščena. Zato je nujno temeljito prezračevanje bivalnih prostorov. Življenje v zaprtih in slabo prezračenih prostorih, kjer je zrak zadušljiv in onesnažen, slabi naš celotni organizem. To povzroča veliko občutljivost na mraz, in že po kratki izpostavljenosti nastane obolenje. Mnoge ženske so blede in slabotne zaradi neprodušno zaprtih prostorov. Vedno znova vdihavajo isti zrak, dokler ne postane zasičen s škodljivimi snovmi, ki so se izločile iz pljuč in kožnih por ter se vračajo v kri.

Prezračevanje in sončna svetloba

Pri načrtovanju stavb bodisi za javno uporabo bodisi za stanovanja je treba zagotoviti možnost dobrega prezračevanja in obilo sončne svetlobe. Pri bogoslužnih dvoranh in učilnicah se to pogosto ne upošteva. Zanimarjanje prezračevanja pogosto povzroča zasplost in lenost, ki uničujeta uspeh mnogih pridig in naredita učiteljevo delo mučno in neučinkovito.

Kolikor je le mogoče, bi morale biti vse stanovanjske stavbe postavljene na višjem in dobro odvodnjavanem zemljišču. To bo za-

gotovilo suho lego in preprečilo nevarnost širjenja bolezni, ki nastajajo zaradi vlage in izparevanja. To dejstvo pogosto jemljemo preveč lahkotno. Stalna bolehnost, resne bolezni in mnogi smrtni primeri so posledica vlage in malarije v nizko ležečih zemljiščih z neustreznim odvodnjavanjem.

Pri zidanju hiš je še posebno pomembno zagotoviti dobro prezračevanje in obilo sončne svetlobe. Vsak prostor v hiši mora imeti možnost za prezračevanje in zadosti svetlobe. Spalnice morajo biti prirejene tako, da imajo ^{/274/} podnevi in ponoči prosto kroženje zraka. Nobena soba ni primerna za spalnico, če je ne moremo vsak dan na široko odpreti prezračevanju in sončni svetlobi. V večini dežel je treba zagotoviti ogrevanje spalnic, da jih lahko v mrzlem in vlažnem vremenu temeljito ogrejemo in posušimo.

Za gostinske sobe bi morali skrbeti enako kakor za tiste, ki se stalno uporabljajo. Z drugimi spalnicami vred morajo biti zračne in dostopne sončni svetlobi ter opremljene z ogrevanjem, da lahko izsušimo vlažnost, ki se vedno nabere v prostorih, ki jih ne uporabljamo stalno. Kdor koli spi v sobi, kjer ni sonca, ali leži v postelji, ki ni bila dobro presušena ali prezračena, s tem ogroža zdravje in pogosto tudi življenje.

V hišah si mnogi skrbno pripravijo prostor za rastline in rože. Rastlinjak ali okno, ki ga temu namenimo, je topel in sončen prostor; kajti brez toplote, zraka in sončne svetlobe rastline ne bi živele in cvetele. Če so te razmere potrebne za življenje rastlin, koliko bolj potrebne so potem za naše zdravje ter zdravje družine in gostov!

Če želimo, da so naši domovi prebivališče zdravja in sreče, jih moramo postaviti nad izparevanjem močvirij in meglo nižinskih področij ter dovoliti prost vstop sredstvom, ki jih nebesa podarjajo za življenje. Odgrnite težke zaves, odprite okna in žaluzije, nobena še tako lepa vinska trta naj jih ne zasenči in ne dovolite nobenemu drevesu rasti tako blizu hiše, da bi preprečilo dostop sončnim žarkom. Zaradi sončne svetlobe bodo morda res obledele zaves in preproge ter okvirji slik izgubili lesk, vendar bodo lica vaših otrok vsa rdeča od zdravja.

Tisti, ki skrbijo za ostarele, se morajo zavedati, da oni še posebno potrebujejo tople in udobne sobe. S starostjo življenjska moč peša, vse manj je krepkosti, s katero se lahko upremo nezdravim vplivom; zato morajo imeti ostareli veliko sončne svetlobe ter svežega in čistega zraka.^{/275/}

Dosledna čistoča je bistvenega pomena tako za telesno kakor tudi duševno zdravje. Koža neprestano izloča odpadne snovi. Milijoni njenih por se hitro zamašijo, če jih ne ohranjamo čiste s pogostim prhanjem, in snovi, ki bi sicer morale zapustiti telo skozi kožo, dodatno obremenijo druga izločala.

Večini ljudi bi koristila vsakdanja hladna ali mlačna prha zjutraj ali zvečer. Pravilno prhanje ne povečuje podvrženosti prehladu, temveč nam zagotavlja odpornost proti njemu, ker izboljšuje prekrvljenost; kri priteče proti površju, zaradi česar je pretok krvi olajšan in pravilnejši. Um in telo sta enako okrepljena. Mišice postanejo gibčnejše, misli pa jasnejše. Kopanje pomirja živce. Pomaga črevesju, želodcu in jetrom, jim daje zdravje in moč ter spodbuja prebavo.

Pomembno je tudi imeti vedno čisto obleko. Oblečila, ki jih nosimo, se prepojijo z odpadnimi snovmi, ki prehajajo skozi pore; če jih pogosto ne menjavamo in peremo, jih bo koža znova vsrkala.

Vsaka oblika nečistoče povzroča bolezen. Temni, zanemarjeni koti, razpadajoči odpadki v vlagi in plesni vsebujejo obilo smrtonosnih bacilov. Ne smemo dovoliti, da bi blizu hiše zelenjavni odpadki ali kupi odpadlega listja razpadali in zastrupljali zrak. V bivalnih prostorih ne smemo puščati nobene nečiste in razpadajoče snovi. V mestih in naseljih, ki jih štejemo za popolnoma zdrave, so nastale epidemije vročice, ki so jih povzročili razpadajoči odpadki okoli domovanj nekaterih malomarnih stanovalcev.

Popolna čistoča, obilje sončne svetlobe in skrb za zdravstvene ukrepe v vsaki podrobnosti domačega življenja so bistvenega pomena za življenje brez bolezni, za vedrino in čilost družinskih članov.^{/276/}

HIGIENA MED IZRAELCI

V naukih, ki jih je Bog dal Izraelcem, je bila ohranjanju zdravja namenjena posebna pozornost. Ljudstvo, ki je prišlo iz sužnosti, v kateri je bilo izpostavljeno nečistim in nezdravim navadam, je bilo v divjini pred vstopom v Kanaan deležno najstrožje vzgoje. Učil jih je zdravstvenih načel in zahteval izpolnjevanje zdravstvene zakone.

Preprečevanje bolezni

Razliko med čistim in nečistim so morali spoštovati na vseh področjih vsakdanjega življenja, ne pa samo pri verskih obredih. Kdor je prišel v stik z nalezljivimi in kužnimi boleznimi, so ga odstranili iz tabora, vanj pa se ni smel vrniti, dokler si ni temeljito umil telesa in opral obleke. Za prizadete s kužno boleznijo so prejeli navodila: »Vsako ležišče, na katerem leži, ... bodi nečisto, in na čemer koli sedi, bodi nečisto. In kdor se dotakne njegovega ležišča, naj si opere oblačila in se okoplje v vodi, in bodi nečist do večera. In kdor sede, kjer je sedel on, ... naj si opere oblačila in se okoplje v vodi, in bodi nečist do večera. In kdor se dotakne mesa tistega, ... naj si opere oblačila^{277/} in se okoplje v vodi, in bodi nečist do večera. ... In kdor koli se dotakne česa, kar je bilo pod njim, nečist bodi do večera; in kdor nese tisto, naj si opere oblačila in se okoplje v vodi, in nečist bodi do večera. Vsakdo, ki se ga dotakne tisti, ... ne da bi si prej roke umil, naj opere svoja oblačila in se okoplje v vodi, in nečist bodi do večera. Vsaka prstena posoda, ki se je dotakne tisti, ... naj se razbije, lesena pa naj se pomije z vodo.« (3 Mz 15,4-12)

Zapoved, ki se je nanašala na gobavost, prav tako kaže, s kakšno temeljitostjo so izvajali te predpise:

»Vse dni, dokler ima bolezen, naj ga štejejo za nečistega; nečist je, sam naj prebiva, zunaj šotorišča bodi njegov stan. In če se po-

javi znamenje gobavosti na obleki, bodisi volnata ali platnena obleka, naj bo na osnutku ali na votku, platnenem ali volnatem, ali na koži ali na kakršni koli kožuhovini, ... naj se pokaže duhovniku. ... In če zazna sedmi dan, da se je znamenje razširilo po obleki, ali po osnutku ali po votku, ali po koži, pri čemer koli se rabi koža: znamenje to so razjedljive gobe; nečisto je. Sežge naj se torej obleka, ali osnutek ali votek, volnat ali platnen, ali katera koli priprava iz kože, ki je na njej to znamenje; zakaj razjedljive gobe so: mora se sežgati z ognjem.« (3 Mz 13,46-52)

Prav tako so uničili tudi hišo, če je kazala znamenje razmer, ki so jih šteli za nevarna za prebivanje. Duhovnik je moral ukazati: »Razrušijo naj hišo, kamne in les in ves njen omet, in vse naj spravi jo ven za mesto na nečist kraj. In ^{/278/} kdor bo stopil v hišo, dokler bo zaprta, nečist bodi do večera. In kdor bi spal v hiši, naj si opere oblačila, in kdor bi jedel v hiši, naj si opere oblačila.« (3 Mz 14,45-47)

Čistoča

Bog je ljudstvu najprepričljiveje pokazal nujnost osebne čistoče. Preden so se zbrali ob gori Sinaj, da bi slišali Božjo razglasitev zakona, se je od ljudstva zahtevalo, da se vsak umije in opere svoja oblačila. To navodilo je bilo uveljavljeno s smrtno grožnjo. V Božji navzočnosti ni bila dovoljena nobena nečistoča.

Med potovanjem po puščavi so bili Izraelci skoraj vedno na prostem, kjer so imele nečistoče manj škodljiv učinek kakor na prebivalce v zaprtih hišah. Vendar se je od njih zahtevala najstrožja čistoča tako zunaj kakor znotraj njihovih šotorov. Nikakršni odpadki niso smeli ostati v taboru ali njegovi bližini. Gospod je dejal: ^{/279/}

»Zakaj Gospod, tvoj Bog, hodi po tvojem taborišču, da bi te reševal in ti izročal tvoje sovražnike: zato naj bo tvoje taborišče sveto, da ne vidi nič mrzkega na tebi in se ne odvrne od tebe.« (5 Mz 23,14)

Prehrana

Razlikovanje med čistim in nečistim je bilo zahtevano tudi v vseh zadevah prehrane:

»Jaz sem Gospod, vaš Bog, ki sem vas ločil od drugih ljudstev. Ločite torej tudi vi med čisto živino in nečisto in med nečistimi pticami in čistimi, da se ne oskrunite z živino ali pticami ali s čimer koli, kar lazi po zemlji, kar sem izločil, da naj štejete za nečisto.« (3 Mz 20,24.25)

Izraelcem so bila prepovedana mnoga živila, ki so jih uživali pogani okoli njih. Razločevanje ni bilo določeno samovoljno. Prepovedana živila so bila nezdrava. Dejstvo, da so bila imenovana nečista, jih je naučilo, da bi se oskrunili, če bi uporabljali škodljivo hrano. Kar škoduje telesu, pači tudi dušo. Uporabnika naredi nevrednega za občestvo z Bogom, neprimerne za vzvišeno in sveto službo.

Strogi red, ki se je začel v puščavi, se je v Obljubljeni deželi nadaljeval v okoliščinah, ki so bile ugodne za oblikovanje pravih navad. Ljudje se niso natlačili v mestih, temveč je imela vsaka družina svoje posestvo na deželi, ki je vsem zagotavljalo blagoslove pristnega zdravja nepokvarjenega življenja.

Glede krutega in razuzdanega življenja Kanaancev, ki so jih Izraelci razlastili, je Gospod dejal: »In ne živite po navadah poganškega naroda, ki ga ženem izpred vas; kajti vse to so počenjali in s tem so se mi pristudili. In take gnusobe ne²⁸⁰ nosi v svojo hišo, da ne boš izročen prekletstvu, kakor je ona: nad vse mrzka in gnusna ti bo di, kajti prekleta je.« (3 Mz 20,23; 5 Mz 7,26)

Na vseh področjih vsakdanjega življenja so se Izraelci učili nauka, ki ga je oznanil Sveti Duh: »Ne veste, da ste Božji tempelj in da Božji Duh prebiva v vas? Če kdo pokvari Božji tempelj, tega pogubi Bog; zakaj Božji tempelj je svet, kateri ste vi.« (1 Kor 3,16.17)

Veselite se

»Veselo srce daje dobro zdravilo.« (Prj 17,22) Hvaležnost, veselje, dobrohotnost ter zaupanje v Božjo ljubezen in njegovo skrb so največji varuhi zdravja. Za Izraelce naj bi bilo to najpomembnejše življenjsko načelo.

Potovanje v Jeruzalem trikrat letno k obhajanju praznikov in enotedensko bivanje po lopah ob šotorskem prazniku sta omogočala sprostitve in družabno življenje. Ti prazniki so bili priložnost za ve-

selje, ki so ga polepšale in naredile še prijetnejše gostoljubne dobrodošlice tujcem, levitom in ubogim.

»In veseli se vseh dobrot, ki jih je Gospod, tvoj Bog, dodelil tebi in tvoji hiši, ti in levit in tujec, ki je pri tebi.« (5 Mz 26,11)

Ko so v poznejših letih v Jeruzalemu brali Božje zapovedi izgnancem, ki so se vrnili iz Babilona, in so ljudje jokali zaradi svojih prestopkov, so jim bile izgovorjene prijazne besede:

»Ne bodite žalostni. ... Pojdite, jejte tolsto in pijte sladko in pošljite tudi darila tem, ki niso ničesar zase pripravili, zakaj ta dan je svet našemu Gospodu; zato se ne žalostite, kajti Gospodova radost je vaša moč.« (Neh 8,9.10)^{/281/}

Po vseh svojih mestih in po Jeruzalemu so objavili ter razglasili: »Pojdite na gore in prinesite oljkovih mladik in vej z divje oljke in mirtovih in palmovih vej ter mladičja listnatih dreves, da se napravijo iz njih šotori, kakor je pisano! Ljudstvo je torej šlo ven, in so prinesli ter si napravili šotore, vsak na svoji strehi, in na svojih dvoriščih in na dvoriščih Božje hiše in na široki ulici pri Vodnih vratih in na široki ulici^{/282/} pri Efraimovih vratih. In ves zbor tistih, ki so se bili vrnili iz ujetništva, si je napravil šotore, in prebivali so v njih. Kajti Izraelovi sinovi niso bili tako slovesno praznovali od dni Jozueta, sina Nunovega, do tega dne. In bilo je silno veliko veselje.« (Neh 8, 15-17)

Bog je dal Izraelcem navodila za vsa načela, ki so bistvena kakor za telesno tako tudi za moralno zdravje, in da ta načela zanje ne bi bila manj pomembna kakor moralne zapovedi, jim je zapovedal: »Te besede, ki ti jih danes zapovedujem, naj bodo v tvojem srcu. In marljivo jih uči svoje otroke ter govori o njih, sedeč v svojem domu in hodeč po poti, ko ležeš in ko vstaneš. In priveži si jih za znamenje na roko in naj ti bodo kakor čelno vezilo med očmi. Zapiši jih na podboje svoje hiše in na svoja vrata. Ko te tvoj sin povpraša v prihodnje in poreče: Kaj so tista pričevanja in postave in sodbe, ki vam jih je ukazal Gospod, naš Bog? reci svojemu sinu: ... Gospod nam je zapovedal, da izpolnjujmo vse te postave, da se bojmo Gospoda, svojega Boga, nam v dobro vse dni, da bi nas ohranil v življenju, kakor se vidi današnji dan.« (5 Mz 6,6-9.20-24)

Če bi Izraelci ubogali prejeta navodila in izkoristili svoje prednosti, bi svetu postali nazorni zgled zdravja in blaginje. Če bi kot ljudstvo živeli po Božjem načrtu, bi bili obvarovani pred boleznimi, ki so mučile druge narode. V primerjavi s katerim koli drugim narodom bi imeli večjo telesno moč in čilost razuma. Postali bi najmočnejši narod na zemlji. Bog jim je rekel:

»Blagoslovljen boš bolj kakor vsa ljudstva.« (5 Mz 7,14)^{/283/}

»In Gospod ti je danes prisegel, da mu boš ljudstvo lastnine, kakor ti je bil obljubil, in da izpolnjuj vse njegove zapovedi, ter da te hoče napraviti višjega od vseh narodov, ki jih je ustvaril, v hvali in v imenu in v časti, da bi ti bil sveto ljudstvo Gospodu, svojemu Bogu, kakor je govoril.« (5 Mz 26,18.19)

»In pridejo nadte vsi ti blagoslovi in te dohite, če boš poslušal glas Gospoda, svojega Boga. Blagoslovljen boš v mestu, blagoslovljen na njivi. Blagoslovljen bo sad tvojega telesa, obrodek tvoje zemlje, prirastek tvoje živine, mladiči tvoje govedi in jagnjiči tvoje drobnice. Blagoslovljen bo tvoj koš in tvoje kadunje. Blagoslovljen boš, ko pojdeš noter, blagoslovljen tudi, ko pojdeš ven.« (5 Mz 28,2-6)

»Gospod zapove blagoslovu, da ti pride v žitnico in k vsakemu delu tvojih rok, in blagoslovil te bo v deželi, ki ti jo daje Gospod, tvoj Bog. Potrdi te Gospod sebi za sveto ljudstvo, kakor ti je prisegel, če boš hranil zapovedi Gospoda, svojega Boga, in hodil po njegovih poteh. In vsa ljudstva na zemlji bodo videla, da se imenuješ po Gospodovem imenu, in bala se te bodo. In Gospod stori, da boš imel obilje dobrega: sadu svojega telesa, prirastka svoje živine in pridelka svoje zemlje, v deželi, za katero je prisegel Gospod tvojim očetom, da ti jo da. Gospod ti odpre svojo bogato zakladnico, nebo, da daje dež tvoji deželi o pravem času in da blagoslovi vse delo tvoje roke. ... Postavi te Gospod, da boš glava, a ne rep; in boš samo zgoraj, ne pa spodaj, če boš poslušal^{/284/} zapovedi Gospoda, ... ki ti jih jaz zapovedujem danes, da jih hraniš in izpolnjuješ.« (5 Mz 28,8-13)

Veliki duhovnik Aron in njegovi sinovi so dobili navodilo: »Takole blagoslavlajte Izraelove sinove, govoreč jim: Gospod te blagoslovi in te varuj! Gospod razsvetli svoje obličje proti tebi in ti bodi milostiv! Gospod obrni svoje obličje milo k tebi in ti daj mir!

Tako naj kličejo moje ime nad Izraelove sinove, in jaz jih hočem blagosloviti.« (4 Mz 6,23-27)

»In kakršni tvoji dnevi, taka bodi tvoja moč. Ni ga, ki bi bil enak mogočnemu Bogu, o Ješurun, ki prijezdi po nebu tebi v pomoč in v svojem veličastvu na oblakih. Bog večnosti ti je prebivališče in pod teboj so večne rame; in On žene sovražnika pred teboj in veli: Pokončaj jih! In Izrael prebiva na varnem in posebej Jakobov vrelec, v deželi žita in vina, in izpod njegovega neba kaplja rosa. Blažen si, o Izrael! Kdo ti je enak, ljudstvo, rešeno po Gospodu, ki je ščit tvoje pomoči in meč tvojega veličastva! In tvoji sovražniki se ti bodo laskali, ti pa boš stopal po njihovih višavah.« (5 Mz 33,25-29)

Izraelci pa niso izpolnili Božjih namenov, zato niso prejeli blagoslovov, ki bi jih uživali. Vendar imamo v Jožefu, Danijelu, Mojzesu, Eliju in mnogih drugih vzvišene zglede sadov uresničitve pravega načrta za življenje. Enaka zvestoba bo tudi danes obrodila enake sadove. Za nas je zapisano: [/285/](#)

»Vi pa ste izvoljeni rod, kraljevsko duhovništvo, svet narod, ljudstvo Bogu za last, da oznanjate kreposti njega, ki vas je poklical iz teme v svojo čudovito svetlobo.« (1 Pt 2,9)

»Blagoslovljen mož, ki se zanaša na Gospoda in čigar upanje je Gospod. Kakor palma bo zelenel pravičnik, kakor cedra na Libanonu bo rasel. Zasajeni v Gospodovi hiši bodo v vežah našega Boga poganjali mladike. Še v sivosti bodo dajali sad, ... da oznanjajo, da je pravičen Gospod, moja skala, in krivice v njem ni nobene. Moj sin, mojega nauka ne pozabi, temveč moje zapovedi naj hrani tvoje srce; kajti dolgost dni in mnogoletno življenje in mir ti dodele. Tedaj boš stopal brez skrbi po svoji poti in tvoja noga se ne zadene. Ko ležeš, te ne bo strah, ležal boš in sladko spal. Ne boj se naglega strahu, ne pustošenja brezbožnih, ko prihaja. Zakaj Gospod bo tvoje upanje in ohrani tvojo nogo, da se ne ujame.« (Jer 17,7; Ps 92,12-15; Prg 3,1.2.23-26) [/286/](#)

OBLAČENJE

Sveto pismo nas pri oblačenju uči skromnosti: »Ravno tako tudi žene v spodobni opravi naj se dičijo s sramežljivostjo in zmernostjo, ne s kitami ali z zlatom ali z biseri ali z drago obleko.« (1 Tim 2,9) To prepoveduje razkazovanje z oblačenjem, kričeče barve in razsipno okrasje. Kar koli kdo nosi zato, da bi pritegnil pozornost nase ali zbudil občudovanje, ne spada v skromno oblačilo, ki ga predpisuje Božja beseda.

Naše oblačenje naj bo poceni, ne okrašeno »z zlatom ali z biseri ali z drago obleko«. (1 Tim 2,9)

Denar nam je zaupal Bog. Ni nam namenjen, da bi ga porabili za zadovoljitev svojega ponosa ali častihlepja. V rokah Božjih otrok je denar hrana za lačne in obleka za nage. Je zaščita zatiranim, sredstvo za zdravljenje bolnih in za oznanjevanje evangelija revnim. S sredstvi, ki jih sicer zapravljate za razkazovanje, lahko ob modri uporabi osrečite mnoga srca. Razmišljajte o Kristusovem življenju. Proučujte njegov značaj in se skupaj z njim udeležujte njegove samoodpovedi.

Za okrasje in nepotrebno drage obleke se v tako imenovanem krščanskem svetu porabi toliko, da bi s tem lahko nahranili vse lačne in oblekli vse nage. Moda in razkazovanje požirata sredstva, ki bi lahko potolažila revne in trpeče. S tem ^{287/} svet oropata za blagovest o Zveličarjevi ljubezni. Misijoni se zapirajo. Množice propadajo, ker ne poznajo krščanskega nauka. Nihče ne poučuje in ne rešuje nevernikov poleg naših vrat in v tujini. Bog je zemljo oskrbel z obilico in žitnice napolnil z življenjskimi udobnostmi ter nam dal spoznati zveličavno resnico; kako se bomo spričo tega opravičili, ko dovoljujemo, da v nebo vpije jok vdov in sirot, bolnih in trpečih, nepoučenih in nezveličanih? Kako se bodo izgovarjali tisti, ki svoj čas in denar

trošijo za vdajanje užitkom, ki jih je Bog prepovedal, ko bodo ob dnevu našega Boga stali iz oči v oči z njim, ki je dal svoje življenje za uboge? Ali jim Kristus ne bo dejal: »Lačen sem bil, in niste mi dali jesti, žejen, in niste mi dali piti; tujec sem bil, in niste me vzeli pod streho; nag, in niste me oblekli; bolan in v ječi, in niste me obiskali.« (Mt 25,42.43)

Toda čeprav je naša obleka skromna in preprosta, mora biti dobre kakovosti, skladnih barv in primerna za izbrani namen. Izbirati bi jo morali glede na trpežnost, ne pa za razkazovanje. Mora nam zagotoviti primerno toploto in zaščito. Modra žena, ki je opisana v Pregovorih, se ne boji »snega za svojo družino, kajti vsa njena družina se oblači s karmezinasto volno«. (Prg 31,21)

Naša obleka mora biti čista. Umazana obleka je nezdrava, zato škoduje telesu in duši. »Ste Božji tempelj. ... Če kdo pokvari Božji tempelj, tega pogubi Bog; zakaj Božji tempelj je svet, kateri ste vi.« (1 Kor 3,16.17)

Obleka vsekakor mora ohranjati zdravje. Bog želi, da smo zdravi telesno in duševno. Z njim moramo sodelovati pri skrbi za zdravje duše in telesa. To zdravje pospešuje primerna obleka. [/288/](#)

Obleka mora biti privlačna, lepa in ustrezati naravni preprostosti. Kristus nas je posvaril pred življenjskim napuhom, ne pa pred privlačnostjo in naravno lepoto. Pokazal je na poljsko cvetje, na lilije, ki so se razvile v svoji lepoti, in dejal: »Tudi Salomon v vsej svoji slavi se ni oblekel kakor ena teh.« (Mt 6,29) Tako nam je po naravnih stvareh pokazal lepoto, ki jo cenijo nebesa, skromno privlačnost, preprostost, čistost in primernost, kar bo našo obleko uskladilo z njegovo voljo.

Od nas zahteva, da svojo dušo odenemo v najčudovitejšo obleko. Nobeno zunanje okraševanje se po vrednosti in ljubkosti ne more primerjati s »krotkim in mirnim duhom, ki je dragocen« v njegovih očeh. (1 Pt 3,4)

Kako dragocene so Zveličarjeve besede obljube njim, ki se ravnajo po njegovih načelih:

»Čemu skrbite za obleko? ... Če pa travo na polju, ki danes stoji in jo jutri vržejo v peč, Bog tako oblači, mar ne bo mnogo bolj

vas, maloverni? Ne skrbite torej in ne govorite: ... Kaj bomo oblekli? ... Saj vaš nebeški Oče ve, da vsega tega potrebujete. Ampak iščite najprej Božjega kraljestva in njegove pravičnosti, in vse to vam bo pridano.« (Mt 6,28-33)

»Njemu, ki je stanoviten v misli, hraniš večni mir, ker upa vate.« (Iz 26,3)

V kakšnem nasprotju je to z utrujenostjo, nemirom,^{/289/} boleznijo in bedo, ki jih povzroča vladavina mode! V kakšnem nasprotju s svetopisemskimi načeli so mnoge obleke, ki jih predpisuje moda! Pomislite na modele, ki so prevladovali v zadnjih nekaj sto letih ali celo v zadnjih nekaj desetletjih. Koliko bi jih razglasili za nesposodobne, če ne bi bili v modi; koliko bi jih razglasili kot neprimerne za plemenito in bogaboječo žensko, ki ima samospoštovanje.

Božja beseda ne odobrava spreminjanja videza samo zaradi mode. Spreminjanje modnih slogov in zapletenih in dragih okrasov zapravlja čas in sredstva bogatih ter nekoristno trati moči uma in duše. Srednjemu in revnejšemu sloju ljudi nalaga težka bremena. Mnogi, ki komaj zaslužijo za življenje in bi si lahko sami sešili preprosto obleko, morajo oditi h krojaču, da bi ohranili korak z modo. Mnoga revna dekleta se zaradi modne obleke odrečejo toplemu perilu in s svojim življenjem plačajo kazen. Mnoge druge, ki hlepijo po razkazovanju in okusnosti bogatašev, je to zapeljalo v nepoštenost in sramoto. Veliko domov je prikrajšanih za udobje, mnogi možje so zašli v poneverbe in obubožali, da bi lahko zadovoljili prestižne zahteve svoje žene ali otrok.

Mnogo žen, ki so prisiljene zagotoviti sebi in svojim otrokom obleke po modnih zahtevah, je obsojenih na neprestano garanje. Mnogo mater razrvanih živcev in s tresočimi se prsti dela dolgo v noč, da bi oblekam svojih otrok dodalo okraske, ki nič ne prispevajo k zdravju, udobnosti ali pravi lepoti. Zaradi mode žrtvujejo svoje zdravje in duševni mir, ki je tako bistvenega pomena za pravilno vzgojo njihovih otrok. Vzgoja uma in srca je zanemarjena. Duh zakrni.^{/290/}

Mati ne utegne proučevati načel telesnega razvoja, da bi vedela, kako je treba skrbeti za zdravje svojih otrok. Ne utegne zadovo-

ljiti njihovih duševnih in duhovnih potreb, sočustvovati v njihovih malih razočaranjih in preizkušnjah ali se pogovoriti o tem, kaj jih zanima in kaj so njihovi cilji.

Otroci so že takoj po rojstvu izpostavljeni vplivom mode. Več slišijo o obleki kakor o svojem Zveličarju. Svojo mater vidijo pogosteje prelistavati modne revije kakor Sveto pismo. Razkazovanje obleke velja za pomembnejše kakor razvoj značaja. Starši in otroci so oropani vsega, kar je v življenju najboljše, najprijetnejše in najresničnejše. Tako so zaslepljeni z modo, da se ne pripravljajo za prihodnje življenje.

Nasprotnik vsega dobrega je pobudnik izmišljanja mode, ki se stalno spreminja. Ničesar si ne želi bolj, kakor da užalosti in sramoti Boga s tem, da povzroča človeško bedo in uničenje. Eno od sredstev, s katerim to najbolj učinkovito dosega, je izmišljanje mode, ki slabi telo, izčrpava um in ponižuje dušo.

Ženske so podvržene resnim boleznim, njihov način oblačenja pa jim zelo povečuje trpljenje. Namesto da bi svoje zdravje ohranile za nepričakovane preizkušnje, ki bodo zagotovo nastopile, zaradi svojih napačnih navad prepogosto žrtvujejo ne le zdravje, marveč tudi življenje in svojim otrokom zapuščajo v dediščino gorje uničene telesne zgradbe, sprevržene navade in napačne poglede na življenje.

Eno potratnih in škodljivih modnih muh je krilo, ki se vleče po tleh. Takšno krilo je umazano, neudobno, neprimerno in nezdravo. Je namreč nesmiselno tako zaradi^{291/} prevelike količine potrebnega blaga kakor tudi zaradi nepotrebne obrabe, ker je predolgo. Kdor je kdaj videl žensko v krilu, ki se vleče po tleh, kako skuša s polnimi rokami paketov vzpenjati se ali sestopati po stopnicah, stopiti v vozilo javnega prevoza, se prerivati skozi gnečo, hoditi v dežju ali po blatni poti, ne potrebuje nobenega drugega dokaza za njegovo neprimernost in neudobnost.

Drugo resno zlo je nošenje kril tako, da njihova teža počiva na bokih. Velika teža pritiska na notranje organe, jih vleče navzdol in povzroča slabost v želodcu in občutek utrujenosti, ter žensko sili, da se sključi, kar še naprej stiska pljuča in otežuje pravilno dihanje.

V zadnjih letih so obširno razpravljali o posledicah stiskanja pasu, da tega le malo ljudi ne pozna; vendar je vpliv te mode tako velik, da se to zlo nadaljuje. Tako si ženske in mlada dekleta povzročajo neizmerljivo škodo. Za zdravje je bistvenega pomena, da ima prsni koš prostor, da se lahko popolnoma razširi in se tako pljučem omogoči globoko dihanje. Kadar so pljuča utesnjena, se zmanjša količina sprejetega kisika. Kri ni temeljito osvežena, in odpadne strupene snovi, ki bi jih morala pljuča izločiti, ostajajo v njej. Poleg tega je oviran krvni obtok in notranji organi so tako stisnjeni in izrinjeni iz svojega položaja, da ne morejo pravilno opravljati svojega dela.

Tesno povezovanje ne more izboljšati telesnega videza. Ena glavnih prvin telesne lepote je somernost, skladno razmerje med vsemi deli. Pravilnega vzorca telesnega razvoja ne najdemo v razstavljenih risbah francoskih modnih revij, temveč v človeški postavi, ki se v skladnosti z Božjimi zakoni razvija v naravi. Bog je začetnik vsake lepote, in šele ko se uskladimo z njegovim idealom, se približamo merilu prave lepote.^{/292/}

Drugo zlo, ki je posledica navad, je neenakomerna porazdelitev obleke, tako da je imajo nekateri deli telesa več, kakor je potrebujejo, drugi pa niso dovolj zaščiteni. Okončine so oddaljene od življenjsko pomembnih organov, zato jih je treba z obilo obleke še posebno zavarovati pred mrazom. Ni mogoče biti zdrav, če so udje stalno mrzli, kajti če je v njih premalo krvi, je imajo drugi telesni deli preveč. Dobro zdravje zahteva tudi dober krvni pretok, vendar tega ne moremo doseči, če imamo tam, kjer so življenjsko pomembni organi, tri- ali štirikrat več obleke kakor na okončinah.

Mnogo žensk je živčnih in izčrpanih, ker so prikrajšane za čist zrak, ki bi jim osvežil kri, in prosto gibanje, da bi jim pognalo po žilah kri, ki prinaša življenje, zdravje in moč. Mnoge postanejo kronične bolnice, ko bi lahko uživale zdravje, mnoge pa so umrle za jetiko in drugimi boleznimi, medtem ko bi lahko živele življenje, ki jim je bilo določeno, če bi se oblačile v skladnosti z zdravstvenimi načeli in se prosto gibale na svežem zraku.

Da bi si zagotovili najbolj zdravo obleko, je treba skrbno proučiti potrebe vsakega telesnega dela. Pri tem je treba upoštevati zna-

čilnosti podnebja, okolje, zdravstveno stanje, starost in poklic. Vsak del obleke mora biti dovolj ohlapen, tako da ne ovira niti krvnega obtoka niti prostega, globokega in naravnega dihanja. Vse, kar nosimo, bi moralo biti tako ohlapno, da se obleka lahko dvigne hkrati s steganjem rok kvišku.

Ženske, ki so šibkega zdravja, lahko zase mnogo naredijo s premišljenim oblačenjem in razgibavanjem. Ko so primerno oblečene za prijetno bivanje na prostem, naj se gibljejo na svežem zraku, sprva previdno, potem pa vse bolj pospešeno, kolikor ^{/293/} pač zmorejo. Na ta način lahko mnogi pridobijo zdravje in živijo za opravljanje svoje življenjske naloge na svetu.

Neodvisnost od mode

Ženske naj pokažejo moralni pogum za zdravo in preprosto oblačenje, namesto da si prizadevajo zadovoljiti modne zahteve. Namesto da se žena in mati zakoplje v naporna domača opravila, naj si vzame čas za branje, da bo dobro obveščena in bo sopotnica svojemu možu ter bo lahko vplivala na umski razvoj svojih otrok. Modro naj izrablja svoje priložnosti, da svoje drage vzgoji za bolj vzvišeno življenje. Vzame naj si čas, da bo dragi Zveličar postal njen vsakdanji spremljevalec in zaupen prijatelj. Vzame naj si čas za proučevanje njegove Besede in za odhod z otroki na polja ter jih tam uči o Bogu po lepoti njegovih del.

Naj bo vedra in vesela. Namesto da ves čas porabi za neskončno šivanje, naj večer uporabi za prijetno druženje, za ponovno snidenje družine po dnevnih dolžnostih. Mnogi moške bi tako raje izbrali družbo v svojem domu namesto v klubu ali v gostilni. Mnogi dečki ne bi bili prepuščeni ulici ali trgovini za vogalom. Mnoga dekleta bi bila obvarovana lahkomišelnosti in zapeljive družbe. Vpliv doma bi moral biti za starše in otroke to, kar je Bog tudi načrtoval – blagoslov za vse življenje. ^{/294/}

PREHRANA IN ZDRAVJE

Naša telesa tvori hrana, ki jo pojemo. Telesna tkiva se neprestano izrabljajo, sleherna dejavnost vsakega organa povzroča njegovo trošenje, nadomešča pa se z zaužito hrano. Vsak telesni organ potrebuje svoj delež hrane. Možgani morajo dobiti svoj delež, prav tako pa tudi kosti, mišice in živčevje. Čudovit je postopek, ki pretvarja hrano v kri in jo uporablja za tvorbo različnih telesnih delov. To poteka neprestano in zagotavlja življenje in moč vsakemu živcu, vsaki mišici in tkivu.

Izbira hrane

Izbrati je treba živila, ki najbolj zagotavljajo potrebne snovi za vzdrževanje telesa. Pri tej izbiri tek ni zanesljiv vodnik. Zaradi napačnih prehranskih navad se je popačil. Pogosto zahteva hrano, ki škoduje zdravju in povzroča slabost, namesto da bi zagotovila moč. Tudi družbene navade ne morejo biti naš zanesljiv vodnik. Bolezen in trpljenje, ki povsod prevladujeta, sta predvsem posledica priljubljenih zablod glede prehrane.

Da bi vedeli, katera hrana je najboljša, moramo proučiti prvotni Božji načrt za človekovo prehrano. Bog, ki je ustvaril človeka^{295/} in pozna njegove potrebe, je Adamu določil hrano. Dejal je: »Glejta, dal sem vama vso zelenjavo, ki rodi seme, ... in vse drevje, na katerem je drevesni sad, ki rodi seme: bodi vama v hrano.« (1 Mz 1,29) Po odhodu iz Raja je bilo človeku dovoljeno jesti tudi »poljsko zelenjavo« (1 Mz 3,18) in si zaradi prekletstva greha z obdelovanjem zemlje pridelovati vsakdanji kruh.

Žita, sadje, lupinasti plodovi in zelenjava so hrana, ki jo je za nas izbral Stvarnik. Najbolj zdrava in hranljiva je, če je pripravljena

čim preprosteje in naravneje. Zagotavlja moč, vzdržljivost in umsko svežino, česar ni mogoče doseči s težjo in dražilno hrano.

Vendar ni vsaka sama po sebi zdrava hrana v vseh okoliščinah enako primerna za naše potrebe. Moramo jo^{/296/} skrbno izbrati. Prehrana mora biti primerna letnemu času, podnebju, v katerem živimo, in delu, ki ga opravljamo. Hrana, ki je primerna v enem letnem času ali v določenem podnebju, ne ustreza v drugem. Tudi za ljudi različnih poklicev niso primerna vsa živila. Hrana, ki je koristna pri težakem delu, pogosto ni primerna za ljudi, ki delajo sede ali opravljajo napeto umsko delo. Bog nam je zagotovil obilico raznovrstne zdrave hrane, in vsakdo si mora izbrati tisto, kar izkušnja in zdrava presoja potrjujeta kot najustreznejše njegovim potrebam.

Narava zagotavlja obilo sadja, lupinastih plodov in žita, in ti pridelki iz vseh dežel so iz leta v leto vse dostopnejši zaradi vse bolj-
ših prevoznih možnosti. Tako so mnoga živila, ki smo jih še pred nekaj leti šteli za razkošje, zdaj dostopna vsem kot hrana za vsakdanjo rabo. To še posebno velja za suho in vloženo sadje.^{/297/}

Lupinasti plodovi in iz njih izdelana hrana se vse bolj uporabljajo namesto mesa. Dodamo jim lahko žita, sadje in nekatere korenaste plodove ter pripravimo zdravo in hranljivo hrano. Skrbeti pa moramo seveda, da ne vzamemo prevelikega deleža lupinastih plodov. Ljudje, ki poznajo slabe učinke prehrane z lupinastimi plodovi, se lahko znebijo te težave, če bodo upoštevali omenjeno opozorilo. Zavedati se tudi moramo, da nekateri lupinasti sadeži niso tako zdravi kakor drugi. Mandlji so boljši kakor kikirikiji, vendar so slednji hranljivi in dobro prebavljivi, če jih uporabljamo v omejenih količinah skupaj z žitom.

Kadar so olive pravilno pripravljene, lahko nadomestijo maslo in meso enako kakor lupinasti plodovi. Olje, ki ga pojemo v olivah, je mnogo boljše od živalskih maščob ali toščke. Služi tudi kot odvajalo. Njegova uporaba bo koristila jetičnim bolnikom, zdravilno pa je tudi pri vnetju in preobčutljivosti želodca.

Ljudje, ki so se navadili na obilno in zelo dražilno hrano, imajo popačen okus in ne morejo naenkrat uživati v hrani, ki je nedražilna in preprosta. Potrebovali bodo čas, da bo njihov okus postal naraven

in si bo želodec opomogel od vseh zlorab, ki jim je bil izpostavljen. Toda tisti, ki vztrajajo pri uporabi zdrave hrane, jim bo ta postopoma postala okusna. Cenili bodo njen prijeten in slasten okus in jo jedli z večjim užitkom kakor pa pri nezdravih slaščicah. Zdrav,^{/298/} nerazdražen in neprebremenjen želodec pa bo zlahka opravljal svojo nalogo.

Za zdravje je treba zagotoviti zadostno količino dobre in hranljive hrane. S premišljenim načrtovanjem si lahko priskrbimo v skoraj vsaki deželi to, kar najbolj pospešuje zdravje. Različno pripravljene riž, pšenico, koruzo in oves vsepovsod izvažajo v tujino, ravno tako fižol, grah in lečo. Vse to, skupaj z domačim ali uvoženim sadjem ter z raznovrstno zelenjavo, ki raste v vsakem kraju, nam omogoča izbiro popolne hrane brez uporabe mesa.

Kjer koli lahko pridelamo obilo sadja, ga je treba s sušenjem ali vlaganjem pripraviti za zimo. Drobno sadje, kot so ribez, kosmulje, jagode, maline in robidnice, se lahko uspešno pridelajo na mnogih krajih, kjer jih ne uporabljajo in je njihovo pridelovanje zanemarejeno.

Če je le možno, je treba za vlaganje uporabljati kozarce namesto pločevink. Posebno pomembno je, da je sadje za vlaganje v dobrem stanju. Uporabite le malo sladkorja, sadje pa kuhajte samo tako dolgo, kolikor je nujno, da se ne pokvari. Tako pripravljeno je odličen nadomestek za sveže sadje.

Kjer koli morete, po zmerni ceni kupite posušeno sadje, kot so rozine, slive, jabolka, hruške, breskve in marelice. Spoznali boste, da ga lahko mnogo več, kakor je to v navadi, uporabljate za glavno sestavino hrane, ki pri vseh vrstah delavcev izredno dobro vpliva na zdravje in telesno moč.

Noben obrok ne sme biti sestavljen iz več vrst različne hrane, saj nas to spodbuja, da preveč jemo in imamo slabo prebavo.

Ni dobro jesti sadja in zelenjave ob istem obroku. Če je prebava slaba, bo uporaba obeh vrst hrane pogosto povzročila^{/299/} prebavne motnje in nezmožnost za umski napor. Boljše je, če imamo pri enem obroku sadje, pri drugem pa zelenjavo.

Obroki morajo biti raznovrstni. Vedno enako pripravljena hrana iz istovrstnih živil se ne sme pojavljati na mizi pri vsakem obroku

dan za dnem. Ob raznovrstni hrani bomo obroke zaužili z velikim užitkom, telo pa bo bolje nahranjeno.

Priprava hrane

Napačno je jesti samo zato, da bi zadovoljili tek, vendar tudi ne smemo biti ravnodušni do kakovosti hrane ali načina njene priprave. Če jed ne tekne, telo hrane ne bo tako dobro sprejelo. Hrano moramo skrbno izbirati ter jo pripravljati preudarno in strokovno.

Prečiščena bela moka ni najboljša za pripravo kruha. Njena uporaba ni ne zdrava ne varčna. Kruh iz te moke nima hranilnih snovi, ki jih ima kruh, narejen iz polnozrnate pšenične moke. Pogosto povzroča zaprtje in druga nezdrava stanja.

Uporaba sode bikarbone ali pecilnega praška pri mešenju kruha je škodljiva in nepotrebna. Povzroča namreč vnetje želodca in pogosto zastrupi ves organizem. Mnoge gospodinje/300/ menijo, da brez sode ne morejo narediti dobrega kruha, vendar je to zмотa. Če bi se potrudile naučiti boljših metod, bi bil njihov kruh bolj zdrav, nesprijetnemu okusu pa prijetnejši.

Pri pripravi vzhajane ali kvašenega kruha ne smemo uporabljati mleka namesto vode. Uporaba mleka je dodatni strošek, poleg tega pa povzroča, da je kruh mnogo manj zdrav. Mlečni kruh ne ostaja svež tako dolgo po peki kakor kruh, ki je pripravljen z vodo, in se tudi hitro skisa v želodcu.

Kruh mora biti lahek in sladek. V njem ne sme biti niti najmanjše sledi kislosti. Hlebci morajo biti majhni in kolikor je le mogoče temeljito prepečeni, da so vse kvasovke uničene. Kvašen kruh se težko prebavlja, dokler je vroč ali svež. Takšen se nikoli ne bi smel pojaviti na mizi. To pravilo pa ne velja za nekvašen kruh. Sveže štručke, narejene brez kvasa iz pšenične moke in spečene v dobro ogreti peči, so zdrave in okusne.

Zrnje, ki ga uporabljamo za kosmiče ali kašo, je treba kuhati več ur. Vendar je močnata in tekoča hrana manj zdrava od trde, ki zahteva temeljito žvečenje. Prepečenec ali dvakrat pečeni kruh je eno najlažje prebavljivih in najbolj okusnih jedi. Navadni kvašeni kruh narežite na kose in ga v topli pečici posušite, tako da iz njega izgine

zadnja sled vlage. Nato pa ga pustimo, da z vseh strani rahlo porjavi. V suhem prostoru lahko ta kruh shranjujemo mnogo dlje kakor navadnega, in če ga pred uporabo ponovno pogrejemo, bo tako svež, kakor po peki.

V hrani navadno uporabljamo mnogo preveč sladkorja. Pogače, sladki pudingi, tortna peciva, želeji in marmelade povzročajo slabo prebavo. Posebno škodljive so jajčne kreme in pudingi, katerih glavne sestavine so mleko, jajca in sladkor.^{301/} Izogibljimo se uporabi mleka in sladkorja skupaj.

Če uporabljamo mleko, naj bo temeljito sterilizirano. S tem ukrepom se zmanjša nevarnost okužbe zaradi uporabe mleka. Maslo je manj škodljivo, ko ga jemo na hladnem kruhu kakor uporabljenega med kuhanjem; praviloma pa je boljše, da se mu popolnoma odpovemo. Trdi in poltrdi sir je še bolj sporen; je popolnoma neprimeren za prehrano.¹

Pičla in slabo prekuhana hrana znižuje kakovost krvi, ker slabi organe, v katerih nastaja. V telesu povzroča motnje in bolezni, ki jih spremljata živčna razdražljivost in slaba volja. Tisoči in desetisoči so žrtve slabe kuhinje. Na mnogih nagrobnikih bi lahko pisalo: »Umrli zaradi slabega kuhanja« ali »Umrli zaradi zlorabljanja želodca.«

Tisti, ki kuhajo hrano, imajo sveto dolžnost naučiti se, kako se pripravljata zdrava hrana. Mnogo ljudi je izgubljenih zaradi slabega kuhanja. Za pripravo dobrega kruha sta potrebna znanje in skrb; kajti v hlebu dobrega kruha je več vere, kakor pa mnogi mislijo. Le malo je resnično dobrih kuharjev. Mlade ženske imajo kuhanje in druga gospodinjstva opravila za hlapčevska dela, zato imajo mnoga dekleta, ko se poročijo in prevzamejo skrb za družino, tako malo predstave o tem, kaj so dolžnosti žene in matere.

Kuhanje nikakor ni manjvredna večšina, temveč je ena najbistvenejših za praktično življenje. To je večšina, ki bi se je morale naučiti vse ženske,^{302/} poučevati pa bi jo morali tako, da bo koristila revnejšim slojem. Pripraviti jed, ki bo vzbujala tek ter bo obenem pre-

¹ Bralec naj upošteva, da se z izrazom sir v tem odstavku ne misli na skuto ali podobno hrano, za katero pisateljica na drugih mestih svojih spisov trdi, da je zdrava.

prosta in hranljiva, zahteva spretnost, vendar jo je možno doseči. Kdor kuha, mora vedeti, kako se pripravi preprosta hrana na enostaven in zdrav način ter tako, da bo prav zaradi svoje preprostosti okusnejša in tudi koristnejša.

Vsaka ženska, ki skrbi za družino, a ne pozna umetnosti zdravega načina kuhanja, se mora odločiti, da se bo naučila tega, kar je tako bistveno za blaginjo njene družine. V mnogih krajih tečaji pravičnega kuhanja ponujajo tudi priložnost za poučevanje v tej smeri. Kdor pa si ne more zagotoviti takšne pomoči, se mora poučiti pri dobrem kuharju in vztrajati pri svojih naporih za napredek, dokler ne postane mojster kuharske umetnosti.

Rednost v prehrani je življenjsko pomembna. Za vsak obrok je treba določiti čas. Ob tem času naj vsakdo poje, kar telo potrebuje, nato pa naj do naslednjega obroka ne zaužije ničesar več. Mnogi jedo, ko telo ne potrebuje hrane, v nerednih razmikih in med obroki, ker nimajo dovolj močne volje, da bi se uprli temu nagnjenju. Med potovanji nekateri neprestano grizljajo vse, kar koli užitnega imajo pri roki. To je zelo škodljivo. Če bi potniki redno uživali preproste in hranljive jedi, se ne bi počutili tako utrujeni, niti ne bi toliko trpeli zaradi obolenj.

Druga škodljiva navada je jesti tik pred spanjem. Lahko da so že zaužili redni obrok, vendar zaradi občutka slabosti pojedjo še nekaj hrane. Zaradi popuščanja to napačno dejanje postane navada, ki je pogosto tako trdno usidrana, da mislimo, da brez hrane ni mogoče zaspati. Če pozno večerjamo, se prebavljanje nadaljuje med spanjem. Toda četudi želodec dela neprekinjeno, njegovo delo ni dobro opravljeno. Spanje³⁰³ pogosto motijo neprijetne sanje, zjutraj pa se prebudimo nespočiti in nam zajtrk ne diši in ne tekne. Ko ležemo počivat, bi moral želodec že popolnoma opraviti svoje delo, da bi lahko z drugimi telesnimi organi vred prav tako počival. Za ljudi, ki delo opravljajo sede, je pozna večerja še posebno škodljiva. Prebavne motnje, ki jih to povzroča, so pogosto začetek bolezni, ki se konča s smrtjo.

V mnogih primerih čutimo slabost, ki spodbuja željo po hrani, ker so bila prebavila preobremenjena čez dan. Ko namreč prebavijo en obrok, potrebujejo počitek. Med obroki bi moralo miniti vsaj pet

do šest ur. Mnogi, ki preizkusijo ta načrt, ugotovijo, da sta dva obroka na dan boljša kakor trije.^{/304/}

Napačne prehranjevalne navade

Ne smemo jesti premrzle ali prevroče hrane. Če je mrzla, se življenjska moč želodca izgublja za ogrevanje hrane, preden sploh lahko začne prebavljati. Hladne pijače so škodljive iz istih razlogov, uporaba vročih pijač pa nas nenadzorovano izčrpava. Dejstvo je, da kolikor več tekočine spijemo ob obroku, toliko bolj je otežena prebava hrane, ker mora biti najprej vsrkana preobilna tekočina, preden se sploh lahko začne prebava. Nikar ne jejte preveč slane hrane, izogibajte se kislim in začinjenim jedem, jejte obilo sadja, pa bo precej izginilo draženje, ki zahteva več tekočine.

Jesti je treba počasi in hrano temeljito prežvečiti. To je potrebno zato, da se lahko slina temeljito pomeša s hrano in se začnejo izločati prebavni sokovi.

Drugo resno zlo je jesti ob nepravem času kot na primer po hudem ali prevelikem naporu, ko smo zelo izčrpani in^{/305/} pregreti. Takoj po jedi ima živčna energija naporno nalogo; ko pa sta um ali telo močno obremenjena tik pred jedjo ali takoj po njej, je prebava ovirana. Ko smo razburjeni, prestrašeni ali se nam mudi, je boljše, da ne jemo, dokler se ne spočijemo ali sprostimo.

Želodec je tesno povezan z možgani; ko torej zbolí, se živčna energija iz možganov uporablja za pomoč oslavljenim prebavilom. Kadar se takšne potrebe pojavljajo prepogosto, se možgani prenapolnijo s krvjo. Če so možgani neprestano obremenjeni, poleg tega pa smo premalo telesno dejavni, moramo tudi preprosto hrano jesti v zmernih količinah. Med obedovanjem odvrzite vse skrbi in bojazni. Nikar ne hitite, temveč jejte počasi, z vedrino, s polnim srcem hvaležnosti Bogu za vse njegove blagoslove.

Mnogi, ki so se odpovedali mesu ter drugim težkim in škodljivim živilom, menijo, da lahko s preprosto in zdravo hrano neomejeno zadovoljujejo svoj tek in jedo preobilo, celo požrešno. To je zablada. Prebavil ne smemo preobremenjevati ne s količino ne s kakovostjo hrane, ker bo potem ustrezno obremenjen ves organizem.

Običaj narekuje, da se hrana prinaša na mizo po nekem vrstnem redu. Nekdo lahko poje zadostno količino hrane, ki mu morda ne ustreza, ker ne ve, katera hrana bo še na vrsti. Ko prinesejo še zadnjo vrsto hrane, se odloči prestopiti meje in sprejeti posladek, to pa povzroči samo slabost. Če pa je vsa hrana, ki je namenjena obroku, postavljena na mizo že na začetku, imamo možnost izbrati, kar nam najbolj ustreza.

Včasih takoj čutimo posledice tega, da smo preveč jedli. V drugih primerih pa ni nobenega občutka bolečine; vendar prebavila izgubijo svojo življenjsko energijo in temelji telesne moči so spodkopani./306/

Preobilica hrane obremenjuje organizem in povzroča bolešno, vročično stanje. To zahteva nesorazmerno večjo količino krvi za želodec, zaradi tega pa se udje hitro ohladijo. Prebavilom se naloži težko breme, in ko ti organi opravijo svoje delo, ostane občutek slabosti in utrujenosti. Nekateri, ki stalno jedo preveč, imajo ta občutek slabosti za lakoto, vendar ga povzroča preobremenjenost prebavil. Včasih se pojavi tudi otrplost možganov in nismo pripravljeni za umski in telesni napor.

Ta neprijetna znamenja občutimo zato, ker je narava opravila svoje delo tako, da je po nepotrebnem trošila življenjske moči in jih popolnoma izčrpala. Želodec zahteva: »Daj mi počitek!« Toda to slabost si mnogi razlagajo, kakor da zahteva še več hrane; namesto da bi želodcu omogočili počitek, ga še dodatno obremenijo. Prebavila so zaradi tega pogosto izčrpana, medtem ko bi morala biti zmožna opravljati koristno delo.

Za soboto ne bi smeli pripraviti bogatejše izbire ali več hrane kakor za druge dni. Namesto tega mora biti hrana preprostejša in pojesti bi je morali manj, da bi bil um dovolj bister in dovetnejši za razumevanje duhovnih resnic. Obremeniti želodec pomeni tudi obremeniti možgane. Lahko da bomo slišali najdragocenejše besede, vendar jih ne bomo dojemali, ker bo um zamegljen zaradi neprimerne prehrane. Mnogi veliko bolj, kakor si mislijo, z nezmernim uživanjem hrane na sobotni dan postanejo nezmožni sprejemati blagoslov njegovih svetih priložnosti.

Kuhanju v soboto se moramo odpovedati; vendar to ne pomeni, da moramo jesti mrzlo hrano. Ob hladnem vremenu segrejmo hrano, ki je bila pripravljena dan prej. Jedi pa naj bodo okusne in privlačne, četudi so preproste. Posebno^{307/} v družinah z otroki je dobro, da za soboto pripravimo nekaj, kar bodo imeli za pogostitev, nekaj, česar družina ne uživa vsak dan.

Če popuščamo škodljivim prehranskim navadam, ne smemo prelagati prenov. Kadar se zaradi zlorabe želodca pojavijo prebavne motnje, se moramo skrbno potruditi, da odstranimo vsako odvečno obremenitev in tako ohranimo preostalo življenjsko moč. Želodec morda po dolgem zlorabljanju ne bo postal nikoli več popolnoma zdrav, vendar ga bo pravilna prehrana obvarovala pred nadaljnjim poslabšanjem in mnogi si bodo bolj ali manj opomogli. Ni preprosto predpisati pravil, ki bi ustrezala vsakemu primeru; toda če upoštevamo pravilna prehranjevalna načela, lahko napravimo velike spremembe; njim, ki kuhajo, pa ne bo treba neprestano garati, da bi zbudili naš tek.

Zmernost pri jedi bo nagrajena z umsko in moralno močjo; pomaga pa nam tudi obvladovati strasti. Prenajesti se še posebno škoduje ljudem, ki so po naravi počasni; ti bi morali jesti zmerno in si določiti dovolj časa za telesno delo. Obstajajo moški in ženske različnih naravnih sposobnosti, ki pa^{308/} ne dosežejo niti polovice tega, kar bi lahko, če bi se navadili nadzorovati samega sebe z obvladovanjem teka.

Mnogi pisci in govorniki prav pri tem ravnaajo napačno. Po jedi, ki jim je zelo teknila, se lotijo dela v sedečem položaju, berejo ali pišejo, ne da bi si privoščili telesno dejavnost. Zaradi tega se jim ustavi prosti pretok misli in besed. Ne morejo pisati ali govoriti mogočno in z odločno globino, da bi lahko ganili srce. Njihovi naporji so neodločni in ne obrodijo sadov. Tisti, na katerih počivajo pomembne odgovornosti, predvsem pa varuhi duhovnih koristi, bi morali biti rahločutni in razsodni. Bolj kakor drugi morajo biti zmerni v jedi. Bogata in razkošna hrana ne sme imeti prostora na njihovih mizah.

Ljudje na odgovornih položajih morajo vsak dan sprejemati odločitve, ki imajo daljnosežne učinke. Pogosto morajo razmišljati

zelo hitro, to pa lahko uspešno naredijo samo tisti, ki so strogo zmer-
ni. Pravilna uporaba telesnih in duhovnih sposobnosti krepi um. Če
ne gre za prevelik napor, bo vsaka nova obremenitev povečala naše
moči. Delo tistih, ki morajo ^{/309/} presoјati pomembne načrte in spreje-
mati pomembne odločitve, je pogosto skaženo zaradi zla, ki ga je
povzročila nepravilna prehrana. Motnje v želodcu povzročajo neure-
jeno in nezanesljivo stanje uma. Pogosto povzročajo preobčutljivost,
osornost in nepravičnost. Mnogi načrti, ki bi bili sicer v blagoslov
svetu, so bili odloženi, uresničeni pa so bili mnogi krivični, zatiralski
in celo kruti ukrepi, ki so bili posledica bolezenskega stanja zaradi
napačnih prehranskih navad.

Preizkusite naslednji nasvet vsi tisti, ki opravljate pretežno se-
deče ali pa umsko delo; poskusite ga tisti, ki imate dovolj moralnega
poguma in obvladujete samega sebe: Pri vsakem obroku zaužijte sa-
mo dve ali tri vrste preproste hrane in ne pojejte več, kakor je potreb-
no za potešitev lakote. Vsak dan telovadite, in videli boste, da vam
bo to koristilo.

Ljudem, ki opravljajo telesno delo, ni treba toliko paziti glede
količine in kakovosti svoje hrane, kakor je treba njim, ki navadno
sedijo; toda tudi ti bodo bolj zdravi, če se bodo obvladovali pri jedi in
pijači.

Nekateri si želijo natančno predpisanih pravil glede njihove
prehrane. Preveč pojedjo, potem pa to obžalujejo, in tako stalno raz-
mišljajo, kaj jedo in kaj pijejo. Tako pa ne sme biti. Nihče ne more
določiti natančnega pravila za druge. Vsak se mora navaditi logično
misliti in se nadzorovati ter upoštevati načela.

Naša telesa so Kristusova last, ki jo je odkupil, zato nam ni
dovoljeno z njimi delati, kakor nas je volja. Vsi, ki poznajo zdrav-
stvene zakone, morajo dojeti svojo obveznost ubogati tiste zakone, ki
jih je Bog določil zanje. Poslušnost zakonom zdravja mora postati
naša osebna dolžnost. Sami moramo trpeti posledice prekršenega za-
kona. Vsak zase mora Bogu odgovarjati za svoje navade in dejanja.
Zato ni prav, da sprašujemo: »Kaj dela svet?« marveč: »Kako bom
jaz kot posameznik ravnal s telesom, ki mi ga je podaril Bog?« ^{/310/}

MESO KOT HRANA

Prehrana, ki je bila človeku določena na začetku, ni zajemala živalskega mesa. Šele po vesoljnem potopu, ko je bilo uničeno vse zelenje na zemlji, je bilo človeku dovoljeno jesti meso.

Gospod je v edenskem vrtu izbral hrano za človeka in tako pokazal, katera prehrana je zanj najboljša; z izbiro hrane za Izraela je podal isti nauk. Izraelce je izpeljal iz Egipta in se lotil njihove vzgoje, da bi lahko postali njegovo ljudstvo. Po njih je želel blagosloviti in poučiti svet. Priskrbel jim je hrano, ki je bila najbolj prilagojena temu namenu. To pa ni bilo meso, temveč mana – »kruh z neba«. (2 Mz 16,4; Jn 6,31) Samo zaradi njihovega nezadovoljstva in mrmranja po loncih mesa v Egiptu jim je dovolil mesno hrano, ampak le za kratek čas. Njena uporaba je povzročila bolezen in smrt tisočim. Vendar omejitev na brezmesno hrano ni bila nikoli iskreno sprejeta. Še naprej je povzročala nezadovoljstvo in odkrito ali prikrito godrnjanje, in nikoli ni postala trajna.

Po naselitvi v Kanaanu je bilo Izraelcem dovoljeno uporabljati mesno hrano, vendar z natančnimi omejitvami,^{/311/} ki so imele namen zmanjšati škodljive posledice. Prepovedano je bilo uporabljati svinjino ter meso drugih živali, ptic in rib, katerih meso je bilo razglašeno za nečisto. Strogo prepovedano pa je bilo uživati tolščo in kri mesa, ki je bilo sicer dovoljeno.

Za hrano so smeli uporabljati samo zdrave živali. Mesa živali, ki je bila raztrgana ali je poginila ali pa ji ni bila skrbno odstranjena kri, niso smeli uporabiti za hrano.

Ko so Izraelci opustili božanski načrt prehrane, so doživeli velike izgube. Želeli so si mesne prehrane in poželi so njene posledice. Niso dosegli Božjega ideala značaja in niso izpolnili njegovega namena. Gospod »jim je dal, česar so želeli, a poslal jim je suhoto v

njihove duše«. (Ps 106,15) Bolj so cenili zemeljsko kakor duhovno, zato niso dosegli posvečenih posebnih prednosti, ki jim jih je namenil Bog.^{/312/}

Razlogi za opuščanje mesne hrane

Tisti, ki jedo meso, jedo žito in zelenjavo iz drugega vira, kajti to je živalska hrana, ki zagotavlja njihovo rast. Življenje, ki je skrito v zrnju in zelenjavi, prehaja v uživalca. Mi ga prejmemo, ko jemo meso teh živali. Koliko boljše bi bilo, da bi ga dobili naravnost z uživanjem hrane, ki nam jo je določil Bog.

Meso ni bilo nikoli najboljša hrana; ker pa obolevnost živali tako hitro narašča, je njegova uporaba danes dvakrat bolj sporna. Tisti, ki jedo mesno hrano, ne vedo, kaj jedo. Ko bi lahko videli žival, dokler je še živela, in bi poznali kakovost mesa, ki ga zaužijejo, bi se pogosto s studom obrnili od njega. Ljudje neprestano jedo meso, ki je polno povzročiteljev obolenj. Tako se prenašajo tuberkuloza, rak in druge usodne bolezni.

V svinjini mrgoli zajedavcev. Glede svinje je Bog dejal: »Tudi svinje ne jejte, ker dvoji parkelj, a ne prežvekuje, nečista vam bodi. Njihovega mesa ne jejte in njihove mrline se ne dotaknite.« (5 Mz 14,8)^{/313/} To zapoved je dal zato, ker svinjina ni primerna za hrano. Svinje so mrhovinarji, in to je edina naloga, ki jim je bila namenjena. Ljudem ni bilo nikoli, v nobenih razmerah, dovoljeno jesti njihovega mesa. Meso živali, katere naravno okolje je umazanija in se hrani z vsakovrstnimi gnusnimi rečmi, ne more biti zdravo.

Pogosto pripeljejo na trg in prodajo živali, ki so tako obolele, da se jih njihovi lastniki bojijo rediti še naprej. Tudi nekateri načini pitanja za trg povzročajo bolezni. Prikrajšane za svetlobo in čist zrak, dihajo ozračje hlevske umazanije, se mogoče krmijo z razpadajočo hrano, zato je vse telo kmalu zastrupljeno s škodljivimi snovmi.

Živali pogosto prevažajo na velike razdalje, kjer so do prihoda na trg izpostavljeni hudemu trpljenju. Odpeljejo jih z zelenih travnikov, potem pa potujejo dolge utrujajoče kilometre po vročih in prašnih cestah ali pa jih prevažajo nagnetene v umazanih vagonih, vroči-

čne in izčrpane, pogosto dalj časa brez hrane in vode, te živali gredo v smrt samo zato, da bi se ljudje lahko gostili z mrhovino.

Na mnogih krajih se ribe zastrupljajo z umazanijo, s katero se hranijo, in tako postajajo povzročitelji bolezni. To velja še zlasti za ribe, ki prihajajo v stik z odpadkami^{/314/} iz velikih mest. Ribe, ki se s tem hranijo, lahko odplavajo v oddaljene čiste vode, in jih tam ulovijo. Ko so uporabljene za hrano, povzročijo bolezni in smrt tistim, ki ne slutijo nevarnosti.

Posledic mesne prehrane morda ne moremo takoj zaznati, vendar to ni dokaz, da ni škodljiva. Le malokatero je možno prepričati, da jih je zaužito meso zastrupilo in jim povzročilo trpljenje. Mnogi umirajo zaradi bolezni, ki so v celoti posledica uživanja mesa, medtem ko niti sami niti drugi ne posumijo o resničnih vzrokih.

Moralna zla mesne prehrane niso nič manj izrazita kakor telesne bolezni. Mesna hrana škoduje zdravju, kar pa prizadene telo, ustrezno vpliva tudi na um in dušo. Pomislite na krutost do živali, ki jo zahteva mesna hrana, in njene posledice za tiste, ki jo povzročajo, in one, ki jih opazujejo. Kako to uničuje nežnost, ki bi jo morali čutiti do teh Božjih stvarstev!

Razumnost, ki jo kažejo mnoge neme živali, se tako zelo približuje človeški, da je to prava skrivnost. Živali gledajo, poslušajo, ljubijo, se bojijo in trpijo. Svoje organe uporabljajo zvesteje kakor mnogi ljudje. Izražajo naklonjenost in nežnost do^{/315/} sotrpinov. Ljubezni, ki jo mnoge živali kažejo do ljudi, kateri skrbijo zanje, daleč presega tisto, ki jo kažejo nekateri ljudje. Tako se navežejo na človeka, in tega ni mogoče pretrgati brez njihovega hudega trpljenja.

Kako lahko kdo, ki ima človeško srce in je kdaj skrbel za domače živali, lahko pogleda v oči, ki so tako polne zaupanja in ljubezni, in jih prostovoljno izroči mesarjevemu nožu? Kako bi lahko potem kot slasten zalogaj jedel njihovo meso?

Napačno je prepričanje, da je mišična moč odvisna od uživanja mesne hrane. Potrebe organizma lahko bolje zadovoljimo in uživamo krepkejše zdravje, če je ne uporabljamo. Žita, sadje, lupinasti plodovi in zelenjava vsebujejo vse hranljive snovi, ki so potrebne za nastajanje kakovostne krvi. Teh snovi mesna hrana ne zagotavlja tako dobro

ali celovito. Če bi bila mesna hrana življenjsko pomembna za zdravje in moč, bi nam jo Bog določil že na začetku.

Ko prenehamo uporabljati mesno hrano, se pogosto pojavi občutek slabosti in pomanjkanje moči. Mnogi to poudarjajo kot dokaz, da je mesna hrana bistvenega pomena; spregledajo pa, da je to zaradi poživljajoče narave, ki jo ima ta hrana, ker razgreva kri in draži živčevje. Nekateri se bodo tako težko odpovedali uživanju mesa, kakor se pijanec težko odpove svojemu požirku žganja; vendar bi prav njim sprememba najbolj koristila.

Ko opustimo mesno prehrano, jo moramo nadomestiti z raznovrstnim žitom, lupinastimi plodovi in zelenjavo, kar bo obenem hranljivo in bo teknilo. To je še posebno potrebno pri ljudeh, ki so slabotni ali preobremenjeni s stalnim delom. V nekaterih deželah, kjer je veliko revščine, je meso najcenejša hrana. V takšnih razmerah bo ^{316/} spremembo težje opraviti; vendar jo je možno izvršiti. Vsekakor pa moramo upoštevati razmere, v katerih ljudje živijo, in moč dolgoletnih navad, zato moramo biti previdni, da ne bomo neprimerno vsiljevali zamisli, četudi so pravilne. Nikogar ne smemo siliti k naglim spremembam. Meso mora nadomestiti zdrava poceni hrana. V teh zadevah je veliko odvisno od tistega, ki kuha. Ta lahko skrbno in spretno pripravi jed, ki je hranljiva in vzbuja tek ter lahko izdatno nadomesti mesno hrano.

Vsekakor pa vzgajajte vest, zaprežite voljo, zagotovite dobro in zdravo hrano, in sprememba bo lažje opravljena, želja po mesu pa bo kmalu izginila.

Ali ni čas, ko bi morali vsi načrtovati opustitev mesne prehrane? Kako naj tisti, ki si prizadevajo postati čisti, plemeniti in sveti, da bi se lahko družili z nebeškimi angeli, še naprej uporabljajo hrano, ki tako škoduje duši in telesu? Kako lahko jemljejo življenje Božjim stvarstvom, zato da bi lahko kot naslado uživali meso? Naj se raje povrnejo k zdravi in okusni hrani, ki je bila dana človeštvu na začetku, naj se navajajo biti usmiljeni z nemimi bitji, ki jih je Bog ustvaril in nam jih podredil, in tega naj učijo tudi svoje otroke. ^{317/}

SKRAJNOSTI V PREHRANI

Pravi prenovitelji niso vsi, ki trdijo, da zagovarjajo prehranjevalno prenovu. Pri mnogih prenova pomeni samo zavračanje določene škodljive hrane. Ne razumejo povsem jasno načel zdravja, zato so njihove mize še vedno obložene s škodljivimi slaščicami, ki še zdaleč niso zgled krščanske zmernosti in skromnosti.

Drugi pa želijo pokazati pravi zgled, zato gredo v nasprotno skrajnost. Ker ne morejo nabaviti najbolj zelene hrane, si določijo siromašno prehrano, namesto da bi uporabljali živila, ki bi lahko najboljše nadomestila to pomanjkanje. Njihova hrana jim ne zagotavlja snovi, ki so potrebne za ustvarjanje kakovostne krvi. Zato njihovo zdravje trpi, njihova učinkovitost je zmanjšana in njihov zgled govori proti prenovi namesto njej v prid.

Drugi spet mislijo, da hrane ni treba prav skrbno izbirati in pripravljati, saj zdravje zahteva preprosto prehrano. Nekateri se omejujejo na zelo skopo prehrano, ki ni dovolj raznovrstna, da bi zadovoljila potrebe telesa, zato trpijo posledice.

Tisti, ki samo delno razumejo načela prenove, so pogosto najbolj togi, vendar ne samo ko sami izvajajo svoje nazore, temveč tudi ko jih vsiljujejo svojim družinskim članom³¹⁸ in sosedom. Zaradi njihove zgrešene prenove, ki se kaže v njihovem slabem zdravju, in njihovih poskusov vsiljevanja svojih nazorov drugim si mnogi ustvarijo napačno predstavo o prenovi prehrane, zato jo v celoti zavračajo.

Tisti, ki razumejo zdravstvene zakone in jih vodijo načela, se bodo izogibali skrajnostim kakor pri popuščanju sebi tako tudi pri omejevanju. Njihova hrana ni izbrana samo za potešitev teka, temveč tudi za vzdrževanje telesa. Vse moči si skušajo ohraniti v najboljšem

stanju, da bi lahko najbolje služili Bogu in ljudem. Tek je pod nadzorom razuma in vesti, zato so nagrajeni z zdravim telesom in duhom. Svojih nazorov ne vsiljujejo drugim, njihov zgled pa je pričevanje v prid pravih načel. Takšni močno vplivajo v prid dobrega.

Za prenavo prehrane obstaja razumen razlog. Proučevati jo moramo brez predsodkov in temeljito in nihče ne sme kritizirati drugih, ker se njihove navade ne ujemajo prav v vsem z njegovimi. Ni mogoče predpisati enotnega pravila, ki naj določa navade vsakogar, in nihče ne sme imeti^{/319/} sebe za merilo vsem drugim. Ne moremo vsi jesti istih živil. Hrana, ki je komu privlačna in koristna, je lahko drugemu neokusna in celo škodljiva. Nekaterim ne ustreza mleko, medtem ko drugim koristi. Nekateri ne morejo prebaviti graha in fižola, drugim pa sta koristna. Nekaterim so iz grobo mletega žita pripravljene jedi dobra hrana, drugi pa je ne morejo jesti.

Ljudi, ki živijo v novonaseljenih ali v revnih predelih, ni treba siliti, naj iz svoje prehrane izločijo mleko in jajca. Resnica je, da se morajo ljudje z odvečno težo, pri katerih so čutni nagoni zelo močni, izogibati dražilni hrani. Posebno v družinah z otroki, ki so se vdali čutnim razvadam, ne bi smeli uporabljati jajc. Toda ljudje, katerih krvotvorni organi so šibki, zlasti če ni mogoče dobiti druge hrane, ki zagotavlja potrebne snovi, ne smejo popolnoma zavreči mleka in jajc. Skrbno bi si morali prizadevati, da si priskrbimo mleko zdravih krav in jajca zdravih kokoši, ki so pravilno hranjene in za katere dobro skrbijo. Jajca je treba skuhati tako, da so najlažje prebavljiva.

Prenavo prehrane moramo stopnjevati. Kolikor bolj se množijo bolezni pri živalih, toliko manj varna postaja uporaba mleka in jajc. Potrudimo se jih^{/320/} zamenjati z drugimi živali, ki so koristna in poceni. Ljudi vseh poudarjamo, kako naj kuhajo brez mleka in jajc, kolikor je le mogoče, in se vendar hranijo z zdravo in okusno hrano.

Če zaužijemo samo dva obroka na dan, je to na splošno koristno za zdravje, vendar pa je v nekaterih razmerah nekaterim potreben še tretji obrok. Ta mora, če ga že zaužijemo, biti vsekakor zelo lahek in sestavljen iz hrane, ki se najlažje prebavi. Keksi ali prepečenec in sadje ali žitna kava je hrana, ki je najprimernejša za večerjo.

Nekateri se vedno bojijo, da jim bo njihova hrana škodovala, četudi je preprosta in zdrava. Tem ljudem pravim: Nikar ne mislite,

da vam bo hrana škodila; nikakor ne pomislite na to. Jejte po svoji najboljši presoji in ko ste Gospoda prosili, naj blagoslovi hrano, da bo okrepila vaše telo, verujte, da je uslišal molitev, in se pomirite.

Ker načela od nas zahtevajo zavračanje snovi, ki dražijo želodec in škodujejo zdravju, se moramo tudi zavedati, da osiromašena prehrana povzroča slabokrvnost. Mnoge najtežje ozdravljive bolezni nastajajo ravno zaradi tega. Telo ni zadosti nahranjeno in posledice so prebavne motnje ter splošna izčrpanost. Ljudje, ki se tako hranijo, niso^{321/} vedno prisiljeni v to zaradi revščine, marveč si takšno prehrano izberejo iz nevednosti ali malomarnosti ali pa zato, ker izvajajo svoje napačne nazore o prenovi prehrane.

Boga ne častimo, če zanemarjamo ali zlorabljammo telo, da zaradi tega postane nezmožno za službo njemu. Skrbeti za telo z okusno in krepčilno hrano je ena prvih dolžnosti gospodinje. Mnogo boljše je imeti manj dragoceno obleko in pohištvo kakor pa skopariti pri hrani.

Nekatere gospodinje svoji družini odmerjajo pičlo hrano, da bi svojim gostom lahko zagotovile drago gostijo. To ni pametno. Goste postrezimo čim preprosteje. Družinske potrebe morajo imeti prednost.

Nerazumna varčnost in izumetničene navade pogosto preprečujejo izkazovanje gostoljubnosti, kjer je to potrebno in bi prineslo blagoslov. Redni obroki na naših mizah bi morali biti takšni, da lahko z dobrodošlico sprejmemo nepričakovanega gosta, ne da bi bila^{322/} gospodinja obremenjena z dodatnimi pripravami.

Vsi se morajo učiti, kaj naj jedo in kako naj si to skuhamo. Tako moški kakor ženske si morajo znati pripraviti preprosto in zdravo hrano. Zaradi svojih opravil se pogosto znajdejo tam, kjer ne morejo dobiti zdrave hrane; takrat lahko kuharsko znanje koristno uporabijo.

Skrbno pretehtajte svojo prehrano. Premislite od vzroka do posledice. Navadite se samoobvladovati. Tek nadzorujte z razumom. Nikoli ne zlorablajte svojega želodca s preobilno hrano, vendar se ne odrekajte koristni in okusni hrani, ki jo zahteva zdravje.

Omejene zamisli nekaterih, ki bi bili radi zdravstveni prenovitelji, so zelo škodovale zdravemu načinu življenja. Zagovorniki zdra-

vega načina življenja se morajo zavedati, da si bodo ljudje ustvarili mnenje o prenovi prehrane po hrani, ki jo strežejo na svoji mizi; namesto da bi ravnali tako, da bi jo spravili na slab glas, naj s svojim zgledom pokažejo njena načela tako, da bodo naredila dober vtis na iskrene ljudi. Mnogi ljudje bodo nasprotovali prav vsakemu, tudi najrazumnejšemu prenovitvenemu gibanju, če zahteva omejevanje teka. Ti ljudje namesto razuma ali zakonov zdravja upoštevajo okus. Takšni bodo vse, ki zapustijo uhojene poti navad in zagovarjajo spremembe, imenovali za skrajneže, in sicer ne glede na to, kako pravilno je njihovo ravnanje. Da ti ljudje^{/323/} ne bodo imeli nobene osnove za svoje kritiziranje, si zagovorniki zdravega načina življenja ne smejo prizadevati pokazati, kako drugačni so lahko od drugih, temveč naj bi se jim čimbolj približali, ne da bi žrtvovali svoja načela.

Kadar zagovorniki zdravstvene preнове gredo v skrajnosti, ni čudno, da ljudje, ki v njih vidijo predstavnike zdravih načel, v celoti zavračajo prenovu. Ti skrajneži pogosto v kratkem času povzročijo več škode, kakor jo je lahko popraviti vse življenje doslednega ravnanja.

Zdravstvena prenova temelji na širokih in daljnosežnih načelih, ki jih ne bi smeli zmanjševati z omejenim dojetanjem in ravnanjem. Vendar si nihče ne bi smel dovoliti, da bi ga bodisi nasprotovanje ali posmeh bodisi želja po ugajanju drugim oziroma vplivanju nanje odvrnila od pravih načel ali da bi jih začel jemati prelahkotno. Tisti, ki jih vodijo načela, se bodo trdno in odločno postavili za resnico, vendar bodo pri vseh svojih stikih z ljudmi pokazali širokosrčnega duha, ki je podoben Kristusovemu, in pravo zmernost.^{/324/}

POŽIVILA IN MAMILA

Poživila in mamila so velika skupina snovi, ki dražijo želodec, zastrupljajo kri in razburjajo živčevje, če jih uporabljamo za hrano ali pijačo. Njihova uporaba je zanesljivo zlo. Ljudje poskušajo doseči vznemirjenje s poživili, ker so učinki nekaj časa prijetni. Vendar vedno pridejo tudi posledice. Uporaba nenaravnih poživil vedno povzroča nezmernost in je učinkovit dejavnik telesnega propadanja in razkroja.

Začimbe

V našem času naglice je najprimernejša čim manj dražilna hrana. Začimbe so po naravi škodljive. Gorčica, poper, dišave, marinade in druge snovi s podobnimi lastnostmi dražijo želodec ter delajo kri vročično in nečisto. Vneto stanje pijančevega želodca pogosto ponazarja učinek alkoholnih pijač. Podobno vneto stanje povzroča tudi uporaba dražilnih začimb. Kmalu nam običajna hrana več ne zadostuje. Telo čuti pomanjkanje in poželenje po čem bolj dražilnem./325/

Čaj in kava

Čaj deluje kot poživilo in povzroča opojnost. Delovanje kave in mnogih drugih priljubljenih pijač je podobno. Prvi učinek je razvedrilen. Želodčni živci so razdraženi in ta dražljaj prenesejo možganom; ti so izzvani in ukažejo hitrejše delovanje srca ter kratkotrajno povečajo telesne moči. Utrujenost je pozabljena. Zdi se, da je moč povečana. Um je spodbujen, domišljija postane živahnjša.

Zaradi takšnih učinkov mnogi domnevajo, da jim čaj ali kava zelo koristi. Vendar je to zmotna. Čaj in kava ne hranita telesa. Njun učinek se pojavi, preden se začneta prebava in presnova, kar pa se

zdi, da je moč, je samo dražljaj živčevja. Ko vpliv poživila izgine, nenaravna moč upade in posledica je ustrezna stopnja utrujenosti in izčrpanosti.

Redno uporabo živčnih dražil spremljajo glavobol, slabost, razbijanje srca, slaba prebava, drhtavica in mnoga druga zla, ker izčrpavajo življenjske moči. Utrujeni živci potrebujejo mir in tišino, ne pa poživil^{/326/} in preobremenitve. Narava potrebuje čas za obnovitev izčrpanih moči. Kadar pa jih spodbujamo z uporabo poživil, začasno res dosežemo več, toda ko je telo zaradi stalne uporabe izčrpano, postopoma vedno težje spodbudimo moči do zelene ravni. Potrebo po poživilih vedno težje obvladujemo, dokler volja ni premagana in se zdi, da ni več nobene naravne moči, ki bi odpravila nenaravno poženje. Potrebujemo vedno močnejša poživila, dokler da se izčrpana narava ne more več odzivati.

Uporaba tobaka

Tobak je počasen, zahrbtn in eden najbolj pogubnih strupov. V kateri koli obliki se ga uporablja, kaže svoj škodljiv vpliv na telo; še nevarnejši je zato, ker so njegove posledice postopne in^{/327/} sprva težko opazne. Tobak najprej draži živce, potem pa jih ohromi. Slabi in zamači um. Pogosto vpliva na živce močnejše kakor opojna pijača. Je bolj zahrbtn in njegove učinke težje odstranimo iz telesa. Uporaba vzbuja željo po alkoholnih pijačah in v mnogih primerih položi temelje alkoholizmu.

Uporaba tobaka je neprijetna, potratna, nečedna in ponižujoča za uporabnika ter odvrtna za druge. Na njegove privržence naletimo povsod. Le redko greste skozi množico, ne da bi vam kateri kadilec dahnil svojo strupeno sapo naravnost v obraz. Neprijetno in nezdravo je preživeti nekaj časa v železniškem vagonu ali sobi, ki je polna alkoholnih hlapov in tobačnega dima. Ljudje sicer lahko vztrajno zastrupljajo same sebe, toda s kakšno pravico onesnažujejo zrak, ki ga morajo vdihavati drugi?

Uporaba tobaka povzroča neizmerno škodo med mladimi in otroki. Škodljive navade prejšnjih rodov prizadenejo današnje otroke in mladino. Umska nesposobnost, telesna slabost, razrvani živci in

nenaravna poželjenja se kot dediščina prenašajo s staršev na otroke. In enake navade, ki se jih potem držijo otroci, stopnjujejo in ovekov večijo zle posledice. To je velik krivec^{/328/} za telesno, duševno in moralno pokvarjenost, ki je postala vzrok za preplah.

Dečki začenjajo uporabljati tobak zelo mladi. Tako se ustvari razvada v obdobju, ko sta telo in um še posebno dovzetna za njegove učinke, ki spodkopavajo telesno moč, ovirajo telesno rast, omamljajo razum in kvarijo moralo.

Toda kako lahko otroke in mladino poučujemo o škodljivosti te navade, ko pa jim starši, učitelji in duhovniki kažejo drugačen zgled? Vidimo lahko, da kadijo cigarete fantiči, ki so komaj prestopili prag otroštva. Če jih kdo opozori na to, odgovorijo: »Moj oče tudi kadi.« Pokažejo na duhovnika ali na predstojnika nedeljske veroučne šole in rečejo: »Tudi ta človek kadi. Kaj mi lahko škoduje, če pa on to dela?« Mnogi, ki si prizadevajo za zmernost, so nagnjeni k uporabi tobaka. Kakšen vpliv sploh imajo takšni, da bi ustavili stopnjevanje nezmernosti?

Sprašujem tiste, ki trdijo, da verujejo v Božjo besedo in so ji poslušni: Ali si kot kristjani lahko privoščite zasvojenost, ki hromi vaš razum in vas onesposablja, da bi pravilno vrednotili večne resničnosti? Ali lahko dovolite, da vsak dan ukanjate Boga za službo, ki mu pripada, svojega bližnjega pa za pomoč, ki bi mu jo lahko ponudili, in za vpliv dobrega zgleda?

Ali ste pomislili na svojo odgovornost kot Božjih služabnikov^{/329/} za sredstva, ki so vam na voljo? Koliko Božjega denarja zapravite za tobak? Izračunajte, koliko ste tako porabili v svojem življenju. Kolikšen je znesek, ki ste ga potrošili za to ponižujočo strast, v primerjavi s tistim, kar ste dali za lajšanje težav ubogih in za označevanje evangelija?

Nihče ne potrebuje tobaka, toda mnogi umirajo zaradi pomanjkanja sredstev, ki so uporabljena slabše, kakor če bi jih vrgli stran. Ali ste tudi vi poneverili Božja sredstva? Ali niste morda krivi ukanjanja Boga in svojih bližnjih? »Ali pa ne veste, da ... niste sami svoji? Kajti kupljeni ste za drago ceno. Proslavite torej Boga v svojem telesu!« (1 Kor 6,19.20)

Opojne pijače

»Vino je zasmehovalec, opojna pijača razgrajalec, in kdor koli se opoteka po njej, si ne izbistri uma. Komu gorje, komu joj? Čigavi so prepiri, čigavo jadikovanje? Čigave rane brez vzroka? Čigava možnost oči? Njih, ki pozno sedevajo pri vinu, ki hodijo okušat mešano pijačo. Ne glej vina, ko se zlati, ko kaže v kozarcu svojo barvo! Gladko teče po grlu, a naposled piči kakor kača in zbode kakor gad.« (Prg 20,1; 23,29-32) Človeška roka še nikoli ni opisala nazornejše slike ponižanja in sužnosti žrtve opojne pijače. Podjarmljen in ponižan, celo takrat, ko se zaveda svoje bede, nima moči, da bi se rešil skušnjave. Misli si: »Zopet ga poiščem!« (Prg 23,35)^{/330/}

Nobenega dokaza ne potrebujemo, da bi pokazali škodljive posledice opojnih pijač na pijance. Zamegljene in omamljene človeške razvaline – ljudje, za katere je umrl Kristus in nad katerimi jokajo angeli – so povsod okrog nas. So madež na naši bahavi civilizaciji. Pomenijo sramoto, prekletstvo in nevarnost vsake dežele.

In kdo lahko opiše bedo, hudo trpljenje in obup, ki se skrivajo v pijančevem domu? Pomislite na ženo, ki je pogosto dobro vzgojena, občutljiva, omikana in plemenita, poročena pa z možem, ki ga pijača spreminja v pijanca ali hudobneža. Pomislite na otroke, ki so oropani udobja doma, vzgoje in šolanja ter živijo v strahu pred njim, ki bi moral biti njihov ponos in zaščita, kako jih potisnejo v svet, noseče znamenje sramote, pogosto z dediščino prekletstva pijanskega poželenja.

Pomislite na strašne nesreče, ki se vsak dan dogajajo zaradi vpliva opojne pijače. Strojevodja na vlaku spregleda signal ali si napačno razlaga navodilo. Vlak pelje naprej in je zaradi trčenja izgubljenih mnogo življenj. Ladja nasede in mnogi potniki ter člani posadke odidejo v vodni grob. Ko primer raziščejo, ugotovijo, da je bil nekdo na pomembnem položaju pod vplivom opojne pijače. Koliko se lahko kdo vdaja opojnim pijačam in mu lahko varno zaupamo življenja človeških bitij? Zaupamo mu lahko samo, če se jim je popolnoma odpovedal.

Lahke opojne pijače

Kdor je podedoval poželenje po nenaravnih poživilih, nikakor ne bi smel imeti vina, piva ali prevretega jabolčnika pred očmi ali pa na doseg roke; kajti to je zanj neprestana skušnjava. Ker se sladki mošt šteje za nenevarnega, ni pomislekov proti neomejenemu nakupu. Vendar^{/331/} ostaja sladek samo kratek čas, nato se začne vrenje. Ostri okus, ki ga tedaj dobi, imajo mnogi za prijetnejšega in neradi priznajo, da je pijača postala močna ali prevrela.

Za zdravje je nevarna celo uporaba sladkega mošta, kakršnega navadno pridelujejo. Če bi ljudje lahko videli, kaj drobnogled pokaže v kupljenem moštu, bi ga bil malokdo pripravljen piti. Pridelovalcem mošta za trg pogosto ni mar za stanje uporabljenega sadja, zato stiskajo sok tudi črvinih in nagnitih jabolk. Ti, ki ne bi niti pomislili na uporabo strupenih in gnilih jabolk, bodo pili mošt iz njih in ga imeli za razkošje; toda drobnogled nam pokaže, da je ta prijetna pijača, celo popolnoma sveže stisnjena, povsem neprimerna za uporabo.

Vino, pivo in jabolčnik povzročajo ravno tako resnično pijanost kakor žgane pijače. Njihova uporaba zbuja željo po močnejših pijačah in tako nastane navada pitja alkoholnih pijač. Zmerno pitje je šola, v kateri se ljudje učijo za pijance. Delovanje teh lažjih poživil je tako zahrbtno, da žrtev stopi na široko pot v pijanstvo, še preden posumi o nevarnosti.

Nekateri ljudje, ki jih nikoli nimamo za resnično pijane, so vedno pod vplivom lažjih opojnih pijač. So vročični, nestanovitni misli in neuravnovešeni. Ker menijo, da so varni, nadaljujejo, dokler koli ne porušijo vseh pregrad in žrtvujejo vseh načel. Najtrdnjše odločitve so^{/332/} prekršene in niti najvišji oziri ne zadoščajo več, da bi zadržale ponižujoče poželenje pod nadzorstvom razuma.

Sveto pismo nikjer ne dovoljuje uporabe opojnega vina. Tisto, ki ga je Kristus naredil iz vode na svatbi v Kani, je bilo neprevreti grozdni sok. O njem Sveto pismo pravi: »Kakor se reče o grozdu, če je soka v njem, ne pogubi ga, ker je blagoslov v njem.« (Iz 65,8)

Kristus je bil tisti, ki je v Stari zavezi Izraelce opozoril: »Vino je zasmehovalec, opojna pijača razgrajalec, in kdor koli se opoteka po njej, si ne izbistri uma.« (Prg 20,1) On ni priskrbel takšne pijače.

Satan skuša ljudi k popuščanju, ki bo zameglilo razum in ohromilo duhovno razsodnost, toda Kristus nas uči obvladovati našo ponižano naravo. Pred ljudi nikoli ne postavlja tega, kar bi lahko bila zanje skušnjava. Vse njegovo življenje je bilo zgled samoodpovedi. Da bi strl moč teka, je zaradi nas v štiridesetih dneh posta v puščavi zdržal najtežji preizkus, ki ga lahko zdrži človeška narava. Kristus je dal navodila, naj Janez Krstnik ne pije vina in močnih pijač. On je bil tisti, ki je naročil podobno zdržnost Manoahovi ženi. Kristus ne nasprotuje svojemu nauku. Neprevreto vino, ki ga je priskrbel gostom na svatbi, je bilo koristna in osvežilna pijača. Takšno je bilo tudi vino, ki so ga uporabljali Zveličar in njegovi učenci pri prvi Gospodovi večerji. Takšno vino naj bi kot simbol Zveličarjeve krvi vedno uporabili pri spominu Gospodove večerje. Sveti obred je namenjen požitvi duše in prejemanju življenja. Z njim ne sme biti povezano nič, kar bi lahko služilo zlu.

Kako potem v luči tega, kar nas o uporabi opojnih pijač učijo Sveto pismo, narava in razum, kristjan lahko goji hmelj za izdelavo piva ali ^{333/} prideluje vino in mošt za trg? Kako lahko na pot svojih bližnjih nastavlja nekaj, kar bo zanje past, če jih ljubi kakor samega sebe?

Nezmernost se pogosto začne doma. Zaradi uporabe obilne in nezdrave hrane so prebavila oslABLJENA, zato se pojavi želja po še bolj dražilni hrani. Tako navajamo svoj tek, da želi vedno nekaj močnejšega. Zahteva po poživilih se stopnjuje in vedno teže se ji je upreti. Telo postane bolj ali manj prežeto s strupom, in čim bolj ga izčrpavamo, tem večje je poželenje po teh snoveh. Korak v napačno smer pripravlja pot naslednjemu. Mnogih ne bi mogli obtožiti, da postavljajo vino ali kakršno koli opojno pijačo na svojo mizo, vendar nanjo polagajo hrano, ki vzbuja tako močno željo po opojnih pijačah, da se je skoraj nemogoče upreti skušnjavi. Napačne navade uživanja hrane in pijače uničujejo zdravje in odpirajo pot pijanstvu.

Ne bi se bilo treba toliko bojevati za zdržnost, če bi lahko mladini, ki je prihodnost družbe, vcepili pravilna načela glede zmernosti. Starši naj začnejo boj proti nezmernosti ob svojih ognjiščih, svoje

otroke naj učijo načela, da se bodo ravnali po njih že od otroštva, in tedaj lahko upajo v uspeh.

Naloga mater je pomagati svojim otrokom razvijati pravilne navade in čista nagnjenja. Vzgajajte njihov tek; učite otroke sovražiti poživila. Vzgajajte svoje otroke tako, da bodo imeli moralno trdnost za upiranje zlu, ki jih obdaja. Naučite jih, da jih ne smejo voditi drugi in ne smejo popustiti močnim vplivom, temveč naj sami vplivajo na druge v tem, kar je dobro.

Za odpravo nezmernosti so potrebni veliki napori; vendar mnogi napori niso usmerjeni k pravemu cilju. Zagovorniki prenove glede zdržnosti bi se morali zavedati zla, ki je posledica uporabe nezdrave hrane, začimb,^{/334/} čaja in kave. Vsem, ki si prizadevajo za zdržnost, želimo obilo uspeha, vendar jih vabimo, naj pogledajo globlje v same vzroke zla, proti kateremu se bojujejo, in se prepričajo, da so pri prenovi dosledni.

Ljudem je treba predočiti, da je pravo ravnotežje med umsko in moralno močjo precej odvisno od dobrega stanja telesa. Vsa mamilna in nenaravna poživila, ki slabijo in ponižujejo telesno naravo, imajo za cilj oslabiliti um in moralo. Nezmernost je temelj moralne izprijenosti sveta. Človek izgublja sposobnost upiranja skušnjavam, ker popušča popačenim poželenjem.

Prenovitelji glede zmernosti morajo poučevati ljudi v tej smeri. Učite jih, da uporaba poživil spodbuja izčrpano moč k nenaravni in krčeviti dejavnosti, ogroža zdravje, značaj in celo življenje.

Glede čaja, kave, tobaka in alkoholnih pijač je edino varno načelo: Ne dotikaj se jih, ne okušaj jih in ne imej opravka z njimi. Čaj, kava in podobni napitki delujejo podobno kakor alkoholne pijače in tobak in v nekaterih primerih se je odpovedati razvadi enako težko kakor pijancu opustiti opojne pijače. Tisti, ki se skušajo odpovedati tem poživilom, bodo nekaj časa občutili njihovo izgubo in trpeli brez njih. Vendar bodo z vztrajnostjo lahko premagali poželenje in vse manj občutili pomanjkanje poživil. Narava bo morda potrebovala nekaj časa za okrevanje po zlorabah, ki jih je pretrpela, toda dajte ji priložnost, in si bo opomogla ter veličastno in uspešno opravljala svoje delo.^{/335/}

PRODAJA OPOJNIH PIJAČ IN NJENA PREPOVED

»Gorje mu, kdor zida svojo hišo s krivico in svoje izbe z nepravilnostjo, ... ki govori: Sezidam si prostorno hišo in obširne izbe, in si napravi mnogo oken in cedrovo streho in stene prebarva z rumenico. Ali boš zato kraljeval, ker se hočeš odlikovati s cedrovino? ... Nikamor ne gledajo tvoje oči in tvoje srce kakor na tvoj dobiček in na nedolžno kri, katero bi prelival, in na odiranje in na zatiranje, katero bi počenjal.« (Jer 22,13-17)

Delo prodajalca opojnih pijač

To svetopisemsko besedilo opisuje delo tistih, ki pridelujejo in prodajajo opojne pijače. Njihov posel je ropanje. Kajti za prejeti denar ne dajejo enakovrednega blaga. Vsak tolar, ki ga dodajo svojemu zaslužku, je porabniku povzročil prekletstvo.

Bog je z darežljivo roko ljudem podelil svoje blagoslove. Svet ne bi poznal revščine ali bede, če bi premišljeno uporabljali njegove darove! Človeška sprijenost pa blagoslove spreminja v prekletstvo. Koristoljubje in poželenje tako povzročata, da se zrnje in sadje, ki nam je bilo dano za ohranjanje življenja, spreminja v strupe, ki nam prinašajo bedo in pogubo.^{/337/}

Vsako leto se popije na milijone litrov opojnih pijač. Ogromno denarja se potrači za nakup revščine, pomanjkanja, bolezni, ponižanja, pohote, zločinov in smrti. Prodajalec opojnih pijač zaradi dobička prodaja svojim žrtvam snov, ki kvari in uničuje um in telo. Pijančevi družini pa naprti revščino in nesrečo.

Prodajalčevo izsiljevanje se ne konča niti po smrti njegove žrtve. Ropa njegovo vdovo in spravi otroke na beraško palico. Ne obotavlja se obubožani družini vzeti najpotrebnejše, da bi poplačal možev in očetov zapitek. Kriki trpečih otrok in solze izmučenih mater samo še bolj razkačijo prodajalca. Kaj mu mar, če ti trpini stradajo? Kaj mu mar, če jih potisne v ponižanje in uničenje? On bogati na račun majhnih dohodkov tistih, ki jih pelje v pogubo.

Javne hiše, podzemlje, sodišča, zapori, sirotišnice, norišnice in bolnišnice se polnijo predvsem po zaslugi prodajalcev opojnih pijač. Kakor skrivnostni Babilon v Razodetju kupčujejo s »sužnji in človeškimi dušami«. (Raz 18,13) Za prodajalcem opojnih pijač stoji mogočni ubijalec ljudi in uporablja vsa sredstva, ki jih lahko izumi svet ali pekel, da bi zvalil ljudi pod svojo oblast. Njegove pasti so nastavljene v mestih in po deželi, na vlakih, na velikih ladjah, v poslovnih prostorih, v dvoranah za zabavo, v medicinskih ustanovah in celo v cerkvah na mašnem oltarju. Nič ni prepuščeno naključju, kar bi ustvarilo in pospeševalo željo po opojnih pijačah. Skoraj na vsakem vogalu stoji gostilna, ki s svojimi svetlimi lučmi, z dobrodošlico in dobro voljo vabi delavce, bogate brezdelneže in nič hudega slutečo mladino.

Na zasebnih sprejemih in družbenih shodih ženskam ponujajo priljubljene pijače, ki nosijo kako prijetno ime, v resnici pa so opojne pijače. Za bolne in izčrpane obstajajo^{338/} na splošno priporočane grenke pijače, ki so v glavnem sestavljene iz alkohola.

Alkohol dodajajo v slaščice, da bi pri otrocih ustvarili pozele- nje po opojnih pijačah, ter jih prodajajo v trgovinah. Prodajalci opojnih pijač s podarjanjem takšnih bonbonov potem zvalbljajo otroke v svoje loge.

To delo poteka dan za dnem, mesec za mesecem in leto za letom. Očetje, možje in bratje, opora, upanje in ponos naroda, vztrajno zahajajo k prodajalcem opojnih pijač, od koder se potem vračajo bedni in uničeni.

Še hujše pa je, da prekletstvo prizadene samo središče doma; vedno več žensk se namreč navaja na alkohol. Po mnogih domovih so majhni otroci, celo nedolžni in nemočni dojenčki, vsak dan v ne-

varnosti zaradi zanemarjanja, slabega ravnanja in zlorab, ki jih trpijo zaradi pijanih mater. Sinovi in hčere odraščajo v senci tega strašnega zla. Kaj drugega jih bo lahko doletelo v prihodnosti kakor to, da bodo potonili še nižje kakor njihovi starši?

Iz tako imenovanih krščanskih dežel se prekletstvo prenaša na poganška področja. Uboge in nevedne divjake učijo uporabljati opojne pijače. Celo med pogani se najdejo razumni ljudje, ki prepoznajo smrtni strup in se mu upirajo; vendar zaman skušajo zaščititi svoje dežele pred njegovim pustošenjem. Civilizirani narodi vsiljujejo tobak, opojne pijače in mamila poganskim narodom. Nebrzdane strasti divjakov, ki jih podžigajo pijače, jih potisnejo v bedo, ki je prej niso poznali, zato postaja pošiljanje misijonarjev v takšne dežele skoraj brezupno.

Stiki z ljudmi, kateri bi jim morali podati spoznanje o Bogu, napeljujejo pogane v zlo, ki povzroči propad celotnih plemen in ras. Zato so v nerazsvetljenih predelih ljudje iz civiliziranih dežel osovraženi.^{/339/}

Odgovornost cerkve

Gospodarski delež od opojnih pijač je svetovna sila. V svojo korist izrablja združeno moč denarja, navad in poželenj. Ta moč se čuti tudi v cerkvi. Ljudje, katerih dohodki izhajajo, posredno ali neposredno, iz prodaje opojnih pijač, so »dobri in primerni«¹ verniki. Mnogi med njimi velikodušno darujejo za splošne dobrodelne namene. Njihovi prispevki pomagajo vzdrževati cerkvene ustanove in oskrbovati njihove duhovnike. Zahtevajo, da se spoštuje moč denarja. Cerkve, ki upoštevajo takšne vernike, dejansko podpirajo prodajo alkohola. Zelo pogosto duhovnik nima poguma, da bi se postavil za pravico. Svojih vernikov ne seznaja s tem, kar je Bog dejal o prodajalcih opojnih pijač. Če bi govoril odkrito, bi to lahko pomenilo, da žali svoje cerkveno občestvo, žrtvuje svojo priljubljenost in bo ostal brez plače.

Toda Božje sodišče je nad cerkvenim sodiščem. On, ki je dejal prvemu morilcu: »Glas krvi tvojega brata vpije z zemlje do mene,«² (1 Mz 4,10) na svoj oltar ne sprejema darov prodajalca opojnih pijač.

Njegova jeza se vnema nad njimi, ki skušajo svojo krivdo pokriti s plaščem radodarnosti. Njihov denar je umazan s krvjo. Na njem počiva prekletstvo.^{/340/} »Čemu mi množina vaših daritev? pravi Gospod. ... Ko prihajate, da se prikažete pred mojim obličjem – kdo je zahteval to od vaše roke, da teptate moje veže? Ne prinašajte več ničevih daril! ... In ko iztezate svoje roke, skrivam svoje oči pred vami; ko tudi mnogo molite, ne slišim: vaše roke so polne krvi.« (Iz 1,11-15)

Pijanec je bil prej zmožen kaj boljšega. Zaupane so mu bile sposobnosti, da bi z njimi častil Boga in blagoslavljal svet; toda bližnji so mu nastavili past in se povišali na račun njegovega ponižanja. Živijo v razkošju, medtem ko uboge žrtve, katere so oropali, živijo v revščini in bedi. Toda Bog bo zahteval račun od tistih, ki so pijancu pomagali zdrveti v pogubo. Vladar nebes ne pozablja niti prvega vzroka niti zadnje posledice pijanstva. On, ki skrbi za vrabca in oblači travo na polju, ne bo spregledal tistih, ki so ustvarjeni po njegovi podobi in odkupljeni z njegovo krvjo, in ne bo preslišal njihovih krivkov. Bog zapisuje vsa zla, ki neprestano povzročajo zločin in bedo.

Svet in cerkev utegneta izkazati priznanje človeku, ki si je pridobil bogastvo s ponižanjem ljudi. Morda bosta nasmejana pozdravila njega, ki postopoma vodi ljudi po poti sramote in ponižanja. Toda Bog vse to zapisuje in sodi pravično. Prodajalca opojnih pijač morda svet imenuje uspešnega poslovneža, toda Gospod pravi: »Gorje njemu!« (Hab 2,15) Obtožili ga bodo brezup, nesreča in trpljenje, ki jih je s prodajo alkoholnih pijač povzročil na svetu. Odgovarjati bo moral za pomanjkanje in gorje mater in otrok, ki so trpeli brez hrane,^{/341/} obleke in zavetja ter so izgubili vse upanje in veselje. Odgovarjal bo za ljudi, ki jih je nepripravljene poslal v grob. Tudi tisti, ki sodelujejo s preprodajalci pri njihovem poslu, so deležni njihove krivde. Njim pravi Bog: »Vaše roke so polne krvi!« (Iz 1,15)

Dovoljena prodaja opojnih pijač

Dovoljenje za prodajo alkohola mnogi zagovarjajo kot ukrep, s katerim se omejuje zlo pijanstva. Toda dovoljenje postavlja to trženje pod zaščito zakona. Oblast dovoljuje njihov obstoj in tako podpira zlo, za katero trdi, da ga omejuje. Pod zaščito zakona po vsej deželi

nastajajo pivovarne, žganjarne in vinske kleti in tako prodajalci alkoholnih pijač opravljajo svoje delo tik ob naših vratih.

Pogosto je prepovedano prodati pijačo komu, ki je že vinjen, ali komu, ki je znan kot pijanec; vendar pa se vztrajno nadaljuje delo, po katerem med mladimi nastajajo pijanci. Od zbujanja poželenja po pijači je namreč odvisen obstoj prodaje. Mlade postopno zapeljujejo k uporabi opojnih pijač, da se ustvari navada in nastane poželenje, ki zahteva potešitev za vsako ceno. Manj hudo je dovoliti opojno pijačo nepopolnoma pijancu, čigar propad je v mnogih primerih že neizogiben, kakor pa dovoljevati, da se s to strašno razvado zvabi v pogubo cvet naše mladine.

Dovoljena prodaja alkoholnih pijač neprestano postavlja skušnjava pred tiste, ki se skušajo poboljšati. Odpirajo se ustanove, kjer lahko žrtve nezmernosti dobijo pomoč za premagovanje svojega poželenja. To je sicer plemenito delo; vendar imajo nezmerni od pribežališč za kronične pijance le malo koristi, dokler koli zakon dovoljuje prodajo opojnih pijač. Ne morejo namreč za vedno ostati v njih. Ponovno se morajo vrniti v svoje³⁴² družbeno okolje. Poželenje po opojni pijači ni bilo popolnoma uničeno, čeprav je bilo potlačeno; in ko jih napade skušnjava, kar se dogaja na vsakem koraku, zelo pogosto padejo kot lahek plen.

Kdor ima divjo zver in pozna njeno naravo, pa jo spusti na prosto, je po državnem zakonu odgovoren za zlo, ki ga ta zver utegne povzročiti. Po zakonih, ki jih je Gospod dal Izraelu, je bilo določeno, da je moral lastnik s svojim življenjem plačati ceno svoje malomarnosti ali zlonamernosti, če je koga usmrtila žival, za katero se je vedelo, da je nevarna. Po enakem načelu bi morala biti odgovorna oblast za posledice, ki jih je povzročil alkohol, če ga je dovolila prodajati. In če je spustiti nevarno zver na prostost zločin, ki je vreden smrti, koliko večji je zločin dovoljevati dejavnost prodajalcev alkoholnih pijač!

Dovoljenja se dajejo z izgovorom, da se s tem povečuje dohodek v državno blagajno. Toda kaj pomeni ta dohodek v primerjavi z ogromnimi izdatki, ki si jih nakopljemo z zločinci, blazneži in občinskimi reveži, ki so posledica prodaje alkoholnih pijač! Človek pod

vplivom alkohola zagreši zločin;^{/343/} pripeljejo ga na sodišče; in tisti, ki so uzakonili prodajo, so prisiljeni obravnavati posledice lastnega dela. Odobrili so prodajo strupa, ki je iz razumnega moža naredil neprištevne; in zdaj morajo poslati tega moža v zapor ali na vislice, njegova žena in otroci pa pogosto ostanejo brez sredstev in postanejo breme skupnosti, v kateri živijo.

Kakšna norost je dovoljevati takšno poslovanje, četudi obravnavamo samo denarno plat tega vprašanja! Kateri dohodek lahko nadomesti izgubo razuma, izmaličenje in popačenje Božje podobe v človeku, uničenje otrok, ki so prisiljeni prosjačiti, se poniževati in potomcem zapustiti slaba nagnjenja svojih pijanskih prednikov?

Prepoved prodaje alkoholnih pijač

Kdor se je razvadil uporabljati opojne pijače, je v obupnem položaju. Njegovi možgani so prizadeti in moč volje oslABLJENA. V njem samem ni nobene moči in ne more obvladovati poželenja. Z njim se ne moremo pogovarjati ali ga prepričati, naj se odpove samemu sebi. Če se kdo od pogreznjenih v brloge zla odloči opustiti pijačo, je napeljan, da znova prime za kozarec, s prvimokusom opojnosti pa je premagana vsaka dobra odločitev in uničen vsak preostanek volje. Zaradi ene same pokušnje dražilnega požirka izgine vsaka misel na njegove posledice. Pozabljeno je ženino strto srce. Razuzdanega očeta nič več ne skrbi, da so njegovi otroci lačni in nagi. Zakon, ki dovoljuje prodajo alkohola, odobrava propad človeka in zavrača prepoved trgovine, ki svet napolnjuje z zlom.

Ali se mora to stalno nadaljevati? Ali se bodo morali ljudje vedno bojevati za zmago, pred njimi pa bodo vrata skušnjave odprta na stežaj? Ali mora prekletstvo nezmernosti za vedno lebdeti kot megla nad civiliziranim svetom? Ali mora vsako leto uničiti kakor požirajoči ogenj tisoče srečnih domov? Ko se blizu obale razbije ladja,^{/344/} je ljudje ne opazujejo ravnodušno. Tvegajo svoje življenje, ko poskušajo rešiti potnike iz vodnega groba. Koliko bolj so potrebni napor za njihovo reševanje iz usode pijanstva!

Pijanec in njegova družina nista edina ogrožena zaradi delovanja prodajalca alkoholnih pijač, niti ni breme davkov glavno zlo, ki

ga ta prodaja prinaša skupnosti. Vsi smo povezani v splet človeštva. Zlo, ki prizadene kateri koli del velikega človeškega bratstva, prinaša nesrečo vsem.

Marsikdo zaradi koristoljubja in udobnosti ne bi naredil ničesar, da bi se omejila prodaja alkoholnih pijač, dokler ne ugotovi, ko je že prepozno, da je prodaja prizadela njega samega. Svoje otroke vidi pijane in uničene. Razuzdanost podžiga izgrede. Lastnina je ogrožena. Življenje je v nevarnosti. Nesreče na morju in kopnem se vrstijo. Obolenja, ki se širijo po brlogih umazanije in bede, si utirajo pot tudi v gosposke in razkošne domove. Pregrešne navade otrok pijanstva in zločina okužijo tudi sinove in hčere boljših in omikanih domov.

Nikogar ni, ki ga ne bi ogrožala prodaja alkoholnih pijač. Nikogar ni, ki mu zaradi lastne varnosti ne bi bilo treba ukrepati za uničenje tega zla.

Med ustanovami, ki imajo opravek samo s posvetnimi zadevami, bi morale biti predvsem zakonodajne dvorane in sodišča neobremenjene s prekletstvom nezmernosti. Upravitelji, senatorji, poslanci, sodniki, ljudje, ki določajo in izvajajo državne zakone ter imajo v svojih rokah življenje, čast in posest svojih sodržavljanov, bi morali biti ljudje stroge zdržnosti. Samo tako bo lahko njihov um bister, da razločijo med pravico in krivico. Samo tako lahko imajo trdnost načel ter modrost voditi pravdo in pokazati usmiljenje.

Toda kaj pravijo poročila? Koliko jih je, katerih um je zamegljen zaradi opojne pijače in skaljen njihov občutek za dobro in zlo! Koliko krutih zakonov so sprejeli^{/345/} in koliko nedolžnih so obsodili na smrt po krivdi vinjenih zakonodajalcev, prič, porotnikov, odvetnikov in celo sodnikov! Mnogi med njimi »so junaki v pitju vina in vrli v mešanju opojne pijače; ki opravičujejo krivičnega zaradi daru in pravičnim jemljejo njihovo pravico«. (Iz 5,22.23) O takšnih pravi Bog: »Gorje jim! ... Kakor jezik ognja pokončuje strnišče in kakor gine suha trava od plamena, tako postane njihova korenina kakor trhljad in njihov cvet sprhne kakor prašek: ker so zaničevali postavo Gospoda nad vojskami in zavrgli besedo Izraelovega Svetnika.« (Iz 5,22.24)

Božja čast, trdnost države, blaginja družbe, doma in posameznikov zahtevajo, da se opravi vse, kar je možno, za ozaveščanje ljudi o zlu nezmernosti in nezdržnosti. Kmalu bomo spoznali posledice tega strašnega zla, kakršnih za zdaj še ne poznamo. Kdo si bo odločno prizadeval preprečiti delovanje razkroja? Za zdaj se je boj komaj začel. Ustanovi naj se vojska, ki bo ustavila prodajo opojnih pijač, ki poneumljajo ljudi. Pojasni naj se nevarnost prodaje alkohola in spodbudi javno mnenje, ki bo zahtevalo njeno prepoved. Človeku, ki je zasvojen z opojno pijačo, dajmo priložnost, da se osvobodi svoje sužnosti. Glas ljudstva naj zahteva od svojih zakonodajalcev, da ustavijo to nečastno trgovino. »Otmi nje, ki jih vlečejo v smrt, in ustavi jih, ki gredo na morišče! Če praviš: Glej, nismo vedeli tega! – ali ne bo On, ki pretehtava srca, pazil na to, in ki straži tvojo dušo, ne bo vedel tega? In ne povrne li vsakemu po njegovem delu? Kaj porečeš, ko postavi tvoje prijatelje nad teboj za glavo, ker si jih sama navadila zoper sebe? Ali te ne bodo zgrabile bolečine kakor ženo porodnico?« (Prg 24,11.12; Jer 13,21)/^{346/}

DOM

*Življenje je pripravljavnica, kjer se starši in otroci usposablajo za
višjo šolo na Božjih dvorih.*

NALOGA DOMA

Obnova in dvig človeštva se začenjata v domu. Na delu staršev sloni vse drugo. Družba sestoji iz družin in je takšna, kakor jo ustvarijo glave družin. V srcu so »viri življenja«. (Prg 4,23) Srce družbe, cerkve in naroda pa je družina. Blaginja družbe, uspeh cerkve in napredek naroda so odvisni od vplivov doma.

Pomembnost in priložnosti domačega življenja so prikazane v Jezusovem življenju. On, ki je prišel iz nebes, da bi bil naš zgled in učitelj, je trideset let preživel kot član družine v Nazaretu. Svetopi-semsko poročilo o teh letih je zelo kratko. Nikakršni mogočni čudeži niso pritegovali pozornosti množice. Nikakršna navdušena množica ni hodila za njim ali poslušala njegovih besed. In vendar je v vseh teh letih izpolnjeval svoje božansko poslanstvo. Živel je kakor kdo izmed nas, sodeloval v domačem življenju, se podrejal njegovemu redu, opravljal svoje dolžnosti in nosil svoja bremena. V zaščitni skrbi ponižnega doma je bil deležen naše skupne usode ter »je napredoval v modrosti in rasti, in v milosti pri Bogu in pri ljudeh«. (Lk 2, 52)^{/349/}

V vseh teh letih osamljenosti je teklo njegovo življenje v sočutju in pripravljenosti za pomoč. Njegova nesebičnost in potrpežljiva vztrajnost, njegov pogum in zvestoba, njegovo upiranje skušnjavam ter njegov stanovitni mir in spokojna radost so pomenili neprestani navdih. Ustvarjal je neoporečno in prijetno ozračje v domu in njegovo življenje je imelo velik vpliv na družbo. Nihče ni dejal, da je naredil čudež, in vendar je krepost – zdravilna in oživljajoča moč ljubezni – prehajala iz njega na skušane, bolne in malodušne. Nevsiljivo je od svojega otroštva dalje služil bližnjim, in zato so ga mnogi radi poslušali, ko je začel svojo javno službo.

Zveličarjeva zgodnja leta so bila več kakor samo zgled^{/350/} mladim. So nauk in bi morala opogumljati vse starše. Dolžnosti do družinskega kroga in soseščine so prvo delovno področje tistih, ki bi radi moralno dvignili svoje bližnje. Ni pomembnejšega področja delovanja, kakor je tisto, ki je zaupano ustanoviteljem in varuhom doma. Nobeno delo, ki je zaupano človeku, nima večjih in daljnosežnejših posledic, kakor jih ima delo očetov in mater.

Današnja mladina in otroci določajo prihodnost družbe, od doma pa je odvisno, kaj bodo ti mladi in otroci postali. Zaradi pomanjkanja pravilne domače vzgoje nastaja večina bolezni, bede in hudo delstev, ki so prekletstvo človeštva. Kakšno spremembo bi opazili na svetu, če bi bilo domače življenje čisto in pošteno, če bi bili otroci, ki prihajajo iz njihove oskrbe, pripravljeni za spopadanje z življenjskimi odgovornostmi in nevarnostmi!

Zelo naporno deloma in skoraj brez meja porabljamo čas, denar in svoja prizadevanja za dejavnosti in ustanove, ki naj bi spremenile žrtve zlih navad. Vendar so celo ti napori premajhni, da bi se spoprijeli z velikanskimi potrebami. Kako pičli so sadovi teh prizadevanj! Kako malo jih je trajno povrnjenih na pravo pot!

Množice hrepenijo po boljšem življenju, vendar jim manjka poguma in odločnosti, da bi se rešili moči navade. Ustrašijo se napora, boja in žrtve, ki so potrebni, zato je njihovo življenje razbito in uničeno. Tako so ponižani ter za sedanje in večno življenje izgubljeni celo najbistrejši ljudje visokih ciljev in plemenitih sposobnosti, ki bi sicer po svoji naravi in izobrazbi lahko zasedli odgovorne in zaupne položaje v tem in prihodnjem življenju.

Kako grenek boj pa čaka tiste, ki so se odločili poboljšati, ko si prizadevajo povrniti svoje človeško dostojanstvo! Vse svoje življenje bodo z načetim zdravjem, nestanovitno voljo, prizadetim umom in oslabljenimi duševnimi^{/351/} močmi želi zlo, ki so ga sejali. Koliko več bi lahko dosegli, če bi premagali zlo na samem začetku!

To delo sloni predvsem na starših. Če bi v prizadevanjih, ki jih vlagamo, da bi preprečili napredovanje nezmernosti in drugega zla, ki kakor rak razjedajo družbo, več časa posvetili poučevanju staršev, kako naj izoblikujejo navade in značaj svojih otrok, bi dosegli stokrat

večji uspeh. V njihovi moči je, da navado, ki je tako strašna sila zla, oblikujejo v moč za dobro. Z reko imajo popravek pri izviru, zato jim ne preostane drugo, kakor da jo pravilno usmerjajo.

Starši lahko položijo temelj za zdravo in srečno življenje svojih otrok. Z doma jih lahko pospremijo z moralno močjo za upiranje skušnjavi ter s pogumom in močjo za uspešni spopad z življenjskimi težavami. Lahko jih navdihnejo z odločnostjo in v njih razvijejo moč, da bodo njihova življenja postala v čast Bogu in v blagoslov svetu. Njihovim nogam lahko pripravijo ravne poti po svetlobi in senci do veličastnih nebeških višin.

Poslanstvo doma sega zunaj kroga njegovih članov. Krščanski dom bi moral biti nazoren prikaz vzvišenosti pravih življenjskih načel. Takšna ponazoritev bo postala moč v dobro sveta. Pravi dom mnogo močneje vpliva na človeško srce in življenje kakor katera koli izgovorjena pridiga. Ko mladi odhajajo iz takšnega doma, razglašajo nauke, ki so se jih naučili. Plemenitejša življenjska načela pridejo tudi v druge domove in vplivajo na moralni dvig družbe.

Mnogim bi lahko naši domovi postali blagoslov. Naša družabna srečanja ne smejo biti pod vplivom posvetnih navad, temveč Kristusovega Duha^{/352/} in nauka Božje besede. Izraelci so v svoja praznovanja zajeli vse: reveže, tujce in levite, ki so bili tako pomočniki duhovnikov v svetišču kakor tudi verski učitelji in misijonarji. Šteli so jih za svoje goste, ki naj z njimi delijo gostoljubnost pri vsakem družbenem in verskem veselju ter za katere naj nežno skrbijo v boleznih ali stiski. Takšni ljudje morajo biti dobrodošli tudi v naših domovih. Kako lahko takšen prisrčen sprejem razveseli in opogumi misijonsko medicinsko sestro ali učitelja, s skrbmi obremenjene in zgarane matere ali oslabele in ostarele, ki so tako pogosto brez doma ter se spopadajo z revščino in mnogimi razočaranji.

Kristus pravi: »Kadar napraviš obed ali večerjo, ne vabi svojih prijateljev, ne svojih bratov, ne svojih sorodnikov, ne bogatih sosedov, da te morda tudi oni ne povabijo in ti povrnejo. Ampak, kadar napraviš gostijo, povabi^{/353/} siromake, kruljave, hrome, slepce, in blagor ti bo, ker ti nimajo s čim povrniti; povrne se ti namreč ob vstajenju pravičnih.« (Lk 14,12-14)

To so gostje, ki vam ne nalagajo velikih bremen. Zanje vam ne bo treba priskrbeti temeljite in drage pogostitve. Ne bo se vam treba razkazovati. Toplina pristne dobrodošlice, prostor ob ognjišču, sedež ob vaši mizi in prednost delitve blagoslovov ob uri molitve bodo za mnoge med njimi kakor nebeški žarek.

Naše sočutje mora prestopiti meje sebičnosti in ograjo družinskih zidov. Dragocene priložnosti se odpirajo njim, ki želijo, da njihovi domovi postanejo v blagoslov bližnjim. Družabni vpliv je čudežna moč. Lahko ga uporabimo kot sredstvo za pomoč ljudem okoli nas.

Naši domovi bi morali biti zatočišče za mladino, ki je izpostavljena skušnjavam. Mnogi stojijo na razpotju. Vsak vpliv in vsak vtis določa izbiro, ki oblikuje njihovo usodo za sedaj in za večnost. Zlo jih vabi. Njegova shajališča so razsvetljena in privlačna. Dobrodošlico imajo za vsakega, ki vstopi. Vseposod okoli nas so mladi, ki nimajo doma, in mnogi, katerih domovi nimajo moči, ki bi jim pomagala in jih dvigala, zato zdrsnejo v zlo. Mladi propadajo tik ob naših vratih.

Ti mladi potrebujejo roko, ki se sočutno izteza k njim. Prijazne in preprosto izgovorjene besede ter drobne pozornosti bodo pometle oblake skušnjav, ki so se zgrnili nad človeka. Resnično izražanje nebeškega sočutja ima moč odpreti vrata src, ki potrebujejo prijetno dišavo besed, ki so podobne Kristusovim, ter preprosti in nežni dotik duha njegove ljubezni. Če bomo pokazali svoje zanimanje za mlade, jih povabili v svoj dom in jih obdali^{354/} z vedrino ter jim bomo pripravljeni pomagati, jih bo veliko rade volje obrnilo svoje korake na pot, ki vodi navzgor.

Življenjske priložnosti

Na svetu živimo kratek čas. Na njem smo lahko le enkrat, in zato sedaj napravimo čim več iz tega življenja. Delo, na katero smo poklicani, ne zahteva bogastva ali visokega družbenega položaja ali velikih sposobnosti. Zahteva pa prijaznega in požrtvovalnega duha ter odločen namen. Če svetilka, četudi majhna, stalno gori, lahko z njo prižgemo veliko drugih svetilk. Področje našega vpliva se morda

zdi ozko, sposobnosti majhne, priložnosti redke, naše znanje pa omejeno, vendar imamo na voljo čudovite možnosti, če zvesto izkoristimo priložnosti svojega doma. Če bomo odprli svoja srca in domove božanskim načelom življenja, bomo postali struge tokov moči, ki prinaša življenje. Iz naših domov bodo tekle reke ozdravljenja, ki nosijo življenje, lepoto in rodovitnost tja, kjer je zdaj pustota in smrt. [/355/](#)

GRADITELJI DOMA

Tisti, ki je Adamu podaril Evo kot pomočnico, je naredil svoj prvi čudež na svatbi. V poročni dvorani, kjer so se skupaj veselili prijatelji in sorodniki, je Kristus začel svoje javno delovanje. Tako je potrdil poroko in jo priznal kot ustanovo, ki jo je On sam osnoval. Določil je, da naj bi moški in ženska, združena v svetem zakonskem občestvu, vzgojila družino, katere s častjo ovenčani člani bodo spoznani za člane nebeške družine.

Kristus je počastil zakonsko skupnost, ko jo je predstavil za simbol zveze med seboj in njimi, ki jih je bil odkupil. On sam je Ženin, nevesta je cerkev, o kateri pravi kot o svoji izvoljenki: »Vsa si lepa, moja prijateljica, in madeža ni na tebi.« (Vp 4,7) Kristus je »ljubil cerkev in je samega sebe dal zanjo, da jo posveti in očisti, ... da nima madeža ali gube ali kaj enakega, ampak da bo sveta in brezmadežna. Tako so možje dolžni ljubiti žene.« (Ef 5,25-28)

Družinska vez je najzaupnejša, najnežnejša in najsvetejša med vsemi vezmi na svetu. Načrtovana je bila za blagoslov človeštvu. Blagoslov pa je povesod, kjer se v zakonsko zavezo stopa³⁵⁶ razumno, v Božjem strahu in z dolžnim upoštevanjem njenih odgovornosti.

Tisti, ki se nameravajo poročiti, morajo razmisliti, kakšen bo značaj in vpliv doma, ki ga ustanavljajo. Ko postanejo starši, jim je zaupana sveta odgovornost. Od njih je precej odvisna blaginja njihovih otrok na tem svetu in njihova sreča v prihodnjem svetu. Odločilno prispevajo k temu, katere telesne in moralne značilnosti bodo imeli otroci. Od značaja doma so odvisne tudi razmere v družbi. Vrednost vpliva posamezne družine lahko kaže, ali se stanje na lestvici dviga ali pada.

Izbira življenjskega tovariša bi morala biti takšna, da bi čim boljše zagotovila telesno, duhovno in duševno blaginjo staršem in ot-

rokom – takšna, ki bo tako staršem kot^{/357/} otrokom omogočila, da bodo v blagoslov svojim bližnjim in v slavo svojemu Stvarniku.

Preden mladi moški in ženske sprejmejo odgovornosti, ki jih prinaša zakon, bi si morali pridobiti takšne življenjske izkušnje, ki bi jih pripravile na njihove dolžnosti in bremena. Zgodnjih porok ne smemo spodbujati. Tako pomembnega razmerja, kot je poroka, ki ima tako daljnosežne posledice, ne smemo sklepati v naglici, brez zadostne priprave in preden so primerno razvite telesne in duševne sposobnosti.

Zakonca morda nimata posvetnega bogastva, imeti pa morata mnogo večji blagoslov zdravja. V večini primerov naj ne bo prevelika razlika v starosti. Zanimanje tega pravila lahko resno ogrozi zdravje mlajšega zakonca. Pogosto pa so tudi otroci prikrajšani za telesno in umsko moč. Njihovi ostareli starši jim ne morejo zagotoviti skrbi in tovarištva, ki jih zahtevajo njihova mlada leta, poleg tega pa jih smrt očeta ali matere prikrajša za ljubezen in nasvete prav tedaj, ko jih najbolj potrebujejo.

Samo v Kristusu lahko varno sklenemo poročno zvezo. Človeška ljubezen mora črpati svoje najnežnejše vezi iz božanske ljubezni. Samo tam, kjer vlada Kristus, lahko obstaja globoka, resnična in nesebična naklonjenost.

Ljubezen je dragoceni dar, ki ga prejmemo od Jezusa. Ta čista in sveta naklonjenost ni čustvo, temveč je načelo. Ljudje, ki jih spodbuja resnična ljubezen, niso niti nerazumni niti slepi. Sveti Duh jih je naučil nadvse ljubiti Boga, svoje bližnje pa kakor same sebe.^{/358/}

Tisti, ki se nameravajo poročiti, naj pretehtajo vsa čustva in opazujejo ves razvoj značaja pri osebi, s katero mislijo združiti svojo življenjsko usodo. Vsak njihov korak v zakonsko zvezo naj označujejo skromnost, preprostost, iskrenost in resen namen ugoditi Bogu in ga poveljati. Poroka vpliva na poznejše življenje tako na tem kakor tudi v prihodnjem svetu. Iskreni kristjan ne dela načrtov, ki jih Bog ne more odobriti.

Če ste blagoslovljeni z bogaboječimi starši, se posvetujte z njimi. Razkrijte jim svoje upe in načrte, sprejmite nauke, ki so se jih naučili iz svojih življenjskih izkušenj, in izognili se boste marsikateri

srčni bolečini. Predvsem pa naj Kristus postane vaš svetovalec. Z molitvijo proučujte njegovo Besedo.

S takšnim vodstvom naj dekle za življenjskega sopotnika sprejme samo takšnega, ki ima čiste in krepostne značajske poteze, je marljiv, prizadeven in pošten ter ljubi in spoštuje Boga. Mladenič pa naj si poišče za življenjsko sopotnico takšno, ki bo zmožna nositi svoj del življenjskih bremen, katere vpliv ga bo oplemenitil in požlahtnil, ter ga bo osrečila s svojo ljubeznijo.

»Od Gospoda pa je pametna žena. Zaupa ji srce njenega moža. ... Ona mu izkazuje dobro in ničesar hudega vse dni svojega življenja. Svoja usta odpira modro in uk ljubezni ji je na jeziku. Poti svoje družine pregleduje in kruha lenobe ne je. Njeni sinovi vstajajo ter jo blagrujejo, njen mož jo hvali enako: Mnoge hčere so vrlo ravne, ti pa jih vse presegaš!« (Prg 19,14; 31,11.12.26-29) Kdor je dobil takšno ženo, »je dobil kaj dobrega, in prejel je milosti od Gospoda« (Prg 18,22)

Četudi še tako skrbno in modro stopamo v zakonsko zvezo, je le malo parov popolnoma zedinjenih^{/359/} po končanem poročnem obredu. Resnična edinost v zakonu se doseže v poznejših letih.

Ko se novoporočenca spopadeta z življenjskim bremenom tega in skrbi, izgine romantika, s katero domišljija tako pogosto ogrija zakon. Mož in žena spoznata značaj drug drugega, kakor ga prej nista mogla spoznati. To je najbolj odločilno obdobje v njuni izkušnji. Sreča in uspeh njunega celotnega prihodnjega življenja sta odvisna od tega, ali bosta tedaj ubrala pravo smer. Pogosto drug v drugem spoznata nepričakovane slabosti in pomanjkljivosti; toda srci, ki ju je združila ljubezen, bosta spoznali tudi vrline, ki jih prej nista poznali. Vsi naj si prizadevajo odkriti vrline, ne pa pomanjkljivosti. Pogosto naša naravnost in ozračje, ki nas obdaja, določa, kaj bomo odkrili o drugih. Mnogi imajo izražanje ljubezni za slabost in zagovarjajo zadržanost, ki odbija druge. Takšen duh pretrga vezi naklonjenosti. Ker zadušijo družabne in plemenite nagibe, ovenijo, in njihovo srce postane pusto in hladno. Takšne napake se moramo varovati. Ljubezen ne more dolgo trajati, če se ne izraža. Ne dovolite, da bi srce njeega, ki je povezan z vami, stradalo zaradi pomanjkanja prijaznosti in naklonjenosti.

Četudi se lahko pojavijo težave, zapleti in malodušje, ne smeta niti mož niti žena gojiti misli, da je njuna zveza napaka ali razočaranje. Odločita se, da bosta drug drugemu vse, kar je možno. Dalje izkazujta drug drugemu prvotno pozornost. Na vse načine spodbujajta drug drugega v življenjskih bojih. Razmišljajta o tem, kako bosta drug drugemu povečala srečo. Izkazujta vzajemno ljubezen in vzajemno prizanašanje. Potem bo poroka postala začetek ljubezni, namesto da bi bila njen konec. Toplina resničnega prijateljstva, namreč ljubezen, ki srce povezuje s srcem, je predokus nebeških radosti.^{/360/}

Vsako družino obdaja sveti krog, ki mora ostati nedotakljiv. V ta krog nima pravice priti nihče drug. Niti mož niti žena ne sme dovoliti, da bi še kdo drug zvedel zaupnosti, ki pripadajo samo njima.

Vsak naj raje daje ljubezen, namesto da bi jo zahteval. Gojite, kar je najplemenitejše v vas, in bodite hitri za priznanje dobrih lastnosti drug drugega. Zavest, da vas cenijo, je čudovita spodbuda in zadovoljstvo. Naklonjenost in spoštovanje spodbujata težnje k popolnosti, sama ljubezen pa se povečuje, kadar je spodbujena k plemenitejšim ciljem.

Niti mož niti žena ne sme zlitii svoje osebnosti z zakončevo. Vsak ima svoje osebno razmerje z Bogom. Vsak bi ga moral vprašati: »Kaj je prav?« »Kaj je narobe?« »Kako lahko najboljše izpolnim življenjski cilj?« Vaša najgloblja ljubezen naj bo usmerjena na njega, ki je dal svoje življenje za vas. Kristus naj vam bo prvi in zadnji in najodličnejši v vsem. Ko se vaša ljubezen do njega pogloblja in krepi, se čisti in krepi tudi vaša ljubezen drug do drugega.

Duh, ki nam ga izkazuje Kristus, je duh, ki ga morata mož in žena izkazovati drug drugemu. »In živite v ljubezni, kakor je tudi Kristus ljubil nas. Kakor je cerkev pokorna Kristusu, tako bodite tudi žene svojim možem v vsem. Možje, ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus ljubil cerkev in je samega sebe dal zanjo.« (Ef 5,2.24.25)

Ne mož ne žena ne sme poskušati uveljaviti samovoljne oblasti nad drugim. Nikar ne skušajta drug drugega prisiliti, da se podredi vašim željam. Tega ne moreta storiti in obenem ohraniti medsebojno ljubezen. Bodita prijazna, potrpežljiva, prizanesljiva, pozorna in vljudna. Z Božjo milostjo vama lahko uspe osrečevati drug drugega, kakor sta obljubila v poročni zaobljubi.^{/361/}

Sreča v nesebični službi

Toda zapomnimo si, da sreče ne bomo našli, če se bomo zapirali sami vase, zadovoljni s tem, da izkazujemo vso svojo naklonjenost drug drugemu. Zgrabite vsako priložnost, da povečate srečo ljudi okoli sebe. Pomnite, da lahko pravo veselje najdemo samo v nesebični službi.

Prizanesljivost in nesebičnost sta značilnost za besede in dejanja tistih, ki živijo novo življenje v Kristusu. Ko skušate živeti njegovo življenje in si prizadevate premagati sebe in sebičnost v službi zadovoljevanja potreb drugih, boste dosegali zmago za zmago. Tako bo vaš vpliv v blagoslov svetu.

Možje in žene lahko dosežejo ideal, ki ga Bog ima zanje, če si bodo izbrali Kristusa za pomočnika. Česar človeška modrost ne zmore, bo njegova milost napravila zanje, ki se mu izročajo v ljubečem zaupanju. Njegova previdnost lahko združi srca z vezmi, ki so nebeškega izvora. Ljubezen ne bo več samo izmenjava nežnih in laskavih besed. Nebeške statve tkejo z osnovo in votkom nežneje, vendar trdneje, kakor lahko stkejo zemeljske statve. Izdelek ni tanka koprenasta tkanina, temveč blago, ki bo zdržalo vsakdanjo uporabo in preizkušnje. Srce bo povezano s srcem z zlatimi vezmi neminljive ljubezni.

Mir ob domačem ognjišču je dar
vrednosti večje ko čisto zlato,
tak je, ker njega ljubezni oltar
matere, žene na ramah neso.

Naj bo naš dom že prastar ali nov,
ure mu grenke naj Bog dovoli
ali pa daje mu svoj blagoslov,
zame se ves v čistem zlatu blesti.

Neznani pisec (PR)^{/362/}

IZBIRA KRAJA ZA DOM IN PRIPRAVA DOMA

Evangelij čudežno lajša življenjske težave. Če upoštevamo njegova navodila, nam bo pojasnil mnogo težav in nas obvaroval pred mnogimi napakami. Uči nas presoјati stvari po njihovi pravi vrednosti in si najbolj prizadevati za stvari, ki imajo največjo, tj. neminljivo vrednost. Ta nauk potrebujejo tisti, ki so odgovorni za izbiro kraja za dom. Ne smejo dovoliti, da bi jih kaj odvrnilo od najvišjega cilja. Pomnijo naj, da mora biti dom na zemlji simbol doma v nebesih in priprava nanj. Življenje je šola, v kateri se morajo starši in otroci usposobiti za višjo šolo v Božjih prebivališčih. Ta cilj mora voditi našo izbiro, ko iščemo prostor za dom. Naj vas ne vodi želja po bogastvu, modne zahteve ali družbene navade. Pretehtajte, kaj vam bo omogočilo največ preprostosti, čistosti, zdravja in prave vrednosti.

Mesta po vsem svetu postajajo legla zla. Na vseh straneh vidimo in slišimo o njem. Vseposod so vabe k čutnosti in razuzdanosti. Plima pokvarjenosti in zločinov neprestano narašča. Vsak dan je poln poročil o nasilju – ropih, umorih, samomorih in nepopisnih hudodelstvih.^{/363/}

Življenje v mestih je ponarejeno in izumetničeno. Silen pohlep po pridobivanju denarja, vrtnec razburjenj in iskanja zadovoljstev, hlepenje po razkazovanju, naslada in potratnost so vplivi, ki skupaj z veliko množico ljudi odvrčajo misli od pravih življenjskih ciljev. Odpirajo vrata tisočerm zlom. Nad mladimi imajo skoraj nepremagljivo moč.

Ena najbolj zahrbtnih in nevarnih skušnjav, ki so jim izpostavljeni otroci in mladina, je ljubezen do zabave. Prazniki so številni; ig-

re in konjske dirke privlačijo tisoče, vrtinci vznemirjenja in zadovoljstev pa jih odvrčajo od resnih življenjskih dolžnosti. Denar, ki bi ga morali prihraniti za boljše namene, tratijo za zabave.

Zaradi delovanja velikih podjetij in posledic dejavnosti sindikatov ter stavk postajajo življenjske razmere v mestih vedno težje. Pred nami so resne težave; in za mnoge družine bo postalo nujno oditi iz mest.^{/364/}

Fizično okolje v mestih je pogosto škodljivo zdravju. Stalna izpostavljenost stiku z boleznijo, vpliv slabega zraka, onesnažena voda, okužena hrana ter prenaseljena, temna in nezdrava bivališča so samo nekatera od mnogih zal, s katerimi se spopadamo.

Božji namen ni bil, da bi se ljudje natlačili v mesta, se nakopili po kletnih in podstrešnih stanovanjih. Na začetku je naše prastarše postavil v sredo prekrasnih prizorov in zvokov narave in si želi, da bi še danes uživali v tem. Kolikor bolj se bomo uskladili s prvotnim Božjim načrtom, toliko večje bodo naše možnosti, da si bomo zagotovili zdravje telesa, duha in duše.

Razkošno stanovanje, dragoceno pohištvo, razkazovanje, udobje in brezskrbnost nam ne zagotavljajo možnosti, ki so potrebne za srečno in koristno življenje. Jezus je prišel na ta svet izpolnit največjo nalogo, ki je bila sploh kdaj opravljena med ljudmi. Prišel je kot Božji odposlanec, da bi nam pokazal, kako je treba živeti, da bi dosegli največje življenjske uspehe.

Kakšne razmere pa je neskončni Oče izbral za svojega Sina? Osamljeni dom na galilejskih gričih; domačijo, ki se je vzdrževala s poštenim in spoštovanja vrednim delom; preprosto življenje; vsakodnevni boj s težavami in^{/365/} nadlogami; požrtvovalno, varčno, potrpežljivo in radostno služenje; ure pouka ob materi, z odprtim zvitkom Pisem; mir jutranje ali večerne zarje v zeleni dolini; sveti vpliv narave; proučevanje stvarstva in Božje previdnosti; občestvo duše z Bogom – to so bile življenjske razmere in priložnosti Jezusove mladosti.

Tako je bilo tudi z večino najboljših in najplemenitejših ljudi vseh časov. Preberimo zgodovino Abrahama, Jakoba, Jožefa, Mojzesa, Davida in Elija. Proučujmo življenje ljudi poznejših obdobj, ki

so najbolj dostojno zasedali zaupne in odgovorne položaje ter so mogočno pospeševali dvig morale na svetu.

Mnogi so bili vzgojeni v podeželskih domovih in niso poznali razkošja. Svojega otroštva niso preživljali v zabavah. Mnogi so se bili prisiljeni spoprijeti z revščino in težavami. Zgodaj so se naučili delati in njihova dejavnost na prostem je dajala moč in priložnost vsem njihovim sposobnostim. Ker so se morali zanesti na lastna sredstva, so se naučili bojevati s težavami in premagovati ovire ter si pridobili pogum in vztrajnost. Naučili so se lekcije samostojnosti in samoobvladovanja. Ker so bili precej dobro zaščiteni pred slabo družbo, so uživali v naravnih zadovoljstvih in koristnem druženju z ljudmi.

Njihov okus je bil nepokvarjen, v svojih navadah so bili zmereni. Vodila so jih načela in odrasli so v moralno čiste, močne in pravične. Ko jim je bilo zaupano življenjsko poslanstvo, so mu posvetili telesno in duševno moč, življenjsko radost duha, sposobnost načrtovanja in izvrševanja ter moralno trdnost pri upiranju zlu, zato so postali koristna sila za dobro v svetu.

Zdravo telo, zdrav duh in plemenit značaj so boljši kakor katera koli druga dediščina, ki jo lahko zapustite svojim otrokom. Tisti, ki vedo, kaj ³⁶⁶ je pravi uspeh v življenju, bodo pravočasno postali modri. Pri izbiranju kraja za svoj dom bodo imeli v mislih najpomembnejše življenjske cilje.

Namesto da bi prebivali tam, kjer lahko vidite le delo človeških rok, kjer prizori in zvoki pogosto napeljujejo h grešnim mislim ter hrup in zmeda povzročata utrujenost in nemir, pojdite raje tja, kjer boste opazovali Božja dela. Poiščite si duševni mir v lepoti in umirjenosti narave.

Vaše oči naj počivajo na zelenih poljih, gozdovih in gričih. Poglejte navzgor na modro nebo, ki ga ne zastirata mestni prah in dim, ter vdihavajte krepilni nebeški zrak. Pojdite tja, kjer boste v družbi svojih otrok daleč od vznemirjenj in razbrzdanosti mestnega življenja, in jih poučujte o Bogu, jim odkrivajte njegova dela ter jih pripravite za pošteno in koristno življenje.

Preprostost pri opremljanju doma

Naše izumetničene navade nas prikrajšajo za mnoge blagoslove in veliko radosti ter nas onesposobijo za koristnejše življenje. Drago in umetelno izdelano pohištvo je potrata, vendar ne samo denarja, temveč tudi nečesa, kar je tisočkrat dragocenejše. Takšno pohištvo prinaša v dom veliko breme skrbi, dela in težav.

Kakšne so razmere v mnogih domovih, zlasti tam, kjer so sredstva omejena in domače delo sloni v glavnem na materi? Najboljše sobe so opremljene v slogu, ki ne ustreza gmotnemu stanju stanovalcev ter jim ne zagotavlja udobnosti in ugodja. V njih so drage preproge, zapleteno izrezbarjeno in okusno oblaženo pohištvo ter občutljive zavese. Mize, police in vsak drug razpoložljiv prostor je natičen z okraski, stene pa pokrite s slikami, tako da to utruja oči. Koliko truda je treba, da se vse to vzdržuje v redu in brez prahu! To delo in druge izumetničene navade družine, ki se prilagajajo modi, zahtevajo od gospodinje neprestano garanje.^{/367/}

V mnogih domovih mati sploh nima časa za branje, da bi bila dobro obveščena, ne utegne biti družabnica svojemu soprogu in ne utegne spremljati umskega razvoja svojih otrok. Tam tudi ni ne časa ne prostora za dragega Zveličarja, da bi jim postal zaupni in ljubljeni prijatelj. Postopno^{/368/} zdrsne na raven navadnega domačega sužnja, kjer vso njeno moč, čas in zanimanje zaposlijo minljive stvari. Prepozno se zave, da postaja tujec v lastnem domu. Za vedno so neizkoriščene minile dragocene priložnosti, ki jih je nekoč imela na voljo, da bi svoje drage usmerila k višjim ciljem.

Ustanovitelji doma se morajo odločiti za življenje po modrejšem načrtu. Vaš prvi cilj mora biti ustvariti prijeten dom. Poskrbite za pripomočke, ki bodo olajšali delo, zagotovili zdravje^{/369/} in udobje. Načrtujte pogostitev za goste, ki nam jih je Kristus naročil sprejeti z dobrodošlico, rekoč: »Resnično vam pravim, kar koli ste storili enemu teh najmanjših mojih bratov, ste storili meni.« (Mt 25,40)

Opremite svoj dom s preprostimi in skromnimi stvarmi, ki so trepžne, se zlahka čistijo in jih lahko zamenjate brez velikih stroškov. Z uporabo okusa lahko zelo preprost dom napravite privlačen in vabljiv, če v njem vladata ljubezen in zadovoljstvo.

Čudovito okolje

Bog ljubi lepoto. Z njo je odel zemljo in nebo ter z očetovsko radostjo opazuje veselje svojih otrok ob stvareh, ki jih je naredil. Želi, da bi svoje domove obdali z lepoto naravnih stvari.

Skoraj vsi prebivalci na deželi, četudi so revni, lahko imajo okoli svojega doma majhno trato, nekaj senčnatih dreves, cvetoče okrasno grmičevje ali dišeče cvetje. To bo osrečevalo družino veliko bolj kakor kateri koli umetni okraski. V dom bo prineslo blagodejni vpliv, ki plemeniti, okrepilo bo ljubezen do narave ter zbližalo družinske člane med seboj in z Bogom.^{/370/}

MATI

Kakršni so starši, takšni bodo v glavnem tudi otroci. Telesno stanje staršev, njihova nagnjenja in poželenja, njihova umska in moralna usmerjenost se bolj ali manj kažejo pri otrocih.

Čim bolj plemeniti so cilji, čim višja je umska in duhovna nadarjenost ter čim bolj je razvita telesna moč staršev, toliko boljše življenjske možnosti bodo podarili svojim otrokom. Starši razvijajo svoje najboljše lastnosti in s tem vplivajo na preoblikovanje družbe prihodnosti in na dvig prihodnjih rodov.

Očetje in matere morajo dojeti svojo odgovornost. Svet je prepoln pasti za noge mladih. Mnoge privlači življenje sebičnih in čutnih užitkov. Ne morejo prepoznati skritih nevarnosti poti ali njenega strašnega konca, ki pa se jim zdi kot pot k sreči. S popuščanjem teku in poželenjem tratijo svojo moč in milijoni so uničeni za ta in za prihodnji svet. Starši se morajo zavedati, da se morajo njihovi otroci srečati s temi skušnjavami. Že pred otrokovim rojstvom bi morali začeti priprave, ki ga bodo usposobile za uspešen boj proti zlu.^{/371/}

Odgovornost je zlasti na materi. Ona, s katere krvjo se hrani in razvija otrok, izoblikuje njegovo telo, mu daje tudi umske in duhovne vplive, ki zagotavljajo oblikovanje uma in značaja. Hebrejska mati Jokebeda, ki je imela močno vero in se ni bala »kraljevega ukaza«, (Heb 11,23) je rodila Mojzesa, osvoboditelja Izraelcev. Ani, ženi molitve, samopožrtvovalnosti in nebeškega navdiha, se je rodil Samuel, otrok, ki so ga poučevala nebesa, in je postal nepodkupljiv sodnik in ustanovitelj izraelskih duhovnih šol. Elizabeta, krvna in duhovna sorodnica Marije iz Nazareta, je postala mati Zveličarjevega znanilca.

Zmernost in samoobvladovanje

Sveto pismo uči, kako skrbno bi morala mati obvladovati svoje navade. Ko je Gospod želel obuditi Samsona za osvoboditelja Izraela, se je Jahvejev angel prikazal materi s posebnimi navodili glede njenih navad in tudi ravnanja z otrokom. Dejal ji je: »Spočela boš in rodila sina, ne pij torej nič vina, ne močne pijače, in ne jej nič nečistega.« (Sod 13,7)

Mnogi starši posvečajo zelo malo pozornosti predrojistvenemu vplivu; toda nebesa gledajo nanj drugače. Sporočilo, ki ga je prinesel Jahvejev angel in ga je najslovesneje povedal dvakrat, kaže, da to zasluzi naše najskrbnejše razmišljanje.

Z besedami, ki jih je govoril izraelski materi, Bog govori vsem materam vseh časov. Angel je dejal: »Vse, kar sem ji zapovedal, naj izpolnjuje.« (Sod 13,14) Otrokova blaginja je odvisna od materinih navad. Njena poželenja in strasti se morajo podrežati načelom. Obstaja nekaj, čemur se mora izogibati in proti čemur se mora bojevati, če želi izpolniti Božji namen, ko ji podari otroka. Če je pred otrokovim rojstvom popustljiva do svojih nagnjenj, sebična, nepotrpežljiva in zahtevna, se bodo te lastnosti³⁷² pokazale v otrokovi naravi. Tako so mnogi otroci podedovali skoraj nepremagljivo nagnjenje k zlu.

Če pa se mati neomajno drži pravičnih načel, če je zmerna in skromna, prijazna, plemenita in nesebična, lahko svojemu otroku podari enake dragocene značajske lastnosti. Zelo jasno je bilo materi prepovedano uporabljati vino. Vsaka kapljica opojne pijače, ki jo popije, da bi zadovoljila svoj tek, ogroža otrokovo telesno, duševno in moralno zdravje, in s tem greši naravnost proti svojemu Stvarniku.

Mnogi svetovalci priporočajo, da je treba materi ustreči vsako željo; če si torej zaželi katere celo škodljive hrane, naj bi svobodno zadovoljila svoj tek. Takšen nasvet je napačen in poguben. Materinih telesnih potreb nikakor ne smemo zanemarjati. Od nje je odvisnih dvoje življenj, za njene želje bi morali nežno skrbeti in velikodušno izpolniti njene potrebe. Toda v tem času bi se morala v prehrani in povsod drugod predvsem izogibati vsemu, kar zmanjšuje telesno ali umsko moč. Po zapovedi samega Boga ima najslovesnejšo obveznost, da se samoobvladuje.

Pretirano delo

Materino moč moramo skrbno varovati. Njene skrbi in bremena je treba olajšati, ne pa z utrudljivim delom izčrpavati njenih dragocenih moči. Mož in oče pogosto ne pozna zdravstvenih zakonov, ki bi jih moral razumeti zaradi blaginje svoje družine. Popolnoma zaseden z bojem za vsakdanji kruh in obremenjen zaradi pridobivanja bogastva pod pritiskom skrbi in težav dopušča, da na ženo in mater padejo bremena, ki v najodločilnejšem obdobju preobremenijo njene moči ter povzročijo njeno oslabelost in bolezen.^{/373/}

Mnogi možje in očetje bi se lahko naučili koristne lekcije iz skrbnosti zvestega pastirja. Jakoba so spodbujali, naj se poda na hitro in težavno potovanje, vendar je odgovoril:

»Moj gospod ve, da so ti otroci nežni in da imam pri sebi doječe ovce in krave; če jih bodo preveč gnali en dan, mi pogine vsa čreda. ... Jaz pa pojdem počasi in polahkoma po hoji živine, ki je pred menoj, in po hoji otrok.« (1 Mz 33,13.14)

Mož in oče naj na utrudljivi življenjski poti hodi »počasi in polahkoma«, kolikor je zmožna zdržati njegova sopotnica. Sredi gonje sveta za bogastvom in močjo naj se nauči upočasniti svoj korak, da lahko potolaži in podpre njo, ki je poklicana hoditi ob njegovi strani.

Vedrost

Mati mora ohranjati vedro, zadovoljno in srečno razpoloženje. Vsa takšna prizadevanja bo obilno poplačala otrokova telesna blaginja in njegov moralni značaj. Vesel duh bo povečal srečo njene družine in zelo izboljšal njeno zdravje.

Mož naj pomaga svoji ženi z naklonjenostjo in neizčrpno ljubeznijo. Če jo želi ohraniti svežo in veselo, da bo kakor sončna luč v domu, naj ji pomaga nositi bremena. Njegova prijaznost in ljubeča uslužnost ji bosta dragocena spodbuda, sreča pa, ki ji jo podarja, bo v njegovo srce prinesla radost in mir.

Mož in oče, ki je mrk, sebičen in gospodovalen, ni nesrečen le sam, marveč spravlja v žalost tudi vse člane svojega doma. Poželi bo posledice, ko bo^{/374/} gledal svojo malodušno in bolešno ženo, svoje otroke pa obremenjene z neprijetnim značajem, ki jim ga je zapustil.

Če materi prikrajšamo potrebno skrb in tolažbo, če ji dovoljujemo, da s pretiranim delom ali zaradi strahu in žalosti izčrpava svoje moči, bodo njeni otroci oropani življenjske sile, duševne prilagodljivosti in vesele čilosti, ki bi jih morali podedovati. Mnogo boljše je, če materi zagotovimo svetlo in veselo življenje, jo zaščitimo pred pomanjkanjem, utrudljivim delom in morečimi skrbmi ter tako omogočimo, da otroci podedujejo dobro telesno zgradbo, da si bodo lahko samostojno utrli pot skozi življenje.

Velika čast in odgovornost sta zaupana očetom in materam, ker so določeni, da svojim otrokom predstavljajo Boga. Njihov značaj, vsakdanje življenje in način vzgoje bodo malčkom razlagali Božjo besedo. Njihov vpliv bo pridobil ali uničil otrokovo zaupanje v Gospodove obljube.

Prednost staršev pri vzgoji otrok

Srečni so starši, katerih življenje resnično odseva božanska načela, tako da Božje obljube in zapovedi prebudijo v otroku hvaležnost in spoštovanje; starši, ki s svojo nežnostjo, pravičnostjo in potrpežljivostjo kažejo otroku Božjo ljubezen, pravičnost in potrpežljivost³⁷⁵; ter ga učijo, da jih ljubi, jim zaupa in jih uboga, ga obenem učijo ljubiti svojega Očeta v nebesih, mu zaupati in ga ubogati. Starši, ki otroku zagotovijo takšen dar, so mu zapustili zaklad, ki je dragocenejši kakor bogastvo vseh časov – zaklad, ki bo trajal vso večnost.

Vsaka mati je z otroki, ki so ji zaupani, dobila od Boga posvečeno nalogo. »Vzemi tega sina, to hčer,« pravi Bog, »vzgajaj ju zame, izoblikuj njun značaj, da se bo svetil kakor dvorec, in bosta lahko vekomaj svetila v Gospodovih dvorih.«

Mati sama ima svoje delo pogosto za premalo pomembno. To je delo, ki je redko cenjeno. Drugi slabo poznajo njene številne skrbi in bremena. Njeni dnevi so zasedeni z drobnimi dolžnostmi, ki vse zahtevajo potrpežljivost,³⁷⁶ nadzor nad samim seboj, tankočutnost, modrost in samopožrtveno ljubezen; vendar se s svojim prispevkom ne more nikoli pohvaliti kot z velikim dosežkom. Njeno delo zgolj omogoča nemoten potek domačih opravil; pogosto se utrujena

in zbegana trudi prijazno govoriti z otroki, skrbi, da so zaposleni in srečni, ter jih usmerja na pravo pot. Čuti, da ni dosegla ničesar. Vendar ni tako. Nebeški angeli opazujejo izčrpano mater in zapisujejo bremena, ki jih nosi dan za dnem. Svet najbrž nikoli ne bo slišal za njeno ime, vendar je zapisano v Jagnjetovi knjigi življenja.

Materina priložnost

Bog je v nebesih in od njegovega prestola prihajata svetloba in slava, ki počivata na zvesti materi, ko si prizadeva vzgajati^{/377/} svoje otroke, da bi se upirali vplivu zla. Nobeno drugo delo se po pomembnosti ne more meriti z njenim. Ni ji treba na platno naslikati lepote kakor slikar ali jo izklesati iz marmorja kakor kipar. Ni ji treba z mogočnimi besedami izraziti plemenitih misli kakor pisatelj, niti izraziti prijetnih čustev z glasbo kakor skladatelj. Njena naloga je z Božjo pomočjo v človeški duši razviti božansko podobo.

Mati, ki se tega zaveda, bo imela svoje priložnosti za neprecenljive. Goreče si bo prizadevala s svojim značajem in s svojimi vzgojnimi načini otrokom predstaviti najvišji ideal. Resno, potrpežljivo in pogumno si bo prizadevala spopolniti svoje darove, da bi lahko pravilno uporabila najbolj vzvišene umske sposobnosti pri vzgoji svojih otrok. Pri tem se bo ob vsakem koraku iskreno spraševala: »Kaj je rekel Bog?« Marljivo bo proučevala njegovo Besedo. Neprestano bo gledala na Kristusa, da bi lahko v svojih vsakdanjih izkušnjah, v skromnih skrbeh in nalogah kazala pravi odsev pravega Življenja.^{/378/}

OTROK

Angelovo navodilo izraelskim staršem se ni nanašalo samo na materine navade, temveč tudi na otrokovo vzgojo. Za Samsona, ki je bil že kot otrok določen za osvoboditelja Izraela, ni bilo dovolj, da je imel dobro zapuščino že pri rojstvu. Po njej je morala priti na vrsto skrbna vzgoja. Že od rojstva so ga morali navaditi stroge zdržnosti.

Podobna navodila so bila dana glede Janeza Krstnika. Pred njegovim rojstvom je oče prejel sporočilo iz nebes:

»On ti bo v radost in veselje, in veliko se jih bo radovalo njegovega rojstva. Kajti velik bo pred Gospodom; in vina in močne pijače ne bo pil in s Svetim Duhom bo napolnjen že od materinega telesa.« (Lk 1,14.15)

Zveličar je povedal, da v nebeških poročilih o odličnih ljudeh ni večjega od Janeza Krstnika. Poslanstvo, ki mu je bilo zaupano, ni zahtevalo samo telesne moči in vztrajnosti, temveč tudi najvišje umske in duhovne odlike. V pripravi na njegovo delo je bila pravilna telesna vzgoja tako pomembna, da je bil poslan najvišji nebeški angel povedat navodila otrokovim staršem.^{/379/}

Navodila za vzgajanje izraelskih otrok nas učijo, da ne smemo zanemariti ničesar, kar vpliva na otrokovo blaginjo. Nič ni nepomembno. Kar koli vpliva na telesno zdravje, vpliva tudi na um in značaj.

Nikoli ne moremo preveč poudariti, kako pomembno je vzgajati otroke od zgodnje mladosti. Nauki, ki se jih naučijo, in navade, ki si jih pridobijo v otroštvu in mladosti, učinkoviteje izoblikujejo značaj in usmerjajo življenje kakor vsa navodila in vzgoja v poznejših letih.

Starši se morajo tega zavedati. Poznati morajo temeljna načela otroške nege in vzgoje. Sposobni bi morali biti vzgajati jih telesno,

duševno in moralno zdrave. Starši bi morali proučevati naravne zakone. Spoznati bi morali človeški organizem. Poznati morajo delovanje posameznih organov, njihove medsebojne odnose in soodvisnost. Proučevati morajo razmerje med duševno in telesno močjo in pogoje, ki določajo njihovo delovanje. Sprejeti starševske odgovornosti brez takšne priprave je greh.

Premalo skrbi posvečamo dejavnikom, ki povzročajo umrljivost, bolezni in izrojenost, ki obstaja celo v najbolj civiliziranih in naprednih deželah. Človeški rod nazaduje. Več kakor tretjina otrok umre v otroštvu; od tistih pa, ki dosežejo zrelo dobo, mnogi trpijo zaradi katere bolezni in jih le malo doseže zgornjo mejo človeške starosti.

Večino zla, ki povzroča bedo in propad človeštva, je mogoče preprečiti, predvsem imajo starši največjo možnost, da to dosežejo. Malčkov nam ne jemlje »skrivnostna previdnost«. Bog si ne želi njihove smrti. Podarja jih staršem, da bi jih vzgojili^{/380/} za koristne na tem svetu in potem v nebesih. Kakšno spremembo na boljše bi lahko doživel ta svet, ko bi očetje in matere naredili vse, kar morejo, da bi svojim otrokom dali dobro dediščino, in si potem s pravilnim ravnanjem prizadevali popraviti pomanjkljivosti, ki so jih njihovi otroci dobili ob rojstvu!

Skrb za dojenčke

Kolikor mirnejše in preprostejše je otrokovo življenje, toliko ugodnejše bo za njegov telesni in duševni razvoj. Mati si mora ves čas prizadevati, da je spokojna, umirjena in prisebna. Mnogi dojenčki so skrajno občutljivi za živčnost, zato bo imelo materino nežno ravnanje brez naglice pomirjevalni učinek, kar bo za otroka neprecenljivo koristno.

Dojenčki potrebujejo toploto, vendar pogosto zagrešimo resno napako, ko jih namestimo v pregrete prostore, v katerih zelo primanjkuje svežega zraka. Škodljiva navada je pokrivati dojenčkov obraz med spanjem, ker ovira prosto dihanje.

Dojenčka moramo obvarovati pred vsemi vplivi, ki utegnejo slabiti in okužiti njegov organizem. Najtemeljitejšo skrb moramo na-

meniti, da bi bilo vse okoli njega prijetno in čisto. Čeprav je treba malčke zaščititi pred nenadnimi in prevelikimi toplotnimi spremembami, moramo poskrbeti, da med spanjem ali ko so budni, podnevi ali ponoči, vdihavajo čisti in osvežilni zrak.

Pri pripravi dojenčkovih oblačil je treba upoštevati prikladnost, udobnost in zdravje prej kakor modo ali željo, da bi vzbudili občudovanje. Mati ne sme tratiti časa za vezenje in ženska ročna dela, da bi z njimi krasila malčkove obleke, kajti tako se obremenjuje z nepotrebnim delom na račun svojega in otrokovega zdravja. Ne sme se sklanjati nad šivanjem, ki resno ogroža vid in živce, in sicer tedaj, ko potrebuje veliko počitka in prijetnih dejavnosti. Zavedati se mora, da je dolžna varovati svojo moč,^{/381/} da se bo zmožna spopasti z zahtevami, ki jo čakajo.

Če otrokova obleka obenem zagotavlja toploto, zaščito in udobnost, je odstranjen eden glavnih vzrokov za razdraženost in nemirnost. Malček bo bolj zdrav in mati ne bo občutila skrbi zanj kot težko breme, ki ji jemlje moč in čas.

Tesne preveze in pasovi ovirajo delovanje srca in pljuč, zato se jih moramo izogibati. Noben del telesa se ne sme nikoli počutiti neudobno zaradi oblačil, ki stiskajo kateri koli organ ali omejujejo njegovo prosto delovanje. Oblačila vseh otrok morajo biti dovolj ohlapna, da dovoljujejo najsvobodnejše in najgloblje dihanje, ter narejena tako, da ramena nosijo njihovo težo.

V nekaterih deželah je še vedno razširjena navada, da malim otrokom puščajo gole ude in ramena. Ta navada je vredna več kakor stroge obsodbe. Udje, ki so bolj oddaljeni od središča krvnega obtoka, potrebujejo večjo zaščito kakor drugi telesni deli. Arterije, ki jim dovajajo kri, imajo velik presek, da zagotavljajo zadostno količino krvi, ki rokam in nogam nosi toploto in hrano. Če pa jih pustimo nezaščitene ali premalo oblečene, se arterije in vene skrčijo, občutljivi deli telesa se ohladijo in tudi krvni obtok je oviran.

Pri otrokovi rasti potrebujejo vse naravne sile podporo, ki jim bo omogočila popoln razvoj telesa. Če so udje nezadostno zaščiteni, otroci, zlasti pa deklice, ne morejo biti na prostem, če vreme ni ugodno. Zato jih iz strahu pred prehladom ne pustijo ven. Če so otroci

dobro oblečeni, jim bo koristilo gibanje na prostem, bodisi poleti ali pozimi.

Matere, ki svojim dečkom ali deklicam privoščijo krepko^{/382/} zdravje, jih morajo pravilno oblačiti in spodbujati, da so ob primer-nem vremenu čimveč na prostem. Potrudimo se zlomiti okove navad ter otroke oblačimo in vzgajajmo v skladnosti z zdravjem; sad pa bo obilen in bo poplačal prizadevanja.

Otroška prehrana

Najboljša hrana za dojenčka je tista, ki jo je priskrbela narava. Nikakor mu je ne smemo brez potrebe prikrajšati. Brezsrčno je od matere, da se skuša zaradi udobnosti ali družabnih zabav rešiti blago-dejnega dojenja svojega malčka.

Mati, ki dovoljuje, da njenega otroka hrani dojlja, bi morala dobro premisliti, kakšne bodo posledice. Dojlja namreč otroku, ki ga doji, bolj ali manj prenaša svoj značaj in naravo.

Pomembnosti vzgoje otrok za pridobivanje pravih prehan-evalnih navad ne moremo dovolj poudariti. Malčke je treba naučiti jesti zato, da bi živeli, in ne živeti zato, da bi jedli. Vzgoja bi se mo-rala začeti že pri dojenčku v materinem naročju. Otrokom moramo dajati hrano samo v rednih razmikih in vse redkeje, kolikor starejši so. Ne smemo mu dajati sladkarij ali druge hrane, ki jo uporabljajo odrasli, on pa je še ne more prebaviti. Skrb in rednost pri prehrani dojenčkov bosta krepila njihovo zdravje, jih napravila mirne in dob-rodušne, poleg tega pa bosta tudi položila temelje navad, ki jim bodo v poznejših letih v blagoslov.^{/383/}

Ko otroci prerastejo otroštvo, je treba še vedno zelo skrbeti za vzgojo njihovega okusa in teka. Pogosto jim je, ne oziraje se na nji-hovo zdravje, dovoljeno jesti, kar si sami izberejo in kadar želijo. Skrb in denar, ki ju tako pogosto tratimo za nekoristne slaščice, mla-de navajajo na misel, da je najvišji življenjski cilj, ki prinaša največjo srečo, biti zmožen zadovoljiti tek. Posledica takšne vzgoje je požreš-nost, za njo pride bolezen, zaradi nje pa je navadno treba jemati od-merke škodljivih zdravil.

Starši morajo vzgajati tek svojih otrok in jim ne smejo dovoljevati uporabljati nezdravo hrano. Toda med prizadevanjem za pravilno prehrano moramo tudi paziti, da ne bi naredili napake in zahtevali od otrok jesti neokusno hrano ali pa več, kakor potrebujejo. Tudi otroci imajo svoje pravice in svoj izbor, in kadar je ta izbira sprejemljiva, jo moramo spoštovati.

Skrbno moramo paziti na rednost obrokov. Med dvema obrokom ne bi smeli zaužiti ničesar, nobenih slaščic, lupinastih plodov, sadja, skratka nikakršne hrane. Neredna prehrana uničuje normalno delovanje prebavnih organov, škoduje zdravju in razpoloženju. In ko otroci pridejo k mizi, jim ne tekne zdrava hrana; njihov tek zahteva to, kar jim škoduje.

Matere, ki popuščajo željam svojih otrok na račun njihovega zdravja in srečnega razpoloženja, sejejo seme zla, ki bo vzkliklo in obrodilo sad. Popuščanje samemu sebi se stopnjuje z otroško rastjo, in tako sta žrtvovani duševna in telesna krepkost. Matere, ki ravnaajo tako, z žalostjo žanjejo sadove semen, ki so jih posejale. Svoje otroke opazujejo, kako odraščajo umsko in značajsko nepripravljeni, da bi v družbi ali doma opravili plemenito in koristno vlogo. Duhovne, duševne in telesne sposobnosti trpijo posledice ^{/384/} nezdrave prehrane. Vest otopi in dovtetnost za dobre vplive je zmanjšana.

Medtem ko bi morali otroke učiti obvladovati tek in jesti tako, da bodo ohranili zdravje, jim je treba tudi pojasniti, da se v bistvu odpovedujejo samo temu, kar bi jim škodilo. Škodljivim rečem se odpovedujejo zaradi nečesa boljšega. Miza naj bo vabljiva in privlačna, kajti obložena je z dobrotami, s katerimi nas je Bog tako čudovito obdaril. Obedovanje naj bo veder in prijeten čas. Med uživanjem Božjih darov pa hvaležno povečujemo Darovalca.

Nega bolnih otrok

Za mnogo bolezni pri otrocih je krivo napačno ravnanje. Nerednost v prehrani, nezadostna oblačila ob hladnih večerih, pomanjkanje živahne dejavnosti, ki požene kri k blagodejnemu kroženju, ali pomanjkanje zraka za njeno prečiščevanje so lahko vzroki obolenj.

Starši morajo ugotoviti vzrok bolezni in brž ko je to mogoče, odpraviti škodljive razmere.

Vsi starši se lahko veliko naučijo o tem, kako preprečevati in tudi zdraviti bolezni. Zlasti mati mora vedeti, kaj je treba napraviti ob običajnih lažjih boleznih v svoji družini. Svojemu bolnemu otroku mora znati pomagati. Njena ljubezen in razumevanje jo morata usposobiti za službo njim, ki jih ne moremo tako zanesljivo zaupati tujim rokam.

Proučevanje delovanja človeškega telesa

Starši morajo v svojih otrocih že zgodaj prebujati zanimanje za proučevanje delovanja telesnih organov in jih učiti o njegovih najpreprostejših načelih. Poučujte jih, kako bodo najlaže ohranili telesne, duševne in duhovne moči in uporabili svoje darove, da bo njihovo življenje v blagoslov drugim in počastilo Boga. To znanje je za mlade neprecenljivo vredno. Pouk o življenjskih in zdravstvenih zakonitostih je zanje pomembnejši ^{/385/} kakor znanje o mnogih vedah, ki jih danes poučujejo v šoli.

Starši morajo živeti bolj za svoje otroke in manj za družbo. Proučujte dejstva o zdravju in praktično uporabite svoje spoznanje. Učite svoje otroke razmišljati od vzroka do posledice. Poučite jih, da morajo ubogati zakone življenja, če si želijo zdravje in srečo. Četudi morda ne boste opazili tako hitrih sprememb, kakor si jih želite, nikar ne obupajte, marveč potrpežljivo in vztrajno nadaljujte svojo nalogo.

Svoje otroke že od zibelke naprej poučujte skromnosti in samoobvladovanja. Učite jih občudovati lepote narave in s koristnim delom načrtno zaposlite vse duhovne in telesne moči. Vzgojite jih v telesno krepke in moralno neoporečne osebnosti, da bodo imeli vedro in prijetno naravo. V njihov nežni um vtisnite resnico, da Bog ni načrtoval, da bi živeli samo za sedanje užitke, temveč za našo večno blaginjo. Poučite jih, da popuščanje skušnjavam pomeni slabost in greh; upirati se jim pa je plemenito in krepostno. Ti nauki bodo kot seme, ki je posejano v dobro zemljo, in obrodili bodo sad, ki vam bo razveseljeval srce.

Predvsem pa naj starši poskrbijo, da bodo njihovi otroci rasli v ozračju vedrine, vljudnosti in ljubezni.^{/386/} Dom, kjer prebiva ljubezen in kjer jo izražajo v pogledih, besedah in dejanjih, je kraj, kjer angeli radi prebivajo.

Starši, v vaše srce naj stopi sončna svetloba ljubezni, vedrine in srečnega zadovoljstva, njen prijetni in radostni vpliv pa naj napolnjuje vaš dom. Pokažite prijaznega in potrpežljivega duha in ga spodbujajte v svojih otrocih, in tako gojite vse kreposti, ki bodo zagotovile vedrino vašega domačega življenja. Ozračje, ki ga boste ustvarili tako, bo otrokom pomenilo isto, kar zrak in sončna svetloba pomenita za rastlinski svet, in bo pospeševalo zdravje ter duševno in telesno krepkost.^{/387/}

VPLIVI DOMA

Dom mora otrokom pomeniti najprivlačnejši kraj na zemlji, materina navzočnost pa mora biti njegova največja privlačnost. Otroci imajo občutljivo in nežno naravo. Zlahka jih razveselimo in hitro razžalostimo. Matere lahko z nežno disciplino, ljubečimi besedami in dejanji pridobijo naklonjenost in zaupanje svojih otrok.

Malčki imajo radi družbo in le redko uživajo, če so sami. Hrepenijo po naklonjenosti in nežnosti. Mislijo, da bo to, kar nje veseli, vseč tudi njihovi materi, zato je povsem naravno, da prihajajo k njej s svojimi malimi radostmi in žalostmi. Mati ne sme prizadeti njihovega občutljivega srca z ravnodušnim obravnavanjem tega, kar se njej zdi malenkost, za otroka pa je zelo pomembno. Njena naklonjenost in odobravanje sta zanj dragocena. Odobrava joč pogled, spodbudna ali pohvalna beseda, bo za otrokovo srce kakor sončni žarek, ki pogosto povzroči, da je ves dan srečen.

Namesto da bi mati svoje otroke pošiljala stran, da je njihov hrup ne bi vznemirjal ali da je ne bi mučile njihove drobne potrebe, naj raje načrtuje igro ali lahko delo, ki bosta zaposlila delovne ročice in misli.^{/388/}

Ko mati spozna čustva svojih otrok ter usmerja njihove igre in dejavnosti, bo pridobila njihovo zaupanje in bo lahko uspešneje popravljala napačne navade in odpravljala izraze sebičnosti ali vročerkvnosti. Beseda opozorila ali neodobravanja, ki je izgovorjena o pravem času, ima veliko vrednost. S potrpežljivo in skrbno ljubeznijo lahko mati obrne otroške misli v pravo smer ter v njih neguje dobre in privlačne značajske lastnosti.

Matere se morajo varovati, da svojih otrok ne vzgajajo tako, da postanejo odvisni od drugih in zaprti vase. Nikoli jim ne dajte povoda misliti, da so središče pozornosti in da se mora vse vrteti okoli

njih. Nekateri starši namenjajo preveč časa in skrbi zabavanju svojih otrok, toda otroke je treba vzgajati tako, da se igrajo sami, da se vadijo v iznajdljivosti in spretnosti. S tem se bodo naučili biti zadovoljni z zelo preprostimi radostmi. Naučiti bi jih morali pogumno prenašati svoja mala razočaranja in preizkušnje. Namesto da opozarjajo na vsako malenkostno bolečino ali rano, preusmerite njihove misli in jih naučite, da se ne menijo za male težave in neprijetnosti. Poskušajte najti način, da bi otroke naučili skrbeti za druge.

Toda nikar ne zanemarjajte otrok. Z mnogimi skrbmi obremenjene matere včasih menijo, da si ne morejo vzeti časa za potrpežljivo poučevanje svojih malčkov ter jim izražati ljubezen in naklonjenost. Vendar ne smejo pozabiti, da morajo otroci v svojih starših in domovih zadovoljiti svoje potrebe po naklonjenosti in tovarištvu, sicer jih bodo iskali drugod, kar pa ogroža njihov um in značaj.

Mnoge matere zaradi pomanjkanja časa in zamisli prikrajšajo svoje otroke za nekatera nedolžna razvedrila, medtem ko se njihovi pridni prsti in utrujene oči ukvarjajo z delom, ki je namenjeno samo okraševanju, nečemu, kar bo v mladih otroških srcih samo spodbujalo ^{389/} domišljavost in objestnost. Ko se otroci približujejo zrelosti, takšna vzgoja obrodi napuh in moralno ničvrednost. Mati je žalostna zaradi napak otrok, vendar se ne zaveda, da žanje žetev semena, ki ga je sama posejala.

Nekatere matere pri ravnanju s svojimi otroki niso dosledne. Včasih jim popuščajo v njihovo škodo, drugič pa prepovedujejo nedolžna zadovoljstva, ki bi zelo osrečila otroško srce. V tem ne posnemajo Kristusa; on je ljubil otroke; spoštoval je njihova čustva ter kazal razumevanje za njihova zadovoljstva in preizkušnje.

Očetova odgovornost

Mož in oče je glava družine. Žena pričakuje od njega ljubezen, naklonjenost in pomoč pri vzgoji otrok; in tako je tudi prav. Otroci so tako njegovi kakor tudi njeni in njega enako zanima njihova sreča. Otroci od očeta pričakujejo podporo in vodstvo; zato mora imeti pravilno predstavo o življenju, vplivih in družbi, ki obdajajo njegovo

družino; predvsem pa ga morajo voditi Božja ljubezen in nauki njegove Besede, da bi tudi on lahko vodil svoje otroke po pravi poti.

Oče je zakonodajalec družine; zato mora tako, kakor je Abraham, poskrbeti, da je Božji zakon pravilo njegovega doma. Bog je dejal zanj: »Zakaj spoznal sem ga s tem namenom, da bo zapovedal^{/390/} svojim otrokom in svoji rodbini za seboj, naj se drže Gospodove poti.« (1 Mz 18,19) On ni zaradi grešne malomarnosti opustil preprečevati zlo, ni si dovolil neodločne, nemodre in popustljive pristranskosti; niti ni zavesti o dolžnosti podrejal zahtevam napačno dojete ljubezni. Ni le dajal pravih navodil, temveč je tudi zagotovil veljavo pravičnih in poštenih zakonov. Bog je določil pravila za naše življenje. Otrokom ne smemo pustiti, da z varne poti, ki jo označuje Božja beseda, zaidejo na poti, ki peljejo v nevarnosti in se ponujajo na vseh straneh. Prijazno, vendar odločno, vztrajno in z molitvijo je treba krotiti njihove škodljive želje in odpravljati njihova slaba nagjenja.

Oče mora v svoji družini uveljavljati dragocene vrline – odločnost, neoporečnost, poštenost, potrpežljivost, pogum, delavnost in praktično koristnost. Vse to, kar zahteva od svojih otrok, mora izpolnjevati tudi sam, da bi s svojim krepostnim vedenjem ponazarjal vse te lastnosti.

Toda, očetje, nikar ne jemljite poguma svojim otrokom. Oblast in strogo omejevanje izvajajte z ljubeznijo, prijaznostjo in naklonjenostjo. Posvetite nekaj svojih prostih ur otrokom; zbližajte se z njimi; pridružite se jim pri njihovem delu in njihovih igrah ter si pridobite njihovo zaupanje. Gojite^{/391/} prijateljstvo z njimi, posebno s svojimi sinovi. Tako boste močno vplivali na dobro.

Oče mora za srečo v domu opraviti svoj del. Kakršne koli so že njegove skrbi in težave, jim ne sme dovoliti, da zasenčijo tudi družino. V svoj dom mora priti z nasmeškom in s prijetnimi besedami.

Oče je v določenem smislu duhovnik družine, ki na družinski oltar prinaša jutranjo in večerno daritev. Žena in otroci pa se morajo pridružiti v molitvi in zahvalni pesmi. Oče naj zjutraj, preden odide z doma na vsakodnevno delo, zbere okoli sebe svoje otroke, skupaj naj se priklonijo pred Bogom in naj jih izroči skrbi nebeškega Očeta.

Zvečer, ko so dnevne skrbi mimo, naj se družina zbere k zahvalni molitvi in zapoje pesem^{/392/} hvaležnosti v priznanje za božansko skrb čez dan.

Očetje in matere, četudi vas pritiskajo opravki, nikar ne opustite zbrati svoje družine ob Božjem oltarju. Prosite za svojo družino varstva svetih angelov. Pomnite, da so vaši dragi izpostavljeni skušnjavam. Vsakodnevne nadloge spremljajo pot starih in mladih. Tisti, ki želijo živeti potrpežljivo, ljubeče in vedro življenje, morajo moliti. Le sprejemanje stalne pomoči od Boga nam lahko zagotovi zmago nad samim seboj.

Dom mora biti kraj, kjer prebivajo vedrina, ustrežljivost in ljubezen; kjer pa se kažejo te kreposti, bosta vladala sreča in mir. Lahko nas doletijo težave, toda te so del našega življenja. Potrpežljivost, hvaležnost in ljubezen naj ohranijo sončno svetlobo v srcu, četudi je dan videti zelo oblačen. V takšnih domovih radi prebivajo Božji angeli.

Mož in žena naj si prizadevata osrečiti drug drugega in naj nikoli ne prenehata izražati drobnih vljudnosti in pozornosti, ki razveselijo in razvedrijo življenje. Med njima mora obstajati popolno zaupanje. Skupaj morata premišljevati o svojih odgovornostih. Skupaj si morata prizadevati za najvišjo blaginjo svojih otrok. Nikoli ne sme^{/393/} kateri od njiju vpričo otrok kritizirati zakončevih načrtov ali podvomiti o njegovi presoji. Žena naj bo previdna, da ne otežuje moževe naloge glede otrok. Mož pa naj podpira dvignjene roke svoje žene z modrimi nasveti in ljubečim opogumljanjem.

Ne sme se dovoliti, da bi med starši in otroki zrasla pregrada hladnosti in zadržanosti. Starši naj se seznani s svojimi otroki, se potrudijo razumeti njihove okuse in nagnjenja, se vživijo v njihova čustva in odkrijejo, kaj jim leži na srcu.

Starši, vaši otroci naj spoznajo, da jih ljubite in da boste naredili vse, kar morete, da bi jih osrečili. Če delate tako, bodo imele vse nujne omejitve večjo vrednost v njihovem mladem umu. Vodite svoje otroke z nežnostjo in sočutjem. Zavedajte se, »da njihovi angeli v nebesih vedno gledajo obličje ... Očeta, ki je v nebesih«. (Mt 18,10)

Če želite, da bi angeli za vaše otroke opravili naloge, ki jim jih je določil Bog, sodelujte z njimi tako, da opravite svoj delež.

Če so otroci vzgojeni pod modrim in ljubečim vodstvom dobrega doma, si ga ne bodo želeli zapustiti in drugod iskati zadovoljstvo in tovarištvo. Greh jim ne bo privlačen. Duh, ki prevladuje doma, bo izoblikoval njihov značaj; pridobljene navade in načela bodo trdna obramba pred skušnjavami, ko bodo zapustili zavetje svojega doma in zasedli svoj prostor v svetu.

Tako otroci kakor starši imajo v domu pomembne naloge. Spoznati morajo, da so del domače skupnosti. Deležni so hrane, obleke, ljubezni in skrbi, zato naj se otroci na te številne blagoslove odzovejo s prenašanjem svojega deleža družinskih bremen in svoji družini podariti vso možno srečo.

Otroci so včasih v skušnjavi, da se razburijo zaradi omejitev, vendar bodo v poznejšem življenju blagoslavljali svoje starše za zvesto skrb in strogo budnost, s katerimi so jih varovali in vodili v letih neizkušnosti.^{./394/}

PRAVA VZGOJA – USPOSABLJANJE ZA MISIJONSTVO

Prava vzgoja je priprava za misijonstvo. Vsi Božji sinovi in hčere so poklicani za misijonarje; poklicani smo v službo Bogu in svojim bližnjim. Usposabljanje za to službo pa mora biti cilj naše vzgoje.

Priprava za službo

Ta cilj morajo krščanski starši in učitelji vedno imeti pred očmi. Ne vemo, kje bodo lahko služili naši otroci. Življenje bodo morda preživel v krogu svojega doma; morda bodo zaposleni v običajnih poklicih ali pa bodo odšli kot učitelji evangelija v poganske dežele; vendar so vsi enako poklicani za Božje misijonarje, glasnike milosti pred svetom.

Bog ljubi otroke in mlade z njihovimi novimi nadarjenostmi, močjo in pogumom in z njihovo hitro dojemljivostjo ter jih želi pripeljati v skladnost z božanskimi poslanci. Doseči morajo izobrazbo, ki jim bo pomagala stopiti na Kristusovo stran v nesebični službi.

Za vse Kristusove otroke do konca časa in ne samo za njegove prve učence veljajo njegove besede: »Kakor si mene poslal na ^{395/}svet, sem poslal tudi jaz nje na svet,« (Jn 17,18) da postanejo Božji predstavniki, razodevajo njegovega Duha, pokažejo njegov značaj in opravljajo njegovo delo.

Naši otroci stojijo kakor na razpotju. Z vseh strani jih posvetna zapeljevanja v sebičnost in razbrzdanost skušajo zvabiti s poti, ki jo je Gospod določil odkupljenim. Od njihove izbire je odvisno, ali bo njiho-

vo življenje postalo blagoslov ali prekletstvo. Ker so polni moči in želijo uveljaviti svoje nepreizkušene zmožnosti, morajo dati duška preobilici življenjske sile. Dejavní bodo bodisi v dobrem ali v zlem.

Božja beseda ne zavira dejavnosti, temveč jo pravilno usmerja. Bog ne pričakuje, da bi bili mladi manj prizadevni. Ne smemo preprečevati značajskih lastnosti, ki človeka naredijo resnično uspešnega in spoštovanega med ljudmi – neustavljive želje po čem boljšem, nepopustljive volje, vnete marljivosti in neutrudne vztrajnosti. Z Božjo milostjo jih moramo usmeriti k doseganju ciljev, ki so toliko višji od gole sebičnosti in posvetnih koristi, kakor je nebo višje od zemlje.

Kot starši in kristjani smo dolžni pravilno usmeriti svoje otroke. Skrbno, modro in nežno jih moramo voditi po poti službe, kakršno je pokazal Kristus. Pred Bogom imamo sveto obveznost vzgojiti svoje otroke za njegovo službo. Naša prva dolžnost je obdati jih s takšnimi vplivi, ki jih bodo vodili k izbiri življenja službe, in jim zagotoviti potrebno vzgojo.

»Kajti tako je Bog ljubil« nas, »da je dal svojega edinorojenega Sina,« da se ne bomo pogubili, temveč imeli večno življenje. (Jn 3,16) »Kristus nas je ljubil in dal sebe za nas.« (Ef 5,2) Če ljubimo, bomo tudi dajali. Kristus »ni prišel, da njemu služijo, ampak da služi«, to pa je nauk, ki se ga moramo naučiti sami in ga učiti druge. (Mt 20,28)

Mladi morajo spoznati, da niso sami svoji. Pripadajo Kristusu. Odkupljeni so,³⁹⁶ z njegovo krvjo, zato ima njegova ljubezen pravico do njih. Živijo zato, ker jih On ohranja s svojo močjo. Čas, moč in sposobnosti, ki jih imajo, so njegovi, zato jih morajo razviti, pripraviti in uporabiti zanj.

Človeška družina, ki jo je ustvaril Bog po svoji podobi le malo niže od angelskih bitij, je krona njegovega stvarstva. On želi, da bi postali vse to, kar je predvidel, da lahko postanemo, in da delamo najboljše, kar je možno, z močmi, ki nam jih je podaril.

Življenje je skrivnostno in sveto. Je razodetje samega Boga, ki je vir vsega življenja. Življenjske priložnosti so dragocene, zato jih moramo resno izkoristiti. Ko jih izgubimo, so izgubljene za vedno.

Bog postavlja pred nas večnost z njeno vzvišeno resničnostjo; omogočil nam je doseči to, kar je nesmrtno in neminljivo. Ponuja nam dragoceno resnico, ki nas plemeniti, da lahko napredujemo po varni in zanesljivi poti v prizadevanju k cilju, ki je vreden resnega napora vseh naših sposobnosti.

Bog v drobnem semenu, ki ga je sam oblikoval, vidi čudovito rožo, okrasni grm ali veliko krošnjato drevo. Prav tako v vsakem človeku vidi možnosti. Obstajamo z namenom. Bog nam je določil načrt za življenje in želi, da bi dosegli najvišjo razvojno stopnjo.^{/397/}

Bog želi, da neprestano rastemo v svetosti, sreči in koristnosti. Vsi imamo sposobnosti, zato se moramo naučiti imeti jih za posvečene lastnosti in jih ceniti kot Gospodove darove ter pravilno uporabiti. Od mladih želi, da negujejo vse sposobnosti svojega bitja in marljivo uporabljajo vse svoje darove. Želi, da bi uživali v vsem, kar je v tem življenju koristno in dragoceno, da bi bili dobri in delali dobro in si nabirali nebeški zaklad za večno življenje.

Njihovo hrepenenje naj bo odlikovati se v vsem, kar je nesebično, vzvišeno in plemenito. Na Kristusa naj gledajo kot na zgled, po katerem se bodo oblikovali. Negovati bi morali sveto željo, ki jo je On sam razodeval v življenju, in sicer željo, da bi spremenili svet na boljše, ker živijo na njem. To je naloga, ki jim je zaupana.

Širok temelj

Najvišja med vsemi vedami je znanost reševanja ljudi. Največje delo, po katerem človek lahko hrepeni, je pridobivanje ljudi iz greha v svetost. Za izpolnitev te naloge je treba položiti širok temelj. Potrebna je vsestranska vzgoja, ki bo zahtevala od staršev in učiteljev takšne zamisli in napore, ki jih navadno poučevanje v znanosti ne pozna. Potrebno je več kakor le umski razvoj. Vzgoja ni dokončana, če niso enakomerno razviti telo, um in duša. Značaj mora biti pravilno usmerjan, da bo dosegel najpopolnejši in največji razvoj. Vse umske in telesne sposobnosti je treba razviti in pravilno izuriti. Naša dolžnost je negovati in vaditi vse moči, saj bomo tako postali uspešnejši delavci za Boga.

Prava vzgoja zajema celotno bitje. Uči nas pravilno uporabljati osebne zmožnosti. Omogoča nam najboljše izkoristiti telesne, duhovne^{/398/} in duševne sposobnosti. Umske sposobnosti kot najvišje moči naj vladajo kraljestvu telesa. Naravna poželenja in strasti je treba spraviti pod nadzor vesti in duhovnih čutov. Kristus stoji na čelu človeštva in njegov namen je, da nas v svojo službo vodi na vzvišene in svete steze čistosti. Po čudežnem delovanju njegove milosti moramo postati popolni v njem.

Jezus je bil vzgojen v domu. Njegova mati je bila njegova prva človeška učiteljica. O nebeških resnicah se je učil iz njenih ust in iz preroških zvitkov. Živel je v podeželskem domu ter zvesto in vedro nosil svoj delež družinskih bremen. On, nebeški poveljnik, je postal prostovoljen služabnik, ljubeč in ubogljiv sin. Izučil se je obrti in s svojimi rokami skupaj z Jožefom delal v tesarski delavnici. V obleki navadnega^{/399/} delavca je hodil po ulicah malega mesta, ko je prihajal na svoje skromno delo in odhajal z njega.

Ljudje tistega časa so presojali in cenili reči po zunanjem videzu. Ker je vera izgubila svojo moč, so jo nadomestili z bliščem. Učitelji tistega časa so skušali pridobiti spoštovanje z razkazovanjem in bahavostjo. Jezusovo življenje je bilo očitno nasprotje temu. Njegovo življenje je dokazovalo, da so ničvredne stvari, ki jih človek ima za najpomembnejše v življenju. Ni iskal šol svojega časa, ki so napihovale malenkosti in zaničevale pravo veličino. Svojo izobrazbo je pridobil iz virov, ki so jih določila Nebesa, iz koristnega dela, iz proučevanja Svetega pisma, iz narave in iz življenjskih izkušenj – iz Božjega učbenika, polnega naukov za vsakogar, ki prispeva pridne roke, oči, ki gledajo, in dovezetno srce.

»Dete je raslo in se krepilo v duhu in se napolnjevalo modrosti, in Božja milost je bila z njim.« (Lk 2,40)

Tako pripravljen je uresničeval svoje poslanstvo – vsak trenutek njegovih stikov z ljudmi jim je prinašal blagoslovljen vpliv in spreminjajočo moč, ki jima svet do tedaj še ni bil priča.

Dom je otrokova prva šola in v njem moramo položiti temelje življenju službe. Načel takšnega življenja ne smemo poučevati samo teoretično. Morajo biti sestavina celotne življenjske vzgoje.^{/400/}

Otroka moramo zelo zgodaj naučiti ustrežljivosti. Brž ko sta moč in um dovolj razvita, bi mu morali zaupati izpolnjevanje domačih dolžnosti. Spodbujati ga moramo, da poskuša pomagati očetu in materi; prav tako ga je treba spodbujati k samoodpovedi in samoobvladovanju, da postavi srečo in korist drugih pred svojo, da je pripravljen razveseliti in pomagati bratom, sestram in tovarišem pri igri ter biti prijazen z ostarelimi, bolnimi in nesrečnimi. Kolikor popolneje je dom prežet s pravim duhom službe, toliko bolje se bo razvil v življenju otrok. Naučili se bodo najti radost v služenju in žrtvovanju za blaginjo svojih bližnjih.

Naloga šole

Naloga šole mora biti dopolnjevati domačo vzgojo. Stalno moramo imeti pred očmi razvoj celotnega bitja – telesa, duše in duha – ter poučevati čut za pomoč bližnjim in požrtovalnost.

Služba zaradi Kristusa v malih vsakdanjih dolžnostih ima moč bolj kakor kar koli drugega nad vsemi drugimi vplivi na izoblikovanje značaja in usmerjanje življenja k načelom nesebičnega služenja. Delo staršev in učiteljev je prebuditi tega duha, ga spodbujati in pravilno usmeriti. Ni pomembnejšega dela, ki bi jim lahko bilo zaupano. Duh službe je nebeški duh, in angeli bodo sodelovali pri vseh prizadevanjih za njegov razvoj in spodbujanje.

Takšna vzgoja mora temeljiti na Božji besedi. Samo v njej so njena načela podana v svoji polnosti. Sveto pismo mora postati osnova proučevanja in pouka. Najpomembnejše znanje je poznati Boga in njegovega Poslanca.^{/401/}

Vsi otroci in mladi morajo poznati samega sebe. Poznati morajo svoje telo, ki jim ga je dal Bog, in zakone, po katerih se ohranja zdravo. Vsi morajo pridobiti dobro temeljito splošno izobrazbo. Izučiti se morajo tudi kakšne obrti in tako postati ljudje praktičnih sposobnosti in pripravljeni za naloge vsakdanjega življenja. To pa bi moralo dopolnjevati usposabljanje in praktične vaje v različnih panogah misijonskega dela.

Učenje s podajanjem znanja

Mladi naj pri pridobivanju znanja napredujejo tako hitro in tako daleč, kolikor morejo. Njihovo področje izobraževanja naj bo toliko obsežno, kolikor ga zmorejo. Med učenjem naj svoje znanje podajajo drugim. Tako se bodo njihove umske sposobnosti razvijale in krepile. Uporaba znanja določa vrednost njihove izobrazbe. Porabiti veliko časa za učenje, ne da bi si prizadevali drugim podati pridobljeno znanje, se pogosto izkaže za oviro, namesto za pomoč pri pravem napredku. Tako doma kakor v šoli se mora učenec prizadevati naučiti, kako naj proučuje in kako naj podaja pridobljeno znanje. Kakršen koli poklic opravlja človek, mora biti učenec in učitelj, dokler je živ. Stalno lahko napreduje, medtem ko zaupa v Boga in se oklepa njega, ki je neskončna modrost in lahko razodene skrivnosti, skrite od vekov, ter lahko razloži najtežja vprašanja njim, ki verujejo vanj.

Božja beseda poudarja vpliv družbe celo na odrasle ljudi. Koli-ko večji je ta vpliv na razvijajoči se um in značaj otrok in mladostnikov. Družba, v katero zahajajo, načela, ki jih sprejemajo, in navade, ki jih izoblikujejo, bodo odločale o njihovi sedANJI uspešnosti in prihodnji večni blaginji. ^{/402/}

Strašno je dejstvo, zaradi katerega bi moralo srce staršev zatrepetati, da v mnogih izobraževalnih ustanovah, kamor pošiljajo mlade, da si pridobijo znanje in poklic, prevladujejo vplivi, ki kvarijo značaj, odvrčajo um od pravih življenjskih ciljev in znižujejo moralo. Zaradi druženja z nevernimi, z ljubitelji užitkov in pokvarjenci mnogi mladi izgubijo svojo preprostost in čistost, vero v Boga in duha nesebičnosti, ki so ga krščanski očetje in matere vzgojili in ohranjali s skrbnim poučevanjem in gorečimi molitvami.

Mnoge, ki se gredo šolat, da bi se usposobili za kakšno nesebično službo, popolnoma prevzame posvetna izobrazba. Vzbudi se jim želja, da bi si pridobili vrhunsko znanje ter položaj in ugled v svetu. Pozabijo na cilj, zaradi katerega so se odšli šolat, in življenje prepustijo sebičnim in posvetnim ciljem. Pogosto si izoblikujejo navade, ki jim uničijo življenje na tem in prihodnjem svetu.

Ljudje, ki imajo široke zamisli, nesebične namene in plemenita prizadevanja, so si te značilnosti praviloma razvili med svojim druž-

njem v mladih letih. Bog je vedno opozarjal Izraelce, naj bodo pozorni na družbo, v kateri se gibljejo njihovi otroci. Vsi predpisi državljanskega, verskega in družbenega življenja so bili določeni z namenom, da bi zaščitili otroke pred škodljivo družbo in jih že od najzgodnejših let seznanjali s predpisi in načeli Božjega zakona. Nazoren nauk, ki so ga dobili ob narodovem rojstvu, je bil takšne narave, da se je močno vtisnil v srce vseh. Pred zadnjo strašno nadlogo, ki je doletela Egipčane s smrtjo njihovih prvorojencev, je Bog ukazal svojemu ljudstvu, naj zbere svoje otroke po svojih domovih. Podboje na vseh hišah so zaznamovali s krvjo in vsi so morali ostati v hiši pod zaščito tega znamenja. Tako naj tudi današnji starši, ki ljubijo in se bojijo Boga, varujejo otroke pod »vezjo zaveze« (Ezk 20,37)^{/403/} – pod zaščito svetih vplivov, ki jih zagotavlja Kristusova odrešujoča kri.

O svojih učencih je Kristus rekel: »Jaz sem jim dal tvojo besedo, ... ker niso od sveta, kakor jaz nisem od sveta.« (Jn 17,14)

Bog nas vabi: »Ne ravnajte se po tem svetu, ampak se spremenite po obnovitvi svojega uma.« (Rim 12,2)

»Ne vlecite tujega jarma z neverniki. Kako se namreč družiti pravica s krivico ali kakšno tovarišstvo ima svetloba s temo? ... Kakšna je zveza Božjega templja z maliki? Kajti mi smo tempelj živega Boga, kakor je rekel Bog: Prebival bom v njih in med njimi bom hodil, in bom njihov Bog in oni bodo moje ljudstvo. Zato odidite izmed njih in se ločite, ... in nečistega se ne dotikajte, in jaz vas sprejem, in bom vam Oče in vi boste meni sinovi in hčere, pravi Gospod Vsemogočni.« (2 Kor 6,14-18)

»Zberite ljudstvo. Jaz razsojam med njimi in jim naznanjam Božja pravila in njegove postave.« (Jl 2,16; 2 Mz 18,16)

»Tako naj kličejo moje ime nad Izraelove sinove, in jaz jih hočem blagosloviti.« (4 Mz 6,27)

»In vsa ljudstva na zemlji bodo videla, da se imenuješ po Gospodovem imenu, in bala se te bodo.« (5 Mz 28,10)

»In Jakobov ostanek bo sredi mnogih narodov kakor rosa od Gospoda, kakor dež na travo, ker ne čaka nikogar in ničesar ne pričakuje od človeških otrok.« (Mih 5,6)^{/404/}

Tudi mi smo prištetni k Izraelu. Vsa navodila, ki so jih dobili starodavni Izraelci za vzgojo in usposabljanje svojih otrok, in vse obljube blagoslovov pod pogojem poslušnosti se nanašajo tudi na nas.

Božja beseda, namenjena nam, pravi: »Blagoslovil te bom, in ... bodi v blagoslov!« (1 Mz 12,2)

Kristus je dejal za svoje prve učence in sploh za vse, ki bodo verovali vanj po njihovi besedi: »Jaz sem slavo, ki si jo meni dal, dal njim, da bodo eno, kakor smo mi eno. Jaz v njih in ti v meni, da bodo popolnoma združeni v eno, in da spozna svet, da si me ti poslal in si jih ljubil, kakor si mene ljubil.« (Jn 17,22.23)

Čudovite, prečudovite besede, skoraj zunaj dosega vere! Stvarnik vseh svetov ljubi nje, ki sebe posvečajo njegovi službi, celo tako zelo, kakor ljubi svojega Sina. Tudi mi smo danes v tem veličastnem zavetju njegove ljubeznive naklonjenosti. Dal nam je Luč in Veličanstvo nebes in z njim podaril vse nebeško bogastvo. Veliko tega, kar nam je obljubil za prihodnje življenje, nam že v tem življenju podarja v veličastnih darovih. Kot podložnikom svoje milosti nam želi, da bi uživali v vsem, kar plemeniti, razvija in zboljšuje naš značaj. Želi si, da bi mlade navdihnil z močjo od zgoraj, da bi lahko stopili pod Kristusov okrvavljeni prapor, delali, kar je delal On, in vodili ljudi na varne poti ter noge mnogih postavili na Skalo vekov.

Vse, ki si prizadevajo delati v skladnosti z Božjim načrtom vzgoje, bodo podpirale milost, njegova stalna navzočnost in moč, ki vzdržuje. Vsem pravi: »Bodi močan in srčen! Ne straši se in ne boj se, kajti Gospod, tvoj Bog, je s teboj, kamor koli greš. Ne odtegnem se ti in te ne zapustim.« (Joz 1,9.5)^{/405/}

»Kajti kakor pada dež ali sneg z neba in se ne vrača tja, temveč napaja zemljo ter jo dela rodovitno, da iz nje raste, da daje seme sejalcu in lačnemu kruh: tako bo moja beseda, ki prihaja iz mojih ust: ne povrne se k meni prazna, temveč izvrši, kar me veseli, in bo imela uspeh v tem, za kar jo pošljem. Zakaj z radostjo izidete in z mirom vas bodo spremljali; gore in hribi zaženo pred vami radostno vpitje in vsa poljska drevesa bodo z rokami ploskala. Namesto grmovja zrastejo ciprese, namesto koprive vstane mirta: in bo Gospodu v slavno ime, v večno znamenje, ki se ne iztrebi.« (Iz 55,10-13)

Ves svet je v neredu, zato je potrebna temeljita sprememba. Vzgoja, ki jo zagotavljamo mladim, mora oblikovati celotno družbo.

»In pozidajo stare razvaline in postavijo, kar je bilo v nekdanjih časih porušeno, ter obnove zapuščena mesta, pustišča mnogih rodov.« (Iz 61,4) Ljudje jih bodo imenovali »Gospodovi duhovniki. ... Veselili se bodo svojega deleža; kajti dobijo v svoji deželi dvojno posest in veselje bodo imeli večno. Zakaj jaz, Gospod, ljubim pravičo, ... dam jim njihovo povračilo v resnici in večno zavezo sklenem z njimi. In znano bo med poganskimi narodi njihovo potomstvo in njihovi rojenci med ljudstvi: vsi, ki jih bodo videli, pripoznajo, da so potomstvo, ki ga je blagoslovil Gospod. ... Kakor namreč zemlja rodi svoje rastline in kakor vrt poganja svojo setev, tako stori Gospod Jahve, da bo rasla pravičnost in hvala pred vsemi narodi.« (Iz 61,6-9.11)/406/

NAJPOMEMBNEJŠE ZNANJE

»Svetlo spoznanje Božje slave.« (2 Kor 4,6)

PRAVO ZNANJE O BOGU

Na tem svetu živimo zato, da bi opravljali službo za Boga, kakor je to delal naš Zveličar. Tukaj smo zato, da mu postanemo podobni po značaju in da ga s svojim življenjem službe razodenemo svetu. Da bi lahko bili Božji sodelavci, mu postali podobni in razodeli njegov značaj, ga moramo dobro spoznati. Spoznati ga moramo takšnega, kakor se sam razodeva.

Spoznanje Boga je temelj vsake prave vzgoje in vsake prave službe. Je edina prava zaščita pred skušnjavo. Samo to nam lahko omogoči postati podobni Bogu po značaju.

To spoznanje potrebujejo vsi, ki delajo za dvig morale svojih bližnjih. Sprememba značaja, čistost življenja, uspešnost v službi in vdanost pravičnim načelom, vse to je odvisno od pravega spoznanja Boga. Doseganje tega spoznanja je najpomembnejša priprava kakor za sedanje tako tudi za večno življenje.

»Spoznanje Najsvetejšega je razumnost.« (Prg 9,10)

Po spoznanju Boga nam je dano »vse, kar služi v življenje in pobožnost«. (2 Pt 1,3)^{409/}

Jezus je rekel: »Večno življenje je pa to, da spoznajo tebe, edinega resničnega Boga, in katerega si poslal, Jezusa Kristusa.« (Jn 17,3)

»Ne hvali se modri s svojo modrostjo, in ne hvali se mogočni s svojo mogočnostjo, tudi ne bogati s svojim bogastvom; ampak s tem se naj hvali, kdor se hvali, da ume in spozna mene, da sem jaz Gospod, ki delam milost, sodbo in pravičnost na zemlji; kajti to mi je po volji, govori Gospod.« (Jer 9,23.24)

Proučevati moramo razodetja, ki nam jih je Bog dal o sebi. »Sprijazni se, pravim, z njim in imej mir, in blaginja ti s tem pride. Sprejmi vendar pouk iz njegovih ust in vtisni si njegove besede v sr-

ce! ... Potem bo Vsemogočni tvoj zaklad. Kajti tedaj se boš razveseljeval Vsemogočnega in k Bogu povzdigneš svoje obličje. Molil boš k njemu, in te usliši, in svoje obljube boš opravljal. Ko ukreneš kako stvar, se ti uresniči, in luč ti bo sijala nad tvojimi potmi. Ko bodo vodile dol, boš velel: Navzgor! in ponižanemu daje Bog pomoč.« (Job 22,21-29)

»Kajti kar se od njega ne more videti, njegova večna moč in božanstvo, to se od ustvarjenja sveta zaznava z umom in vidi po njegovih delih.« (Rim 1,20)^{/410/}

Stvari v naravi, ki jih zdaj opazujemo, nam omogočajo le bleddo predstavo edenske slave. Greh je popačil zemeljsko lepoto; v vseh stvareh lahko vidimo sledi delovanja zla. Vendar še vedno obstaja veliko lepega. Narava priča, da je On, ki ima neskončno moč ter je veličasten v dobroti in ljubezni, ustvaril zemljo in jo napolnil z življenjem in radostjo. Celó v tem uničenem stanju vse stvari razodevajo ročno delo vzvišenega Vrhovnega Umetnika. Kamor koli se obrnemo, lahko slišimo Božji glas in vidimo dokaze njegove dobrote.

Narava z desettisočnimi glasovi oznanja njegovo slavo – od slovesnega globokodonečega bobnenja groma in stalnega bučanja oceanov do radostnih pesmi, katerih melodije odmevajo po gozdovih. Na zemlji, morju in nebu opazujemo njegovo slavo v čudovitih odtenkih barv, ki se spreminjajo v vsej svoji pestrosti ali pa se skladno prelivajo. Večne gore nam pripovedujejo o njegovi moči. Drevesa, ki v sončni svetlobi plapolajo s svojimi zelenimi praporji, in cvetice v svoji nežni lepoti kažejo na svojega Stvarnika. Živo zelenje, ki s preprogami prekriva rjavo zemljo, priča o Božji skrbi za najskromnejše med njegovimi stvaritvami. Morska brezna^{/411/} in zemeljske globine razkrivajo njegove zaklade. On, ki je položil bisere v ocean ter med skalovje postavil ametist in krizolit, ima rad lepoto. Sonce, ki vzhaja na nebu, je predstavnik njega, ki je življenje in luč vsega, kar je ustvaril. Ves sijaj in lepota, ki krasita zemljo in razsvetlujeta nebesa, govorita o Bogu.

»Njegovo veličastvo pokriva nebesa in zemlja je polna njegove hvale. Kako mnogoterá so tvoja dela, o Gospod, v modrosti si jih na-

redil vsa, polna je zemlja tvojih stvorov! Dan kliče dnevu vest o njem in noč poroča noči. Ni govora, ne besed, a vendar umejo njihov glas. Po vsej zemlji se razlega njihovo oznanilo, do kraja vesoljnega sveta njihov govor; soncu pa je postavil šotor na njih.« (Hab 3,3; Ps 104,24; 19,2-4)

Vse stvari pripovedujejo o njegovi nežni očetovski skrbi in želji, da bi osrečil svoje otroke.^{/412/}

Mogočna sila, ki deluje v naravi in vzdržuje vse, ni, kakor trdijo nekateri znanstveniki, samo vseprežemajoče načelo ali delujoča moč. Bog je Duh, vendar je tudi Bitje in osebnost; kajti sebe je razodel takole: »Gospod pa je Bog v resnici, živi Bog in večni kralj. ... Bogovi, ki niso ustvarili nebes in zemlje, izginejo iznad zemlje in izpod neba. Njim ni podoben On, ki je Jakobov delež; kajti On je upodobil vse. On je naredil zemljo s svojo krepostjo, ustanovil vesoljni svet s svojo modrostjo in s svojo razumnostjo je razpel nebesa.« (Jer 10,10.11.16.12)

Narava ni Bog

Delo Božjih rok v naravi ni tudi sam Bog. Svet narave je izraz Božjega značaja in moči; vendar narave ne smemo imeti za Boga. Človeška umetniška nadarjenost ustvarja zelo lepe stvaritve, ki razveseljujejo oko in nam delno razodevajo zamisli njihovega uma, vendar te stvari same niso umetnik. Časti ni vredna stvaritev, temveč njen ustvarjalec. Ker je torej narava izraz Božjih zamisli, je treba poveličevati Boga, ne pa nje.

»Pridite, priklonimo se in padimo na tla, pripognimo kolena pred Gospodom, ki nas je ustvaril! V njegovi roki so podstave zemlje in v njegovi oblasti višine gora. Njegovo je morje, On ga je naredil, in suho zemljo so ustvarile njegove roke.^{/413/} Iščite njega, ki je naredil gostosevce in rimščice, ki spreminja smrtno senco v jutro in dan mračni v noč. Kajti, glej, On, ki upodablja gore in ustvarja veter in oznanja človeku, kakšno je njegovo mišljenje, On je zgradil v nebesih svoj zgornji hram in si utrdil obok nad zemljo; On kliče morske vode ter jih razliva po površju zemlje, Jahve je njegovo ime.« (Ps 95,6.4.5; Am 5,8; 4,13; 9,6)

Stvarjenje zemlje

Znanost ne more razložiti stvarjenja. Katera veda bi sploh lahko pojasnila skrivnost življenja?

»Po veri umemo, da so bili svetovi osnovani po Božji besedi, tako da ni iz prikazujočega se postalo, kar je sedaj vidno. Ustvarjam svetlobo in delam temo, ... jaz Gospod sem, ki delam vse to. ... Jaz sem naredil zemljo in ustvaril človeka na njej; jaz, moje roke so razpele nebesa in sleherni njihovi vojski sem dal povelja. Ko sem jih poklical, brž so bila vsa tu.« (Heb 11,3; Iz 45,7.12; 48,13)

Bog pri ustvarjanju zemlje ni bil odvisen od snovi, ki bi obstajala že od prej. »Kajti On je rekel, in se je zgodilo, On je zapovedal, in stalo je trdno.« (Ps 33,9) Vse stvari, snovne in duhovne, so se pojavile pred Gospodom Jahvejem na njegov glas in so bile ustvarjene za njegov namen. Nebesa in vsi⁴¹⁴ njihovi prebivalci ter zemlja in vse stvari na njej so se pojavile z dihom njegovih ust.

Pri stvarjenju človeka se je naravnost pokazalo delovanje osebnega Boga. Ko je Bog naredil človeško telo po svoji podobi, je bilo popolno v vseh podrobnostih, vendar ni imelo življenja. Nato pa je osebni Bog, čigar obstoj ni odvisen od nikogar, vdihnil v to telo diha življenja, in človek je postal živo razumno bitje. Vsi deli človeškega organizma so začeli delovati. Srce, arterije, vene, jezik, roke, noge, čutila, sposobnost razumevanja, vse to je začelo opravljati svoje naloge in bilo podvrženo zakonitostim. Človek je postal živo bitje. Po Kristusu – Besedi – je osebni Bog ustvaril človeka ter ga obdaril z razumom in močjo.

Naš obstoj mu ni bil skrit, ko smo nastali na skrivnem; njegove oči so videle našo še nepopolno telesno zgradbo, in v njegovi knjigi so bili zapisani že vsi naši organi, ko še ni bilo nobenega od njih.

Bog je načrtoval, da bi človek, krona njegovega stvarstva, bolj kakor vsa druga nižja bitja izražal njegove zamisli in razodeval njegovo slavo. Vendar se človek ne sme povzdigovati, kakor da bi bil Bog.

»Ukajte Gospodu, vse deže! Služite Gospodu z veseljem, pridite pred njegovo obličje z radostnim petjem! Spoznajte, da je Gospod Bog, On nas je ustvaril, ne pa mi sebe; smo njegovo ljudstvo in ovce njegove paše. Stopite v njegova vrata s hvalno daritvijo, s povelečevan-

jem v njegove veže: zahvaljujte se mu, slavite njegovo ime! Povišujte Gospoda, našega Boga, in pokleknite na gori njegove svetosti! Zakaj svet je Gospod, naš Bog!» (Ps 100,1-4; 99,9).^{/415/}

Bog stalno vzdržuje in uporablja kot svoje služabnike prvine, ki jih je ustvaril. Deluje po naravnih zakonih in jih uporablja kot svoje orodje. Ti zakoni ne delujejo sami od sebe. Delovanje narave priča o navzočnosti uma in dejavne sile Bitja, ki deluje v vseh prvinah v skladnosti s svojo voljo.

»Na vekomaj, o Gospod, je utrjena tvoja beseda v nebesih. Od roda do roda traja tvoja zvestoba: ustanovil si zemljo, in ona stoji. Po tvojih naredbah stoji vse še danes, kajti vse stvari služijo tebi. Kar koli mu je po volji, dela Gospod v nebesih in na zemlji, v morjih in v vseh brezni. Hvalijo naj Gospodovo ime! Kajti On je rekel, in so bili ustvarjeni, in utrdil jih je za vselej in na veke; dal je zapoved, ki je nihče ne prestopi.« (Ps 119,89-91; 135,6; 148,5.6)

Zemlja sama po sebi ne more leto za letom dajati obilo pridelkov in neprestano krožiti okoli sonca. Roka Neskončnega je stalno pri delu, da vodi ta planet. Božja moč nenehno ohranja zemljo na njeni krožnici. Bog skrbi, da na nebu vzhaja sonce. On odpira nebeske zapornice in daje dež, »daje sneg kakor volno, slano razsiplje kakor pepel. Ko se On oglaš, nastane šum voda na nebu; On vzdiguje sopare od krajev zemlje, dela bliske za dež in pripeljava veter iz svojih zakladnic.« (Ps 147,16; Jer 10,13)

Zaradi njegove moči rastlinje uspeva, vsak list se razvija, vsaka roža cveti in vsak sadež dozoreva.^{/416/}

Ustroja človeškega telesa ne moremo popolnoma dojeti; je skrivnost, ki bega celo največje ume. Utripanje srca in vdih, ki sledi vdihu, niso sad delovanja stroja, ki – enkrat pognan – nadaljuje svoje delo. V Bogu živimo, se gibljemo in obstajamo. Moč vedno navzočega Boga skrbi za dobro stanje in dejavnosti utripajočega srca, vsakega živca in mišice v živem telesu.

Sveto pismo kaže Boga na njegovem vzvišenem in svetem položaju, vendar ne v stanju nedejavnosti, v tišini in samoti, temveč obdanega z desettisočkrat deset tisoč in tisočkrat tisoč svetih bitij, ki vsa čakajo, da bi izpolnila njegovo voljo. Po teh glasnikih je v dejav-

ni zvezi z vsakim delom svojega kraljestva. Po svojem Duhu je navzoč vsepovsod. Z delovanjem svojega Duha in angelov služi človeškim otrokom.

Bog sedi na svojem prestolu visoko nad zmedo sveta; vse je pod njegovim božanskim nadzorom; v vzvišenosti in viru svoje večnosti določa to, kar je po njegovi previdnosti najboljše. »Vem, o Gospod, da ni človeku v oblasti njegova pot, ne v moči moža, kako naj hodi in ravna svoje stopinje. Upaj v Gospoda iz vsega svojega srca. ... Na vseh svojih poteh ga spoznavaj, in On ravne naredi tvoje steze. Glej, Gospod upira svoje oko nanje, ki se ga boje, nanje, ki čakajo njegove milosti; da reši smrti njihovo dušo in jih ohrani žive v lakoti. Kako dragocena je tvoja milost, Bog, in človeški sinovi pribegajo v senco tvojih peruti. Blagor mu, komur je pomočnik mogočni Jakobov Bog,^{/417/} čigar nada je v Gospodu, njegovem Bogu. Tvoje milosti, o Gospod, polna je zemlja. Pravičnost ljubi in sodbo. Upanje vseh krajev zemlje in najdaljnejših morij! Ki utraš gore v svoji kreposti, opasan z močjo. Ki miriš šum morja, šum njegovih valov in hrum narodov; ... delaš, da se vesele, kjer je svit jutra in mrak večera. Venčal si leto svoje dobrote, in tvoji sledovi kapljajo maščobo. Gospod podpira vse, ki padajo, in kvišku pomaga vsem potlačenim. Oči vseh zaupno gledajo vate, in ti jim daješ njihovo jed o pravem času; odpiraš svojo roko in sitiš, kar koli živi, po volji.« (Jer 10,23; Prg 3,5.6; Ps 33,18.19; 36,7; 146,5; 119,64; 33,5; 65,5-8.11; 145,14-16)

Božja osebnost razodeta v Kristusu

Bog se je kot osebno bitje razodel po svojem Sinu. Jezus je odseval Očetovo slavo in v »podobi njegovega bitja« kot osebni Zveličar prišel na^{/418/} ta svet. (Heb 1,3) Kot osebni Zveličar se je tudi vrnil v nebo. Kot osebni Zveličar posreduje za nas na nebeškem sodišču. Pred Božjim prestolom služi za nas nekdo, ki je »podoben Sinu človečjemu«. (Raz 1,13)

Kristus, Luč sveta, je zastrl zaslepljujoči sijaj svojega božanstva in prišel živeti kot človek med ljudi, da bi se lahko seznanili s svojim Stvarnikom, ne da bi bili uničeni. Ker je greh povzročil loči-

tev med človekom in Stvarnikom, noben človek nikoli več ni videl Boga, razen toliko, kolikor se je razodel po Kristusu.

Kristus je dejal: »Jaz in Oče sva eno. Vse mi je izročil moj Oče: in nihče ne pozna Sina razen samo Oče, tudi Očeta ne pozna nihče razen le Sin in komur koli hoče Sin razodeti.« (Jn 10,30; Mt 11,27)

Kristus je prišel ljudi naučit, kar Bog želi, da bi vedeli. V nebesih nad nami, na zemlji, v širnih vodah oceanov vidimo dela Božjih rok. Vse ustvarjene stvari pričajo o njegovi moči, modrosti in ljubezni. Vendar v zvezdah, oceanih in slapovih ne moremo spoznati njegove osebnosti tako, kakor je bila razodeta v Kristusu.

Bog je vedel, da ljudje potrebujejo popolnejše razodetje, kakor ga odkriva samo narava, ki bi prikazalo njegovo osebnost in značaj. Na svet je poslal svojega Sina, da bi pokazal naravo in lastnosti nednega Boga toliko, kolikor lahko zdrži človeško oko.

Razodet učencem

Proučimo besede, ki jih je Kristus izgovoril v gornji izbi zvečer pred križanjem. Bližal se je uri svojega trpljenja in si je prizadeval potolažiti svoje učence, ki bodo tako hudo skušani in preizkušani.

Dejal jim je: »Ne bodi vam srce plašno. Verujte v Boga, tudi v mene verujte. V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč. Če bi ne bilo, bi vam bil povedal; kajti grem vam pripravljat prostor!« (Jn 14, 1.2)

»Reče mu Tomaž: Gospod, ne vemo,^{/419/} kam greš, in kako moremo vedeti pot? Veli mu Jezus: Jaz sem pot in resnica in življenje; nihče ne pride k Očetu razen po meni. Ko bi bili mene spoznali, bi poznali tudi mojega Očeta. In odslej ga poznate, in videli ste ga.« (Jn 14,5-7)

Filip je pristavil: »Gospod, pokaži nam Očeta, in dosti nam je. Jezus mu je dejal: Toliko časa sem z vami, in nisi me spoznal, Filip? Kdor je mene videl, je videl Očeta; in kako ti praviš: Pokaži nam Očeta? Ali ne veruješ, da sem jaz v Očetu in Oče v meni? Besed, ki jih vam jaz pravim, ne govorim sam od sebe, ampak Oče, ki v meni prebiva, On opravlja svoja dela.« (Jn 14,8-10)

Učenci še niso razumeli Kristusovih besed, ki so se nanašale na njegov odnos z Bogom. Veliko njegovih nauk jim je bilo še vedno nejasnih. Kristus pa je želel, da bi imeli popolnejše in razločnejše znanje o Bogu.

Dejal jim je: »To sem vam povedal v prilikah; toda pride ura, ko vam ne bom več govoril v prilikah, temveč vam bom odkrito oznanjeval o Očetu.« (Jn 16,25)

Ko se je na petdesetnico Sveti Duh izlil na učence, so začeli popolneje dojemati resnice, o katerih je Kristus govoril v prilikah. Obilica nauk, ki so jim bili dotlej skrivnostni, je postala jasna. Vendar tudi takrat učenci še niso doživeli popolne izpolnitve Kristusove obljube. Dobili so vse znanje o Bogu, ki so ga bili zmožni sprejeti, toda popolna izpolnitev obljube, da jim bo Kristus odkrito pokazal Očeta, bo nastopila šele v prihodnosti. Tako je tudi danes. Naše spoznanje Boga je delno in nepopolno. Ko se bo boj končal in bo Človek Kristus Jezus pred svojim Očetom priznal svoje zveste delavce, ki so v svetu greha vdano pričali o njem, bodo jasno razumeli, kar jim je zdaj še skrivnost.^{/420/}

Kristus je v svoji poveljani človeški naravi odšel v nebeške dvore. Tistim, ki ga sprejmejo, daje moč postati Božji otroci, ki jih bo Bog lahko na koncu priznal za svoje, da bodo vso večnost prebivali z njim. Če bodo v tem življenju zvesti Bogu, bodo končno »gledali njegovo obličje, in njegovo ime bo na njihovih čelih«. (Raz 22, 4) Kaj pa je nebeška sreča, če ne gledati Boga? Katera še večja radost bi bila lahko podarjena grešniku, ki je zveličan po Kristusovi milosti, kakor gledati Božje obličje in v njem prepoznati Očeta?

Sveto pismo razločno kaže na odnos med Bogom in Kristusom ter jasno razodeva njuno osebnost in različnost.

»Potem ko je Bog nekdam mnogokrat in na razne načine govoril očetom po prerokih, nam je v teh zadnjih dneh govoril po Sinu, ... ki je odsvit slave in podoba njegovega bitja in vzdržuje vse z besedo svoje moči; ki je, potem ko je po sebi izvršil očiščenje naših grehov, sedel na desnico veličastva v višavah in je toliko višji postal od angelov, kolikor odličnejše ime je podedoval mimo njih. Kajti kateremu

izmed angelov je kdaj rekel: Ti si moj sin, jaz sem te danes rodil, in zopet: Jaz mu bom za Očeta in On mi bo za Sina.« (Heb 1,1-5)

Osebnost Očeta in Sina ter tudi enotnost med njima sta predstavljeni v Kristusovi molitvi za učence:

»Ne prosim pa samo za te, ampak tudi za tiste, ki bodo po njihovi besedi verovali v mene: da bodo vsi^{/421/} eno; kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nas eno, da bi svet veroval, da si me ti poslal.« (Jn 17,20.21)

Enotnost, ki obstaja med Kristusom in njegovimi učenci, ne izničuje osebnosti nikogar od njih. Enotni so v ciljih, mislih in značaju, toda niso ista oseba. Tako sta tudi Bog in Kristus eno.

Božji značaj razodet v Kristusu

Kristus je prišel prevzet človeško podobo, da bi bil eno z nami in hkrati razodel našega nebeškega Očeta grešnim ljudem. Samo On, ki je bil od začetka v Očetovi navzočnosti in bil odsev podobe nevidnega Boga, je bil zmožen človeštvu razodeti Božji značaj. V vsem je bil podoben svojim bratom. Postal je meso, kakor smo mi. Čutil je lakoto, žejo in utrujenost. Živel je od hrane in se odpočil s spanjem. Delil je usodo z ljudmi; vendar je bil brezmadežni Božji Sin. Na zemlji je bil tujec in gost – bil je na svetu, vendar ne od sveta; izpostavljen je bil skušnjavam, kakor so jim tudi danes ljudje,^{/422/} vendar je živel brezgrešno življenje. Bil je nežen, usmiljen, dobrohoten in se vedno oziral na druge, in tako je predstavil Božji značaj ter stalno služil Bogu in ljudem. Dejal je: »Gospod me je pomazilil, da naj oznanjam blagovestje krotkim; poslal me je obvezovat potrte v srcu, oznanjat svobodo jetnikom, in slepcem izpregled, da oklicujem milostno Gospodovo leto, ... da tolažim vse žalujoče.« (Iz 61,1; Lk 4,18; Iz 61,2)

Nam naroča: »Ljubite svoje sovražnike in molite za tiste, ki vas preganjajo: da boste sinovi svojega Očeta, ki je v nebesih; zakaj On je dobitljiv tudi nehvaležnežem in hudobnežem; kajti On veleva svojemu soncu, da vzhaja nad hudobnimi in dobrimi, in daje dež pravičnim in nepravičnim. Bodite torej usmiljeni, kakor je vaš Oče usmiljen. Po prisrčnem usmiljenju našega Boga, po katerem nas je obi-

skal Vzhod z višave, da obsije tiste, ki sede v temi in v senci smrti, da vodi naše noge na pot miru.« (Mt 5,44.45; Lk 6,35; Mt 5,45; Lk 6,36; 1,78.79)

Križeva slava

Križ je središče razodetja Božje ljubezni do človeštva. Njegovega popolnega pomena jezik ne more izraziti, ne pero opisati, niti človeški um dojeti. Ko gledamo na^{423/} golgotski križ, lahko rečemo samo: »Kajti tako je Bog ljubil svet, da je dal svojega edinorojenega Sina, da se ne pogubi, kdor koli veruje vanj, temveč da ima večno življenje.« (Jn 3,16)

Kristus, ki je bil križan za naše grehe, Kristus, ki je vstal od mrtvih, Kristus, ki je odšel v nebesa, je veda o zveličanju, ki se je moramo učiti in jo oznanjati.

To je Kristus

»Ko je bil v podobi Božji, ni štel za rop biti enak Bogu, temveč samega sebe je izpraznil in je nase vzel podobo hlapca in postal enak človeku; in po zunanosti spoznan za človeka, se je ponižal in je bil pokoren do smrti, smrti pa na križu.« (Flp 2,6-8)

»Kristus Jezus je, ki je umrl, pa je tudi vstal, ki je na desnici Boga, ki tudi prosi za nas. Zato more tudi popolnoma rešiti tiste, ki se po njem bližajo Bogu, ker vedno živi, da se poteguje zanje.« (Rim 8,34; Heb 7,25)

»Kajti nimamo velikega duhovnika, ki ne bi mogel z nami čutiti naših slabosti, ampak izkušán je v vsem kakor mi, a brez greha.« (Heb 4,15)

Ko nam je darovan Kristus, po njem sprejemamo tudi vse blagoslove. Po tem daru prihaja dan za dnem k nam neprekinjeni tok Jahvejeve dobrote. Vsaka cvetica s svojim nežnim barvnim odtenkom in vonjem je dana, da nas razveseljuje po tem enem Daru. On je ustvaril sonce in luno. Nobene zvezde ni, ki krasi nebo, da je ne bi On naredil. Vsaka dežna kaplja, ki pade, in vsak žarek svetlobe, ki sveti na naš nehvaležni svet, priča o Božji^{424/} ljubezni v Kristusu. Vse nam je zagotovljeno po tem neizrazljivem Daru edinorojenega Božjega

Sina. Pribit je bil na križ, da bi se vse to obilje lahko izlilo na delo Božjih rok.

»Poglejte, koliko ljubezen nam je dal Oče, da se imenujemo Božji otroci. Zakaj od veka se ni slišalo, nikdar niso čula ušesa, tudi oko ni videlo Boga razen tebe, ki bi toliko delal za njega, ki ga čaka.« (1 Jn 3,1; Iz 64,4)

Spoznanje, ki spreminja

Spoznanje o Bogu, kakršno je razodeto v Kristusu, je znanje, ki ga morajo imeti vsi zveličani. To je spoznanje, ki spreminja značaj. Ko ga doživimo, bo prenovilo našo dušo v Božjo podobo. Celotnemu bitju bo podarilo božansko duhovno moč.

»Mi vsi, ki z odkritim obličjem gledamo kakor v zrcalu Gospodovo slavo, se premenjujemo v isto podobo od slave v slavo kakor od Gospodovega Duha.« (2 Kor 3,18)/425/

Zveličar je o svojem življenju dejal: »Jaz sem izpolnil zapovedi svojega Očeta. Ni me pustil samega, zakaj jaz delam vsekdar to, kar je njemu pogodu.« (Jn 15,10; 8,29) Bog želi, da bi bili njegovi učenci takšni, kakršen je bil Jezus v človeški naravi. Po njegovi moči moramo živeti čisto in plemenito, kakor je živel Zveličar.

Pavel pravi: »Zategadelj pripogibljem kolena pred Očetom, po katerem se imenuje sleherna rodovina v nebesih in na zemlji, da vam da po bogastvu svoje slave, da se okrepčate v moči po njegovem Duhu v notranjem človeku, da se Kristus po veri vseli v vaša srca, ko ste ukoreninjeni in utrjeni v ljubezni, da morete razumeti z vsemi svetimi, kaj je širjava in dolžina ter globočina in visočina, in spoznati Kristusovo ljubezen, ki presega spoznanje, da se napolnite do vse Božje polnosti.« (Ef 3,14-19)

»Zato molimo tudi mi od dne, ko smo to slišali, neprestano za vas in prosimo, da se napolnite s spoznanjem njegove volje v vsej duhovni modrosti in razumnosti, da živite dostojno Gospoda, vsem njemu po volji, in rodite sad v vsakem dobrem delu ter rastete po Božjem spoznanju, z vso močjo krepčani po krepkosti njegove slave za vso stanovitnost in potrpežljivost, z radostjo.« (Kol 1,9-11)

Bog nas vabi, da doživimo to spoznanje, poleg katerega je vse drugo nečimrnost in ničevost./426/

NEVARNOSTI DOMNEVNEGA SPOZNANJA

Med največja zla, ki spremljajo prizadevanja za spoznanjem in znanstvena raziskovanja, spada nagnjenje k povzdigovanju človeškega razuma nad njegovo resnično vrednost in dejanske zmožnosti. Mnogi poskušajo presojeti Stvarnika in njegova dela s svojim pomanjkljivim znanstvenim znanjem. Prizadevajo si raziskati Božjo naravo, njegove lastnosti in izključne pravice in se spuščajo v izmišljene teorije o Neskončnem. Ti, ki se ukvarjajo s takšnim raziskovanjem, hodijo po prepovedanih tleh. Njihove raziskave ne bodo imele nobenega koristnega izida in jih lahko nadaljujejo samo v škodo svoje duše.

Naši prastarši so zašli v greh, ker so popustili želji po znanju, ki si ga je Bog pridržal zase. Ko so si prizadevali pridobiti to znanje, so izgubili vse, kar je vredno imeti. Če se Adam in Eva ne bi nikoli dotaknila prepovedanega drevesa, bi jima Bog podaril znanje – to pa bi bilo znanje, na katerem ne bi počivalo prekletstvo greha, znanje, ki bi jima zagotovilo večno radost. Vse, kar sta pridobila, ko sta poslušala skušnjavca, je bilo spoznanje greha^{427/} in njegovih posledic. Zaradi njune neubogljivosti se je človeštvo odtujilo Bogu in se je zemlja ločila od nebes.

To je nauk za nas. Področje, na katero je Satan zvabil naše prastarše, je isto, na katero danes zapeljuje človeštvo. Svet preplavlja s prijetnimi zgodbami. Z vsemi sredstvi, ki so mu na voljo, zapeljuje ljudi k modrovanju o Bogu. Tako jim skuša preprečiti doseči spoznanje Boga, ki pomeni zveličanje.

Panteistične teorije

Danes v vzgojne ustanove in cerkve vsepovsod vdirajo spiritualistični nauki, ki spodkopavajo vero v Boga in njegovo Besedo. Mnogi, ki trdijo, da verujejo v Sveto pismo, sprejemajo teorijo, da Bog v bistvu prežema vso naravo, vendar je ta teorija najnevarnejša prevara, ne glede na to, v kako lepi preobleki nastopa. Boga ne predstavlja pravilno in skruni njegovo veličino in dostojanstvo. Zanesljivo pa je nagnjena ne samo k zapeljevanju, temveč tudi k ponižanju ljudi. Njena vsebina je tema, čutnost je njeno področje. Posledica sprejemanja te teorije je ločitev od Boga. Za padlo človeško naravo pa to pomeni pogubo.

Greh nas je pripeljal v nenaravno stanje, zato mora biti moč, ki nas lahko obnovi, nadnaravna, sicer nima nikakršne vrednosti. Samo ena sila je, ki lahko odstrani okove zla s človeškega srca, in sicer Božja moč v Jezusu Kristusu. Samo s krvjo Križanega se je možno očistiti greha. Samo njegova milost nas lahko usposobi, da se upremo nagnjenjem padle narave in jih premagamo. Spiritualistične teorije o Bogu izničujejo pomen njegove milosti. Če je namreč Bog bistvo, ki prežema vso naravo, potem prebiva v vsakem človeku, in da bi človek dosegel svetost, mora le razviti moč, ki je v njem.

Če te teorije spremljamo do njihovega logičnega konca, ugotovimo, da izničijo ves krščanski nauk. Odpravijo potrebo po spokornju, in človek postane sam svoj zveličar.^{/428/} Te teorije o Bogu jemljejo moč njegovi besedi; in tisti, ki jih sprejemajo, so v veliki nevarnosti, da bodo zapeljani tako daleč, da imajo vse Sveto pismo za izmišljotino. Mogoče vrlino cenijo bolj kakor zlo; toda ko Boga odstranijo z zakonitega vrhovnega položaja, postanejo odvisni od človeške moči, ki brez Boga nima nikakršne vrednosti. Nebogljena človeška volja nima prave moči, da bi zavrnila in premagala zlo. Obzruba duše je uničena. Človek nima več nobene zaščite pred grehom. Ko pa zavrne omejitve, ki jih predpisujeta Božja beseda in njegov Duh, ne ve več, kako globoko se lahko pogrezne. »Vsak Božji govor je prečiščen: On je ščit njim, ki pribegajo k njemu. Ne pridevajo njegovim besedam, da te ne ustrahuje in te ne zasači v laži. Brezbož-

nika ujamejo njegove krivice in vrvi njegovega greha ga bodo držale.« (Prg 30,5.6; 5,22)

Raziskovanje božanskih skrivnosti

»Skrivne reči so Gospoda, našega Boga, a kar je razodeto, je naše in naših otrok vekomaj.« (5 Mz 29,29) Za naše proučevanje je določeno to, kar nam je Bog v svoji Besedi razodel o sebi. To si lahko prizadevamo razumeti. Čez to pa ne smemo vdirati. Največji um se lahko pri ugibanjih o Božji naravi napenja do onemoglosti, vendar bo to prizadevanje jalovo. Tega nam Bog ni določil reševati. Noben človeški um ne more dojeti Boga. Nihče se ne sme spuščati v domneve o njegovi naravi. Tu je molk najzgovornejši. O Vsevednem ne moremo razpravljati.

Celo angelom ni bilo dovoljeno biti zraven pri posvetu med Očetom in Sinom, ko sta pripravljala načrt zveličanja. Človeška bitja ne smejo vdirati v skrivnosti Najvišjega. Glede Boga smo tako nevedni kakor malčki, lahko pa ga ljubimo in ubogamo kakor ga oni.^{/429/} Namesto da ugibamo o njegovi naravi in njegovih posebnih pravicah, bodimo pozorni na besede, ki jih je izrekel: »Ali moreš Božjo globokost z umom doseči, ali popolnosti Vsegamogočnega do dna priti? Višave so to nebeške – kaj hočeš početi? Globočja je kakor šeol – kaj moreš vedeti? Daljša kakor zemlja je njena mera in širša kakor morje. Ali modrost, kje se nahaja? In kje je kraj razumnosti? Smrtni človek ne pozna njene cene, in v deželi živčih je ni najti. Brezno pravi: Ni je v meni, in morje govori: Ni je pri meni. Prečiščenega zlata ne moreš zanjo dati, ne dosti srebra odtehtati, da bi jo plačal. Ne more se ceniti s čistim ofirskim zlatom, z dragocenim oniksom ali safirjem. Zlato in steklo se ji ne moreta primerjati, ne posoda iz prečiščenega zlata zanjo zamenjati. Korale in kristala ni poleg nje omenjati, in pridobiti modrost je veliko dražje kakor bisere. Ne more se ji enačiti topas iz Etiopije, ne da se oceniti s čistim zlatom. Odkod torej prihaja modrost, in kje je kraj razumnosti? ... Pogubljenje in smrt pravita: Glas o njej smo slišali s svojimi ušesi. Bog ve pot do nje, in On pozna njen kraj. Zakaj On gleda do koncev zemlje in vidi vse, kar je pod nebom. Ko je ... ustanavljal postavo dežju in pot bli-

sku in gromu: tedaj jo je videl in jo naznanil, jo postavil, pa tudi preizkusil. In človeku je dejal: Glej, Gospodov strah je modrost, in ogibati se hudega je razumnost.« (Job 11,7-9; 28,12-28)/^{430/}

Modrosti ni mogoče najti niti z raziskovanjem najbolj skritih kotičkov zemlje niti z jalovim prizadevanjem, da bi prodrli v skrivnosti Božjega obstoja. Namesto tega jo najdemo tako, da ponižno sprejmemo razodetje, ki nam ga je Bog blagovolil dati, in življenje uskladimo z njegovo voljo.

Niti ljudje največjega uma ne morejo razumeti skrivnosti Jahveja, kakor je razodeta v naravi. Božansko navdihnjenje zastavlja mnogo vprašanj, na katera ne morejo odgovoriti niti najodličnejši učenjaki. Ta vprašanja niso zastavljena, da bi nanje odgovorili, temveč da bi svojo pozornost posvetili globokim Božjim skrivnostim in se naučili, da je naša modrost omejena in da v vsakdanjem okolju obstaja mnogo stvari, ki presegajo dožemanje omejenih bitij.

Dvomljivci nočejo verovati v Boga, ker ne morejo dojeti neskončne moči, s katero se razodeva. Toda Boga je treba še bolj spoznati iz tega, česar ne razodeva o sebi, kakor ga spoznavamo po tem, kar je dostopno našemu omejenemu dožemanju. Tako v božanskem razodetju kakor v naravi nam je Bog podal skrivnosti, ki zahtevajo našo vero. To tudi mora biti tako. Vedno bomo lahko raziskovali, pozivedovali in se učili, vendar bo za tem še vedno neskončnost.

»Kdo je izmeril s svojo dlanjo vode in s svojo pedjo premeril nebesa in vtlačil prah zemlje v merico in s tehtnico pretehtal gore in hribe na njenih torilih? Kdo je vodil Gospodovega duha, in kdo mu je bil svetovalec ter ga je učil? Glej, narodi so kakor kapljica v vedru in se čislajo kakor prašek na tehtničnem torilu; glej, otoke vzdiguje kakor trohico. Tudi Libanona ne bi bilo dovolj za ogenj in njegovih živali ne bi bilo dovolj za žgalno daritev. Vsi narodi so kakor nič pred njim, manj kakor nič in ničevost.^{/431/} Komu torej hočete primerjati mogočnega Boga in katero podobo hočete postaviti poleg njega? Ali ne veste? Ali ne slišite? Ali se vam ne oznanja od začetka? Ali ne umejete ustanovitve zemlje? On je, ki stoluje nad okrožjem zemlje, in njeni prebivalci so kakor kobilice, ki razprostira nebesa kakor tenčico in jih razpenja kakor šotor v prebivanje. Komu me torej hočete

pripodobiti, da bi mu bil enak? pravi Sveti. Povzdignite kvišku oči in glejte: Kdo je ustvaril vse te zvezde? On, ki vodi po številu njihovo vojsko, jih kliče vse po imenu; zaradi njegove presilne moči in ker je mogočen v krepkoti, se niti ena ne pogreša. Zakaj praviš, o Jakob, in govoriš, Izrael: Skrita je moja pot pred Gospodom in moja pravda gre mimo mojega Boga? Ali ne veš in ali nisi slišal? Gospod je večni Bog, Stvarnik krajev zemlje; on ne opeša in se ne utruji, nedoumna je njegova razumnost.« (Iz 40,12.13.15-18.21.22.25-28)

O Božji veličini se učimo iz opisov, ki jih je dal Sveti Duh njegovim prerokom. Ti so zapisali:

»V letu, ko je umrl kralj Uzija, sem videl Gospoda, sedečega na visokem in vzvišenem prestolu, in vlečke njegovega oblačila je bilo polno svetišče. Serafi so mu stali odzgoraj, vsak je imel šest peruti: z dvema si je pokrival obličje in z dvema je pokrival noge in z dvema je letal. In klicali so drug proti drugemu, govoreč: Svet, svet, svet Gospod nad vojskami, vsa zemlja je polna njegove slave! In tresle so se podstave⁴³², pragov od glasu kličočih in hiša se je napolnila z dimom. Tedaj sem rekel: Gorje mi, ker poginem, kajti mož sem z nečistimi usti in bivam sredi ljudstva nečistih ust; zakaj moje oči so videle Kralja, Gospoda nad vojskami. A prileti k meni eden tistih serafov, v roki držeč živ ogel, ki ga je bil s kleščami vzel z oltarja. In z njim se dotakne mojih ust in reče: Glej, to se je dotaknilo tvojih ust; že je odvzeta tvoja krivica in tvoj greh je očiščen.« (Iz 6,1-7)

»Prav nihče ni tebi enak, o Jahve; ti si velik in veliko je tvoje ime v moči. Kdo bi se te ne bal, o Kralj narodov, ker tebi se spodobi. Zakaj med vsemi modrimi pri narodih in v vseh njihovih kraljestvih ni nobeden tebi enak. Gospod, preiskal si me in me poznaš! Ti poznaš moje sedenje in moje vstajanje, moje mišljenje umeš oddaleč. Mojo hojo in mojo ležo zasleduješ in znane so ti vse moje poti. Ko ni še beseda na mojem jeziku, glej, Gospod, jo poznaš docela. Zadaš in spredaj me obdajaš in name pokladaš svojo roko. Taka vednost je prečudovita zame, visoka je, ne morem je doseči.« (Jer 10,6.7; Ps 139,1-6)

»Velik je naš Gospod in mnoga njegova moč, njegova modrost je brezmerne.« (Ps 147,5)

»Kajti pred Gospodovimi očmi so poti vsakega in On meri vse njegove steze.« (Prg 5,21)

»Razodeva globoke in skrite stvari; On ve, kar je v temi, in pri njem je zgolj svetloba.« (Dan 2,22)

»Gospod ... to, od vekomaj znano, izvršuje. Kajti kdo je spoznal Gospodovo misel? Ali kdo mu je bil svetovalec? Ali kdo mu je prej dal^{/433/} kaj, da bi moral dobiti povračilo? Kajti iz njega in po njem in za njega je vse. Njemu slava na veke!« (Dej 15,18; Rim 11,34-36)

»Kralju vekov pa, neminljivemu, nevidnemu, ki ima sam nesmrtnost in biva v nedostopni svetlobi, ki ga ni videl ljudi nobeden in ga tudi videti ne more; njemu večna čast in moč!« (1 Tim 1,17; 6,16)

»Ne spravi li vas njegova visokost v trepet in njegov strah ne prešine li vas? Ni li Bog visok kakor nebesa? Poglej le najvišje zvezde, kako so vzvišene! Ali je mogoče prešteti njegove vojske? In nad kom se ne vzdiguje njegova luč? Dela velike reči, ki jih ne razumemo. Zakaj snegu veli: Padaj na zemljo! Enako nalivu in svojim silnim ploham. Vsakemu človeku zapečati roko, da bi vsi ljudje spoznali njegovo delo. ... Daleč razprostira strelonosne oblake. Pod njegovim vodstvom se zasukajo, da opravijo, kar koli jim zapove, nad površjem obseljene zemlje, bodisi da jim veli izprazniti se v šibo, če je treba njegovi zemlji, ali v dokaz njegove milosti. Čuj to, ... stoj in opazuj čudovita dela mogočnega Boga! Ali veš, kako Bog obtežava svoje oblake in veli sijati njihovi svetlobi? Ali umeš plavanje in valovanje oblakov, čudovita dela tistega, ki je popoln v znanju? ... Ali moreš ti kakor On razpeti nebeški obok, da trdno stoji kakor zlito zrcalo? Pouči nas, kaj naj mu rečemo. Mi ne moremo urediti besed zaradi temine. ... Sedaj sicer ne vidimo luči, ki na oblake svetlo sijajo,^{/434/} a veter potegne in jih očisti. Od severa prihaja zlat lesk – okoli Boga je strašna veličast; Vsemogočnega ne moremo doseči, prevzvišen je v moči, ... v sodbi in v obili pravičnosti. ... Zato se ga boje ljudje.« (Job 13,11; 22,12; 25,3; 37,5-7.11-16.18.19.21-24)

»Kdo je enak Gospodu, našemu Bogu, ki stoluje v višavi, ki se ponižava, da vidi, kar koli je v nebesih in na zemlji? Gospod je počasen za jezo in velik v moči, a krivca nikakor ne šteje za nedolžnega. Velik je Gospod in jako vreden hvale in njegove velikosti ni preiskati. Rod naj rodu slavi tvoja dela in oznanjajo naj tvoje junaške čine. Lepoto in slavo tvojega veličastva in tvoje čudovite stvari bom premišljeval. In moč tvojih strašnih del naj slave; in tvoja velika dela bom pripovedoval. Spomin tvoje obile dobrote naj vre iz njih in o tvoji pravičnosti naj glasno pojo. Hvalijo te naj, Gospod, vsa tvoja dela, in slave te naj tisti, ki jim izkazuješ milost. Slavo tvojega kraljestva naj razglašajo in govore o tvoji mogočnosti, da oznanijo sinom človeškim njegove slavne čine in slavo in lepoto njegovega kraljestva. Tvoje kraljestvo je kraljestvo vseh vekov in tvoje gospostvo od roda do roda. Gospodovo hvalo naj torej govore moja usta, in vse meso naj slavi njegovo sveto ime vedno in vekomaj!« (Ps 113,5.6; Nah 1,3; Ps 145,3-7.10-13.21)

Ko se vedno več naučimo, kdo je Bog in kaj smo mi v njegovih očeh, se ga bomo bali in trepetali pred njim. Današnjemu človeku naj bo v opozorilo usoda⁴³⁵ tistih ljudi, ki so si v davnih časih drznili po svoje ravnati s tem, kar je Bog razglasil za sveto. Izraelci so si dovolili odpreti skrinjo zaveze, potem ko so jo bili Filistejci poslali nazaj, in njihova nespoštljiva predrznost je bila strogo kaznovana.

Pomislimo tudi na kazen, ki je zadela Uza. Za Davidove vladavine so skrinjo zaveze prepeljali v Jeruzalem. Uza jo je prijel, da bi jo pridržal. Ker si je drznil dotakniti simbola Božje navzočnosti, ga je takoj zadela smrt.

Mojzes, ki se ni zavedal Božje navzočnosti, se je gorečemu grmu bližal, da bi opazoval čudovit prizor, vendar je dobil ukaz: »Ne bližaj se semkaj! Sezuj obuvalo s svojih nog, zakaj mesto, ki na njem stojiš, je sveta zemlja. ... In Mojzes si zastre obraz, kajti boji se ozreti v Boga.« (2 Mz 3,5.6)

»Jakob odide iz Bersebe in se napoti v Haran. In naleti na neki kraj, kjer je prenočil, ker je bilo sonce zašlo; in vzame od kamenja tistega kraja ter si napravi podglavje in leže počivat v tem kraju. In sanjalo se mu je, in glej, lestvica je bila postavljena na zemljo, a njen vrh je

segal do neba; in glej Božje angele, stopajoče gor in dol po njej. In glej Gospoda, stoječega nad njo, in mu govori: Jaz sem Gospod, Bog Abrahama, tvojega očeta, in Bog Izakov: to deželo, na kateri ležiš, dam tebi in tvojim potomcem. Glej pa, jaz sem s teboj in te ohranim, kamor koli pojdeš, in te pripeljem nazaj v to deželo; kajti ne zapustim te, dokler ne izpolnim, kar sem ti obljubil. In ko se zbudi Jakob iz spanja, reče: Resnično,^{436/} Gospod je v tem kraju, in jaz nisem vedel! In v svetem strahu reče: Kako častitljiv je ta kraj! Ni nič drugega razen Božja hiša, in tu so nebeška vrata!« (1 Mz 28,10-13.15-17)

V svetišču shodnega šotora v puščavi in v templju, ki sta bila zemeljska simbola Božjega prebivališča, je bil en del posvečen njegovi navzočnosti. Zaveso na vhodu, okrašeno s kerubi, je smela odstreti samo ena roka. Odgrniti zaveso in nepovabljen stopiti v posvečeno skrivnost najsvetejšega je pomenilo smrt. Kajti nad pokrovom milosti je prebivala slava Najsvetejšega – slava, ki je ni mogel videti noben človek in ostati živ. En dan v letu, ki je bil določen za službo v najsvetejšem, je veliki duhovnik trepetaje stopil pred Boga, medtem ko so ga pred njegovim pogledom zakrivali oblaki kadila. Po vseh tempeljskih prostorih je vse utihnilo. Pri^{437/} oltarju ni takrat služil noben duhovnik. Množica vernikov se je priklonila v tistem strahu in spoštovanju ter molila za Božjo milost.

»To vse pa se jim je zgodilo kot zgledi, a napisalo se je za svarilo nam, na katere so prišli konci vekov. Gospod je v templju svoje svetosti – molči pred njim, vsa zemlja! Gospod kraljuje, ljudstva trepetajo; sedeč na kerubih, kraljuje, maje se zemlja. Gospod je velik na Sionu in visok je On nad vsa ljudstva. Slave naj tvoje veliko in strašno ime – On je svet! Gospod je v templju svoje svetosti, Gospod, čigar prestol je v nebesih; njegove oči vidijo, njegove trepalnice preiskujejo človeške sinove. Pogledal je z višave svoje svetosti, ozrl se Gospod iz nebes na zemljo. Z mesta svojega prebivališča gleda na vse prebivalce zemlje, On, ki obrazuje srca njih vseh, ki pazi na vsa njihova dela. Boj se Gospoda vsa zemlja, pred njim naj trepetajo vsi prebivalci sveta.« (1 Kor 10,11; Hab 2,20; Ps 99,1-3; 11,4; 102,19; 33,14.15.8)

Človek ne more najti Boga z raziskovanjem. Nihče naj ne dviga svoje predrzne roke, da bi odgrnil zastor, ki zakriva njegovo slavo.

»Kako nedoumne so njegove sodbe in kako nezasledljive njegove poti!« (Rim 11,33) Dokaz njegove milosti je, da skriva svojo moč; kajti odgrniti zaveso, ki zakriva božansko navzočnost, pomeni smrt. Noben smrtnik ne more prodreti v skrivnost, v kateri biva in dela Vsemogočni. Dojamemo lahko samo tisto, kar On ima za koristno, da nam razodene. Razum mora priznati oblast, ki je nad njim. Srce in um se morata prikloniti pred velikim JAZ SEM.^{/438/}

NAPAČNA IN PRAVA VZGOJA

Duhovni vodja združenja zla se stalno trudi odvrniti pozornost z Božje besede na človeška mnenja. Njegov namen je, da ne bomo slišali Božjega glasu, ki pravi: »To je tista pot, hodite po njej!« (Iz 30,21) S popačenimi vzgojnimi načini si na vso moč prizadeva skriti nebeško luč.

Tisoči so postali dvomljivci zaradi filozofskih domnev in znanstvenih raziskav, ki ne priznavajo Boga. V današnjih šolah temeljito in izčrpno podajajo ugotovitve, do katerih so se dokopali učenjaki; hkrati pa ustvarjajo vtis, da se Sveto pismo moti, če imajo ti učenjaki prav. Dvomiti je privlačno za človeški um. Mladi v tem vidijo neodvisnost, ki očara domišljijo, potem pa so prevarani. Satan slavi zmago. Skrbno neguje vsa semena dvoma, ki so posejana v njihova mlada srca. Skrbi, da rastejo ter obrodijo sad in kmalu je možno požeti obilno letino nevere.^{/439/}

Ker je človeško srce nagnjeno k zlu, je zelo nevarno v mlada srca zasejati seme dvoma. Vse, kar slabi vero v Boga, človeku jemlje moč za upiranje skušnjavi. Odstranja edino pravo zaščito pred grehom. Potrebujemo šole, kjer bodo mlade učili, da je prava veličina častiti Boga tako, da v vsakodnevnem življenju razodevamo njegov značaj. Po njegovi Besedi in njegovih dejanjih se moramo učiti o Bogu, da bi naše življenje lahko izpolnilo njegov načrt.

Neverni pisatelji

Mnogi pri pridobivanju izobrazbe menijo, da je najpomembnejše proučiti spise nevernih pisateljev, kajti ta dela vsebujejo mnogo sijajnih miselnih draguljev. Toda kdo je začetnik teh miselnih draguljev? To je

Bog in samo Bog. On je vir sleherne svetlobe. Zakaj bi torej zaradi prgišča modrosti bredli po množici zmot v delih nevernikov, ko nam je na voljo vsa resnica?

Kako so ljudje, ki se vojskujejo proti Božji oblasti, sploh prišli do modrosti, s katero se včasih razkazujejo? Sam Satan se je šolal v nebeških dvorih in pozna kakor dobro tako tudi zlo. Dragoceno meša z ničvrednim, in prav to mu zagotavlja moč za zapeljevanje. Toda ali ga bomo sprejeli kot angela luči zato, ker si je nadel oblačila nebeške svetlobe? Skušnjavec ima svoje pomočnike, ki jih je izučil po svojih metodah, navdihnjene z njegovim duhom in prilagojene njegovemu delu. Ali naj torej sodelujemo z njim? Ali naj nam bodo pri izobraževanju pomembna dela njegovih pomočnikov?

Če bi čas in prizadevanja, ki jih vlagamo, da bi razumeli duhovite zamisli nevernikov, posvetili proučevanju dragocenih resnic Božje besede, bi se lahko tisoči, ki so zdaj še v temi in smrtni senci, veselili v slavi Luči življenja.^{/440/}

Poznavanje zgodovine in bogoslovja

Mnogi menijo, da je za pripravo na krščansko delo bistveno pridobiti obsežno znanje iz zgodovinskih in bogoslovnih spisov. Domnevajo, da jim bo to znanje koristilo pri poučevanju evangelija. Toda naporno proučevanje človeških mnenj bo bolj škodovalo njihovi službi, kakor pa pomagalo. Ko gledam knjižnice, ki so polne debelih zgodovinskih in bogoslovnih knjig, se sprašujem: Čemu tratiti denar za to, kar ni kruh? Šesto poglavje Janezovega evangelija nam pove veliko več, kakor lahko najdemo v teh delih. Kristus pravi: »Jaz sem kruh življenja: kdor prihaja k meni, ne bo nikoli lačen, in kdor veruje vame, ne bo nikdar žejen. Jaz sem živi kruh, ki je prišel iz nebes; če kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj. Kdor veruje, ima večno življenje. Besede, ki sem vam jih jaz govoril, so duh in so življenje.« (Jn 6,35.51.47.63)

Obstaja pa proučevanje zgodovine, ki ga ni treba zavračati. Svetopisemska zgodovina je bila eden od predmetov v preroških šolah. V poročilih Jahvejevega ravnanja z narodi so vidne njegove sledi. Tako moramo tudi mi danes proučevati Božje ravnanje z narodi na zemlji.^{/441/}

V zgodovini bi morali videti izpolnjevanje prerokb, proučevati delovanje Božje previdnosti v velikih prenovitvenih gibanjih in prepoznati razvoj dogodkov v razvrščanju narodov za končni spopad velikega boja.

Takšno proučevanje nam bo zagotovilo široko in vsestransko življenjsko obzorje. Pomagalo nam bo razumeti nekaj od teh odnosov in odvisnosti, o čudoviti povezanosti v veliko bratstvo skupnosti in narodov ter kako velikansko izgubo za vse pomeni zatiranje in poniževanje enega posameznika.

Toda zgodovina, kakršno običajno poučujejo, se ukvarja s človeškimi dosežki, vojaškimi zmagami in uspehi pri doseganju oblasti in veličine. Pozablja pa na Božje delovanje v človeških odnosih. Malokdo v vzponu in padcu narodov proučuje uresničitev njegovih namenov.

Tudi bogoslovje, kakršno proučujejo in učijo, je predvsem poročilo o človeških domnevah, ki služijo edino temu, da »v mrak zavijajo Božje sklepe z besedami brez spoznanja«. (Job 38,2) Najpogostejša spodbuda za zbiranje množice takšnih knjig ni želja po zagotavljanju hrane za um in dušo, temveč predvsem želja po seznanjanju s filozofi in bogoslovci, da bi pri podajanju krščanstva ljudem lahko uporabljali učene izraze in trditve.

Niso vse knjige napisane za doseganje posvečenega življenja. Vzvišeni Učitelj je je dejal: »Vzemite moj jarem nase in učite se od mene, ker sem krotek in iz srca ponižen.« (Mt 11,29) Vaš umski ponos vam ne bo pomagal pri pogovoru z ljudmi, ki umirajo zaradi pomanjkanja kruha življenja. Pri proučevanju teh knjig dovoljujete, da zasedejo prostor praktičnih nauk, ki bi se jih morali naučiti od Kristusa. Ljudi ni mogoče nahraniti z dosežki teh proučevanj. Zelo⁴⁴² malo teh raziskovanj, ki močno utrujajo um, zagotavlja to, kar bi komu pomagalo postati uspešnejši delavec pri reševanju ljudi.

Zveličar je prišel oznanit »bلاغvestje ubogim«. (Lk 4,18) V svojih naukih je uporabil najpreprostejše izraze in najrazumljivejše pri-spodobe. Poročilo pravi, da »ga je preprosto ljudstvo rado poslušalo«. (Mr 12,37) Ljudje, ki si prizadevajo opraviti njegovo delo v tem času, potrebujejo globlje razumevanje njegovih nauk.

Besede živega Boga so veliko višje od vsakega izobraževanja. Tisti, ki služijo ljudem, morajo jesti kruh življenja. To jim bo zagotovi-

lo duhovno moč; tedaj bodo usposobljeni za službo vsem družbenim slojem.

Klasična književnost

Na šolah in vseučiliščih žrtvuje na tisoče mladih velik del najlepših let življenja študiju grščine in latinščine. Ko se posvečajo temu študiju, njihov um in značaj oblikujejo škodljivi nazori poganke književnosti, ker imajo njeno branje na splošno za najpomembnejši del učenja teh jezikov.

Poznavalci klasične književnosti pravijo, da so grške tragedije polne krvoskrunkstva, umorov in človeških daritev pohotnim in maščevalnim bogovom. Za svet bi bilo mnogo boljše, če bi bilo odpravljeno izobraževanje iz takšnih virov. »Ali pa more kdo hoditi po žerjavici, da bi se mu noge ne obžgale? O, da bi kdaj prišel čist iz nečistega! Niti eden!« (Prg 6,28; Job 14,4) Ali lahko potem pričakujemo, da se bo v mladih razvil krščanski značaj, če njihovo vzgoja oblikuje prepričanje tistih, ki se ne zmenijo za načela Božjega zakona?^{/443/}

Študentje, ki zavračajo omejitve in se pogrezajo v zabave, razuzdanosti in pregreho, samo posnemajo tisto, kar so spoznali pri pouku. So poklici, kjer je nujno znanje grščine in latinščine. Nekateri se morajo učiti teh jezikov. Vendar je mogoče znanje, ki je pomembno za praktično rabo, doseči brez proučevanja književnosti, ki je pokvarjena in kviri.

Vendar mnogim ni potrebno znanje grščine in latinščine. Učenje mrtvih jezikov bi moralo biti dodatek predmetom, ki učijo pravilno uporabljati vse telesne in duševne moči. Nespametno je, da študentje posvečajo svoj čas učenju mrtvih jezikov ali katerega koli knjižnega znanja na škodo usposabljanja za praktične življenjske dolžnosti.

Kaj učenci odnesejo s sabo, ko končajo šolanje? Kam odhajajo? Kaj bodo delali? Ali so pridobili znanje, ki jim bo pomagalo učiti druge? Ali so vzgojeni, da bodo postali pravi očetje in matere? Ali bodo lahko stali na čelu svoje družine kot modri učitelji? Edina vzgoja, ki je vredna tega imena, je tista, ki mladeniče in dekleta vzgaja, da so podobni Kristusu, in jih usposobi za prenašanje življenjskih odgovornosti ter

jih naredi zmožne stati na čelu svoje družine. Takšne vzgoje ne zagotavlja študij poganskih klasikov.

Razburljiva in zabavna književnost

Mnogi priljubljeni dnevni časopisi so polni razburljivih zgodb, ki mlade učijo nemoralnosti in jih vodijo po poti pogube. Po letih so še otroci, po poznanju hudodelstva pa so že odrasli. Zgodbe, ki jih berejo, jih spodbujajo k zlu. V domišljiji si predstavljajo opisana dejanja, dokler se v njih ne prebudi želja spoznati, ali so sami zmožni zagrešiti zločin in se izogniti kazni.

Prizore, ki so opisani v izmišljenih razodetjih prihodnosti,^{/444/} ima dejavni um otrok in mladih za resnične. Ker napovedujejo revolucije in opisujejo vsakovrstne načine rušenja zakonskih ovir in popuščanje samemu sebi, mnoge prevzame isti duh teh opisov. To jih spodbuja izvršiti zločine, ki so po možnosti še strašnejši, kakor pa so jih opisali ti pisatelji. Zaradi podobnih vplivov družbena morala upada. Seme brezzakonja se seje vsepovsod. Nikomur se ni treba čuditi, če iz tega nastane žetev hudodelstva.

Dela, ki opisujejo ljubezenske, pustolovske, lahkomišelnosti in razburljive pripovedi, niso za bralca nič manjše prekletstvo. Pisatelj morda celo trdi, da uči moralni nauk, v svoje delo morda vplete verska čustva, vendar je to pogosto zgolj krinka za neumnost in ničvrednost, ki se skrivata v ozadju.

Svet je preplavljen s knjigami, ki so polne zapeljivih zmot. Mladi sprejemajo za resnico to, kar Sveto pismo označuje za laž, in ljubijo ter se oprijemljejo zmote, ki pomeni pogubo duše.

Obstajajo književna dela, ki so pisana zato, da bi podala resnico ali razkrinkala katero veliko zlo. Nekatera teh del so bila koristna. Kljub temu pa so napravila tudi neprecenljivo škodo. Vsebujejo trditve in opise visoke književne vrednosti, ki razburjajo domišljijo in sprožijo tok misli, ki so polne nevarnosti, posebno še za mlade. Te opisane prizore vedno znova podoživljajo. Takšno čtivo onesposobi um za koristne stvari in za duhovne dejavnosti. Uničuje zanimanje za Sveto pismo. Nebeške resnice najdejo v mislih le malo prostora. Ko se ukvarjajo z opisom nečednih prizorov, se prebujajo strasti, ki obrodijo greh.

Škodljiv je celo roman, ki ne vsebuje namigovanja na nečednost in morda teži k učenju vzvišenih načel.^{/445/} Spodbuja namreč navado hitrega in površnega branja zgolj zaradi zgodbe. Tako usmerja k uničevanju sposobnosti za povezano in prodorno razmišljanje; dušo pa onemogoči za preudarjanje o velikih zadevah dolžnosti in smisla življenja.

Branje romanov ustvarja odpor do praktičnih življenjskih dolžnosti, ker spodbuja ljubezen zgolj do zabave. Njihov razburljiv in omainen vpliv je pogosto vzrok duševne in telesne bolezni. Mnogi revni in zanemarjeni domovi, mnogi dosmrtni bolniki in mnogi, ki končajo v norišnicah, so postali takšni zaradi navade branja romanov.

Pogosto slišimo trditve, da je treba mladim dati boljšo zvrst romanov, če jih želimo odvrniti od razburljive in nevredne literature. To je podobno, kakor da bi hoteli pijanca zdraviti tako, da bi mu namesto viskija ali konjaka dali piti blažje pijače, kot so vino, pivo ali prevreti jabolčnik. Njihova uporaba bi neprestano zbujala željo po močnejši pijači. Edina varnost za kronične pijance in edina zaščita za zmerne je popolna zdržnost. Za ljubitelje romanov velja isto pravilo. Popolna zdržnost je njihova edina varnost.

Bajke in pravljice

Pri vzgoji otrok in mladine danes zasedajo pomemben prostor pravljice, bajke in izmišljene zgodbe. Takšne knjige uporabljajo v šolah, nahajamo pa jih tudi po mnogih domovih. Kako lahko krščanski starši dovoljujejo otrokom brati knjige, ki so tako polne laži? Ko otroci vprašujejo o pomenu zgodb, ki so v popolnem nasprotju s prepričanjem njihovih staršev, dobijo odgovor, da zgodbe niso resnične; toda to ne odstrani zlih posledic njihovega branja. Zamisli, ki so predstavljene v teh knjigah, zavajajo otroke.^{/446/} Vsajajo jim napačne poglede na življenje ter povzročijo in pospešujejo željo po neresničnem.

Splošna uporaba teh knjig je eno od Satanovih prekanjenih zvijač. Misli mlajših in starejših skuša odvrniti od velikega dela izoblikovanja značaja. Njegov namen je pridobiti naše otroke in mlade s pogubnimi prevarami, s katerimi je napolnil svet. Zaradi tega skuša njihove

misli odvrniti od Božje besede in jim tako preprečiti pridobiti znanje tistih resnic, ki bi bile lahko njihova zaščita.

V roke mladih in otrok ne bi smele nikoli priti knjige, ki vsebujejo popačeno resnico. Naši otroci naj med šolanjem ne bi dobivali zamisli, ki bi se izkazale kot seme greha. Če odrasli razsodni ljudje ne bi imeli nobenega opravka s takšnimi knjigami, bi bili sami mnogo varnejši, njihov zgled in vpliv pa bi mnogo lažje varovala mlade pred skušnjavo.

Imamo obilico tega, kar je božanskega vira. Ljudem, ki so žejni ni znanja, ni treba iti k onesnaženim virom. Gospod pravi: »Nagni svoje uho ter poslušaj besede modrih, in svoje srce obrni k mojemu znanju. Da bo v Gospoda tvoje upanje, te danes učim, prav tebe. Ali ti nisem pisal izvrstnih reči v svetih in nauk, da bi ti naznanil pravilo resničnih besed, da odgovarjaš z besedami resnice njim, ki te bodo pošiljali? Kajti ustanovil je pričevanje v Jakobu in postavil zakon v Izraelu,^{/447/} kar je zapovedal našim očetom, da naj jih oznanjajo svojim otrokom. Ne bomo prikrivali njihovim otrokom, pripovedujoč naslednjemu rodu preslavna Gospodova dela in njegovo moč in njegova čuda, ki jih je storil. Da to spozna naslednji rod, otroci, ki bodo rojeni, in ti vstanejo ter pripovedujejo svojim otrokom: Svoje upanje da naj stavijo na Boga in ne pozabijo naj dejanj mogočnega Boga, temveč hranijo naj njegove zapovedi. Gospodov blagoslov bogati, trud pa ničesar ne pridene.« (Prg 22,17.19-21; Ps 78,5.4.6.7; Prg 10,22)

Kristusov nauk

Tako je tudi Kristus podajal resnico v evangeliju. V njegovem nauku lahko pijemo iz čistih potokov, ki tečejo od Božjega prestola. Kristus bi človeštvu lahko izročil znanje, ki bi presegalo vsa prejšnja odkritja in potisnilo v ozadje vse drugo. Lahko bi nam odkrival skrivnost za skrivnostjo in bi lahko tako povzročil, da se na ta čudovita razodetja osredotočijo živahna in resna razmišljanja vseh prihodnjih rodov do konca časa. Vendar ni hotel izgubiti niti trenutka od poučevanja znanosti o zveličanju. Svoj čas, sposobnosti in življenje je posvetil in uporabljal samo kot sredstvo za doseganje zveličanja ljudi. Prišel je iskat in

zveličat tiste, ki so bili zgubljeni, in nič ga ni moglo odvrniti od tega cilja. Ničemur ni dovolil, da bi ga zapeljalo.

Kristus je podajal samo tisto znanje, ki ga je bilo možno izkoristiti. Njegovo poučevanje ljudstva je bilo omejeno na njihove potrebe v dejanskem življenju. Ni zadovoljeval radovednosti, ki jih je gnala, da so se z zvijačnimi vprašanji obračali nanj. Vsa ta vprašanja so mu dala priložnost^{/448/} za slovesna, resna in življenjska vabila. Njim, ki so bili željni obirati drevo spoznanja, je ponudil sadove drevesa življenja. Pred njimi so bile zaprte vse poti, razen tiste, ki vodi k Bogu. Vsi studenci so bili zapečateni, razen studenta večnega življenja.

Naš Zveličar ni nikogar spodbujal k obiskovanju rabinskih šol tistega časa, ker bi pokvarile njihovo sposobnost logičnega razmišljanja z neprestanim ponavljanjem: »Pravijo« ali »Rečeno je bilo.« Čemu naj bi kot vzvišeno modrost sprejemali nezanesljive človeške besede, ko nam je dosegljiva večja in zanesljiva modrost?

Kar sem videla o večnih zadevah in o slabostih človeštva, se je globoko zarezalo v moj um in vplivalo na moje življenjsko poslanstvo. Ničesar ne vidim, za kar bi lahko hvalili ali poveličevali človeka. Nobenega razloga ne poznam, zakaj naj bi zaupali mnenjem posvetnih modrijanov in tako imenovanih velikih ljudi ter jih poviševali. Kako lahko imajo ljudje pravilne zamisli o Božjih poteh in načrtih, če nimajo božanskega razsvetljenja? Ali Boga v celoti zanikajo in se ne menijo za njegov obstoj ali pa njegovo moč opisujejo po svojih omejenih zamislih.

Izberimo si torej, da nas bo učil Bog, ki je ustvaril nebesa in zemljo, postavil zvezde z njihovimi zakonitostmi na nebo ter določil nalogo soncu in luni.

Pravilno je, da se mladi zavedajo, da morajo doseči najvišji razvoj svojih umskih sposobnosti. Ne želimo omejevati izobrazbe, ki ji niti Bog ni postavil meje. Toda naši dosežki nimajo nobene vrednosti, če jih ne uporabimo za Božjo slavo in blaginjo človeštva.

Ni dobro, če um obremenimo z učenjem, ki zahteva velike napore, če ga potem ne moremo uporabiti^{/449/} v praktičnem življenju. Takšna izobrazba bo izguba za študenta. Kajti takšen študij zmanjšuje njegove želje in nagnjenja do proučevanja, ki bi ga usposobilo za koristno delo

in ga pripravilo za izpolnjevanje odgovornosti. Praktično usposabljanje je mnogo koristnejše kakor golo knjižno znanje. Ni dovolj samo pridobiti znanje. Znati ga moramo tudi pravilno uporabiti.

Čas, sredstva in učenje, ki jih mnogi porabijo za sorazmerno nekoristno izobrazbo, bi morali posvetiti pridobivanju znanja, ki bi jih napravilo za koristne ljudi, zmožne prenašati življenjske odgovornosti. Takšna izobrazba ima največjo vrednost.

Potrebujemo znanje, ki krepí um in dušo ter nam pomaga, da smo boljši ljudje. Vzgoja srca je mnogo pomembnejša kakor samo učenje iz knjig. Dobro in celo nujno je poznati svet, v katerem živimo; toda če iz svojih načrtov izpustimo večnost, smo storili napako, ki je nikoli ne bomo mogli popraviti.

Učenec lahko vse svoje moči posveti pridobivanju spoznanja, toda če nima spoznanja o Bogu, če ne uboga zakonov, ki upravljajo njegovo bitje, bo uničil samega sebe. Zaradi razvad vse manj spoštuje samega sebe in izgublja zmožnost samoobvladovanja. Ne more pravilno razmišljati o tem, kar je zanj najpomembnejše. Brezbrižno in nerazumno ravna s svojim umom in telesom. Ker zanemarja razvoj pravih načel, je izgubljen tako za ta kakor tudi za prihodnji svet.

Če bi mladi dojeli svojo nebogljenost, bi v Bogu dobili svojo moč. Če hrepenijo po tem, da bi jih poučeval On, jih bo zmodrila njegova modrost in njihovo življenje bo velik blagoslov za svet. Če pa svoje učenje posvetijo samo posvetnemu in teoretičnemu poučevanju in se na ta način ločijo od Boga, bodo izgubili vse, kar plemeniti življenje. [./450/](#)

POMEMBNOST ISKANJA PRAVEGA ZNANJA

Mnogo jasneje kakor sicer doslej moramo razumeti, kaj je bistvo velikega boja, v katerega smo vpleteni. Veliko globlje moramo poznati vrednost resnic Božje besede in v kakšni nevarnosti smo, če dovolimo, da nam veliki slepar odvrne misli od nje.

Neskončna vrednost daritve, ki je bila potrebna za naše odrešenje, razodeva, kako strašno zlo je greh. Zaradi greha je prizadeto človeško telo, um je popačen in domišljija pokvarjena. Greh zmanjšuje naše duševne sposobnosti. Zunanje skušnjave najdejo v srcu struno, ki se odzove, in noge se neopazno podajo proti zlu.

Kakor je bila daritev za nas popolna, tako mora biti popolna tudi naša obnova po oskrunitvi z grehom. Božji zakon ne bo opravičil nobenega krivičnega dejanja, nobena nepravilnost ne more uiti njegovi obsodbi. Morala evangelija ne priznava nobenega drugačnega merila kakor le popolnost božanskega značaja. Kristusovo življenje je bilo popolna izpolnitev vseh predpisov zakona. Dejal je, da je »izpolnil^{/451/} zapovedi svojega Očeta«. (Jn 15,10) Njegovo življenje je zgled poslušnosti in služenja. Samo Bog lahko obnovi srce. »Bog namreč je, ki dela v vas, da hočete in delate, po svoji dobri volji.« (Flp 2,13) Vendar nas vabi: »V strahu in trepetu delajte za svoje zveličanje.« (Flp 2,12)

Naloga, ki zahteva naše misli

Napak ne moremo popraviti, niti spremeniti vedenja z nekaj neodločnimi in občasnimi prizadevanji. Značaj se ne more izoblikovati v enem dnevu, niti v enem letu, marveč je to delo, ki traja vse življenje. Boj za zmago nad seboj, za svetost in nebesa je dosmrtni

boj. Brez trajnega prizadevanja in stalne marljivosti ne moremo napredovati v življenju po božanskem zgledu, niti pridobiti zmagovalčeve krone.

Najmočnejši dokaz o vzvišenem položaju, s katerega je padel človek, je dejstvo, da je za njegovo vrnitev plačana zelo visoka cena. Pot nazaj si lahko priborimo samo s trdim bojem, centimeter za centimetrom, minuto za minuto. Pod vpliv sil zla lahko pademo v trenutku, zaradi enega samega prenagljenega in neprevidnega dejanja; potrebujemo pa več kakor le trenutek, da strgamo okove in dosežemo svetejše življenje. Morda se bomo odločili za ta cilj in se lotili dela, toda uresničitev bo zahtevala napore, čas, vztrajnost, potrpežljivost in odrekanje.

Ne smemo si dovoliti, da bi se ravnali po svojih nagnjenjih. Naša budnost ne sme popustiti niti za trenutek. Ko nas oblegajo neštete skušnjave, se jim moramo odločno upreti, sicer nas bodo premagale. Če bomo prišli do konca svojega življenja, ne da bi opravili svojo nalogo, bo to pomenilo večno izgubo.

Življenje apostola Pavla je bilo neprestan boj s samim seboj. Dejal je: »Vsak dan umiram.« (1 Kor 15,31) Njegova volja in želje so vsak dan nasprotovale ⁴⁵²Božji volji. Namesto da bi sledil svojim nagnjenjem, je izvrševal Božjo voljo, četudi je zato moral križati svojo naravo.

Pri koncu svojega življenja, ki je bilo polno spopadov, je ob spominu na svoje boje in zmagoslavja lahko izjavil: »Bojeval sem dobri boj, dokončal tek, ohranil vero; že mi je pripravljen venec pravičnosti, ki mi ga podeli Gospod tisti dan, pravični sodnik; a ne samo meni, ampak tudi vsem, ki so ljubili njegov prihod.« (2 Tim 4,7.8)

Krščansko življenje je boj in marširanje. V tej vojni ni premora; truditi se moramo stalno in vztrajno. Zmago nad Satanovimi skušnjavami lahko dosežemo s stalnim prizadevanjem. Za krščansko neoporečnost se moramo gnati s trdno voljo in jo ohranjati z odločno stanovitnostjo namena.

Nihče ne more napredovati brez svojega odločnega in vztrajnega prizadevanja. Vsakdo se mora lotiti tega boja zase; nihče drug ne more namesto nas bojevati naših bitk. Vsak je zase odgovoren za izid

boja; četudi bi bili Noe, Job in Daniel na zemlji, ne bi mogli s svojo pravičnostjo rešiti ne sinov in ne hčera.

Spoznanje, ki ga je treba doseči

Obstaja krščansko spoznanje, ki ga je treba doseči – spoznanje, ki je toliko globlje, širše in višje od katerega koli človeškega spoznanja, kakor so nebesa višja od zemlje. Um je treba disciplinirati, vzgojiti in izobraziti; kajti opravljati moramo službo Bogu na način, ki ni v skladnosti s prirojenimi nagnjenji. Premagati je treba podedovano in pridobljeno nagnjenje k zlu. Pogosto je treba zavreči vzgojo in izobrazbo vsega življenja, da bi lahko kdo postal učenec v Kristusovi šoli. Naše srce je treba vzgojiti, da postane stanovitno^{/453/} v Bogu. Izoblikovati si moramo miselne navade, ki nas bodo usposobile za upiranje skušnjavi. Naučiti se moramo gledati navzgor. Načela Božje besede – načela, ki so visoka kakor nebo in zajemajo večnost – moramo razumeti glede na njihov pomen v vsakodnevnem življenju. Vsako dejanje, vsaka beseda in vsaka misel bi morala biti v skladnosti s temi načeli. Vse je treba spraviti v skladnost s Kristusom in podrediti njemu.

Dragocene vrline Svetega Duha se ne razvijejo v trenutku. Da bi si pridobili pogum, moralno trdnost, ponižnost, vero in neomajno zaupanje v Božjo zveličavno moč, potrebujemo večletne izkušnje. Božji otroci morajo zapečatiti svojo večno prihodnost z življenjem, v katerem si prizadevajo za svetost in se oklepajo pravičnosti.

Nimamo časa za izgubljanje

Nimamo časa, da bi ga izgubljali. Ne vemo, kako kmalu se bo iztekel čas naše preizkušnje. Celo v najboljšem primeru imamo na voljo samo kratko življenje, vendar ne vemo, kako kmalu bo naše srce zadela puščica smrti. Ne vemo, kako kmalu bomo poklicani zapustiti svet in vse, kar nam ponuja. Pred nami se odpira večnost. Zavesa je tik pred tem, da se dvigne. Samo še nekaj kratkih let in nad vsemi, ki danes živijo, bo izrečeno: »Kdor dela krivico, naj jo dela še, in kdor je nesnažen, bodi še nesnažen; in kdor je pravičen, delaj še bolj pravico, in sveti naj se še bolj posvečuje.« (Raz 22,11)

Ali smo pripravljeni? Ali smo se seznanili z Bogom, Vladarjem nebes, Zakonodajalcem in Jezusom Kristusom, katerega je poslal na svet kot svojega predstavnika? Ali bomo ob dokončanju svojega življenjskega dela zmožni reči, kakor je rekel Kristus, ki je naš zgled: »Jaz sem te oslavil na zemlji; delo sem dokončal, ki si mi ga dal, da ga storim. Razodel sem tvoje ime ljudem.« (Jn 17,4.6)

Božji angeli si prizadevajo odvrniti naše misli od nas samih in od pozemskih stvari. Ne dovolimo, da bo njihov trud zaman./454/

Um, ki se prepušča nenadzorovanim mislim, potrebuje spremembo: »Zato opašite ledja svojega razuma, bodite trezni in stavite svoje upanje popolnoma na milost, ki se vam prinaša v razodetju Jezusa Kristusa; kakor otroci pokorščine se ne ravnejte po prejšnjih željah v času svoje nevednosti, marveč po Svetem, ki vas je poklical, bodite tudi vi sveti v vsem svojem vedenju, kajti pisano je: Sveti bodite, ker sem jaz svet.« (1 Pt 1,13-16)

Misli je treba osredotočiti na Boga. Resno si moramo prizadevati, da bi premagali zla nagnjenja mesenega srca. Naši napor, naše samoodpovedovanje in vztrajnost morajo biti sorazmerni z neskončno vrednostjo cilja, po katerem hrepenimo. Krono življenja bomo dobili le tedaj, če bomo zmagali, kakor je zmagal Kristus.

Nujnost samozatajevanja

Največja človekova nevarnost je slepiti samega sebe in uživati v svoji samozadostnosti ter se ločiti od Boga, vira svoje moči. Naša naravna nagnjenja vsebujejo seme moralne smrti, če jih ne spremeni Božji Sveti Duh. Če ne vzpostavimo žive zveze z Bogom, se ne moremo upirati skrunilnim posledicam popuščanja samemu sebi, ljubezni do sebe in skušnjavam, ki vodijo v greh.

Da bi lahko dobili Kristusovo pomoč, se moramo zavedati svoje potrebe. Resnično moramo spoznati samega sebe. Kristus lahko reši samo tistega, ki ve, da je grešnik. Šele ko se zavemo svoje popolne nebojlenosti in se odpovemo zaupanju vase, se bomo oprijeli božanske moči.

Vendar ni dovolj, da se odpovemo sebi samo na začetku krščanskega življenja. To je treba obnavljati na vsakem koraku našega

napredovanja proti nebesom. Vsa naša dobra dela so odvisna od moči, ki je zunaj nas; zato mora naše srce neprestano segati proti Bogu, stalno resno priznavati grehe in se ponižati pred njim. Obdajajo nas nevarnosti in varni smo samo, ko ^{455/} se zavedamo svoje nebogljenosti in se v veri oklenemo svojega mogočnega Osvoboditelja.

Kristus, pravi pravega spoznanja

Obrniti se moramo od tisočerihi stvari, ki pritegujejo našo pozornost. So stvari, ki tratijo naš čas in vzbujajo radovednost, na koncu pa se izkažejo za ničvredne. Najvišje vrednosti pa zahtevajo našo veliko pozornost, ki jo tako pogosto namenjamo sorazmerno nepomembnim stvarim.

Sprejemanje novih teorij še ne prinaša samodejno novega življenja duši. Celo seznanjanje z dejstvi in nauki, ki so sami po sebi pomembni, nima velike vrednosti, če tega ne udejanjamo v življenju. Občutiti bi morali odgovornost, da svoji duši zagotovimo hrano, ki bo krepila in spodbujala duhovno življenje. »Tako da nagneš svoje uho k modrosti in srce obrneš k razumnosti. Če je iščeš kakor srebra in jo zasleduješ kakor skrite zaklade: tedaj boš razumel Gospodov strah in dosežeš Božje spoznanje. ... Tedaj boš razumel pravičnost in pravo sodbo in kar koli je pošteno, sleherni dobro stezo. Kajti modrost pride v tvoje srce in znanje bo prijetno tvoji duši, razsodnost bo pazila nate, umnost te bo stražila.« (Prg 2,2.4.5.9-11) Modrost je »drevo življenja, ... ki se nje poprimejo, in srečen je, kdor se je drži«. (Prg 3,18)

Vprašanje, o katerem moramo premišljevati, je: »Kaj je resnica – resnica, ki jo je treba ceniti, ljubiti, častiti in ubogati?« Častilci znanosti so bili poraženi in razočarani, ko so si prizadevali spoznati Boga. Danes bi se morali vprašati: »Katera resnica nam bo omogočila, da bomo zagotovili zveličanje svojih duš?« ^{456/}

»Kaj nam pomeni Kristus?« je najpomembnejše vprašanje. Ali ga sprejemate kot osebnega Zveličarja? Vsem, ki ga sprejmejo, daje moč, da postanejo Božji otroci.

Kristus je svojim učencem razodel Boga tako, da je v njihovih srcih opravil posebno delo, kakršno želi opraviti tudi v našem. Mnogi so se preveč ukvarjali s teorijo in pozabili na življenjsko moč Zveličar-

jevega zgleda. Pozabili so, da je bil ponižen in samopožrtvovalen delavec. Morali bi gledati na Jezusa. Vsak dan potrebujemo novo razodetje njegove navzočnosti. Dosledneje moramo posnemati njegov zgled samoodpovedi in samopožrtvovalnosti.

Potrebujemo izkušnjo, ki jo je doživel Pavel, ko je pisal: »S Kristusom sem na križ razpet. Živim pa ne več jaz, marveč Kristus živi v meni; kolikor pa sedaj živim v mesu, živim v veri Božjega Sina, ki me je ljubil in dal samega sebe zame.« (Gal 2,20)

Spoznanje Boga in Jezusa Kristusa, ki se zrcali v našem značaju, je bolj vzvišeno kakor vse drugo, kar cenimo na zemlji in v nebesih. To je najvišja stopnja vzgoje. To je ključ, ki odpira vrata nebeškega mesta. Božji namen je, da bi to znanje dosegli vsi, ki so v Kristusu.^{/457/}

SPOZNANJE, PREJETO PO BOŽJI BESEDI

Celotno Sveto pismo je razodetje Božje slave v Kristusu. Če ga sprejmemo, mu zaupamo in ga ubogamo, postane mogočno sredstvo za spreminjanje značaja. Je mogočna spodbuda in gonilna sila, ki povečuje telesne, duševne in duhovne sposobnosti ter življenje usmerja na pravo pot.

Mladi in celo ljudje v zrelih letih hitro podležejo skušnjavi in grehu zato, ker ne proučujejo Božje besede in ne razmišljajo o njej, kakor bi morali. Pomanjkanje trdne in odločne volje, ki se kaže v življenju in značaju, je posledica zanemarjanja svetih nasvetov Božje besede. Ne prizadevajo si dovolj resno usmeriti uma na to, kar bi jih navdihnilo s čistimi in svetimi mislimi ter jih odvrnilo od nečistih in nepoštenih. Malo jih je, ki si izberejo boljši del in sedejo k Jezusovim nogam kakor nekoč Marija ter se učijo od božanskega Učitelja. Malo jih je, ki njegove besede shranjujejo v svojem srcu in jih udejanjajo v življenju.^{/458/}

Sprejemanje svetopisemskih resnic plemeniti naš um in dušo. Če bi Božjo besedo cenili, kakor jo je treba, bi tako mladi kakor starejši imeli krepost značaja in trdnost načel, da bi se lahko uprli skušnjavi.

Na pamet se učimo dragocenih resnic Svetega pisma in si jih zapisujemo. Svoje misli, sposobnosti in gorečnost duha posvetimo proučevanju Svetega pisma. Nikar ne proučujte modrovanja človeških domnev, temveč^{/459/} modrost njega, ki je Resnica. Nobena druga literatura se po svoji vrednosti ne more primerjati z njo.

Posvetni um ne najde nobenega zadovoljstva v raziskovanju Božje besede; toda umu, ki ga je obnovil Sveti Duh, iz teh svetih strani si je božanska lepota in nebeška luč. Kar je posvetnemu umu pusta divjina, poduhovljenemu postane dežela živih izvirov.

Spoznanje Boga, kakor je razodeto v njegovi Besedi, je spoznanje, ki ga moramo izročiti svojim otrokom. Od najzgodnejšega začetka dojemanja jih moramo seznanjati z Jezusovim imenom in življenjem. Prvi nauk, ki se ga morajo naučiti, je ta, da je Bog njihov Oče. Prva vzgoja mora biti ubogljivost iz ljubezni. Spoštljivo in nežno jim berimo in ponavljajmo odlomke Božje besede, ki so primerni njihovemu doje-manju in prirejeni tako, da zbudijo njihovo zanimanje. Predvsem pa jih poučujte o Božji ljubezni, ki je razodeta v Kristusu, in o njenem velikem nauku: »Če nas je Bog tako ljubil, smo se dolžni tudi mi ljubiti med seboj.« (1 Jn 4,11)

Božja beseda naj bo hrana za duha in dušo mladih. Kristusov križ mora postati temelj vsake vzgoje, središče vsakega poučevanja in raziskovanja. Prežema naj vsakodnevne dejavnosti in praktično življenje. Tako bo Zveličar mladim postal vsakdanji spremljevalec in prijatelj. Vsaka misel mora biti podvržena pokornosti Kristusu. Skupaj z apostolom Pavlom bodo zmožni reči: »A Bog ne daj, da bi se jaz hvalil, razen s križem našega Gospoda Jezusa Kristusa, po katerem je meni svet na križ razpet in jaz svet.« (Gal 6,14)^{460/}

Tako bodo po veri spoznavali Boga na temelju svoje izkušnje. Sami so se prepričali o resničnosti njegove Besede in zanesljivosti njegovih obljub. Okusili so in vedo, da je Bog dober.

Ljubljeni Janez ga je spoznal po lastni izkušnji. Lahko je pričal: »Kar je bilo od začetka, kar smo slišali, kar smo videli na svoje oči, kar smo gledali in so tipale naše roke, o Besedi življenja (in življenje se je razodelo, in videli smo in pričamo in oznanjujemo vam večno življenje, ki je bilo pri Očetu in se je razodelo nam); kar smo videli in slišali, oznanjamo vam, da imate tudi vi deleštvo z nami; naše deleštvo pa je z Očetom in njegovim Sinom Jezusom Kristusom.« (1 Jn 1,1-3)

Tako lahko vsak na temelju svoje izkušnje potrdi, »da je Bog resničen«. (Jn 3,33) Priča lahko ta, ki je sam videl, slišal in doživel Kristusovo moč. Poda lahko naslednje pričevanje: »Potreboval sem pomoč in sem jo našel v Jezusu. Vse moje potrebe so bile zadovoljene, lakota moje duše je bila potešena; Sveto pismo mi razodeva Kristusa. Verujem v Jezusa, ker je zame božanski Zveličar. Verujem v Sveto pismo, ker sem spoznal, da je Božji glas moji duši.«

Kdor je z osebno izkušnjo spoznal Boga in njegovo Besedo, je pripravljen začeti proučevati naravne vede. Za Kristusa je zapisano: »V njem je bilo življenje, in življenje je bilo luč ljudem.« (Jn 1,4) Preden je greh prodril v Raj, je Adama in Evo obdajala čista in čudovita Božja svetloba. Ta je razsvetljevala vse, čemur sta se približala. Nič ni moglo zasenčiti njunega dojemanja Božjega značaja ali^{/461/} del. Toda ko sta popustila skušnjavcu, ju je svetloba zapustila. Z izgubo oblačil svetosti sta izgubila tudi luč, ki je razsvetljevala naravo. Nič več je nista mogla pravilno razumeti. Nista več mogla zaznavati Božjega značaja v njegovih delih. Tako tudi današnji človek ne more več pravilno razumeti naukov narave. Če ga ne vodi božanska modrost, povzdiguje naravo in njene zakone nad Boga, ki jo je ustvaril. Zaradi tega človeške zamisli v znanosti tako pogosto nasprotujejo nauku Božje besede. Toda njim, ki sprejmejo luč Kristusovega življenja, je narava ponovno jasna. V luči, ki sije na nas s križa, lahko pravilno razlagamo nauke, ki nam jih daje narava.

Kdor je spoznal Boga in njegovo Besedo z osebno izkušnjo, trdno veruje v božansko navdihnjenost Svetega pisma. Dognal je, da je Božja beseda resnica in da resnica ne more nikoli nasprotovati sama sebi. Svetega pisma ne preizkuša po zamislih človeške znanosti, temveč te zamisli preizkuša po zanesljivem merilu. Ve, da pristna znanost ne more imeti ničesar, kar nasprotuje nauku Božje besede; ker imata oba istega Avtorja, nas bo pravilno razumevanje obeh prepričalo, da se ujemata. Kar koli v tako imenovani znanosti nasprotuje pričevanjem Božje besede, so zgolj človeške domneve.

Takšnemu učencu bo znanstveno raziskovanje odprlo široko miselno in spoznanjsko področje. Med opazovanjem narave na nov način spoznava resnico. Knjiga narave in pisana Beseda osvetlujeta druga drugo. Obe ga bolje seznanjata z Bogom po nauku o njegovem značaju in z zakoni, po katerih deluje. Vsak, ki Božjo besedo sprejema po nara-vi in razodetju, lahko doživi to, kar je doživel psalmist. Takole pravi:^{/462/} »Kajti razveseljuješ me, Gospod, s svojim delom, glasno bom prepeval o dejanjih tvojih rok.« (Ps 92,4)

»Gospod, do nebes sega tvoja milost, tvoja zvestoba do najvišjih oblakov. Tvoja pravičnost je kakor Božje gore, tvoje sodbe ka-

kor velika globočina. ... Kako dragocena je tvoja milost, Bog, in človeški sinovi pribegajo v senco tvojih peruti. ... Iz reke svoje sladkosti jih napajaš. Kajti pri tebi je vir življenja, v tvoji svetlobi vidimo svetlobo.« (Ps 36,5-9)

»Blagor njim, ki hodijo brezmadežno po pravi poti, ki žive po Gospodovi postavi. Blagor njim, ki hranijo njegova pričevanja, ki ga iščejo iz vsega srca. Kako ohrani mladenič svojo stezo brez madeža? Držeč se je po tvoji besedi. Pot zvestobe sem izvolil, tvoje sodbe si postavil pred oči. V svojem srcu sem shranil tvoj govor, da ne grešim zoper tebe. In neprestano bom hodil v svobodi, ker tvojih postav iščem. Odgrni moje oči, da gledam čuda v tvojem zakonu. Tvoja pričevanja so vendarle moja razveseljevanja, moji svetovalci. Boljši mi je zakon tvojih ust kakor tisoči zlata in srebra. Kako ljubim tvoj zakon! Ves dan je o njem moje premišljevanje. Čudovita so tvoja pričevanja, zato jih hrani moja duša. Sladki spevi so mi tvoje postave v hiši mojega tujčevanja. Dobro preizkušena kakor z ognjem je tvoja beseda, zato jo ljubi tvoj hlapec.^{/463/} Vsebina tvojih besed je sama resnica, in vekomaj velja vsak razsodek tvoje pravičnosti. Živi naj moja duša, da hvali tebe, in tvoje sodbe naj pomagajo meni. Velik mir imajo, kateri ljubijo tvoj zakon, in ni jim spotike. Tvojega zveličanja čakam, Gospod, in tvoje zapovedi izpolnjujem. Moja duša hrani tvoja pričevanja in ljubim jih močno. Komur se tvoja beseda razodene, prejme luč, in razumnost daje ona preprostim. Modrejšega od mojih sovražnikov me delajo tvoje zapovedi, ker vekomaj so moja last. Razumnejši sem postal od vseh svojih učiteljev, ker tvoja pričevanja so moje premišljevanje. Previdnejši sem od starcev, ker hranim tvoja povelja. Po tvojih poveljih pridobivam razumnost, zato sovražim vsako stezo lažnivosti. Tvoja pričevanja sem prejel v posest na veke, ker so veselje mojemu srcu.« (Ps 119,1.2.9.30.11.45.18.24.72.97.129.54.140.160.175.165-167.130.98-100.104.111)

Jasnejše spoznavanje Boga

Prednost imamo segati po vse jasnejših razodetjih Božjega značaja. Mojzes je prosil: »Pokaži mi, prosim, svojo slavo!« (2 Mz 33,18) In Gospod ga ni grajal, marveč je uslišal njegovo prošnjo.

Svojemu služabniku je rekel: »Storim, da pojde mimo tebe vsa moja dobrota, in klical bom Gospodovo ime pred teboj.« (2 Mz 33,19)

Greh mrači naš um in zamegljuje naše dožemanje. Ko je greh odstranjen iz srca, nam »svetlo spoznanje/^{464/} Božje slave v Kristusovem obličju« (2 Kor 4,6) razsvetljuje njegovo Besedo in se zrcali v naravi ter vedno popolneje razodeva, da je Bog »poln usmiljenja in milostljiv, počasen za jezo in obilen v milosti in resnici«. (2 Mz 34, 6)

V Božji luči bomo gledali svetlobo, dokler se ne bodo um, srce in duša spremenili v podobo njegove svetosti.

Zanje, ki se tako oprimejo božanskih zagotovil Božje besede, se odpirajo čudovite možnosti. Pred njimi se razprostirajo širna področja resnice, neskončni viri moči. Veličastne resnice bodo razodete. Razkrite jim bodo prednosti in dolžnosti, za katere niti ne slutijo, da so v Svetem pismu. Vsi, ki s hojo po poti ponižne poslušnosti izpolnjujejo njegov namen, bodo o Božjih skrivnostih zvedeli vedno več.

Učenec naj sprejme Sveto pismo za svojega vodnika in se trdno drži načel, in tedaj bo lahko upal na najvišje dosežke. Vsa modrovanja človeške narave so vodila v zmedo in sramoto, če Bog ni bil priznan kot vse v vsem. Toda dragocena vera, ki prihaja od Boga, zagotavlja moč in plemenitost značaja. Ko premišljujemo o njegovi dobroti, milosti in ljubezni, bo naše/^{465/} dožemanje resnice postajalo vedno jasnejše; želja po čistem srcu in jasnih mislih pa bo vse bolj vzvišena in sveta. Kdor živi v čistem ozračju svetih misli, se spreminja zaradi druženja z Bogom po proučevanju njegove Besede. Resnica je tako velika, daljnosežna, globoka in široka, da človek pozabi nase. Srce se omehča in podreja v ponižnosti, dobroti in ljubezni.

Sveta poslušnost povečuje naravne sposobnosti. Proučevanje besede življenja lahko širi, dviguje in plemeniti učenčevega duha. Če so poslušalci in izvrševalci Božje besede, kakor je bil Daniel, lahko napredujejo v vseh panogah znanosti kakor on. Če bodo imeli čiste misli, bodo dosegli tudi moč volje. Vse umske sposobnosti bodo spodbujene. Sebe lahko tako usposobijo in vzgojijo, da bodo vsi, s katerimi pridejo v stik, mogli spoznati, kaj lahko človek postane in kaj lahko naredi, če je povezan z Božjo modrostjo in močjo.

Vzgoja za večno življenje

Naše življenjsko delo na tem svetu je priprava za večno življenje. Vzgoje, ki smo jo začeli tukaj, ne bomo dokončali v tem življenju; nadaljevali jo bomo vso večnost – vedno se bo stopnjevala, vendar se nikoli ne bo dokončala. Vedno popolneje se bosta razodevali Božja modrost in ljubezen v načrtu odrešenja. Zveličar bo svoje otroke vodil k studencem žive vode in jim odpiral bogate zakladnice znanja. Našemu umu se bodo v novi lepoti odpirala dan za dnem čudovita Božja dela, dokazi njegove moči ustvarjanja in vzdrževanja vesolja. V svetlobi, ki sije od prestola, bodo izginile skrivnosti in duša bo osupnila nad preprostostjo pojavov, ki jih nikoli prej ni razumela.

Zdaj gledamo kakor skozi zatemnjeno steklo, tedaj pa bomo gledali iz oči v oči; zdaj poznamo deloma; takrat bomo spoznali tako, kakor smo bili spoznani. /466/

POTREBE BOŽJIH DELAVCEV

»Stopi k meni na goro.« (2 Mz 24,12)

POMOČ V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

Tiho in dosledno življenje neoporečnega pravega kristjana je zgovornejše od vsake besede. Človekove lastnosti imajo večji vpliv kakor besede.

Uradniki, ki so bili poslani k Jezusu, so se vrnili s poročilom, da ni nikoli nihče govoril tako kakor On. Tako pa je bilo zaradi tega, ker nikoli nihče ni živel tako, kakor je živel On. Ko bi bilo njegovo življenje drugačno, ne bi mogel govoriti tako, kakor je. Njegove besede so vsebovale prepričevalno moč, ker so prihajale iz čistega in svetega srca, polnega ljubezni in sočutja ter dobrote in resnice.

Naš značaj in izkušnje določajo naš vpliv na druge. Da bi druge prepričali o moči Kristusove milosti, moramo doživeti njeno moč v svojem srcu in življenju. Evangelij, ki ga oznanjamo za zveličanje ljudi, mora biti evangelij, po katerem smo sami zveličani. Samo z živo vero v Kristusa kot osebnega Zveličarja bomo lahko vplivali na neverni svet. Da bi grešnike lahko potegnili iz deročega huddournika, morajo^{/469/} biti naša stopala čvrsto utrjena na Skali, Kristusu Jezusu.

Simbol krščanstva ni zunanje znamenje, ni nošenje križa ali krone, temveč to, kar razodeva zvezo človeka z Bogom. Moč njegove milosti, ki se kaže v spremembi značaja, bo prepričala svet, da je Bog poslal svojega Sina za njihovega odrešenika. Noben drug vpliv, ki ga človek širi okrog sebe, ni tako mogočen kakor vpliv nesebičnega življenja. Najmočnejši dokaz v prid evangeliju je ljubeč in prijazen kristjan.

Težave kot vzgojno sredstvo

Živeti tako in širiti takšen vpliv zahteva na vsakem koraku napor, samopožrtvovalnost in samonadzorovanje. Mnogi, ki tega ne razumejo, zlahka postanejo malodušni v krščanskem življenju. Mnogi, ki so iskreno posvetili svoje življenje v službo Bogu, so bolj kakor kdaj prej presenečeni in razočarani, ko se srečajo z ovirami ter jih napadejo skušnjave in težave. Molijo, da bi imeli Kristusu podoben značaj in bili usposobljeni za Gospodovo delo, vendar se znajdejo v razmerah, za katere se zdi, da prebujajo vse, kar je slabo v njihovi naravi. Pokažejo se napake, za katere so menili, da jih sploh ni. Kakor некоč Izraelci se tudi oni sprašujejo: »Če je Gospod z nami, zakaj nas je zadelo vse to?« (Sod 6,13)^{/470/}

To jih je doletelo ravno zato, ker jih vodi Bog. Preizkušnje in ovire so Gospodova izbrana vzgojna sredstva in pogoji, ki jih je določil za uspeh. Ta, ki bere človeška srca, pozna njihov značaj bolje kakor oni sami. On vidi, da imajo nekateri sposobnosti in nagnjenja, ki bi bila lahko uporabljena za napredek njegovega dela, če bi bila pravilno usmerjena. V svoji previdnosti pripelje te ljudi v različne položaje in okoliščine, da bi v svojih značajih lahko odkrili napake, ki so bile skrite celo njim samim. Ponuja jim priložnost, da te napake odpravijo in se usposobijo za njegovo službo. Pogosto dovoli, da jih doleti ogenj trpljenja, da bi jih lahko očistil.

Dejstvo, da smo poklicani zdržati stiske, dokazuje, da Gospod Jezus vidi v nas nekaj dragocenega, kar želi razviti. Če v nas ne bi videl ničesar, kar bi lahko povečalo njegovo ime, ne bi zapravljaj časa za naše čiščenje. V svojo talilno peč ne daje brezvrednega kamena. Prečiščuje le dragoceno rudo. Kovač daje v ogenj železo in jeklo, da bi lahko ugotovil, katera vrsta kovine sta. Gospod dovoljuje, da pridejo njegovi izvoljenci v topilno peč trpljenja, da bi se izkazalo, kakšen značaj imajo in ali jih bo lahko uporabil za svoje delo.

Lončar vzame glino in jo oblikuje po svoji volji. Gnete jo in obdeluje. Potem jo trga in zopet tlači skupaj. Navlaži jo, potem pa jo suši. Nekaj časa jo pusti ležati, ne da bi se je dotikal. Ko je popolnoma upogljiva,^{/471/} jo obdeluje in iz nje naredi posodo. Oblikuje jo, na kolesu dodela in zglati. Končno jo suši na soncu in peče v peči.

Tako postane posoda uporabna. Tudi naš vzvišeni Mojster nas želi tako oblikovati in pripraviti. Kakršna je glina v lončarjevih rokah, takšni moramo biti mi v Božjih. Ne poskušajmo opraviti lončarjevega dela. Naš del je, da se pustimo oblikovati vzvišenemu Mojstru. »Ljubljani, nikar se ne čudite ognjenemu žaru, ki vas objemlje zaradi izkušnje, kakor da se vam godi kaj tujega, temveč veselite se, če ste deležni Kristusovega trpljenja, da bi se tudi v razodetju njegove slave radovali z velikim veseljem.« (1 Pt 4,12.13)

Pri dnevni svetlobi in poslušanju glasbe drugih glasov se v kletki zaprta ptica ne bo naučila pesmi, ki si jo od nje želi slišati njen gospodar. Nauči se odlomek tega in del onega, vendar nikoli posamične in celotne melodije. Zato gospodar pokrije kletko in jo da v prostor, kjer ptica sliši le tisto pesem, katero naj bi pela. V temi jo poskuša vedno znova zapeti, dokler se je ne nauči in zapoje popolno melodijo. Potem odkrije ptico, in odtlej bo tudi na svetlem znala prepevati to pesem. Tako ravna tudi Bog s svojimi otroki. Želi nas naučiti pesem, in če smo se je naučili sredi senc trpljenja, jo bomo znali peti vedno.

Mnogi so nezadovoljni s svojim življenjskim delom. Morda je njihovo okolje neustrežno; njihov čas je izpolnjen z navadnim delom, medtem ko menijo, da so sposobni za večje odgovornosti; pogosto se jim zdi, da njihovi naporji niso dovolj cenjeni ali pa da so neuspešni, njihova prihodnost pa negotova.

Zapomnimo si, da čeprav si morda nismo izbrali dela, ki ga moramo opraviti, bi ga vseeno morali sprejeti kakor Božjo izbiro za nas.^{/472/} Ne glede na to, ali so nam dolžnosti prijetne ali ne, moramo opraviti to, kar stoji pred nami. »Čvrsto se poprimi vsega, kar ti pride pod roko, da storiš s svojo močjo; kajti ni ne dela, ne preudarjanja, ne znanja, ne modrosti v kraju smrti, kamor greš.« (Prd 9,10)

Če Gospod želi, da odnesemo sporočilo v Ninive, mu ne bo všeč, če bomo šli v Jafu ali Kafarnaum. Razloge ima, da nas je poslal tja, kamor so usmerjene naše noge. Tam gotovo kdo potrebuje pomoč, ki mu jo lahko ponudimo. Ta, ki je poslal Filipa k etiopskemu komorniku, Petra k rimskemu stotniku in mlado Izraelko pomagat sirskega poveljniku Naamanu, pošilja tudi danes moške in ženske

ter mlade kot svoje predstavnike k tistim, ki potrebujejo božansko pomoč in vodstvo.

Božji načrti so najboljši

Naši načrti niso vedno Božji načrti. On lahko vidi, da je za nas in njegovo delo najprimernejše, da zavrne naše resnično najboljše namerе, kakor je to naredil pri Davidu. Toda o enem smo lahko prepričani; On bo blagoslovil in uporabil za napredek svojega dela tiste, ki sebe in vse, kar imajo, iskreno posvetijo za njegovo slavo. Če vidi, da je najboljše, da ne usliši njihove prošnje, jim bo v zameno za svoj odklonilni odgovor podal dokaze svoje ljubezni in drugo službo.

V svoji ljubeči skrbi in zanimanju za nas nam On, ki nas razume bolje kakor sami sebe, pogosto ne dovoli, da bi sebično zadovoljevali svoje želje. Ne dovoli nam prezreti preprostih, vendar svetih dolžnosti, ki so tik ob nas. Pogosto nam te dolžnosti omogočajo zelo pomembno usposabljanje, ki nas bo pripravilo za bolj vzvišeno delo. Večkrat naši načrti propadejo zato, da bi se Božji načrti za nas lahko uspešno izpeljali.

Od nas se nikoli ne zahteva prava žrtev za Boga. Vabi nas, da mu izročimo mnogo stvari, toda ko to naredimo, se odrekamo zgolj temu, kar nas ovira na naši poti v nebesa. Celotako, ko smo poklicani izročiti to,^{473/} kar je samo po sebi dobro, smo lahko prepričani, da Gospod to počne zaradi naše večje blaginje.

V prihodnjem svetu nam bodo jasne skrivnosti, ki so nas v tem življenju mučile in razočarale. Takrat bomo dojeli, da so na videz neuslišane molitve in neizpolnjeni upi postali naš največji blagoslov.

Vsako dolžnost moramo imeti za sveto, četudi je še tako skromna, ker je del Božje službe. Naša vsakdanja molitev bi morala biti: »Gospod, pomagaj mi narediti najboljše, kar morem. Nauči me, kako naj bolje delam. Daj mi odločnost in vedro razpoloženje. Pomagaj mi, da bom v svoji službi kazal Zveličarjevo službo iz ljubezni.«

Nauk iz Mojzesovega življenja

Premišljujmo o Mojzesovi izkušnji. Vzgoja v Egiptu, ki jo je dobil kot kraljev vnuk in prestolonaslednik, je bila zelo temeljita. Nič

ni bilo izpuščeno od tega, kar je bilo po egipčanskem pojmovanju modrosti predvideno, da bi postal moder mož. Prejel je najvišjo splošno in vojaško izobrazbo. Menil je, da je popolnoma usposobljen za osvoboditev Izraelcev iz sužnosti. Toda Bog je določil drugače. Njegova previdnost je poslala Mojzesa na štiridesetletno šolanje, da ga je dokončal v puščavi kot ovčji pastir.

Znanje, ki ga je dobil v Egiptu, mu je bilo v mnogočem v pomoč, toda najdragocenejša priprava za njegovo življenjsko delo je bila tista, ki jo je prejel kot pastir. Mojzes je bil po naravi naglega duha. V Egiptu je bil uspešen vojskovodja, priljubljen pri kralju in ljudstvu ter bil navajen, da so mu laskali in ga hvalili. Privlačil je ljudi. Upal je, da bo s svojo močjo osvobodil Izraelce. Kako drugačni pa so bili nauki, ki se jih je moral naučiti kot Božji predstavnik. Ko je vodil svojo čredo skozi planinske divjine in k zelenim pašnikom v dolini, se je učil vere in krotkosti, ponižnosti, potrpežljivosti in samoodpovedi. Naučil se je, kako mora skrbeti za šibke,^{/474/} zdraviti bolne, iskati izgubljene, trpeti neposlušne, negovati jagnjeta ter skrbeti za stare in slabotne.

To delo je Mojzesa približalo glavnemu Pastirju. Postal je tesno povezan z Izraelovim Svetim. Nič več ni želel načrtovati katerega velikega dela. Trudil se je zvesto izvrševati nalogo, ki mu je bila zaupana, kakor da jo opravlja Bogu. V svojem okolju se je zavedal Božje navzočnosti. Vsa narava mu je pričala o Nevidnem. Boga je spoznal kot osebnega Boga, med razmišljanjem o njegovem značaju pa ga je vse bolj prežemal občutek njegove navzočnosti. V večnem naročju je našel svoje zavetje.

Po tej izkušnji je Mojzes slišal vabilo iz nebes, naj svojo pastirsko gorjačo zamenja s palico oblasti, naj zapusti svojo čredo ovac in prevzame vodstvo Izraela. Božanski ukaz ga je našel popolnoma nezaverovanega vase, okornega jezika in plašnega. Premagal ga je občutek lastne nesposobnosti, da bi govoril v Božjem imenu. Toda sprejel je delo in popolnoma zaupal v Gospoda. Veličina njegovega poslanstva je zahtevala njegove najboljše umske sposobnosti. Bog je blagoslovil njegovo pripravljenost poslušati, in Mojzes je postal zgovoren, poln zaupanja, priseben, usposobljen za največjo nalogo, ki je

bila kdaj zaupana človeku. O njem je zapisano: »A ni nastopil več noben prerok v Izraelu, enak Mojzesu, katerega bi bil Gospod poznal od obličja do obličja.« (5 Mz 34,10)^{/475/}

Tisti, ki menijo, da njihovo delo ni cenjeno, in hrepenijo po večjih sposobnostih, naj pomislijo na to, da povišanje ne prihaja z vzhoda, niti z zahoda ali juga. »Bog je sodnik; tega poniža, onega poviša.« (Ps 75,7) Vsak človek ima svoj prostor v večnem nebeškem načrtu. Ali ga bomo zasedli, pa je odvisno od naše zvestobe in sodelovanja z Bogom.

Varovati se moramo samopomilovanja. Nikoli si ne dovolite občutka, da niste cenjeni tako, kakor bi morali biti, da se vaš trud ne spoštuje in da je vaše delo pretežko. Spomin na to, kar je Kristus zdržal za nas, naj utiša vsako misel na godrnjanje. Z nami se ravna bolje, kakor so ravnali z našim Gospodom. »In ti bi iskal sebi velikih reči? Ne išči jih!« (Jer 45,5) Gospod v svojem delu nima prostora za tiste, ki bi raje dosegli krono kakor pa nosili križ. Potrebuje ljudi, ki so bolj pripravljeni izvrševati svoje dolžnosti^{/476/} kakor pa sprejemati nagrade; ljudi, ki so bolj zaskrbljeni za načela kakor za svoje povišanje.

Tisti, ki so ponižni in opravljajo svoje delo kakor Bogu, iz tega ne delajo hrupa, kakor to počnejo tisti, ki so polni bahaštva in domisljivosti; vendar se njihovo delo šteje za večje. Pogosto se tisti, ki delajo velik hrup, da bi obrnili pozornost nase, postavijo med ljudi in Boga, njihovo delo pa se izkaže kot neuspeh. »Začetek modrosti je: Pridobi modrost! in za ves svoj imetek pridobi si razumnost. Povzdigujo jo, in povišala te bo, v čast te spravi, ko jo boš objemal.« (Prg 4,7.8)

Mnogi se navadijo delati na napačen način, ker niso odločni, da bi se lotili sebe in se spremenili. Vendar ni nujno, da bi bilo tako. Svoje sposobnosti lahko razvijajo, da bi opravljali najboljšo službo, in takrat bodo vedno iskani. Cenjeni bodo po vsem, kar so zmožni narediti.

Gospod polaga svoje breme nanj, ki je usposobljen za višji položaj; vendar ne samo nanj, temveč tudi na tiste, ki so ga preizkusili in poznajo njegovo vrednost, da ga lahko preudarno spodbujajo k

napredovanju. To so tisti, ki iz dneva v dan zvesto izvršujejo delo, ki jim je določeno, in bodo v času, ki ga pozna le Bog, slišali besede: »Pomakni se više.« (Lk 14,10)

Medtem ko so pastirji čuvali svoje črede na betlehemskih gričih, so jih obiskali nebeški angeli. Tako tudi danes ob ponižnem Božjem delavcu, ki izvršuje svoje naloge, stojijo Božji angeli, poslušajo njegove besede, zapisujejo, kako opravlja svoje delo, da bi videli, ali se njegovim rokam lahko zaupajo večje odgovornosti.

Bog ne ceni ljudi po njihovem bogastvu, izobrazbi ali položaju. Ceni jih po čistosti spodbud in lepoti značaja. Želi videti,^{/477/} koliko njegovega Duha imajo in koliko njihovo življenje razodeva njegovo podobo. Biti velik v Božjem kraljestvu pomeni biti podoben majhnemu otroku v ponižnosti, preprostosti vere in čistosti ljubezni.

Kristus je rekel: »Veste, da knezi narodov tem gospodujejo in da jim velikaši siloma vladajo. Ne bodi pa tako med vami: ampak kdor koli hoče biti velik med vami, bodi vam služabnik.« (Mt 20,25. 26)

Od vseh darov, ki jih nebesa lahko podarijo ljudem, dar občestva s Kristusom v njegovem trpljenju pomeni največje zaupanje in najvišjo čast. Niti Enoh, ki je bil prenesen v nebesa, niti Elija, ki se je tja odpeljal v ognjenem vozu, nista bila večja ali bolj spoštovana od Janeza Krstnika, ki je osamljen umrl v ječi. »Ker vam je iz milosti dano za Kristusa, da ne samo verujete vanj, ampak tudi zanj trpite.« (Flp 1,29)

Načrti za prihodnost

Mnogi niso zmožni narediti jasnih načrtov za prihodnost. Njihovo življenje je negotovo. Ne morejo predvideti izida dogodkov, to pa jih pogosto navdaja s strahom in nemirom. Ne pozabimo, da je življenje Božjih otrok na tem svetu življenje romarjev. Nimamo modrosti, da bi načrtovali svoje življenje. Ni naše delo določati svojo prihodnost.

»Po veri je poslušal Abraham, ko je bil poklican, naj odide v kraj, ki ga je imel^{/478/} dobiti v dediščino, in odšel je, ne vedoč, kam pride.« (Heb 11,8)

Kristus med svojim življenjem na zemlji ni delal načrtov zase. Sprejemal je Božje načrte zanj, kakor mu jih je dan za dnem razodeval Oče. Tudi mi bi morali biti tako odvisni od Boga, da bi lahko naše življenje odsevalo samo njegovo voljo. Če mu bomo izročili svoje poti, bo usmerjal naše korake.

Vse preveč ljudi pri načrtovanju svoje sijajne prihodnosti doživi popoln polom. Dovolite Bogu načrtovati za vas. Zaupajte v njegovo vodstvo kakor majhen otrok, ker bo »varoval noge svojih svetih«. (1 Sam 2,9) Bog nikoli ne vodi svojih otrok drugače, kakor bi si sami izbrali, če bi lahko videli konec že od začetka in spoznali slavo namena, ki ga izpolnjujejo kot njegovi sodelavci.

Plačilo

Ko je Kristus poklical učence, naj gredo za njim, jim ni dajal laskavih obljub v tem življenju. Ni jim obljubljal dobička ali posvetne časti, niti niso sklenili nikakršne pogodbe o tem, kaj naj bi prejeli za plačilo. Mateju, ki je sedel na mitnici, je Zveličar dejal: »Pojdi za menoj. In pustivši vse, vstane in odide za njim.« (Lk 5,27.28) Preden je Matej zapustil svojo zaposlitev, ni zahteval plačila, ki bi bilo enakovredno temu, kar je prejemal v prejšnji^{479/} službi. Brez vprašanja ali obotavljanja je odšel za Jezusom. Zanj je bilo dovolj to, da bo z Zveličarjem in bo lahko poslušal njegove besede ter imel občestvo z njim v njegovem delu.

Tako je bilo tudi z učenci, ki jih je poklical prej. Ko je Jezus poklical Petra in njegove tovariše, naj gredo za njim, so takoj zapustili svoje čolne in mreže. Nekateri teh učencev so imeli prijatelje, kateri so bili za svoj obstoj odvisni od njih; toda ko so slišali Zveličarjevo vabilo, se niso obotavljali in spraševali: »Kako bom živel in vzdrževal svojo družino?« Poslušali so vabilo. Ko jih je pozneje Jezus vprašal: »Ko sem vas poslal brez mošnje, torbe in obuvala, ali vam je česa zmanjkalo?« so lahko odgovorili: »Ničesar!« (Lk 22,35)

Danes nas Zveličar vabi na svoje delo, kakor je poklical Mateja, Janeza in Petra. Če se je našega srca dotaknila njegova ljubezen, v naših mislih ne bo na prvem mestu plačilo. Veselili se bomo, da smo Kristusovi sodelavci, in se ne bomo bali zaupati njegovi skrbi. Če bo

Bog naša moč, bomo imeli jasno predstavo o dolžnosti in nesebične težnje; naše življenje bo vodil plemeniti cilj ter bomo dvignjeni nad sebične spodbude.

Bog bo poskrbel

Srce mnogih, ki se imajo za Kristusove sledilce, je zaskrbljeno in vznemirjeno, ker se bojijo zanesti na Boga. Ne izročijo se mu popolnoma,^{/480/} ker jih je strah posledic takšne izročitve. Vse dokler se ne bodo izročili, ne bodo našli miru.

Srce mnogih vzdihuje pod bremenom skrbi, ker poskušajo doseči posvetna merila. Izbrali so si služenje svetu, sprejeli njegove težave in se prilagodili njegovim navadam. Tako se je njihov značaj popačil, življenje pa je postalo težavno. Stalna zaskrbljenost izčrpava življenjske moči. Naš Gospod želi, da odvržejo ta suženjski jarem. Vabi jih, naj sprejmejo njegovega: »Moj jarem je sladek in moje breme lahko.« (Mt 11,30) Zaskrbljenost je slepa in ne more videti prihodnosti, toda Jezus pozna konec že od začetka. V vsaki težavi ima pripravljen svoj način, da nam zagotovi olajšanje. »Dobrega ne krati njim, ki hodijo v popolnosti.« (Ps 84,11)

Naš nebeški Oče ima na tisoče načinov, kako bo poskrbel za nas, ki jih mi ne poznamo. Tisti, ki sprejmejo za svoje edino načelo, da službo Bogu dajo na prvi prostor, bodo ugotovili, da težave izginjajo in je pred njihovimi nogami ravna steza.

Zvesto izvrševanje današnjih dolžnosti je najboljša priprava za jutrišnje preizkušnje. Ne zbirajmo vseh jutrišnjih obveznosti in skrbi ter jih ne dodajamo današnjim bremenom. »Dosti ima vsak dan svojega zla.« (Mt 6,34)

Bodimo polni upanja in pogumni. Malodušje v službi Bogu je grešno in nes pametno. On pozna vsako našo potrebo. V vsemogočem Kralju kraljev, našem Bogu, ki se drži zaveze, sta združeni blagost in skrb nežnega pastirja. Njegova moč je neizmerna in je jamstvo, da bo zagotovo izpolnil svoje obljube vsem, ki zaupajo vanj. On pozna načine za rešitev vsake težave, da bi lahko pomagal tistim, ki mu služijo in cenijo načine, katere^{/481/} uporablja. Njegova ljubezen je toliko višja od vsake druge ljubezni, kolikor so nebesa vi-

šja od zemlje. On bedi nad svojimi otroki z brezmejno in večno ljubeznijo.

V najtemnejših dneh, ko je vse videti najbolj črno, zaupajte v Boga. On izvršuje svojo voljo in za svoje ljudstvo vse izpelje na dobro. Moč tistih, ki ga ljubijo in mu služijo, se bo iz dneva v dan obnavljala.

On more in hoče podariti svojim služabnikom vso pomoč, ki jo potrebujejo. Dal jim bo modrost, ki jo zahtevajo njihove različne potrebe.

Preizkušani apostol Pavel je dejal: »Dosti ti je moja milost; zakaj moja moč se v slabosti izkazuje popolna. Torej se bom najraje hvalil s svojimi slabostmi, da se ušatori nad mano Kristusova moč. Zato sem dobre volje v slabostih, v zasramovanju, v potrebah, v preganjanju, v težavah, za Kristusa; zakaj kadar sem slab, tedaj sem močan.« (2 Kor 12,9.10)^{482/}

MEDSEBOJNI ODNOSI

Vsi naši medsebojni odnosi zahtevajo samonadzor, obzirnost in sočutje. Med seboj se tako zelo razlikujemo v nagnjenjih, navadah in izobrazbi, da so tudi naši življenjski pogledi različni. Različno razsojamo. Naše razumevanje resnice in naši življenjski nazori niso v vseh pogledih enaki. Niti dva človeka nimata povsem enakih izkušenj. Preizkušnje enega niso preizkušnje drugega. Dolžnosti, ki se komu zdijo lahke, so za drugega zelo težke in zapletene.

Človeška narava je tako krhka, nevedna in nagnjena k napačnemu dojetanju, da mora vsak zelo previdno presoјati drugega. Malo vemo o tem, kako naša ravnanja vplivajo na izkušnje drugih. Kar naredimo ali rečemo, se nam lahko zdi malenkost, ko pa bi se nam lahko odprle oči, bi doјeli, da je od tega precej odvisno, ali bo to obrodilo sadove za dobro ali zlo.

Spoštovanje nosilcev bremen

Mnogi nosijo tako malo bremen, njihovo srce pa ve tako malo o pravi tesnobi ter so doživeli tako malo težav in stisk za druge, da ne morejo razumeti^{/483/} dela pravih nosilcev bremen. Nič bolj niso zmožni ceniti njihovih bremen, kakor je otrok zmožen razumeti skrb in trud svojega obremenjenega očeta. Otrok se morda čudi očetovi zaskrbljenosti in vznemirjenosti. To se mu zdi nepotrebno. Toda ko bo z leti postal izkušen in bo moral sam nositi bremena, se bo spomnil očetovega življenja in doјel to, kar se mu je prej zdelo nerazumljivo. Grenka izkušnja ga bo izučila.

Dokler nosilcev bremen smrt ne položi v grob, ne razumemo njihovega dela in ne cenimo njihovega truda. Šele ko drugi prevzamejo bremena, ki jih je odložil, in se srečajo s težavami, s katerimi se je ubadal, razumejo, kako sta bila preizkušana njegova vera in pogum. Takrat pogosto pozabijo na napake, ki so jih prej tako hitro ob-

sojali. Izkušnje jih naučijo sočutja. Bog dovoli, da so ljudje postavljeni na odgovorne položaje. Ko delajo napake, jih ima možnost popraviti ali pa odstaviti. Zato bodimo previdni in ne jemljimo v svoje roke vloge sojenja, ki pripada samo Bogu.

Davidovo vedenje do Savla vsebuje nauk. Po Božjem ukazu je bil Savel pomaziljen za kralja nad Izraelom. Toda zaradi njegove neposlušnosti je Bog objavil, da mu bo kraljestvo odvzeto. Pa vendar kako obzirno, spoštljivo in prizanesljivo se je David vedel do Savla! Ko je Savel želel Davida ubiti, je v puščavi brez spremstva stopil v votlino, v kateri je bil skrit David s svojimi možmi. »In Davidovi možje mu reko: Glej, to je dan, o katerem ti je govoril Gospod: /484/ Glej, jaz ti dam tvojega sovražnika v roko, in storiš mu, kakor se ti bo zdelo prav. Gospod me obvaruj, da ne storim te stvari svojemu gospodu, Gospodovemu maziljencu, da bi iztegnil roko zoper njega, kajti on je Gospodov maziljenec.« (1 Sam 24,4.6) Zveličar nam naroča: »Ne sodite, da ne boste sojeni. Kajti s kakršno sodbo sodite, s tako bodo sodili vas; in s kakršno mero merite, s tako se bo merilo vam.« (Mt 7,1.2) Zapomnite si, da bo vaše življenjsko poročilo kmalu preiskano pred Bogom. Zapomnite si tudi, da je rekel: »Zato se ne moreš zagovarjati, o človek, kdor koli si, ki sodiš; kajti v čemer sodiš drugega, obsojaš samega sebe; ker ti, ki sodiš, delaš isto.« (Rim 2,1)

Potrpežljivost ob storjeni krivici

Svojemu duhu ne smemo dovoliti, da se razburja, ne glede na resnično ali domnevno krivico, ki nam je bila storjena. Naš jaz je sovražnik, ki se ga moramo najbolj bati. Nobena oblika pregrehe ne vpliva pogubneje na naš značaj kakor človeška jeza, ki ni pod nadzorom Svetega Duha. Nobena druga zmaga, ki jo lahko izbojujemo, ni tako dragocena kakor zmaga, ki jo izbojujemo nad samim seboj.

Svojim čustvom ne smemo dovoliti, da so hitro prizadeta. Ne živimo zato, da bi varovali svoja čustva ali dober glas, temveč da bi reševali ljudi. Ko se bomo bolj zanimali za zveličanje ljudi, bomo nehali misliti na tista mala nesoglasja, ki se tako pogosto pojavijo v naših odnosih z drugimi. Kar koli drugi o nas mislijo ali pa nam storijo, ne sme skaliti naše edinosti s Kristusom in občestva s Svetim

Duhom. »Kakšna namreč hvala, če boste grešec in zato tepeni trpeli? Ampak če ste, dobro delajoč in pri tem trpeč, stanovitni, to je prijetno pri Bogu.« (1 Pt 2,20)

Ne vračajte hudega za hudo. Kolikor le morete, odstranite vse vzroke^{/485/} nesporazuma. Izogibajte se temu, kar je videti zlo. Naredite vse, kar morete, za spravo z drugimi, ne da bi žrtvovali načela. »Če torej prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe: pusti svoj dar tam pred oltarjem, pa pojdi, spravi se poprej s svojim bratom in potem pridi in daruj svoj dar.« (Mt 5,23. 24)

Če so vam bile izgovorjene nepotrpežljive besede, nikoli ne vračajte z enakim duhom. Zapomnite si, da »rahal odgovor odvraca togoto«. (Prg 15,1) V takem primeru ima molk čudovito moč. Jeznega še bolj razdražimo, če mu odgovorimo z besedami. Jeza pa kmalu izgine, če se odzovemo z molkom v blagem potrpežljivem duhu.

V viharju žaljivk in zlonamernih besed se oprimate Božje besede. V um in srce shranite Božje obljube. Če z vami grdo ravnaajo ali pa ste po krivem obtoženi, namesto jeznega odgovarjanja raje v sebi ponavljajte dragocene obljube: »Ne daj se hudemu premagati, ampak premaguj v dobrem hudo. Zvrni na Gospoda pot svojega življenja in upaj vanj; On vse prav stori. In stori, da zasije kakor luč tvoja pravičnost in tvoja pravica kakor opoldansko sonce. Nič pa ni skritega, kar se ne bo odkrilo, in skrivnega, kar se ne bo zvedelo. Stori si, da so jezdili ljudje čez našo glavo, šli smo skozi ogenj in skozi vodo, a slednjič si nas pripeljal v obilo blaginjo.« (Rim 12,21; Ps 37,5.6; Lk 12,2; Ps 66,12)

Nagnjeni smo pričakovati sočutje in razumevanje pri svojih bližnjih, namesto da bi gledali v Jezusa. Bog v svoji milosti in zvestobi pogosto dovoli, da nas razočarajo ti, v katere zaupamo, da bi se naučili, kako nekoristno je zaupati v ljudi in imeti človeka za svojo oporo. Zato popolnoma, ponižno in nesebično zaupajmo v Boga. On pozna žalosti,^{/486/} ki jih čutimo v globini svoje duše, vendar jih ne moremo izraziti. Ko se vse zdi temno in nejasno, se spomnite Kristu-

sovih besed: »Kar jaz delam, ti sedaj ne veš, ampak izvedel boš potem.« (Jn 13,7)

Proučujte Jožefovo in Danielovo zgodovino. Gospod ni preprečil zarot ljudi, ki so ju hoteli prizadeti, temveč je naredil, da so se vsi ti načrti obrnili v blaginjo njegovima služabnikoma, ki sta sredi nadlog in nasprotovanj ohranila vero in zvestobo.

Dokler bomo na svetu, se bomo srečevali s sovražnimi silami. Izzivanja bodo preizkušala naš značaj; ampak če se bomo srečali s tem v pravem duhu, bomo razvili krščanske čednosti. Če Kristus prebiva v nas, bomo potrpežljivi, ljubeznivi, prizanesljivi in vedri sredi nemirov in razdraženosti. Iz dneva v dan in iz leta v leto bomo premagovali sebe in rasli v plemenitem junaštvu. To je naša naloga, vendar je ni mogoče izpolniti brez Jezusove pomoči, trdne odločenosti, neomajne volje, stalne budnosti in stanovitnosti pri molitvi. Vsak izmed nas mora izbojevati osebni boj. Celo Bog ne more storiti naših značajev plemenitih ali pa našega življenja koristnega, če ne sodelujemo z njim. Tisti, ki se izogibajo naporom, bodo ostali brez moči in veselja zmage.

Ni nam treba pisati zapisnika svojih nadlog, težav, žalosti in skrbi. Vse to je zapisano v knjigah in nebesa skrbijo za to. S tem ko preštevamo neprijetne stvari, pozabljamo na mnoge prijetne, o katerih bi bilo dobro razmišljati, kot so milostljiva Božja dobrota, ki nas obdaja vsak trenutek, in ljubezen, kateri se čudijo tudi angeli, po njej pa je dal svojega Sina, da je umrl za nas. Če menite, da ste kot Kristusovi sodelavci imeli več skrbi in težav kakor drugi, vedite, da imate mir, katerega ne poznajo tisti, ki se izogibajo ^{/487/} bremenom. Kristusova služba prinaša veselje in tolažbo. Svet naj vidi, da življenje z njim ni spodrseljaj.

Če se ne počutite brezskrbno in veselo, ne govorite o svojih občutkih. Ne mečite sence na življenje drugih. Hladna turobna vera ne bo nikoli pritegnila ljudi h Kristusu. To jih odvraca od njega k mrežam, ki jih je Satan razpel nogam tavajočih. Namesto da razmišljate o svojih razočaranjih, razmišljajte o moči, ki si jo lahko zagotovite v Kristusovem imenu. Vaše misli naj se ukvarjajo z nevidnimi stvarmi. Usmerjene naj bodo na dokaze velike Božje ljubezni do vas.

Vera lahko zdrži nadloge, se upre skušnjavam in premaga razočaranja. Jezus živi kot vaš zagovornik. Naše je vse, kar nam zagotavlja njegovo posredovanje.

Ali ne verjamete, da Jezus ceni tiste, ki živijo popolnoma zanj? Ali ne verjamete, da obiskuje tiste, ki so zaradi njega v težavah in nevarnostih, kakor je bil ljubljene Janez v izgnanstvu? Bog ne bo dovolil, da bi bil kateri njegov iskreni delavec prepuščen samemu sebi, ko se bojuje z velikimi nevarnostmi, ki bi ga lahko premagale. Vsakogar, čigar življenje je skrito s Kristusom v Bogu, bo varoval kakor dragocen dragulj. O vsakem takšnem posamezniku pravi: »Naredim te za pečatni prstan, kajti tebe sem izvolil.« (Hag 2,23)

Vedno znova govorite o Božjih obljubah; pogovarjajte se o Jezusovi pripravljenosti, da vas blagoslavlja. On vas ne bo pozabil niti za trenutek. Ko bomo navkljub neprijetnim okoliščinam lahko zaupno počivali v njegovi ljubezni in ostali v njem, nas bo zavest o njegovi navzočnosti navdala z globokim in spokojnim veseljem. Kristus je zase dejal: »Sam od sebe ničesar ne delam, temveč kakor me je naučil moj Oče, to govorim. In ta, ki me je poslal, je z menoj, ni me pustil samega, zakaj jaz delam vedno, kar je njemu po volji.« (Jn 8,28.29)

Očetova navzočnost je obdajala Jezusa in se mu ni zgodilo nič drugega^{/488/} kakor to, kar je neskončna ljubezen dovolila za blagoslov sveta. V tem je bil njegov vir tolažbe, kakor je tudi naš. Kdor je prežet s Kristusovim Duhom, prebiva v Kristusu. Kar koli ga doleti, prihaja od Zveličarja, ki ga obdaja s svojo navzočnostjo. Nič ga ne more zadeti, razen če Gospod dovoli. Vsa naša trpljenja in bolečine, vse naše skušnjave in preizkušnje, vse naše žalosti in skrbi, vsa preganjanja in pomanjkanja, skratka vse skupaj deluje za naše dobro. Vse izkušnje in okoliščine so Božja sredstva za zagotavljanje naše blaginje.

Če se zavedamo Božje potrpežljivosti do nas, ne bomo obsojali ali obtoževali drugih. Ko je Kristus živel na zemlji, bi bili njegovi sodelavci zelo presenečeni, ko bi ga potem, ko so se seznanili z njim, slišali spregovoriti eno samo besedo obtožbe, očitka ali nepotrpežljivosti. Nikoli ne pozabimo, da ga morajo tisti, ki ga ljubijo, tudi predstavljati s svojim značajem.

»Z bratovsko ljubeznijo srčno ljubite drug drugega; v spoštovanju dajajte prednost drug drugemu. Ne vračajte hudega za hudo ali psovanja za psovanje, ampak rajši blagoslavlajte, kajti za to ste poklicani, da podedujete blagoslov.« (Rim 12,10; 1 Pt 3,9)

Gospod Jezus zahteva, da spoštujemo pravice vsakega človeka. Človeške družbene pravice in njihove pravice kot kristjanov se morajo upoštevati. Z vsemi moramo ravnati plemenito in obzirno kakor z Božjimi sinovi in hčerami.

Kršćanstvo plemeniti človeka. Kristus je bil vključen celo do svojih preganjalcev; njegovi pravi sledilci bodo razodevali enakega duha. Poglejmo Pavla, ko so ga pripeljali pred vladarje. Njegov govor pred Agripom je dokaz tako pristne vljudnosti kakor tudi prepričljive zgovornosti. Evangelij⁴⁸⁹ ne spodbuja zunanje vljudnosti, ki je običajna v svetu, temveč vljudnost, ki izvira iz prave prijaznosti srca.

Tudi najskrbneje negovana zunanja pravila ne morejo preprečiti jeznega in ostrega obsojanja ter nespodobnih besed. Prava plemenitost se ne bo razodela tako dolgo, dokler bo naš jaz na prvem prostoru. V srcu mora prebivati ljubezen. Temeljitega kristjana spodbuja k delu njegova globoka srčna ljubezen do Učitelja. Iz korenin ljubezni do Kristusa poganja nesebično zanimanje za brate. Kdor ima ljubezen, je prijazen, spodoben in lepega vedenja. Ljubezen razsvetljuje obraz in nadzoruje glas, čisti in plemeniti celotno bitje.

Življenje je sestavljeno predvsem iz drobnih stvari, ne pa iz velikih žrtev in izvrstnih dosežkov. Najpogosteje je veliko dobrega ali slabega v našem življenju nastalo zato, ker se nam male stvari niso zdele vredne pozornosti. Ker ne zdržimo preizkušenj v malih stvareh, se oblikujejo navade in pokvari značaj, zaradi tega nismo pripravljeni, nas doletijo večje preizkušnje. Samo življenje po načelih v vsakdanjih življenjskih preizkušnjah nam lahko zagotovi moč, da bomo ostali trdni in zvesti v najnevarnejših in najtežjih razmerah.

Nikoli nismo sami. Spremljevalec je z nami, ne glede na to, ali si ga želimo ali ne. Zapomnite si, kjer koli ste, kar koli delate, Bog je tam. Nič, kar ste rekli ali naredili ali pomislili, ne more uiti njegovi pozornosti. Za vsako svojo besedo ali dejanje imate pričo – svetega Boga, ki sovraži greh. Vedno razmislite, preden kaj rečete ali storite.

Kot kristjan ste^{/490/} član kraljevske družine, otrok nebeškega Kralja. Ne izgovorite nobene besede, ne storite ničesar, kar bi osramotilo njegovo ime, »ki je bilo klicano nad vami«. (Jak 2,7)

Skrbno proučujmo Kristusov božansko-človeški značaj in se nenehno sprašujmo: »Kaj bi naredil Jezus, če bi bil na mojem mestu?« To naj bo merilo našega vedenja. Ne hodimo po nepotrebnem v družbo tistih, ki bi s svojimi zvijačami oslabili naš namen delati dobro ali pa omadeževali našo vest. Ne storite ničesar med tujci na ulici ali v avtomobilu ali doma, kar bi lahko imelo najmanjši videz zla. Vsak dan naredite kaj, kar bo izboljšalo, olepšalo in oplemenitilo vaše življenje, ki ga je Kristus odkupil s svojo krvjo.

Vedno ravnajte po načelih, nikoli po vzgibih. Brzdajte prirojeno vihravost svoje narave s ponižnostjo in nežnostjo. Ne privoščite si lahkomiselnosti ali zbijanja šal. Iz vaših ust naj ne pride neslan dovtip. Celó vašim mislim ne smete dovoliti nenadzorovano tavati. Moramo jih obvladovati in spraviti v pokornost Kristusu. Razmišljajmo o svetih rečeh. Tedaj bodo misli po njegovi milosti čiste in krepostne.

Stalno se moramo zavedati vpliva čistih misli, ki plemeniti. Edina varnost za vsako dušo je pošteno razmišljanje. Človek je to, kar misli »v svojem srcu«. (Prig 23,7) Moč samopremagovanja se krepí z vajo. Kar se v začetku zdi težko, postaja s stalnim ponavljanjem lažje, vse dokler krepostne misli in dejanja ne postanejo navada. Če želimo, se lahko izognemo vsemu, kar je slabo in manjvredno, ter se dvigamo k višjemu merilu; lahko smo spoštovani pri ljudeh in priljubljeni pri Bogu.^{/491/}

Navadite se govoriti dobro o drugih. Zadržujte se pri dobrih lastnostih tistih, s katerimi se družite, in čim redkeje opažajte njihove napake in spodrsljaje. Ko pridete v skušnjava, da bi se pritoževali nad tem, kar je kdo rekel ali naredil, raje pohvalite nekaj v njegovem življenju in značaju. Bodite hvaležni. Poveljujte Boga za njegovo čudovito ljubezen, ker je dal Kristusa, da je umrl za nas. Nikoli se ne splača razmišljati o naših težavah. Bog nas vabi, da razmišljamo o njegovi milosti in neprimerljivi ljubezni, da bi postali navdihnjeni z duhom hvaležnosti.

Iskreni delavci se ne utegnejo zadrževati pri napakah drugih. Ne moremo si privoščiti življenja od plev tujih napak ali slabosti. Govoriti slabo o drugih je dvojno prekletstvo, ki zadene govorečega bolj kakor poslušalca.

Kdor trosi seme spora in prepira, bo v svoji duši žel pogubne sadove. Opazovanje zla pri drugih razvija zlo v opazovalcu. Če se zadržujemo pri napakah drugih, se bomo spremenili v isto podobo. Če pa bomo gledali v Jezusa, govorili o njegovi ljubezni in popolnosti njegovega značaja, se bomo spremenili v njegovo podobo. Z razmišljanjem o vzvišenem idealu, ki ga je postavil pred nas, se bomo dvignili v čisto in sveto ozračje, v samo Božjo navzočnost. Ko pa prebivamo tam, bo iz nas žarela svetloba in osvetljevala vse, s katerimi pridemo v stik.

Namesto da kritiziramo in obsojamo druge, raje recimo: »Jaz moram delati za svoje zveličanje. Če sodelujem z njim, ki me želi rešiti, moram vztrajno paziti nase. Iz svojega življenja moram odstraniti vsako zlo in premagati vsako pomanjkljivost. V Kristusu moram postati novo stvarjenje. Potem bom spodbujal z bodrilnimi besedami tiste, ki se bojujejo proti zlu, namesto da bi jim škodoval.« V medsebojnih odnosih smo preveč ravnodušni. Pogosto pozabljamo, da naši sodelavci potrebujejo pomoč in spodbudo.^{/492/} Potrudimo se jih prepričati, da se zanimamo zanje in smo jim naklonjeni. Pomagajmo jim z molitvami in jim to povejmo.

Pravi učenci niso vsi, ki trdijo, da so Kristusovi delavci. Med tistimi, ki nosijo njegovo ime in se prištevajo med njegove delavce, so nekateri, ki ga s svojim značajem ne predstavljajo. Ne vodijo jih njegova načela. Takšni pogosto povzročajo težave in razočaranje svojim sodelavcem, ki so v svoji krščanski izkušnji še mladi. Toda nikomur ni treba biti zapeljan. Kristus nam je dal popoln zgled. On nas vabi, da gremo za njim.

Vse do konca bo med pšenico rasla ljuljka. Ko so hlapci hišnega gospodarja v svoji vnemi za njegovo čast prosili za dovoljenje, da bi izpulili ljuljko, je gospodar rekel: »Ne, da ne bi kdaj, trgaje ljuljko, izruvali z njo vred pšenice. Pustite, naj raste oboje skupaj do žetve.« (Mt 13,29.30)

Bog v svoji milosti in potrpežljivosti potrpežljivo prenaša zapeljane in celo hinavce. Med Kristusovimi izvoljenimi apostoli je bil Judež izdajalec. Ali smemo biti presenečeni ali malodušni, če so danes med njegovimi delavci tudi hinavci? S kakšnim potrpljenjem bi morali mi trpeti tiste, ki grešijo, če je ta, ki lahko bere srca, trpel tega, za kogar je vedel, da ga bo izdal.

Niso pa kakor Judež vsi, ki so videti najbolj pomanjkljivi. Peter, ki je bil vihrav, nepremišljen in samozavesten, se je pogosto zdel daleč manj obetaven kakor Judež. Zveličar ga je pogosteje grajal. Toda kakšno je bilo njegovo življenje službe in žrtvovanja! Kakšno pričevanje je to o vplivu Božje milosti! Kolikor smo zmožni, moramo biti drugim to, kar je bil Jezus učencem, ko je hodil in se pogovarjal z njimi na zemlji.

Bodite misijonarji predvsem med svojimi⁴⁹³ sodelavci. Pogosto je treba veliko časa in dela, da bi pridobili enega človeka za Kristusa. In ko se človek obrne od greha k pravičnosti, med angeli zavlađa veselje. Ali mislite, da so služabni duhovi, ki bedijo nad temi ljudmi, veseli, ko vidijo, kako brezbrizno se vedejo do njih tisti, ki trdijo, da so kristjani? Kdo izmed nas bi se rešil, ko bi Jezus ravnal z nami tako, kakor mi pogosto ravnamo drug z drugim?

Zapomnite si, da ne morete brati srca. Ne poznate vzgibov, ki so spodbudili dejanja, ki se vam zdijo napačna. Mnogi niso bili deležni dobre vzgoje; njihovi značaji so izkrivljeni, težavni in grobi, videti so pomanjkljivi na vseh področjih. Toda Kristusova milost jih lahko spremeni. Nikoli jih ne zavržite, nikdar jih ne pahnite v obup in razočaranje z besedami: »Razočaral si me, ne bom ti več poskušal pomagati.« Nekaj prenagljenih besed, izgovorjenih, ko smo bili izzvani, čeprav menimo, da si jih zasluži, lahko pretrga vezi vpliva, ki bi lahko njegovo srce povezal z našim.

Dosledno življenje, potrpežljiva obzirnost in duh, ki se ne razburja zaradi izzivanja, je vedno najprepričljivejši dokaz in najslovesnejše vabilo. Če ste imeli možnosti in prednosti, ki jih drugi niso imeli, to upoštevajte in bodite vedno moder, skrben in blag učitelj.

Če želite, da bi v vosku ostal razločen in trajen odtis pečata, ne boste s pečatom sunkovito in grobo udarili po vosku; rahlo boste pri-

tisnili pečat na mehak vosek ter ga mirno nepremično držali, dokler se ne strdi. Podobno ravnajte tudi z ljudmi. Kristjanov vztrajni vpliv je skrivnost njegove moči in je odvisen od stanovitnega razodevanja Kristusovega značaja. Njim, ki delajo napake, pomagajte s pripovedovanjem ^{/494/} svojih izkušenj. Povejte jim, kako so vas vaši sodelavci s potrpežljivostjo, ljubeznivostjo in pripravljenostjo za pomoč opogumili ter vam vlili upanje, ko ste delali hude napake.

Vse do sodbe ne bomo zvedeli za vpliv prijaznega in obzirnega odnosa do nestanovitnih, nerazsodnih in nevrednih. Ko se srečamo z nehvaležnostjo in izdajo svetih resnic, smo izzvani, da bi pokazali nezadovoljstvo ali ogorčenost. To krivci pričakujejo in se na to pripravijo. Prijazna prizanesljivost pa naleti na presenečenje in pogosto spodbudi njihove boljše nagibe in željo po plemenitejšem življenju.

»Bratje, če bi tudi bil človek prenačljiven od kake pregrehe, takemu vi, ki ste duhovni, pomagajte v pravi stan v duhu krotkosti, in glej sam nase, da tudi ti ne boš izkušan. Nosite bremena drug drugega, in tako izpolnite Kristusovo postavo.« (Gal 6,1.2)

Vsi, ki trdijo, da so Božji otroci, naj se zavedajo, da bodo kot misijonarji prišli v stik z različnimi osebnostmi. Obstajajo uglajeni in grobi, ponižni in ošabni, pobožni in dvomljivci, izobraženi in nevedni, bogati in revni. Z vsemi ^{/495/} temi ne moremo ravnati enako; vsi pa potrebujejo prijaznost in naklonjenost. Medsebojni odnosi bodo našemu duhu zagotovili uglajenost in plemenitost. Odvisni smo drug od drugega, tesno povezani z vezmi človeškega bratstva.

Med seboj odvisne nas storilo je nebo,
naj služabnik ali mojster je od bližnjih kdo.

Pomoč prositi bližnje je skrivnost,
da moč zamenja šibkemu slabost.

Družbeni odnosi omogočajo krščanstvu priti v stik s svetom. Vsak moški ali ženska, ki je prejel božansko razsvetljenje, mora razliti svetlobo na temne poti tistih, ki ne poznajo boljše steze. Družbeni vpliv, ki je posvečen s Kristusovim Duhom, mora biti uporabljen za pridobivanje ljudi za Zveličarja. Kristus ne sme biti skrit v srcu kakor sebično varovan dragocen in svet zaklad, da bi se ga veselil samo lastnik. Kristus mora biti v nas kot studenec vode, ki teče v večno življenje in poživlja vse, s katerimi pridemo v stik. ^{/496/}

RAZVOJ ZNAČAJA IN SLUŽBA

Krščansko življenje je več, kakor mnogi menijo. Ni sestavljeno samo iz nežnosti, potrpežljivosti, ponižnosti in ljubeznivosti. To so najpomembnejše čednosti, nujni pa so tudi pogum, moč, odločnost in stanovitnost. Steza, ki jo je zakoličil Kristus, je ozka pot samoodpovedi. Stopiti na to pot in hoditi po njej skozi težave in razočaranja zmorejo le ljudje, ki niso slabiči.

Trdnost značaja

Potrebni so vztrajni ljudje, ki ne čakajo, da bo njihova steza poravnana in vsaka ovira odstranjena, temveč navdihujejo z novo gorečnostjo neodločne napore malodušnih delavcev ter je njihovo srce ogreto s Kristusovo ljubeznijo in so njihove roke okrepečane za opravljanje dela svojega Gospodarja.

Mnogi, ki se lotijo službe misijonstva, so slabotni, živčni in malodušni ter se hitro razočarajo. Manjka jim spodbuda. Nimajo čednosti značaja, ki omogočajo opravljanje kakšnega dela – nimajo podela in odločnosti, ki podžiga navdušenost. Tisti, ki želijo doseči uspeh, morajo biti pogumni in polni upanja. Razvijati morajo ne le ne-dejavne, temveč tudi dejavne čednosti. Medtem ko mora biti njihov odgovor blag, da odvrta^{497/} jezo, morajo biti tudi junaško pogumni, da bi se uprli zlu. Poleg dobrotljivosti, ki vse trpi, potrebujejo trdnost značaja, da bo njihov vpliv postal moč za dobro.

Nekateri nimajo trdnosti značaja. Njihovi načrti in nameni niso dokončno dodelani in stanovitni. V svetu so le malo praktično uporabni. Premagati morajo to šibkost, neodločnost in neučinkovitost. Pravi krščanski značaj je nepremagljiv in nanj ne morejo vplivati ali ga

ustaviti neugodne okoliščine. Imeti moramo moralno hrbtenico, poštenje, ki mu ni mogoče laskati, ga podkupiti ali zastrašiti.

Bog želi, da bi izrabili vsako priložnost, da se lahko usposobimo za njegovo delo. Pričakuje, da za dokončanje tega dela vložimo vse svoje sposobnosti in ohranimo svoje srce dovzetno za svetost te službe in njene strašne odgovornosti.

Mnogi, ki so sposobni narediti izjemna dela, naredijo malo, ker tudi poskušajo malo. Tisoči gredo skozi življenje, kakor da nimajo vzvišenega cilja, za katerega bi lahko živeli, niti nimajo visokega merila, ki naj bi ga dosegli. Med drugim je tako zato, ker se premalo cenijo. Kristus je plačal za nas neskončno ceno, zato želi, da sorazmerno z njo cenimo samega sebe.

Ne zadovoljite se z doseganjem nizkih meril. Nismo to, kar bi lahko bili, ali to, kar Bog želi, da bi bili. Bog nam je dal umske sposobnosti, toda ne zato, da bi ostali nedejavni ali da bi nas zapeljale posvetne in sebične težnje, temveč da bi jih lahko razvijali do skrajnosti, jih oplemenitili, posvetili, požlahtnili in uporabili za napredek njegovega kraljestva.

Nihče ne sme dopustiti, da bi postal stroj, ki ga upravlja um drugega človeka. Bog nam je dal sposobnost razmišljanja in delovanja. Samo če boste skrbno ravnali in iskali^{/498/} modrost pri njem, boste postali zmožni nositi bremena. Bodite osebnost, kakršno vas je ustvaril Bog. Ne bodite senca drugih. Pričakujte, da bo Gospod delal v vas, z vami in po vas.

Nikoli ne mislite, da ste se naučili dovolj in da lahko zmanjšate svoja prizadevanja. Razvit um je merilo človekove osebnosti. Vaša vzgoja se mora nadaljevati vse življenje. Vsak dan se morate učiti in dejansko uporabiti pridobljeno znanje.

Zapomnite si, da kjer koli opravljate svoje delo, razodevate spodbudo in razvijate značaj. Kar koli počnete, delajte vestno in marljivo; premagujte nagnjenje do iskanja lahkih nalog.

Istega duha in načela, ki jih kdo kaže v vsakdanjem delu, bo kazal tudi v celotnem življenju. Tisti, ki zahtevajo natančno določeno delo in plačo in se želijo izkazati za popolnoma usposobljene, ne da bi se potrudili prilagajati ali učiti, niso tisti, ki jih Bog kliče na svoje

delo. Tisti, ki razmišljajo, kako bodo uporabili čim manj svojih telesnih, umskih in moralnih moči, niso delavci, na katere bi lahko Bog izlil obilne blagoslove. Njihov zgled je škodljiv. Njihov vodilni vzgib je sebičnost. Takšni, ki jih je treba nadzorovati in delajo le toliko, kolikor jim je bilo glede dolžnosti natančno razloženo, niso ti, ki bodo imenovani za dobre in zveste. Potrebni so delavci, ki kažejo odločnost, poštenost in marljivost ter so voljni narediti, kar koli je treba.^{/499/}

Mnogi postanejo neučinkoviti, ker se izogibajo odgovornostim zaradi strahu pred neuspehom. Takšni zamujajo priložnost učenja iz izkušnje, česar ne omogočajo branje, učenje in druge priložnosti.

Človek lahko vpliva na okoliščine, vendar okoliščine ne smejo vplivati nanj. Uporabiti jih moramo kot sredstvo, s katerim delamo. Imejmo jih za delovne pripomočke. Mi moramo gospodariti z njimi, ne pa one z nami.

Mogočni ljudje so tisti, ki so doživeli nasprotovanja, oviranja in kljubovanja. Ko uporabljajo svoje moči, se ovire, s katerimi se srečajo, izkažejo za blagoslov. Pridobijo samozaupanje. Nasprotovanje in težave zahtevajo zaupanje v Boga in tisto odločnost, ki razvija naše sposobnosti.

Kristus ni omejeval svoje službe. Svojega dela ni meril z urami. V službi za blaginjo človeštva je razdajal svoj čas, srce, dušo in moč. V težavnih dnevih je garal, v dolgih nočeh pa je bil sklonjen v molitvi za milost in vztrajnost, da bi lahko opravil še obsežnejše naloge. V silnem vpitju in solzah je pošiljal svoje prošnje v nebesa za okrepčilo njegove človeške narave, da bi se lahko srečal z zvitim sovražnikom z vsemi njegovimi prevarami ter dokončal svoje poslanstvo moralnega dviganja človeštva. Svojim služabnikom pravi: »Zgled sem vam dal namreč, da tudi vi delate tako, kakor sem vam jag storil.« (Jn 13,15)

Pavel je rekel: »Kristusova ljubezen nas priganja.« (2 Kor 5, 14) To je bilo spodbudno načelo njegovega življenja in njegova gibalna moč. Če je njegovo navdušenje na poti dolžnosti za trenutek začelo pešati, mu je pogled na križ pomagal znova opasati ledja svojega uma in dalje hoditi po poti samoodpovedi. V delu za brate se je

zanašal predvsem na razodetje neskončne ljubezni v Kristusovi daritvi in na njeno moč, ki obvladuje in premaguje.^{/500/}

Kako resne in ganljive so njegove besede: »Kajti poznate milost našega Gospoda Jezusa Kristusa, da je, ko je bil bogat, zaradi vas obubožal, da bi vi po njegovem uboštvu obogateli.« (2 Kor 8,9) Poznate višino, s katere je sestopil, in globino ponižanja, v katero se je spustil. Njegove noge so stopile na pot žrtve in se niso odvrnile, dokler ni dal svojega življenja. Zanj ni bilo počitka med prestolom v nebesih in križanjem. Njegova ljubezen do človeka ga je vodila, da je sprejel vsako ponižanje in trpel vsako žalitev.

Pavel nas opominja: »Ne glejte vsak na svoje, ampak vsak tudi na to, kar je drugega.« (Flp 2,4) Spodbuja nas, da imamo mišljenje, »ki je bilo v Kristusu Jezusu, kateri ko je bil v Božji podobi, ni štel za rop biti enak Bogu, temveč samega sebe je izpraznil in vzel nase podobo hlapca in je postal enak človeku, in po zunanosti spoznan za človeka, se je ponižal in bil pokoren do smrti, smrti pa na križu«. (Flp 2,5-8)

Pavel si je zelo prizadeval za to, da bi dojeli Kristusovo ponižanje in se ga zavedali. Bil je prepričan, da bi iz človeškega srca izginila sebičnost, če bi ljudje razmišljali o čudoviti daritvi, ki jo je darovalo nebeško Veličanstvo. Apostol jim je počasi razkrival, da bi nekoliko dojeli čudovito Zveličarjevo ponižanje za grešnike. Naše misli najprej usmerja na položaj, ki ga je imel Kristus, ko je bil še v Očetovem naročju. Potem ga prikaže, ko je odložil svojo slavo, se prostovoljno podvrgel ponižujočemu stanju človeškega življenja in prevzel hlapčevske odgovornosti ter bil pokoren do smrti – najbolj sramotne, grozljive in mučne smrti na križu. Ali lahko razmišljamo o tem čudovitem razodetju Božje ljubezni, ne da bi se mu zahvalili, ga ljubili in se močno zavedali dejstva, da nismo sami svoji? Takšnemu^{/501/} Gospodarju ne smemo služiti iz ozkosrčnih sebičnih spodbud.

Peter pravi: »Vedoč, da niste odkupljeni z minljivimi stvarmi, srebrom ali zlatom.« (1 Pt 1,18) Če bi bilo to dovolj za odplačilo človekovega zveličanja, s kakšno lahkoto bi to dosegel On, ki je rekel: »Moje je srebro in moje je zlato.« (Hag 2,8) Toda grešnika je bilo možno odkupiti samo z dragoceno krvjo Božjega Sina. Tisti, ki ne

cenijo te dragocene daritve in nočejo služiti Kristusu, bodo propadli v svoji sebičnosti.

Predanost cilju

V Kristusovem življenju je bilo vse podrejeno vzvišenemu delu odrešenja, ki ga je prišel opraviti. Ista vdanost, ista samoodpoved in žrtev ter ista pokornost zahtevam Božje besede se morajo razodeti v življenju njegovih učencev.

Vsak, kdor sprejme Kristusa za osebnega Zveličarja, hrepeni po prednosti služiti Bogu. Ob razmišljanju, kaj so nebesa naredila zanj, je njegovo srce spodbujeno k neizmerni ljubezni in hvaležnemu čaščenju. Svojo hvaležnost si prizadeva izraziti tako, da posveti svoje sposobnosti Božji službi. Želi pokazati svojo ljubezen do Kristusa in do teh, ki jih je On odkupil. Rad zdrži napore, težave in žrtve.

Pravi Božji služabnik dela najboljše, kar more, kajti tako lahko poveleča svojega Gospodarja. Dela, kar je prav, da bi lahko zadostil Božjim zahtevam. Prizadeva si spopolniti vse svoje sposobnosti. Vsako dolžnost opravlja kakor Bogu. Njegova edina želja je, da bi se Kristusu izkazala čast in bi prejel popolno službo.

Na neki sliki vola, ki stoji med plugom in oltarjem, piše: »Pripravljen na oboje!« Pripravljen garaško orati ali pa biti žrtvovan na oltarju kot daritev. To je položaj pravega Božjega otroka, ki je pripravljen iti, kamor koli ga kliče dolžnost, se odpovedati sebi in se žrtvovati za Odrešenikovo delo. [./502/](#)

POPOLNEJŠA IZKUŠNJA

Stalno potrebujemo novo Kristusovo razodetje, vsakdanjo izkušnjo, ki se ujema z njegovimi nauki. Dosegljivi so nam visoki in sveti cilji. Božji namen je naše stalno napredovanje v spoznanju in čednostih. Njegov zakon je odmev njegovega glasu, ki nas vabi: »Pomakni se više, bodi svet, še svetejši.« Vsak dan lahko napredujemo v spopolnjevanju krščanskega značaja.

Tisti, ki opravljajo Gospodovo delo, potrebujejo višjo, globljo in širšo izkušnjo, kakor pa so mnogi sploh pomislili, da bi jo lahko imeli. Mnogi, ki so že člani Božje velike družine, vedo malo o tem, kaj pomeni opazovati njegovo slavo in se spreminjati iz slave v slavo. Mnogi le nejasno dojemajo Kristusovo vzvišenost, in vendar njihovo srce trepetja od veselja. Hrepenijo po tem, da bi popolneje in globlje občutili Zveličarjevo ljubezen. Takšni naj negujejo vsako željo duše po Bogu. Sveti Duh dela s tistimi, ki želijo biti obdelani, spreminja tiste, ki želijo biti spremenjeni, ter oblikuje tiste, ki želijo biti izoblikovani. Negujmo duhovne misli in svete pogovore. Videli ste šele prve žarke zore njegove slave. Če boste napredovali v spoznavanju Gospoda, boste spoznali, da je »pravičnikova^{/503/} pot kakor luč zore, ki sveti bolj in bolj do popolnega dne«. (Prg 4,18)

Kristus je rekel: »To sem vam povedal, da moja radost ostane v vas in da se vaša radost dopolni.« (Jn 15,11) Pred seboj je vedno gledal sadove svojega poslanstva. Njegovo pozemsko življenje, ki je bilo tako polno garanja in samopožrtovalnosti, je razveseljevala misel, da ves ta trud ne bo zaman. Njegovo darovanje življenja za življenje ljudi mu bo omogočilo obnoviti v njih Božjo podobo. Dvignil nas bo iz prahu, preoblikoval naš značaj, da bo podoben njegovemu, in ga okrasil s svojo slavo.

Kristus je videl trud svoje duše in bil zadovoljen. Videl je razsežnost večnosti in srečo tistih, ki bodo po njegovem ponižanju prejeli odpuščanje in večno življenje. Bil je ranjen zaradi njihovih prestopkov in potrj zaradi njihovih krivic. Zadela ga je kazen zaradi njihovega miru in z njegovimi ranami so bili ozdravljeni. Slišal je glasove odrešenih. Slišal je odkupljene peti Mojzesovo in Jagnjetovo pesem. Čeprav je moral pred tem doživeti krvavi krst, čeprav so morali grehi sveta pritiskati njegovo nedolžno dušo, čeprav je nad njim počivala senca nepopisne bolečine, je vendar zaradi radosti, ki mu je bila namenjena, pretrpel križ in se ni menil za sramoto.

Te radosti naj bi bili deležni vsi njegovi sledilci. Ne glede na velikost in slavo prihodnjega življenja naša nagrada ni prihranjena le za čas končne osvoboditve. Že tukaj lahko z vero stopimo v Zveličarjevo veselje. Podobno kakor Mojzes moramo vztrajati, kakor da bi videli Nevidnega.

Cerkev se sedaj vojskuje. Spopadamo se s svetom, ki je v temi skoraj popolnoma pogreznjen v malikovalstvo./504/

Gospodovo veselje

Devetindevetdeset jih varno
uživalo je zavetja hlad,
ena je zatavala v gorovje
stran in proč od zlatih vrat.
Daleč od skrbi Pastirja
po divjini sama dirja.
»Devetindevetdeset jih še imaš,
ali niso ti dovolj?«
Pastir odvrne in pove:
»Moja je tudi tista,
ki tava daleč proč od polj.
Zato iskat jo grem v gore.«
Noben odrešen ne bo zvedel,
v kakšno se je temo podal,
kako globoke vode je prebredel,
ko zgubljene je iskal.

V divjini je zaslišal klic
v nebogljenih izdihljajih,
»Gospod, odkod krvava sled
vsepovsod po teh je krajih?«
»Da zgubljene našel bi,
zanje sem prelival kri.«
»Zakaj na rokah so poškodbe?«
»Trnje je postalo del te zgodbe.«
Ampak med skalovjem pa grmi,
se kakor groma glas v nebo glasi:
»Veselite se z menoj,
ker izgubljeno peljem zdaj s seboj.«
Angeli v nebesih s petjem so skalili mir:
»Veselite in radujte se nebesa,
saj s svojo ovco vrača se Pastir.«

Elizabeth C. Clephane (PR) ^{505/}

Toda prihaja dan, ko bo boja konec in bo izbojevana zmaga. Božja volja se mora zgoditi na zemlji tako, kakor je v nebesih. Zveličani narodi ne bodo poznali drugega zakona poleg zakona nebes. Vsi bodo srečna in zedinjena družina, oblečena v obleko slave in hvaležnosti – v oblačilo Kristusove pravičnosti. Vsa narava bo v svoji neprekosljivi lepoti dajala Bogu slavo in ga častila. Svet se bo kopal v nebeški svetlobi. Svetloba meseca bo kakor svetloba sonca, svetloba sonca pa bo sedemkrat močnejša od sedanje. Leta bodo minevala v veselju. Nad tem prizorom bodo skupaj pele jutranje zvezde in vsi Božji sinovi bodo radostno vzklikali, Oče in Sin pa se bosta združila v oznanilu: »Greha ne bo več, tudi smrti ne bo več.«

Te prikazni prihodnje slave in z Božjo roko naslikani prizori morajo biti dragoceni njegovim otrokom.

Stopite na prag večnosti in prisluhnite veličastni dobrodošlici tistim, ki so v tem življenju sodelovali s Kristusom ter so imeli za prednost in čast trpljenje zaradi njega. Z angeli vred polagajo svoje krone pred Odrešenikove noge in vzklikajo: »Vredno je Jagnje, ki je bilo zaklano, prejeti moč in bogastvo in modrost in krepkost in čast

in slavo in blagoslov. ... Sedečemu na prestolu in Jagnjetu blagoslov in čast in slava in moč.« (Raz 5,12.13)

Tam se bodo odrešeni pozdravili s tistimi, kateri so jih usmerili k vzvišenemu Zveličarju. Združili se bodo v povelečevanju njega, ki je umrl, da bi ljudje lahko živeli življenje, ki se lahko primerja z Božjim. Boj je končan. Žalosti in stisk je konec. Pesmi zmage odmevajo v nebesih,^{/506/} ko odrešeni stojijo okrog Božjega prestola. Vsi povzemajo veselo melodijo: »Vredno je Jagnje, ki je bilo zaklano in nas je odkupilo Bogu.«

»Potem sem videl, in glej velika množica, ki je nihče ni mogel sešteti, iz vsakega naroda in iz vseh rodov in ljudstev in jezikov, stoječe pred prestolom in pred Jagnjetom, oblečene z belimi oblačili in palme v njihovih rokah. In kličejo z velikim glasom, rekoč: Zveličanje našemu Bogu, sedečemu na prestolu, in Jagnjetu.

To so tisti, ki prihajajo iz velike stiske in so oprali svoja oblačila in jih pobelili v Jagnjetovi krvi. Zato so pred Božjim prestolom in mu služijo noč in dan v njegovem svetišču, in sedeči na prestolu razpne nad njimi svoj šotor. Lačni ne bodo več, ne žejni, tudi sonce^{/507/} jih ne zadene, ne nobena vročina. Kajti Jagnje, ki je sredi prestola, jih bo paslo in vodilo k studencem voda življenja, in Bog obriše vsako solzo z njihovih oči. In smrti ne bo več, ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine ne bo več; kajti prvo je prešlo.« (Raz 7,9.10.14-17; 21,4)

Vedno imejmo pred seboj podobo nevidnih stvari. Tako bomo lahko pravilno vrednotili večne in minljive reči. To nam bo dalo moč spodbuditi druge k plemenitejšemu življenju.

Z Bogom na gori

Bog nas vabi: »Stopi k meni na goro!« (2 Mz 24,12) Preden je Mojzes postal Božje orodje za osvoboditev Izraela, je Bog določil, da se je štirideset let družil z njim v gorski samoti. Preden je podal Božje sporočilo faraonu, je govoril z angelom pri gorečem grmu. Preden je kot predstavnik Božjega ljudstva prejel njegove zakone, je bil poklican na goro, da bi videl njegovo slavo. Preden je izvršil pravico nad malikovalci, je bil skrit v skalno razpoko, in Gospod je rekel:

»Klical bom Gospodovo ime pred teboj; ... milostiv, počasen za jezo in obilen v milosti in resnici; ... ki pa krivega nikakor ne šteje za nedolžnega.« (2 Mz 33,19; 34,6.7) Preden se je poslovil od življenja in odložil svoje življenjsko breme za Izraela, ga je Bog poklical na vrh Pizge in mu tam pokazal slavo Obljubljene dežele.

Preden so šli učenci na svoje poslanstvo, so bili poklicani na goro z Jezusom. Pred močjo in slavo petdesetnice so doživeli noč skupaj^{/508/} z Zveličarjem, sestanek na galilejskem griču, poslovilni prizor na Oljski gori z angelsko obljubo ter dneve molitve in občestva v gornji izbi.

Ko se je Jezus pripravljal na večjo preizkušnjo ali pomembnejšo nalogo, je šel v gorsko samoto in preživel noč v molitvi k svojemu Očetu. Noč molitve je bila predhodnica posvečenja apostolov, pridige na Gori blagrov, spremenjenja, duševne muke v sodni dvorani in križanja ter slavnega vstajenja.

Prednost molitve

Tudi mi si moramo določiti čas za razmišljanje in molitev ter sprejemanje duhovne osvežitve. Moč in učinkovitost molitve pre malo cenimo. Molitev in vera bosta naredili to, česar ne more doseči nobena moč na zemlji. Redko pridemo dvakrat v popolnoma enak položaj. Stalno se srečujemo z novimi prizori in preizkušnjami, zato nam pretekle izkušnje ne morejo biti zadosten vodnik. Imeti moramo trajno luč, ki prihaja od Boga.

Kristus vedno pošilja sporočila tem, ki poslušajo njegov glas. V noči duševne muke v getsemanskem vrtu speči učenci niso slišali Jezusovega glasu. Imeli so nejasen občutek angelske navzočnosti, vendar so zamudili vpliv in slavo tega prizora. Zaradi svoje zasplosti in otopelosti niso bili zmožni prejeti dokaza, ki bi okrepčal njihovo srce za hude dogodke, ki so bili pred njimi. Tako tudi danes ljudje, ki so jim zelo potrebna božanska navodila, pogosto ostanejo brez njih, ker niso v zvezi z nebesi.

Molitve je nujna zaradi skušnjav, katerim smo vsak dan izpostavljeni. Nevarnost preži na vsakem koraku. Skušnjam so izpostavljeni zlasti tisti,^{/509/} ki želijo rešiti druge iz greha in pogube. Zaradi

stalnega stika z grehom potrebujejo močno Božjo oporo, sicer se bodo tudi sami pokvarili. Kratki in odločilni so koraki, ki vodijo iz visokega in svetega položaja na nizko raven. Trenutna odločitev lahko za vedno zapečati našo usodo. En sam neuspeh pri premagovanju pušča dušo nezaščiten. Ena slaba navada, ki se ji nismo odločno uprli, bo prerasla v jeklene okove in uklenila celotnega človeka.

Mnogi so v skušnjavi prepuščeni sami sebi, ker nimajo Gospoda pred seboj. Kadar dovolimo, da se naša zveza z Bogom prekine, ostanemo brez zaščite. Niti vsi vaši dobri nameni in odločitve vam ne bodo pomagali, da bi se uprli zlu. Morate biti ljudje molitve. Vaše prošnje ne smejo biti malodušne, priložnostne in občasne, temveč iskrene, stanovitne in neprestane. Pri molitvi ni nujno vedno klečati. Navadite se pogovarjati^{510/} z Jezusom, ko ste sami, ko hodite in ko opravljate vsakdanje delo. Srce naj se stalno dviguje v tihi prošnji za pomoč, luč, moč in spoznanje. Vsak dihanje naj bo molitev.

Kot Božji služabniki moramo oditi k ljudem tja, kjer živijo in so obdani s temo, pogreznjeni v pregrehe in umazani s pokvarjenostjo. Toda dokler so naše misli pri njem, ki je naše sonce in naš ščit, naših oblačil ne bo mogla omadeževati hudobnost, ki nas obdaja. Ko rešujemo ljudi, ki drvi v pogubo, ne bomo osramočeni, če bo Bog naša opora. Kristus v srcu, Kristus v življenju, to je naša varnost. Ozračje njegove navzočnosti bo napolnilo dušo z gnusom do vsakega zla. Naš duh se lahko tako poistoveti z njegovim, da bomo v mislih in namenu eno z njim.

Z vero in molitvijo je Jakob iz slabiča in grešnika postal Božji knez. Tako lahko postanete ljudje visokih in svetih namenov, plemenitega življenja, ki nikakor ne bodo odstopili od resnice, dobrega in pravičnosti. Vse nas pritiskajo nujne skrbi, bremena in dolžnosti, toda kolikor težji je vaš položaj in težja so vaša bremena, toliko bolj potrebujete Jezusa.

Zanemarjanje javnega čaščenja Boga je resna napaka. Prednosti bogoslužja ne smemo jemati lahkotno. Tisti, ki obiskujejo bolne, pogosto ne morejo izkoristiti te prednosti, vendar morajo biti previdni, da ne bi po nepotrebnem manjkali pri bogoslužju v molitvenem domu.

Bolj kakor v katerem koli posvetnem opravilu je uspeh v služenju bolnim odvisen od duha posvečenja in samopožrtvovalnosti, s katerim se opravlja to delo. Nosilci odgovornosti morajo biti tam,^{/511/} kjer bodo pod močnim vplivom Božjega Duha. Čutiti morate toliko večjo željo po pomoči Svetega Duha in spoznanju Boga, kolikor večje odgovornosti imate kakor drugi.

Nič ni v našem delu nujnejše kakor praktični sadovi občestva z Bogom. Naše vsakdanje življenje mora pokazati, da imamo mir in počitek v Zveličarju. Njegov mir v srcu bo žarel z obraza. To bo dalo našemu glasu prepričljivejšo moč. Občestvo z Bogom bo oplemenitilo značaj in življenje. Ljudje bodo spoznali, kakor so spoznali pri prvih učencih, da smo bili z Jezusom. To bo delavcem zagotovilo moč, ki je ne more dati nič drugega. Nihče si ne sme dovoliti, da bi mu primanjkovalo te moči.

Živeti moramo dvojno življenje: življenje razmišljanja in dejanja, življenje tihe molitve in resnega dela. Moč, ki jo dobimo po občestvu z Bogom in je združena z resnim naporom, da navadimo um pozornosti in skrbnosti, nas bo usposobila za vsakdanje dolžnosti in ohranila mirnega duha v vseh okoliščinah, četudi so še tako težavne.

Božanski Svetovalec

Mnogi v težavah menijo, da se morajo obrniti k pozemskemu prijatelju in mu zaupati svoje težave ter ga prositi za pomoč. V težavnih razmerah njihovo srce napolni nevera in pot se zdi temna. Ves čas pa stoji poleg njih mogočni Svetovalec vseh časov in jih vabi, naj mu zaupajo. Jezus, vzvišeni Nosilec bremen, pravi: »Pridite k meni vsi utrujeni in obremenjeni, in jaz vam bom dal počitek.« (Mt 11,28) Ali se bomo obrnili od njega k nezanesljivim ljudem, ki so prav tako odvisni od Boga kakor mi sami?^{/512/}

Morda se zavedate pomanjkljivosti svojega značaja in omejenih sposobnosti glede na veliko delo. Toda četudi bi imeli največje umske sposobnosti, ki so bile kdaj dane ljudem, to ne bi zadoščalo za vaše delo. Naš Zveličar je rekel: »Brez mene ne morete ničesar storiti.« (Jn 15,5) Vse sadove prepustimo Božjim rokam. Kar koli se zgodi, se oprimate njega s trdnim in vztrajnim zaupanjem.

Pri vašem delu, pri druženju v prostem času in v vseh medsebojnih odnosih naj bo vsaka zveza, ki jo sklenete, začeta z resno in ponižno molitvijo. Tako boste pokazali, da častite Boga, in Bog bo počastil vas. (1 Sam 2,30) Ko ste malodušni, molite. Ko ste obupani, ne govorite tega ljudem, ne zasenčujte steze drugih, temveč vse povejte Jezusu. Iztegnite roke po pomoč. V svoji nebogljenosti se izročite neskončni moči. Prosite za ponižnost, modrost, pogum in rast v veri, da bi lahko videli luč v Božji luči in se veselili v njegovi ljubezni.

Posvečenje in zaupanje

Ko smo ponižni in skrušeni, smo takšni, da se nam Bog more in hoče razodeti. Zelo je zadovoljen, kadar razmišljamo o preteklih dobrotah in blagoslovih, in zato nam podarja še večje. On bo več kakor izpolnil pričakovanja tistih, ki mu popolnoma zaupajo. Gospod Jezus natančno ve, kaj njegovi otroci potrebujejo, koliko božanske moči bo moral določiti za blagoslov človeštva. Zato nam bo podaril vse, kar želimo uporabiti za blagor drugih in požlahtnitev svoje duše.

Manj se moramo zanašati na to, kar lahko naredimo sami, in bolj na to, kar lahko Gospod stori za nas in po nas.^{/513/} Niste se lotili svojega dela, marveč opravljate Božje delo. Izročite mu svojo voljo in pot. Ne pridržite si ničesar in v ničemer ne popuščajte samemu sebi. Spoznajte, kaj pomeni biti svoboden v Kristusu.

Zgolj poslušanje pridig iz sobote v soboto, večkratno branje Svetega pisma ali razlaganje in primerjanje vrste z vrsto ne bo koristilo niti nam niti našim poslušalcem, dokler teh svetopisemskih resnic ne vtekemo v svojo osebno izkušnjo. Um, volja in čustva morajo biti pod nadzorom Božje besede. Tako bodo po delovanju Svetega Duha navodila Božje besede postala življenjska načela.

Kadar prosite Gospoda za pomoč, častite svojega Zveličarja z verovanjem, da ste prejeli njegove blagoslove. Vsa moč in modrost sta nam na voljo, le prositi moramo za to.

Stalno hodite v Božji luči. Dan in noč premišlujte o njegovem značaju. Tedaj boste gledali Božjo lepoto in se veselili v njegovi dobroti. Vaše srce bo žarelo, ko se boste zavedli njegove ljubezni. Dvi-

gnjeni boste, kakor da vas nosijo večne roke. Z močjo in lučjo, ki ju podarja Bog, boste lahko doajeli in dosegli več, kakor se vam je prej sploh zdelo mogoče.

»Ostanite v meni«

Kristus nas vabi: »Ostanite v meni, in jaz v vas. Kakor mladika sama od sebe ne more roditi sadu, če ne ostane na trti: tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni. ... Kdor ostaja v meni in jaz v njem, ta rodi veliko sadu, zakaj brez mene ne morete ničesar storiti. ... Če ostanete v meni in moje besede ostanejo v vas: prosite, kar koli hočete, in se vam zgodi. S tem se bo oslavlil moj Oče, da obrodite veliko sadu in tako boste moji učenci.

Kakor je Oče mene ljubil, sem tudi jaz ljubil vas. Ostanite v tej moji ljubezni. ...

Niste vi mene izvolili, temveč jaz sem izvolil vas, in postavil sem vas, da greste in obrodite sad^{/514-515/} in da vaš sad ostane: da vam da Oče, kar koli ga boste prosili v mojem imenu.« (Jn 15,4.5.7-9.16)

»Glej, pri vratih stojim in trkam; če kdo sliši moj glas in odpre vrata, vstopim k njemu in večerjal bom z njim in on z menoj.« (Raz 3,20)

»Njemu, kdor premaga, dam skrite mane, in mu dam bel kamen in na kamnu zapisano novo ime, ki ga ne pozna nihče, razen kdor ga prejme.« (Raz 2,17)

»Njemu, kdor premaga, dam jutranjo zvezdo in zapišem nanj ime svojega Boga in ime mesta svojega Boga, ... in svoje novo ime.« (Raz 2,26-28; 3,12)

»To eno pa delam«

Kdor zaupa v Boga, bo lahko dejal skupaj s Pavlom: »Vse morem v njem, ki me krepa.« (Flp 4,13) Ne glede na to, kako velike so napake ali neuspehi iz preteklosti, se lahko z Božjo pomočjo dvignemo nadnje. Z apostolom Pavlom lahko rečemo: »Eno pa delam: pozabivši, kar je zadaj, a vzpenjajoč se po tem, kar je spredaj, hitim proti cilju za darilom nebeškega Božjega poklica v Jezusu Kristusu.« (Flp 3,13.14)^{/516/}

KAZALO SVETOPISEMSKIH NAVEDKOV

Svetopisemska knjiga

poglavje, vrstica/vrstice — stran v knjigi

1. Mojzesova

1,29 — 195
2,15 — 172
3,18 — 195
4,10 — 222
12,2 — 270
18,19 — 260
28,10-13.15-17 —
292/293
33,13.14 — 248

2. Mojzesova

3,5.6 — 292
15,23 — 163
15,26 — 64
16,4 — 205
18,16 — 269
22,26.27 — 119
24,12 — 318, 347
33,18 — 313
33,19 — 314, 348
34,6 — 314
34,6.7 — 348

3. Mojzesova

13,46-52 — 184
14,45-47 — 184
15,4-12 — 183
19,9 — 118
19,35 — 119
19,36 — 119
20,23 — 185
20,24.25 — 185
25,10 — 117
25,14 — 119
25,23-28 — 117
25,35 — 118

4. Mojzesova

6,23-27 — 187/188
6,27 — 269

5. Mojzesova

6,6-9.20-24 — 186
7,14 — 187
7,15 — 65
7,26 — 185

14,8 — 206

15,7-8 — 117/118
15,10.6 — 118
15,11 — 117
23,14 — 184
24,17.10-12 — 118/119
24,19-21 — 118
25,13.14 — 119
26,11 — 186
26,18.19 — 187
28,2-6 — 187
28,8-13 — 187
28,10 — 269
29,29 — 288
32,46 — 65
33,25-29 — 188
34,10 — 324

Jozuetova

1,9.5 — 270

Sodnikov

6,13 — 320

13,7 — **247**
13,14 — **247**

1. Samuelova

2,9 — **326**
2,30 — **351**
24,4.6 — **330**

1. Kraljev

2,2 — **109**
19,11.12 — **20**

Nehemija

8,9.10 — **186**
8,15-17 — **186**

Job

11,7-9 — **288/289**
13,11 — **291**
14,4 — **298**
22,12 — **291**
22,21-29 — **275/276**
25,3 — **291**
28,12-28 — **288/289**
31,24.28 — **136**
37,5-7.11-16.18.
19.21-24 — **291**
38,2 — **297**

Psalmi

11,4 — **293**
17,4 — **114**
19,2-4 — **277**
23,4 — **176**
27,1.5.6 — **167/168**
28,7 — **168**
33,5 — **280**
33,9 — **43, 278**
33,14.15.8 — **293**
33,13-15 — **103**
33,18 — **150**

33,18.19 — **280**
34,22 — **164/165**
36,5-9 — **312/313**
36,7 — **280**
37,3.4 — **119**
37,5.6 — **331**
37,21 — **119**
40,1-3 — **168**
42,11 — **167**
45,17 — **57**
41,1 — **176**
46,10 — **31**
49,7.8 — **136**
56,11-13 — **56/57**
63,3.5-7 — **56/57**
65,5-8.11 — **280**
66,12 — **331**
66,18 — **148**
68,5 — **129**
68,13 — **115**
71,22-24.5.6 — **56/57**
75,7 — **324**
78,5.4.6.7 — **301**
84,11 — **327**
92,4 — **312**
92,12-15 — **188**
95,6.4-5 — **277**
99,1-3 — **293**
99,9 — **279**
100,1-4 — **278/279**
102,19 — **293**
103,1-14 — **44**
103,3.4 — **64**
103,13.14 — **71, 147**
104,24 — **276/277**
104,33.34 — **56/57**
105,1-3 — **56/57**
106,2 — **56/57**
105,2.3 — **167**
106,15 — **205/206**
107,1.2 — **167**

107,9-15 — **167**
107,17-20 — **147**
113,5.6 — **292**
116,12-14 — **56/57**
119,1.2.9.30.11.45.18.
24.72.97.129.54
140.160.175.165-
-167.130.98-100.
104.111 — **313**
119,11 — **114**
119,64 — **280**
119,89-91 — **279**
135,6 — **279**
139,1-6 — **290**
145,14-16 — **280**
145,3-7.10-13.21 —
292
146,5 — **280**
147,4.3 — **39**
147,5 — **291**
147,16 — **279**
148,5.6 — **279**

Pregovori

2,2.4.5.9-11 — **308**
3,1.2.23-26 — **188**
3,5.6 — **280**
3,18 — **308**
4,7.8 — **324**
4,18 — **344**
4,22 — **65**
4,23 — **231**
5,21 — **291**
5,22 — **287/288**
6,28 — **298**
9,10 — **275**
10,22 — **301**
13,23 — **123**
15,1 — **331**
14,26 — **164/165**

17,22 — **158, 185**
 18,22 — **238**
 19,14 — **238**
 20,1 — **216, 217**
 22,17.19-21 — **301**
 23,7 — **335**
 23,29-32 — **216**
 23,35 — **216**
 24,11.12 — **227**
 28,27 — **134**
 30,5.6 — **287/288**
 31,11.12.26-29 — **238**
 31,21 — **190**

Propovednik

5,10 — **136**
 9,10 — **321**

Visoka pesem

4,7 — **236**

Izaija

1,5.6 — **38**
 1,11-15 — **223**
 1,15 — **223**
 1,18.19 — **71**
 5,22.23 — **226**
 5,22.24 — **226/227**
 6,1-7 — **290**
 6,8 — **91**
 13,12 — **115**
 16,3.4 — **119**
 25,4 — **18/19**
 26,3 — **191**
 27,5 — **163**
 28,26.29 — **127**
 29,18.19 — **123**
 30,21 — **295**
 32,2 — **71/72**
 35,1-10 — **99**
 38,21 — **152**

40,12.13.15-18.21.
 22.25-28 —
289/290

40,29 — **176**
 41,10 — **165**
 41,17 — **72**
 42,1 — **18/19**
 42,2.3 — **18**
 42,4 — **80**
 42,5-7.16.10-12 —
18/19
 43,1-4.25.5 — **71**
 43,12 — **55**
 44,2.3 — **72**
 44,22 — **71**
 44,23 — **19**
 45,7.12 — **278**
 45,22 — **72**
 46,3.4 — **165**
 48,13 — **278**
 49,8.9 — **60**
 49,14-16 — **165**
 49,24.25 — **51**
 50,4 — **97**
 52,7.9.10 — **60**
 53,5 — **72**
 53,6 — **39**
 53,11 — **80**
 54,5 — **129**
 54,8 — **71**
 54,10 — **40**
 55,10-13 — **270**
 58,7 — **90, 133**
 58,7-11 — **168/169**
 58,8 — **169**
 59,14.15 — **87**
 61,1 — **283**
 61,1.2 — **10, 19/20**
 61,2 — **283**
 61,4 — **271**
 61,6-9.11 — **271**

64,4 — **285**
 65,5 — **101**
 65,8 — **217**

Jeremija

3,13 — **71**
 9,23.24 — **275**
 10,6.7 — **290**
 10,10.11.16.12 — **277**
 10,13 — **279**
 10,23 — **280**
 13,21 — **227**
 17,7 — **188**
 22,13-17 — **220**
 31,3 — **71**
 45,5 — **324**
 49,11 — **129**

Ezekiel

20,37 — **269**
 34,26 — **57**

Daniel

2,22 — **291**

Ozea

6,3 — **18**

Joel

2,16 — **269**

Amos

4,13 — **277**
 5,8 — **277**
 9,6 — **277**

Miha

5,6 — **84, 269**
 7,7.8.19 — **115**
 7,8.9 — **103**

Nahum

1,3 — 292

Habakuk

2,15 — 223

2,20 — 293

3,3 — 276/277

Hagaj

2,8 — 342

2,23 — 333

Malahija

3,1 — 13

4,2 — 18, 65

Matevž

4,4 — 13, 114, 139

4,15.16 — 12

5,23.24 — 331

5,42 — 119

5,44.45 — 283/284

5,45 — 283/284

6,28-33 — 190/191

6,29 — 190

6,34 — 327

7,1.2 — 330

7,12 — 58

8,2 — 38

8,2.3 — 38

8,3 — 38

8,8.9 — 35

8,13 — 35

8,15 — 17

8,17 — 11, 72

8,29 — 53

9,2 — 42, 70

9,4-6 — 43

9,6 — 43

9,9 — 87

9,21 — 32

9,38 — 31

10,7.8 — 85

11,3 — 19

11,6 — 19

11,27 — 281

11,28 — 66, 162, 350

11,29 — 39, 92, 297

11,30 — 327

13,29.30 — 336

14,16 — 25

14,19.20 — 25

18,10 — 261

20,6 — 124

20,25.26 — 325

20,28 — 264

21,31 — 102

23,8 — 103

25,40 — 244

25,42.43 — 190

26,39 — 150

28,18.19 — 60

28,20 — 60

Marko

1,24 — 50

1,27 — 50

1,30 — 17

1,35 — 17

2,5 — 109

2,7 — 43

2,12 — 43

5,23 — 32

5,29 — 33

6,31 — 30, 31

6,38 —

9,23 — 36

10,14 — 22, 23, 24

12,37 — 297

14,7 — 132

16,15 — 60

16,20 — 85

16,18 — 90, 142, 147

Lukež

1,14.15 — 251

1,53 — 42

1,78.79 — 283/284

2,40 — 266

2,48.49 — 12

2,52 — 231

4,18 — 283, 297

4,35 — 50

4,38 — 17

4,43 — 17

5,4 — 127

5,17 — 41/42, 42

5,26 — 44

5,27.28 — 326

6,35 — 134, 283/284

6,36 — 283/284

6,38 — 134

7,4.5 — 35

7,6 — 35

7,7 — 35

8,45 — 33

8,46 — 33

8,48 — 33, 70

9,23 — 125

9,58 — 125

10,8.9 — 85

10,17 — 51, 85

10,18 — 51

10,19 — 51

10,26 — 13

12,2 — 331

12,33 — 140

14,10 — 325

14,12-14 — 233

14,23 — 90, 102

18,1 — 147

18,37 — 60

22,35 — 326

22,42 — 150

Janez

1,4 — 312

1,29 — 97

3,16 — 52, 264, 284

3,33 — 311

4,7-14 — 16

4,10 — 96/97

4,14 — 97

4,26 — 16

4,29.39 — 16

4,35.36 — 58

5,2.3 — 44

5,6 — 45, 46

5,7 — 45

5,8 — 46

5,14 — 64

6,5 — 25

6,7 — 25

6,9 — 25

6,12 — 26, 133

6,31 — 205

6,35.51.47.63 — 296

6,37 — 36

7,37 — 113

7,37.38 — 58

7,46 — 28

7,53 — 47

8,1 — 47

8,4.5 — 47

8,7 — 48

8,10.11 — 48

8,11 — 48, 49

8,28.29 — 333

8,29 — 285

9,4 — 124

9,7 — 152

10,30 — 281

12,26 — 148

13,7 — 332

13,15 — 62, 341

13,34 — 100

14,1.2 — 281

14,1.27 — 71

14,5-7 — 281

14,8-10 — 281

14,14 — 148

14,19 — 160

14,27 — 162

15,4.5.7-9.16 — 352

15,5 — 350

15,10 — 285, 304

15,11 — 344

16,12 — 161

16,25 — 282

17,3 — 275

17,4.6 — 307

17,14 — 269

17,18 — 263

17,20.21 — 283

17,22.23 — 270

Dejanja

4,12 — 113

5,16 — 85

8,5-8 — 85

10,2 — 135

15,18 — 291

16,30 — 69

20,18-35 — 95

Rimljanom

1,16 — 139

1,20 — 276

2,1 — 330

5,8 — 36, 100

7,24 — 46

8,24 — 102

8,26 — 150

8,31.32 — 36

8,33.34 — 49

8,34 — 284

8,38.39 — 36

11,33 — 294

11,34-36 — 291

12,1 — 77

12,2 — 269, 331

12,10 — 334

12,21 — 331

14,10.13 — 103

1. Korinčanom

2,1-5 — 139

3,16.17 — 185, 190

4,7 — 103

6,19.20 — 215

9,24 — 76

9,25-27 — 76

10,11 — 293

15,31 — 305

2. Korinčanom

2,4 — 104

3,18 — 285

4,6 — 274, 314

5,14 — 341

6,1-4 — 66

6,14-18 — 269

6,16 — 89

7,8-13 — 104

7,16 — 104

8,9 — 342

9,6.8-11 — 27

12,9.10 — 328

Galačanom

1,4 — 39

2,20 — 34, 309

6,1 — 103

6,1.2 — 338

6,10 — 129

6,14 — 311

Efežanom

2,1 — 46
 3,14-19 — 285
 5,2 — 264
 5,2.24-25 — 239
 5,18 — 162
 5,25-28 — 236
 5,27 — 77
 6,12 — 78

Filipljanom

1,1 — 104
 1,3-7 — 104
 1,29 — 325
 2,4 — 342
 2,5-8 — 342
 2,6-8 — 284
 2,12 — 304
 2,13 — 304
 3,13.14 — 352
 4,1 — 104
 4,6.7 — 126
 4,13 — 352

Kološanom

1,9-11 — 285
 3,15 — 166
 4,14 — 85

1. Tesaloničanom

3,8 — 104
 5,18 — 167

1. Timoteju

1,17 — 291
 2,9 — 189

6,16 — 291
 6,17-19 — 138

2. Timoteju

4,7.8 — 305

Titu

3,5 — 35

Hebrejcem

1,1-5 — 282/283
 1,3 — 280
 4,15 — 39, 284
 7,25 — 284
 11,3 — 278
 11,8 — 325
 11,23 — 246
 11,27 — 81
 13,20 — 104
 13,21 — 104

Jakob

1,5 — 134
 1,17 — 152
 1,27 — 132
 2,7 — 335
 5,15 — 147
 5,16 — 149
 5,19.20 — 103

1. Petrov

1,13-16 — 307
 1,18 — 342
 1,19 — 28
 2,9 — 188
 2,20 — 331
 3,4 — 190

3,9 — 334
 4,12.13 — 321

2. Petrov

1,3 — 275
 1,4 — 114

1. Janezov

1,1-3 — 311
 1,7 — 49
 1,9 — 71, 149
 2,1 — 149
 3,1 — 285
 4,11 — 311
 5,14.15 — 39

3. Janezov

2 — 64

Juda

22 — 112

Razodetje

1,13 — 280
 2,17 — 352
 2,26-28 — 352
 3,12 — 352
 3,20 — 352
 5,12.13 — 346/347
 7,9.10.14-17 — 347
 14,13 — 151
 18,13 — 221
 21,4 — 347
 22,2 — 71
 22,4 — 115, 282
 22,11 — 306